

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU

**AGENCIJE ZA KVALITET I AKREDITACIJU U
ZDRAVSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

2017.

Sarajevo, januar 2018. godine

Sažetak

Pred Vama je „Godišnji izvještaj o radu Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu FBiH“ za 2017. godinu. Pogledate li sadržaj, uz termine usko vezane uz osnovne funkcije i misiju AKAZ-a o kojima je riječ u velikom dijelu Izvještaja, vidjećete dva termina koja su uz ostalo obilježile naš rad protekle godine, a koje želimo posebno potcrtati: **EDUKACIJA** i **INKLUZIJA**.

U 2017. godini zaposlenici AKAZ-a su organizovali ukupno **27 radionica**, seminara i drugih stručnih skupova u ukupnom trajanju od 30 dana kojim je prisustvovalo **1.060 učesnika edukacije**. To su bile edukacije za koordinate kvaliteta- 16 radionica (Sarajevo, mart – juni), za apoteke tri radionice (Sarajevo, 23.02.2017. – 15 učesnika, Bihać 04.04.2017. – 34 učesnika i Sarajevo 28.09.2017. – 32 učesnika) i za vanjske ocjenjivače (21 kandidat) jedna radionica u trajanju od dva dana. Održali smo dvije radionice za uposlenike DZ Žepče (Žepče, 02.12.2017. i 09.12.2017.) zatim seminar za studente Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu o pravima osoba sa invaliditetom (Sarajevo 19.04.2017.), osam radionica za zaposlenike Zavoda za javno zdravstvo kantona Tuzla (Tuzla, april - juni), predavanje za zaposlenike Zavoda za transfuzijsku medicinu (Sarajevo, 23.03.2017.), četiri predavanja u sklopu kontinuirane profesionalne edukacije za zdravstvene menadžere za sve tri razine edukacije (Sarajevo, 5. i 06.05.2017., 02. i 03.06.2017., 30.06. i 01.07.2017. te 27. i 28.10.2017.).

U sklopu projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“ koji Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) sprovodi u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO), a koji je finansijski podržan od strane Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), održane su tri radionice: DZ Tuzla (07.09.2017. – 44 učesnika), Zenica (18. i 19.09.2017. – 45 učesnika) i Mostar (21. i 22.12.2017. - 39 učesnika), a i okviru PAT edukacije za osoblje u porodičnoj medicini održana su predavanja u Zenici (07.11.2017.) i Mostaru (28.12.2017.).

Tokom 2017. godine AKAZ-ovi facilitatori su pripremili i realizirali facilitacije u ukupno 39 zdravstvenih ustanova u FBiH. Ukupan broj obavljenih facilitacija je bio 59 u svim zdravstvenim ustanovama u FBiH u 2017. godini. Analizom facilitacije koju su obavljali AKAZ-ovi facilitatori utvrđeno je da je facilitacija dala izvrsne rezultate, jer su neke zdravstvene ustanove već akreditirane/certificirane. Pored navedenog facilitacija je sprovedena i u okviru projekta Svjetske zdravstvene organizacije za timove porodične medicine u svrhu akreditacije. Do kraja 2017. godine obavljene su 34 facilitatorske posjete u 25 domova zdravlja i kada ove broje pridružimo i drugim zdravstvenim ustanovama **ukupan broj facilitatorskih posjeta koji je obavljen u 2017. godini je 93 u 63 zdravstvene ustanove**.

U 2017. godini Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) **certificirala je 47 apoteka** - zdravstvenih ustanova i **54 ambulante porodične/obiteljske medicine** iz šest domova zdravlja (Kladanj, Banovići, Vareš, Teočak, Gradačac i Kalesija).

Vanjsku ocjenu za sticanje **akreditacijskog statusa prošlo je ukupno 17 zdravstvenih ustanova**, 11 CMZ centara za mentalno zdravlje (Centar JUDZKS, Hadžići JUDZKS, DZ Banovići, DZ Gračanica, Novi Grad JUDZKS, DZ Srebrenik, DZ Tuzla, DZ Vitez, Vogošća JUDZKS, DZ Zenica i DZ Bihać) te JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu, Ginekološko-akušerska klinika Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla, Ginekološko-akušerski odjel Opšta bolnica „Prim.Dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo, PZU apoteka „Esthepharm“, Zavod za bolesti ovisnosti ZE-DO kantona i Opšta bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica.

To je rezultat **117 vanjskih ocjena** te sastanaka Komisija za sertifikaciju i akreditaciju koje su analizirale izvještaje vanjskih ocjenjivača. Učešće u vanjskim ocjenama te u radu Komisija za sertifikaciju i akreditaciju uzelo je 65 ovlaštenih vanjskih ocjenjivača kvaliteta (od **ukupno 135 na listi ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta AKAZ-a**). Pored vanjskih ocjena u svrhu sertifikacije i akreditacije vanjski ocjenjivači obavili su i **24 obavezna nadzorna pregleda** u 10 zdravstvenih ustanova u FBiH.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je u godini 2017. **razvila i revidirala ukupno pet setova standarda**. Od navedenih pet setova, dva su nastala revizijom starih verzija, a tri seta su po prvi put razvijena: Standardi sigurnosti i kvaliteta za apoteke, ver. 2017, (revidirani), Standardi sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu, ver. 2017, Standardi sigurnosti i kvaliteta za dom zdravlja, ver. 2017, (revidirani), Standardi sigurnosti i kvaliteta za poliklinike, ver. 2017 i ISOSI – Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom, ver. 2017.

AKAZ je uradio i **analizu po dostavljenim indikatorima za prethodnu godinu**, kako za domove zdravlja tako i za bolnice. Rezultati su predstavljeni zdravstvenim ustanovama tako da se ustanove mogu međusobno porediti i naravno naći način da unaprijede kvalitet pružanja zdravstvenih usluga, a prvenstveno sigurnosti istih.

U 2017. godini AKAZ je realizirao ili započeo realizaciju više projekata: „**Priručnik za razvoj kliničkih vodilja**“, i „**Razvoj/adaptacija kliničke vodilje za pre-eklampsiju**“ (Partnerstvo za javno zdravlje i UNFPA), „Dizajn i implementacija osnovne studije monitoringa i evaluacije projektne intervencije uvođenja procjene i upravljanja kardiovaskularnim rizikom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i poboljšanje kvaliteta/**akreditacije odabranih timova porodične u FBiH (CVRAM projekt)**“ implementira SZO BiH, a sponzorira SDC, „**Projekt mentalno zdravlje u BiH**“ sa SDC (Švicarska agencija za razvoj i suradnju).

Zaposlenici AKAZ-a su učestvovali na ukupno 28 simpozija, konferencija i drugih skupova na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou od kojih posebno izdvajamo: **Godišnji skup zemalja članica HTAi 2017.**, 17.-22.06.2017. Rim, Italija, **Ljetnja škola u Beču o aspektima politike uređivanja cijene lijekova**, Kolaborativni centar SZO EURO, 28.08 – 01.09.2017. Beč, Austrija, **35. Međunarodna konferencija ISQUa-e** (International Society for Quality in Healthcare), 01.-04.10.2017. London, Velika Britanija, „**Perspektive akreditacije i razmjena kadrova u regionu**“, 31.10.2017. Beograd, „**Kvalitet zdravstvenih usluga, sigurnost pacijenata i akreditacija**“ i Ministarstvo zdravlja Republike Kazahstan, 16. - 17.11.2017. Astana, Kazahstan.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ) je, sa ciljem formiranja mreže koordinatora kvaliteta, u 2013. godini pokrenula nekoliko aktivnosti kao što je organizacija seminara – dani kvaliteta te su u 2017. godini održani **Peti dani kvaliteta** u zdravstvu u FBiH, razvoj indikatora izvedbe za domove zdravlja i bolnice te klinička revizija za timove porodične medicine. Također, nastavili smo intenzivno da radimo na našoj stranici sa željom da naše suradnike informiramo o svemu u vezi sa radom Agencije i sistemu poboljšanja sigurnosti i kvaliteta. S tim ciljem smo i dizajnirali i štampali **brošuru pod nazivom AKAZ – kultura kvaliteta** i pokrenuli **AKAZ Agencija youtube kanal** i po prvi put publicirali naš **godišnjak „Sigurnost i kvalitet“**.

U opisu poslova koje obavlja, u misiji koju provodi, i u svakom dijelu implementacije radnih zadataka koji smjeraju na uvođenje i jačanje sistema sigurnosti i kvaliteta u zdravstvu, AKAZ je i tokom ove izvještajne godine činio ogromne napore kako bi konačni efekat i korist od našeg rada bio dobrobit za sve članove zajednice - za sve korisnike, osiguranike, pacijente, zdravstvene radnike - za sve osobe koje dolaze, ili će doći u kontakt sa bilo kojim oblikom zdravstvene zaštite u FBiH. Za pacijente koji treba da imaju uslugu u sigurnim zdravstvenim ustanovama, pruženu od po najboljim standardima od educiranog zdravstvenog osoblja.

Sadržaj

Sažetak	3
1. Uvod	10
2. Izvještaj o radu Upravnog odbora/Upravnog vijeća Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH u 2017. godini	12
2.1. Uvod	12
2.2. Tematski pregled aktivnosti	13
2.3. Normativni akti	14
2.4. Izvještaji	14
2.5. Planovi i programi.....	14
2.6. Odluke.....	15
2.7. Zaključci	15
2.8. Informacije.....	15
2.9. Rješenja	16
2.10. Privremeni Upravni odbor	16
2.10.1. Uvod.....	16
2.10.2. Tematski pregled aktivnosti.....	17
2.10.3. Normativni akti	17
2.10.4. Izvještaji	17
2.10.5. Planovi i programi.....	18
2.10.6. Odluke.....	18
2.10.7. Zaključci	18
2.10.8. Informacije.....	18
2.10.9. Rješenja	18
• Rješenje o certifikaciji 20 timova porodične medicine DZ Gradačac i DZ Teočak – novembar;.....	18
• Rješenje o certifikaciji 3 apoteke PZU Apoteka Delfin sa ogrankom i PZU Al-hana ogranak Al-hana Medresa – novembar;	18
• Rješenje o certifikaciji 16 timova porodične medicine DZ Kladanj i DZ Kalesija – decembar.	18
3. Edukacija u 2017. godini.....	19
3.1. Edukacija koordinatora kvaliteta	19
3.2. Zavod za javno zdravstvo tuzlanskog kantona	100
3.3. Obuka osoblja za sertifikaciju Zavoda za transfuzijsku medicinu.....	110
3.4. Apoteke	115

3.4.1.	Izveštaj sa obuke osoblja za sertifikaciju apoteka-osnovna obuka 23.02.2017. g	115
3.4.2.	Izveštaj sa obuke osoblja za sertifikaciju apoteka-osnovna obuka, Bihać, hotel Opal, 04.04.2017.	118
3.4.3.	Sertifikacija apoteka – osnovna obuka 28.09.2017.	122
3.5.	Obuka vanjskih ocjenjivača, 11.-12. 10.2017.godine	126
3.6.	Edukacija Dom zdravlja Žepče	130
3.7.	Ljudska prava osoba s invaliditetom unapređuju kvalitet obrazovanja studenata Medicinskog fakulteta u Sarajevu, 19.04.2017.....	133
3.8.	Edukacija CVRAM Projekat	134
3.8.1.	Obuka osoblja za akreditaciju timova porodične medicine, 07. 09.2017.godine.....	134
3.8.2.	Obuka osoblja za akreditaciju timova porodične medicine, Mostar 21. – 22.09.2017. godine	136
3.8.3.	Obuka osoblja za akreditaciju timova porodične medicine, Zenica 21.– 22.09.2017. godine	141
3.9.	Program dodatne obuke (PAT) u Domu zdravlja Zenica	144
4.	Facilitacija u zdravstvenim ustanovama u 2017. godini.	145
4.1.	PZU Lječilište “Aqua Bristol“ Tuzla	145
4.2.	JZU DZ Gradačac	145
4.3.	JZU DZ Kalesija	145
4.4.	JU DZ Maglaj	146
4.5.	JU DZ Tešanj.....	146
4.6.	JU DZ Zenica.....	146
4.7.	JU DZ Teočak.....	146
4.8.	JU DZ Vareš – facilitator. dr. Enes Šaćić	146
4.9.	Opšta bolnica Gračanica	147
4.10.	Opšta bolnica “Prim. dr. Abdulah Nakaš” Sarajevo	147
4.11.	Zavod za bolesti ovisnosti Ze-Do Kantona	147
4.12.	J.U. Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo	147
4.13.	Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	148
4.14.	Zavod za javno zdravstvo Kantona Tuzla	148
4.14.1.	Prvi izvještaj facilitatora -23.05.2017.god.	148
4.14.2.	Drugi izvještaj fcilitatora- 19.06.2017.god.....	148
4.14.3.	Treći izvještaj facilitatora – 26.07.2017.godine	148
4.14.4.	Četvrti izvještaj facilitatora – 28.08.2017.godine.....	148
4.14.5.	Peti izvještaj facilitatora 16.11.2017.godine.	148

5. Standardi i indikatori izvedbe.....	152
5.1. Standardi sigurnosti i kvaliteta za apoteke, ver. 2017.....	152
5.2. Standardi sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu, ver. 2017	154
5.3. Standardi sigurnosti i kvaliteta za dom zdravlja, ver. 2017	154
5.4. Standardi sigurnosti i kvaliteta za poliklinike, ver. 2017	156
5.5. ISOSI – Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom, ver. 2017	157
5.6. Indikatori izvedbe za domove zdravlja i bolnice.....	158
5.7. Akreditacija standarda za primarnu zdravstvenu zaštitu kod ISQua.....	163
6. Jačanje mreže koordinatora kvaliteta	165
6.1. Dani kvaliteta u zdravstvu – Peti stručni seminar za koordinatore kvaliteta	165
6.2. Brošura: „AKAZ – kultura kvaliteta“	171
6.3. Vijesti i obavještenja na web stranici AKAZ-a u 2017. godini.....	172
6.4. Video materijali na youtube stranici AKAZ-a.....	181
6.5. Godišnjak AKAZ-a za 2017. godinu	182
7. Realizacija projekata u 2017. godini.....	183
7.1. Priručnik za razvoj kliničkih vodilja (PPH i UNFPA)	183
7.2. Razvoj/adaptacija kliničke vodilje za preeklampsiju (PPH i UNFPA)	183
7.3. Dizajn i implementacija osnovne studije monitoringa i evaluacije projektne intervencije uvođenja procjene i upravljanja kardiovaskularnim rizikom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i poboljšanje kvaliteta/akreditacije odabranih timova porodične/obiteljske medicine u FBiH (CVRAM projekt)“ implementira SZO BiH, a sponzorira SDC (Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja u Bosni i Hercegovini) ...	184
7.3.1. Prva faza – aktivnosti za 2017. godinu	186
7.3.2. Druga faza – aktivnosti za 2018. godinu.....	187
7.4. Projekat mentalnog zdravlja u BiH	188
7.4.1. Indikatori izvedbe	188
7.4.2. Edukacija.....	189
7.4.3. Vanjska ocjena centara za mentalno zdravlje	190
7.4.4. Akreditacija centara za mentalno zdravlje	190
7.4.5. Reakreditacija centara za mentalno zdravlje.....	190
7.4.6. Pripreme faze za nastavak Projekta MZ u BiH za 2018.-2022.g.	192
Radionica 08.- 09.11.2017. u Vitezu	192

8.	Prisustvo na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima.....	193
8.1.	Radionica na temu „Kvalitet zdravstvene zaštite i stimulatивно finansiranje” u Fondu zdravstvenog osiguranja Crne Gore, Podgorica 03.02.2017.	193
8.2.	Projekat jačanja sestriinstva u BiH „ProSes“, Teslić 11. i 12.04.2017.....	193
8.3.	Važnost kvalitetnog pristupa (budućih) zdravstvenih radnika prema osobama sa invaliditetom, Sarajevo, 19.04.2017.	194
8.4.	Forum porodične/obiteljske medicine, 12. i 13.05.2017. Sarajevo	195
8.5.	Osmi simpozijum magistara farmacije FBiH, 19. - 21.05.2017. Neum	195
8.6.	Međunarodni simpozij, Poboljšanje kvalitete u zdravstvu – Europski pogledi, 25-27.05.2017. Biograd na Moru.....	196
8.7.	Predavanje u organizaciji “Kluba potrošača”, 13.06.2017. Tuzla	196
8.8.	Intersektorski dijalog o politikama u organizaciji SZO u BiH, 12.-13.06.2017. Neum	197
8.9.	Konferencija: "Analiza stanja integriteta u procesima dostupnosti lijekova u Bosni i Hercegovini", 14.06.2017. Sarajevo	198
8.10.	Godišnji skup zemalja članica HTAi 2017., 17.-22.06.2017. Rim, Italija	198
8.11.	Konferencija „Doprinos osoba s invaliditetom inkluziji u Bosni i Hercegovini“, 23 – 24.06.2017. Sarajevo	199
8.12.	Radionica UNFPA, 28.06. - 01.07.2017. Skopje	199
8.13.	Pripremni sastanku pobodom Druge faza Projekta mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini, 11.-12.07.2017. Doboj	200
8.14.	Okrugli sto na temu “Planiranje porodice/obitelji: Osnaživanje žena i parova - razvijanje stanovništva”, Partnerstvo za javno zdravlje, 13.07.2017. Sarajevo.....	200
8.15.	Ljetnja škola u Beču o aspektima politike uređivanja cijene lijekova, Kolaborativni centar SZO EURO, 28.08 – 01.09.2017. Beč	201
8.16.	Radionica: Strategija za seksualno i reproduktivno zdravlje 2018. – 2022. UNFPA, 13. – 15.09.2017. Sarajevo	202
8.17.	Okrugli sto u povodu Svjetske sedmice dojenja, 04.10.2017. Sarajevo	202
8.18.	Međunarodna konferencija ISQUa-e (<i>International Society for Quality in Healthcare</i>), 01.- 04.10.2017. London, VB.....	202
8.19.	Radionica: „Unapređenje sigurnosti i kvaliteta usluga zdravstvenih ustanova u privatnom vlasništvu“, 12.10.2017. Banjaluka	203
8.20.	Promocija priručnika - Standardne operativne procedure zdravstvene njege u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, FAMI, 25.10.2017. Sarajevo	203
8.21.	Radionica: „Perspektive akreditacije i razmjena kadrova u regionu“, 31.10.2017. Beograd... ..	204
8.22.	Radionica: „Pripremne aktivnosti za narednu fazu projekta mentalnog zdravlja u BiH“, 08. - 09.11.2017. Vitez	204
8.23.	„Uspostava E registra osoba oboljelih od dijabetesa u Kantonu Sarajevo“, ZZJZ FBiH, 14.11.2017. Sarajevo	205

8.24.	Radionica: „Klinički menadžment u slučajevima silovanja“ UNFPA, 13. – 17.11.2017. Sarajevo...	205
8.25.	Jačanje upravljanja u oblasti javnog zdravstva u zdravstvenoj mreži jugoistočne Evrope (SEEHM) – dijalog o politici, SZO EURO, 15.11.2017. Banjaluka.....	206
8.26.	Konferencija: „Kvalitet zdravstvenih usluga, sigurnost pacijenata i akreditacija“, Ministarstvo zdravlja Republike Kazahstan, 16. - 17.11.2017. Astana	206
8.27.	Simpozij: „Utjecaj hrane i suplemenata na ishode terapije sa lijekovima“, Komora magistara farmacije Federacije BiH, 17. - 19.11.2017. Sarajevo	207
8.28.	Konferencija: „Završetak prve faze projekta jačanje sestrinstva u BiH“, FAMI, 22. - 23.11.2017. Banjaluka	207
9.	Akreditacija i sertifikacija zdravstvenih ustanova.....	208
9.1.	Akreditacija zdravstvenih ustanova.....	211
9.2.	Sertifikacija zdravstvenih ustanova – vanjska ocjena apoteka.....	214
9.3.	Vanjska ocjena timova porodične medicine – sertifikacija	217

1. Uvod

Pred Vama je „Godišnji izvještaj o radu Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu FBiH” za 2017. godinu. Pogledate li sadržaj, uz termine usko vezane uz osnovne funkcije i misiju AKAZ-a o kojima je riječ u velikom dijelu Izvještaja, vidjećete dva termina koja su uz ostalo obilježile naš rad protekle godine a koje želimo posebno potcrtati: EDUKACIJA i INKLUZIJA.

U opisu poslova koje obavlja, u misiji koju provodi, i u svakom dijelu implementacije radnih zadataka koji smjeraju na uvođenje i jačanje sistema sigurnosti i kvaliteta u zdravstvu, AKAZ je i tokom 2017. činio ogromne napore kako bi konačni efekat i korist od našeg rada bio dobrobit za sve članove zajednice - za sve korisnike, osiguranike, pacijente, zdravstvene radnike - za sve osobe koje dolaze, ili će doći u kontakt sa bilo kojim oblikom zdravstvene zaštite u FBiH. Za pacijente koji treba da imaju uslugu u sigurnim zdravstvenim ustanovama, pruženu od po naboljim standardima od educiranog zdravstvenog osoblja.

Dužnost AKAZ-a je da obavlja ocjenu zdravstvenih ustanova u svrhu certifikacije odnosno akreditacije koristeći certifikaciju/akreditaciju kao instrumente za poboljšanje kvaliteta što radimo kontinuirano i što smo radili i tokom 2017. Jako puno napora i ljudskih resursa uložili smo kako bi zdravstvene ustanove pripremili za pregled, zato smo organizirali edukacije i obuke zdravstvenih radnika kako bi usvojili najbolje metodologije i efikasne praktične alate da bi ustanove u kojima rade lakše dostigle zahtjeve koji proističu iz standarda i kriterija. Zbog toga smo predano radili pa je 27 naših radionica, seminara i drugih stručnih skupova u u 2017. prošlo 1.060 učesnica i učesnika. To znači 1.060 zdravstvenih profesionalaca u svim dijelovima Federacije BiH spremnih da ponude bolju, kvalitetniju i sigurniju uslugu svim pacijentima – bez razlike u pristupu po bilo kom osnovu. Sve ovo potvrdiće vam detalji sa svih edukacija, među kojima su i ocjene i mišljenja koje su o njima dali učesnici i učesnice, koje možete naći u Izvještaju.

Kako bi svaki pacijent bez razlike mogao dobiti jednak pristup i tretman, potreban je predan rad na standardima koji će omogućiti uključenje – inkluziju, i lakši pristup za sve pojedine članove ovog dijela populacije, imajući na umu činjenicu, i ideju – vodilju, da je njihovo uključenje, prije svega, obogaćivanje cjelokupne zdravstvene zaštite. Od svih ranjivih skupina, osobe s invaliditetom se izdvajaju ne samo jer su najmnogobrojnija ranjiva skupina u svijetu – prema procjeni Svjetske zdravstvene organizacije čine 15 odsto svjetske populacije, nego i zato jer zahtijevaju specifičan pristup prilikom ispunjavanja njihovih potreba kao pacijenata.

Prije nego spomenemo izradu i početak pilotiranja Inkluzivnih standarda za osobe s invaliditetom (ISOSI), navešćemo kako u našem kontinuiranom radu na što inkluzivnijem zdravstvenom sistemu od početka prepoznavamo i uključujemo oni koji su u toj priči najbitniji – osobe s invaliditetom koje su učestvovala u izradi standarda, i koje će učestvovati u njihovom ocjenjivanju i unapređivanju tokom pilotiranja. Prepoznali smo i važnost obezbjeđivanja inkluzivnog okruženja za ubuduće, pa smo u aprilu 2017. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu organizovali seminar pod nazivom: „Važnost kvalitetnog pristupa (budućih) zdravstvenih radnika prema osobama sa invaliditetom“, na kojem se razgovaralo o unapređenju kvaliteta kurikuluma za različite predmete biomedicinskih fakulteta kao i o važnosti uvođenja teme komunikacije i ophođenja prema osobama s invaliditetom u redovni sistem obrazovanja budućih zdravstvenih radnika.

Inkluzivne standarde za osobe s invaliditetom (ISOSI) počeli smo pilotirati u J.U. "Opća bolnica Prim.dr. Abdulah Nakaš" u Sarajevu jer je to zdravstvena ustanova koja se vrlo intenzivno i kvalitetno priprema za punu akreditaciju. Na ovaj način AKAZ svojim inkluzivnim djelovanjem aktivno sprovodi preporuke UN komiteta za prava osoba sa invaliditetom koje je država Bosna i Hercegovina dobila u aprilu 2017. godine, a koje je Vlada FBiH u junu 2017. usvojila i zadužila sve federalne institucije da pristupe njihovom provođenju bez odlaganja. Stvaranjem novih standarda koji doprinose kvalitetnijem cjelovitom pristupu i pružanju

usluga zdravstvenih institucija prema pacijentima koji su osobe s invaliditetom, AKAZ demonstrira liderstvo, stručnost i volju da u profesionalni odnos zdravstvenih radnika i institucije integrišu i prava osoba s invaliditetom.

Kraj godine obilježili su još jedni, peti po redu, "Dani kvaliteta u zdravstvu FBiH" koje smo održali pod sloganom "Saradnja u fokusu – Zajedno do boljeg zdravstva na međunarodnom, regionalnom i lokalnom nivou" s brojnim gostima iz BiH, regiona i svijeta gdje smo uz stručni dio, javnosti i saradnicima pokazali šta, i koliko je urađeno, i koji izazovi stoje još pred nama.

Tokom 2017. informiranje javnosti o našim aktivnostima i važnosti sigurnosti i kvaliteta u zdravstvu bilo je jedan od fokusa našeg rada – kroz brošuru "AKAZ – kultura kvaliteta", godišnjak „Sigurnost i kvaliteta“, vlastiti youtube kanal i kontinuirane objave preko FB stranice i web sitea www.akaz.ba, kao i saopštenja za javnost koja su mediji rado prenosili, a sve kako bismo naše krajnje korisnike – pacijente, dobili kao saveznike u našoj misiji i kako bi od svoje zdravstvene ustanove tražili da ispuni standarde sigurnosti i kvaliteta!

2. Izvještaj o radu Upravnog odbora/Upravnog vijeća Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH u 2017. godini

2.1. Uvod

U 2017. godini Upravni odbor/Upravno vijeće Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u daljem tekstu: Upravni odbor) je svoje aktivnosti obavljao sukladno Planu i programu rada za 2017. godinu Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u daljem tekstu: AKAZ), kao i na osnovu odredbi Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 59/05, 52/11 i 6/17) (u daljem tekstu: Zakon), Statuta Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 94/07 i 31/16) (u daljem tekstu: Statut), Poslovnika o radu Upravnog odbora i drugih internih akata AKAZ-a.

U skladu sa članom 27. Zakona i članom 15. Statuta, Upravni odbor ima sljedeće nadležnosti:

- donosi Statut AKAZ-a i druge opće akte, kao i Poslovnik o radu Upravnog odbora,
- utvrđuje planove rada i razvoja AKAZ-a, periodične i godišnje programe rada, te prati njihovo izvršenje,
- donosi finansijski plan i usvaja periodični i godišnji obračun, te brine o finansijskoj održivosti AKAZ-a,
- podnosi izvještaje o svom radu ministru zdravstva najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće,
- razvija i odobrava politiku i procedure za rad direktora AKAZ-a,
- razvija, primjenjuje i evaluira sistem akreditacije u zdravstvu,
- propisuje mjerila za imenovanje ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta, te utvrđuje Popis ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta,
- donosi odluku o izdavanju akreditacije, ukidanju odnosno obnavljanju akreditacije zdravstvenoj ustanovi,
- utvrđuje cjenovnik usluga AKAZ-a, na prijedlog direktora, – izdaje saglasnost na visinu naknade za rad ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta,
- imenuje i razrješava direktora, kao i rukovodne radnike AKAZ-a, uz prethodnu saglasnost ministra zdravstva,
- odlučuje o žalbama uposlenika AKAZ-a protiv odluka i rješenja direktora koja se odnose na prava i obaveze iz radnog odnosa,
- obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona, Statutom i općim aktima AKAZ-a.

Trenutni saziv Upravnog odbora, na osnovu člana 26. Zakona, imenovan je Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj **01-37-1801/14** dana **17.03.2014.** godine i **01-37-3070-5/15** od **20.07.2016** godine, u sastavu: **Alma Vranić** kao predsjednica i članovi **Jasna Zeljko – Penavić, Abud Sarić, Aleksandar Kaluđerčić, i Benjamin Vojniković.**

U 2017. godini Upravni odbor je održao **devet (9)** redovnih sjednica.

Sjednice Upravnog odbora su u 2017. godini u prosjeku zakazivane svakih **32** dana.

Kako je rečeno, sjednice su održavane mjesečnom dinamikom, i to, sukladno zaključku Upravnog odbora o terminu sjednica, pretežno posljednje srijede u svakom mjesecu, sa početkom od 16.00 sati; kako slijedi:

- Tridesetčetvrta sjednica – 12.01.2017. godine;

- Tridesetpeti sjednica – 25.01.2017. godine;
- Tridesetšesta sjednica – 27.02.2017. godine
- Tridesetsedma sjednica – 29.03.2017. godine;
- Tridesetosma sjednica – 26.04.2017. godine;
- Tridesetdeveta sjednica – 31.05.2017. godine;
- Četrdeseta sjednica – 28.06.2017. godine;
- Četrdesetprva sjednica - 23.08.2017. godine;
- Četrdesetdruga sjednica – 29.09.2017. godine.

Na **sedam (7)** održanih sjednica, odnosno na **78%** sjednica u 2017. godini, Upravni odbor je odlučivao u **plenumu** dok su na preostale **dvije (2)**, odnosno **22%** sjednica prisustvovala većina većina dovoljna za **kvorum**, i to sa kvalificiranom većinom od četiri (4) člana. Svi članovi koji su bili spriječeni da prisustvuju sjednicama, su opravdano izostajali uz blagovremenu najavu i obrazloženje o razlozima svog izostanka sa sjednice.

Ukupno je razmotreno **86** tačaka **dnevnog reda** i utvrđene **72 odluke ili zaključka** kojima se upravljalo procesima rada AKAZ-a iz nadležnosti Upravnog odbora.

O radu Upravnog odbora na sjednicama se vodio zapisnik. Na svakoj tekućoj sjednici se vršila verifikacija zapisnika i razmatranje realizacije odluka i zaključaka sa prethodne sjednice te potreba preduzimanja konkretnih mjera na njihovom provođenju. Upravni odbor je na mjesečnoj osnovi analizirao mjesečne informacije o poslovanju AKAZ-a te aktuelnosti u vezi sa radom AKAZ-a, a periodično i u skladu sa zakonskim i statutarnim odredbama usvajao i kvartalne, odnosno polugodišnje izvještaje.

U razmatranju pitanja iz nadležnosti Upravnog odbora osim u jednom slučaju, odluke ili zaključci su usvojeni **jednoglasno**, bez preglasavanja u odlučivanju.

2.2. Tematski pregled aktivnosti

Upravni odbor se u 2017. godini fokusirao na redovne zakonske i druge obaveze Agencije te na izdavanje rješenja o akreditacijama i certifikacijama zdravstvenih ustanova.

U ovom segmentu Izvještaja daje se pregled najvažnijih aktivnosti po oblastima kojima je Upravni odbor posvetio dužnu pažnju:

- Analiza i usvajanje Izvještaja o radu za 2016. godinu, Finansijskog izvještaja i Godišnjeg obračuna za 2016. godinu i dostavu nadležnim organima, usvajanje standarda za apoteka, dodjela certifikacije 37 tima porodične medicine DZ Čelić, Sapna i Živinice, 5 apoteke PZU Apoteka "AL-HANA" Sarajevo, dopuna Popisa ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta i dopuna Pravilnika o platama i drugim naknadama Agencije – **januar**;
- Dodjela certifikacije 15 timova porodične medicine DZ Kladanj i Banovići, 4 apoteke LJZU „BIOPHARM“ Neum, usvajanje setova standarda za domove zdravlja i zavod za transfuzijsku medicinu te dopuna Cjenovnika usluga Agencije – **februar**;
- Dodjela certifikacije apoteke Apoteke „Đulović“ Živinice i rješenja o uslovnoj certifikaciji 6 apoteka PZU „PHARMACOM“ Tuzla - **mart**;
- Analiza i usvajanje Izvještaja o radu Upravnog odbora AKAZ-a za 2016. godinu, prijedlog odluke o ispravci pogrešno iskazanog kapitala (sredstava za početak rada Agencije), dodjela certifikacije 27 tima porodične medicine JU DZ KS – **mart**;

- Dopuna Pravilnika o platama i naknadama Agencije, Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije i Cjenovnika Agencije te usvajanje kvartalnog izvještaja o finansijskom poslovanju za period januar - mart 2017. godine - **april**;
- Dodjela akreditacije 2 centra za mentalno zdravlje JU DZ Kantona Sarajevo – OJ Centar i OJ Hadžići i 5 apoteka (PZU apoteka „IBO & CO“ i ogranak apoteka „IBO & CO 1“, Apoteka „Amara“ Srebrenik, Apoteka „Đulović - company“ Živinice i PZU apoteka „Vedypharm“ Sarajevo) – **maj**;
- Dodjela akreditacije centru za mentalno zdravlje DZ Banovići i GAK UKC Tuzla - **juni**;
- Dodjela akreditacije JU KS Zavodu za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu, certifikacije 3 tima porodične medicine DZ Vareš i 28 apoteka (PZU „PHARMACOM“, PZU „ADONIS“, Apoteka „MAXPHARM“ Gradačac, Apoteka „Libero“ Sarajevo i JZU „Gradske apoteke“ Tuzla) – **august**;
- Usvajanje setova standarda sigurnosti i kvaliteta za poliklinike, usvanja Revizorskog izvještaja o poslovanju Agencije 2016. godine usvajanje Pravilnika o akademskom i stručnom usavršavanju i obrazovanju zaposlenika Agencije, usvajanju izmjena i dopuna Mjerila za imenovanje ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta Agencije, dopuna Cjenovnika usluga Agencije, dopuna Odluke o naknadama za rad eksperata Agencije te izmjene i dopune Pravilnika o računovodstvu Agencije – **septembar**.

2.3. Normativni akti

U okviru normativne aktivnosti Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmatrao i usvojio sljedeće opće akte:

- Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o platama i drugim naknadama Agencije – januar, april
- Odluka o usvajanju izmjena i dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije - april;
- Pravilnik o akademskom i stručnom usavršavanju i obrazovanju zaposlenika Agencije – septembar;
- Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu Agencije – septembar.

2.4. Izvještaji

U skladu sa Zakonom, Statutom i drugim internim aktima, Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmatrao i usvojio sljedeće izvještaje:

- Izvještaj o radu za 2016. godinu – januar;
- Finansijski izvještaj za 2016. godinu – februar;
- Godišnji obračun za 2016.godinu – februar;
- Revizorski izvještaj za 2016.godinu – april;
- Tromjesečni izvještaj o finansijskom poslovanju za period januar-mart 2017. godine – april;
- Polugodišnji izvještaj o finansijskom poslovanju za period januar-juni 2017. godine – juli;
- Tromjesečni izvještaj o finansijskom poslovanju za period juli-septembar 2017. godine – septembar.

2.5. Planovi i programi

U skladu sa Zakonom, Statutom i drugim internim aktima, Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeće planove i programe:

- Finansijski plan za 2017. godinu - septembar;

2.6. Odluke

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu, pored odluka vezanih za usvajanje gore navedenih akata, donio i sljedeće odluke iz ostalih nadležnosti Upravnog odbora:

- Odluka o raspodjeli neraspoređene dobiti u kapital – januar;
- Odluka o dopuni Cjenovnika usluga u oblasti edukacije, facilitacije, certifikacije i akreditacije – februar, april i septembar;
- Odluka o dopuni Popisa ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta – januar;
- Odluka o usvajanju izmjena i dopuna Mjerila za imenovanje ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta Agencije – septembar;
- Kao i niz odluka iz domena radnih odnosa i službenih putovanja direktora AKAZ-a.

2.7. Zaključci

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu, pored zaključaka vezanih za usvajanje gore navedenih akata, donio i sljedeće zaključke iz ostalih nadležnosti Upravnog odbora:

- Zaključak o prijemu zaposlenika u 2017. godini – januar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa sa XXXIII sjednice Upravnog odbora od 28.12.2016. godine – januar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XXXIV sjednice Upravnog odbora od 12.01.2017. godine – januar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XXXV sjednice Upravnog odbora od 25.01.2017. godine – februar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XXXVI sjednice Upravnog odbora od 27.02.2017. godine – mart;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XXXVII sjednice Upravnog odbora od 29.03.2017. godine – april;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XXXVIII sjednice Upravnog odbora od 26.04.2017. godine – maj;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XXXIX sjednice Upravnog odbora od 31.05.2017. godine – juni;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XL sjednice Upravnog odbora od 28.06.2017. godine – august;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa XLI sjednice Upravnog odbora od 23.08.2017. godine – septembar.

2.8. Informacije

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeće informacije:

- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec januar 2017. godine – januar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec decembar 2016. godine - januar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 28.12.2016. godine – januar
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec februar 2017. godine – februar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec januar 2017 godine - februar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 12.01.2017. i 25.01.2017. godine – februar;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec mart 2017. godine – mart;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 27.02.2017. godine – mart;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec februar 2017 godine - mart;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec april 2017. godine – april;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 29.03.2017. godine – april;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec maj 2017. godine – maj;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec april 2017. godine – maj;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 26.04.2017. godine – maj;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec juni 2017. godine – juni;

- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec maj 2017. godine – juni
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 31.05.2017. godine – juni;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec juli 2017. godine – juli;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 28.06.2017. godine – august;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec august 2017. godine – august;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec juni i juli 2017. godine – august;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec septembar 2017. godine – septembar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec august 2017. godine – septembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 23.08.2017. godine – septembar;

2.9. Rješenja

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeća rješenja o akreditaciji:

- Rješenje o certifikaciji 37 tima porodične medicine DZ Čelić, Sapna i Živinice – januar;
- Rješenje o certifikaciji 5 apoteke PZU Apoteka "AL-HANA" Sarajevo – januar;
- Rješenje o certifikaciji 15 timova porodične medicine DZ Kladanj i DZ Banovići – februar;
- Rješenje o certifikaciji 5 apoteka LJZU „BIOPHARM“ Neum – februar;
- Rješenje o certifikaciji Apoteke „Đulović“ Živinice – mart;
- Rješenje o uslovnoj certifikaciji 6 apoteka PZU „PHARMACOM – mart;
- Rješenje o akreditaciji 2 centra za mentalno zdravlje (CMZ OJ Centar i OJ Hadžići) - maj;
- Rješenje o certifikaciji 5 apoteka PZU apoteka „IBO & CO“ i ogranak apoteka „IBO & CO 1“, Apoteka „Amara“ Srebrenik, Apoteka „Đulović - company“ Živinice i PZU apoteka „Vedypharm“ Sarajevo) – maj;
- Rješenja o akreditaciji GAK UKC Tuzla – juni;
- Rješenje o akreditaciji centra za mentalno zdravlje DZ Banovići – juni;
- Rješenje o akreditaciji JU KS Zavodu za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu – august;
- Rješenje o certifikaciji 3 tima porodične medicine DZ Vareš – august;
- Rješenje o certifikaciji 28 apoteka (PZU „PHARMACOM“, PZU „ADONIS“, Apoteka „MAXPHARM“ Gradačac, Apoteka „Libero“ Sarajevo i JZU „Gradske apoteke“ Tuzla).

2.10. Privremeni Upravni odbor

2.10.1. Uvod

Krajem 2017. godine Upravni odbor imenovan Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 01-37-1801/14 dana 17.03.2014. godine i 01-37-3070-5/15 od 20.07.2016 godine je razriješen posebnim rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj: **01-37-6314/17** od **16.10.2017. godine**, a novi, privremeni, Upravni odbor je imenovan Rješenjem Federalnog ministarstva broj: **01-37-6315/17** od **16.10.2017. godine** u sastavu: **Jasna Zeljko – Penavić** kao predsjednica i članovi, **Abud Sarić** i **Sanela Adžović**. Razrješenje članova je usljedilo u skladu sa posljednjom izmjeni Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 59/05 i 52/11) iz januara 2017. godine (stav 3. člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu - „Službene novine Federacije BiH“, broj 6/17), kojom je smanjen broj članova Upravnog odbora Agencije sa pet na tri.

S obzirom na svoj ograničeni tromjesečni mandat od oktobra 2017. godine, privremeni Upravni odbor je održao **dvije (2)** redovne mjesečne sjednice u intervalu od **36** dana kako slijedi:

- Prva sjednica – 22.11.2017. godine;
- Druga sjednica – 28.12.2017. godine.

Na obje sjednice, odnosno na **100%** sjednica u 2017. godini, privremeni Upravni odbor je odlučivao u **plenumu**.

Ukupno je razmotreno **26** tačaka **dnevnog reda** i utvrđeno **jednoglasno**, bez preglasavanja u odlučivanju, **18 odluka ili zaključaka** kojima se upravljalo procesima rada AKAZ-a iz nadležnosti privremenog Upravnog odbora, o čemu se se vodio zapisnik. Na svakoj tekućoj sjednici se vršila verifikacija zapisnika i razmatranje realizacije odluka i zaključaka sa prethodne sjednice te potreba preduzimanja konkretnih mjera na njihovom provođenju. Privremeni Upravni odbor je analizirao mjesečne informacije o poslovanju AKAZ-a te aktuelnosti u vezi sa radom AKAZ-a, a u skladu sa zakonskim i statutarnim odredbama, usvojio i treći kvartalni izvještaj o finansijskom poslovanju.

2.10.2. Tematski pregled aktivnosti

I privremeni Upravni odbor se u 2017. godini fokusirao na redovne zakonske i druge obaveze Agencije te na izdavanje rješenja o akreditacijama i certifikacijama zdravstvenih ustanova.

- Konstituiranje privremenog Upravnog odbora i imenovanje zamjenika predsjednika privremenog Upravnog odbora, usvajanje Poslovnika o radu privremenog Upravnog odbora, usvajanje prijedloga izmjena i dopuna Statuta AKAZ-a, dodjela certifikacije 20 timova porodične medicine DZ Gradačac i DZ Teočak, dodjela certifikacije 3 apoteke PZU Apoteka Delfin sa ogrankom i PZU Al-hana ogranak Al-hana Medresa, dodjela akreditacija 8 centara za mentalno zdravlje (CMZ Bihać, CMZ Gračanica, CMZ Novi Grad, CMZ Srebrenik, CMZ Tuzla, CMZ Vitez, CMZ Vogošća, CMZ Zenica), usvajanje Inkluzivnih standarda za osobe s invaliditetom, dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije i Pravilnika o platama i naknadama Agencije, usvajanje kvartalnog izvještaja o finansijskom poslovanju za period juli-septembar 2017. godine i dopuna Popisa ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta – **novembar**;
- Usvajanje Plana rada za 2017. godinu, Programa rada i utroška sredstava iz budžetskog transfera u 2017. godini i dodjela certifikacija 16 timova porodične medicine DZ Kladanj i DZ Kalesija – **decembar**.

2.10.3. Normativni akti

U okviru normativne aktivnosti privremeni Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmatrao i usvojio sljedeće opće akte:

- Usvajanje Poslovnika o radu privremenog Upravnog odbora – novembar;
- Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o platama i drugim naknadama Agencije – novembar;
- Odluka o usvajanju izmjena i dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije - novembar;
- Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Agencije – novembar.

2.10.4. Izvještaji

U skladu sa Zakonom, Statutom i drugim internim aktima, privremeni Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmatrao i usvojio tromjesečni izvještaj o finansijskom poslovanju za period juli-septembar 2017. godine – septembar.

2.10.5. Planovi i programi

U skladu sa Zakonom, Statutom i drugim internim aktima, privremeni Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeće planove i programe:

- Plana rada za 2018. godinu – decembar;
- Program rada i utroška sredstava iz budžetskog transfera za 2018. godinu – decembar.

2.10.6. Odluke

Privremeni Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu, pored odluka vezanih za usvajanje gore navedenih akata, donio i sljedeće odluke iz ostalih nadležnosti Upravnog odbora:

- Odluka o imenovanju zamjenika Predsjednika privremenog Upravnog odbora – novembar;
- Odluka o dopuni Popisa ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta – novembar;
- Odluke iz domena radnih odnosa i službenih putovanja direktora AKAZ-a.

2.10.7. Zaključci

Privremeni Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu, pored zaključaka vezanih za usvajanje gore navedenih akata, donio i sljedeće zaključke iz ostalih nadležnosti Upravnog odbora:

- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa o usvajanju Zapisnika sa XLII sjednice Upravnog odbora od 29.09.2017. godine – novembar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa o usvajanju Zapisnika sa I sjednice privremenog Upravnog odbora od 22.11.2017. godine – decembar.

2.10.8. Informacije

Privremeni Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeće informacije:

- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec novembar 2017. godine – novembar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec septembar 2017. godine – novembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 29.09.2017. godine – novembar;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec decembar 2017. godine – decembar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec oktobar 2017 godine - decembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 22.11.2017. godine – decembar.

2.10.9. Rješenja

- Rješenje o certifikaciji 20 timova porodične medicine DZ Gradačac i DZ Teočak – novembar;
- Rješenje o certifikaciji 3 apoteke PZU Apoteka Delfin sa ogrankom i PZU Al-hana ogranak Al-hana Medresa – novembar;
- Rješenje o akreditaciji 8 centra za mentalno zdravlje (CMZ Bihać, CMZ Gračanica, CMZ Novi Grad, CMZ Srebrenik, CMZ Tuzla, CMZ Vitez, CMZ Vogošća, CMZ Zenica) – novembar;
- Rješenje o certifikaciji 16 timova porodične medicine DZ Kladanj i DZ Kalesija – decembar.

3. Edukacija u 2017. godini

U 2017. godini zaposlenici AKAZ-a su organizovali ukupno **27 radionica**, seminara i drugih stručnih skupova u ukupnom trajanju od 30 dana kojim je prisustvovalo **1.060 učesnika edukacije**. To su bile edukacije za koordinate kvaliteta- 16 radionica (Sarajevo, mart – juni), za apoteke tri radionice (Sarajevo, 23.02.2017. – 15 učesnika, Bihać 04.04.2017. – 34 učesnika i Sarajevo 28.09.2017. – 32 učesnika) i za vanjske ocjenjivače (21 kandidat) jedna radionica u trajanju od dva dana. Održali smo dvije radionice u DZ Žepče (Žepče, 02.12.2017. i 09.12.2017.) zatim seminar studente Medicinskog fakulteta o pravima osoba sa invaliditetom (Sarajevo 19.04.2017.), osam radionica za zaposlenike Zavoja za javno zdravstvo kantona Tuzla (Tuzla, april - juni), predavanje za zaposlenike Zavoda za transfuzijsku medicinu (Sarajevo, 23.03.2017.), četiri predavanja u sklopu kontinuirane profesionalne edukacije za zdravstvene menadžere za sve tri razine edukacije (Sarajevo, 5. i 06.05.2017., 02. i 03.06.2017., 30.06. i 01.07.2017. te 27. i 28.10.2017.).

U sklopu projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“ koji Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) sprovodi u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO) a koji je finansijski podržan od strane Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), održane su tri radionice: DZ Tuzla (07.09.2017. – 44 učesnika), Zenica (18. i 19.09.2017. – 45 učesnika) i Mostar (21. i 22.12.2017. - 39 učesnika), a i okviru PAT edukacije za osoblje u porodičnoj medicini održana su predavanja u Zenici (07.11.2017.) i Mostaru (28.12.2017.).

3.1. Edukacija koordinatora kvaliteta 09.03.2017 – 29.06.2017

Modul 1: „Program certifikacije i akreditacije“ 09.03.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,30	Predstavljanje, uvod i test za učesnike obuke — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,30 – 10,45	Pregled i plan edukacije — Melka Mercvajler, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,45 – 12,15	Program certifikacija i akreditacija — Maida Nuhić, UKC Tuzla
12,15 – 12,30	Pauza
12,30 – 13,00	How great leaders inspire action? — Simon Sinek (TED talks - video)
13,00 – 13,15	Diskusija
13,15 – 13,45	Pauza za ručak
13,45 – 14,45	Ponavljjanje - Maida Nuhić, UKC Tuzla

14,45 – 15,00	Program certifikacije za apoteke Vildana Drljević, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
15,00 – 15,30	Završni test za modul 1: Program certifikacije i akreditacije (KOD/OP/01-K)
15,30 – 16,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

U prostorijama AKAZ-a 09. marta 2017. godine započela je edukacija koordinatora kvaliteta, koja je trajala do 29.06.2017.

Na početku prisutne je pozdravio doc.dr. Ahmed Novo, direktor AKAZ-a i zaželio uspješan rad. U svojoj prezentaciji dr. A. Novo je upoznao učesnike edukacije sa aktivnostima Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ), pojašnjeni su pojmovi certifikacije i akreditacije, Zakon o uspostavljanju sistema kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i drugi zakoni koji prate oblast uvođenja sistema kvaliteta, osnovnim funkcijama AKAZ-a Uz to pojašnjena je samoocjena i vanjska ocjena.

Nadalje, Melka Mercvajler, upoznala je prisutne o edukacijskim modulima, ukupno 16, koji će biti zastupljeni tokom edukacije i detaljno pojasnila osnove obuke koordinatora kvaliteta.

U nastavku, Melka Mercvajler, prof. upoznala je prisutne o svim edukativnim modulima koji će biti prezentirani tokom edukativnog procesa, načinu rada, korištenju AKAZ-ovih priručnika i akaz-ove web stranice.

Mr.sc.oec. Maida Nuhić, diplomirani pravnik, je ovom prilikom govorila o uspostavljanju sistema kvaliteta i sigurnosti u zdravstvenim ustanovama kao i o certifikaciji i akreditaciji. Ovom prilikom je istakla da su osnovni ciljevi današnje edukacije da se ukaže na početak sistemskog bavljenja kvalitetom i značaj koji kvalitet i sigurnost imaju za sve sudionike u procesima pružanja zdravstvenih usluga, na različite pojmove sa kojima se susrećemo u postupcima uspostave, održavanja i razvoja sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti i definisati ih. Uz to neophodno je bilo i definisati zadatke koji se postavljaju pred zdravstvenu ustanovu u pogledu uspostave internog sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti kao pripreme za certifikaciju i akreditaciju kao i da se objasni pojam i značaj kulture kvaliteta.

Prisutnim učesnicima je prezentiran (TED talks - video) Simon Sinek -How great leaders inspire action, nakon čega je uslijedila kratka diskusija.

U drugom dijelu radionice Maida Nuhić je odgovarala na pitanja prisutnih koja su se odnosila na proces uspostavljanja sistema kvaliteta, teškoće sa kojima se koordinatori susreću.

Na kraju mr.ph. Vildana Drljević je govorila o certifikaciji apoteka u F BiH, o reviziji standarda za apoteke, indikatorima i procesu certifikacije i akreditacije za apoteke.

Prisutni učesnici su na kraju radili test, gdje je pokazano koliko su uspjeli naučiti tokom prezentacija u okviru prvog modula.

Prvom edukativnom modulu prisustvovalo je 34 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Nurudin Džanić	Dom zdravlja Tešanj
7	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
8	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
9	Armin Hurić	UKC Tuzla
10	Nedžmina Vojniković	AKAZ
11	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
12	Arnela Žigić	Dom zdravlja Vareš
13	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
14	Jasmin Behrić	Dom zdravlja Banovići
15	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
16	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
17	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
18	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
19	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
20	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
21	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
22	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
23	Maida Nuhić	UKC Tuzla
24	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
25	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
26	Bakir Omerbegović	PZU Apoteka Nera Visoko
27	Mohamed Mahmud	PZU Poliklinika Medisran Tuzla
28	Nadir Babahmetović	Dom zdravlja Vitez
29	Azra Bajraktarević	JU Apoteke Sarajevo
30	Adaleta Ćehić	Dom zdravlja Bihać
31	Gildžana Bečirović - Sejdinović	Dom zdravlja Dobož Istok
32	Fahrudin Kevrić	Dom zdravlja Čelić

ELZO rezultati

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			2 7,4%	25 92,6%
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			3 11,1%	24 88,9%
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			3 11,1%	24 88,9%
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			3 11,1%	24 88,9%
PREDAVAČI:					
Ahmed Novo	1. Predavači je kompetentan.				27 100%
	2. Predavač je dobro pripremljen.			3 11,1%	24 88,9%
	3. Predavač dobro prenosi znanje.			4 14,8%	23 85,2%
	4. Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			2	25
Melka Mercvajler	1. Predavači je kompetentan.			3 11,1%	24 88,9%
	2. Predavač je dobro pripremljen.			3 11,5%	23 88,5%
	3. Predavač dobro prenosi znanje.			3 11,5%	23 88,5%
	4. Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			4 15,3%	22 84,7%
Maida Nuhić	1. Predavači je kompetentan.				27 100%
	2. Predavač je dobro pripremljeni.			1 4%	25 96%
	3. Predavač dobro prenosi znanje.			1 4%	25 96%
	4. Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1 4%	25 96%

Vildana Drijević	5. Predavači je kompetentan.		1 3,7%		26 96,3%
	6. Predavač je dobro pripremljeni.			4 14,8%	23 85,2%
	7. Predavač dobro prenosi znanje.		1 3,7%	3 11,1%	23 85,2%
	8. Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		2 7,4%	1 3,7%	24 88,9%
OPĆENITO	9. Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja		1 3,7%	4 14,8%	22 81,5%
	10. Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.		2 7,4%	3 11,1%	22 81,5%
	11. Diskusije su vrlo korisne	1 3,7%	1 3,7%	2 7,4%	23 85,2%
	12. Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad		1 3,7%	3 11,1%	23 85,2%

Komentari:

- Pohvale za predavače i organizaciju obuke
- Svaka čast izvrsni ste
- Dobro organizovano sa kompetentnim predavačima. Pokriva sve segmente zdravstva zaštite
- Sugestija- previše gradiva prezentovano u malo vremena. Predavači su kompetentni i vrlo predani. Znači, potrebno je rasteretiti obuku po pitanju opsežnosti gradiva.
- Pokušati da se edukacija organizuje dva dana sedmično, kako bi ranije završili edukaciju, npr. četvrtak i petak, zbog dolazaka kandidata iz udaljenih gradova. Na ovaj način bi završili edukaciju za dva mjeseca. Mislim da većina polaznika edukacije dijeli moj mišljenje.

Rezultati testa 1.

RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Čehić	31	75,60%	37	90,24%
2	Adin Obralić	35	85,36%	31	75,60%
3	Aida Brašnjic	30	73,17%	28	68,29%
4	Alma Alić	31	75,60%	40	97,56%
5	Amela Bužimkić	30	73,17%		
6	Amela Gazibegović	33	80,48%	35	85,36%
7	Amra Mujkanović	35	85,36%	32	78,04%
8	Armin Hurić	34	82,92%	38	92,68%
9	Arneta Žigić	35	85,36%	40	97,56%
10	Azra Bajraktarević	33	80,48%	38	92,68%
11	Bakir Omerbegović	34	82,92%		
12	Dražana Šimić	39	95,12%	41	100,00%
13	Džana Kavazović	33	80,48%	36	87,80%
14	Dževad Hadžisadiković	39	95,12%		
15	Edin Jahić	30	73,17%		
16	Fahrudin Kevrić				
17	Gildžana Bećirević Sejdinović			38	92,68%
18	Hana Ahmetspahić	31	75,60%	41	100,00%
19	Jasmin Behrić	34	82,92%	38	92,68%
20	Mia Brkić	36	87,80%	40	97,56%
21	Mirela Mešić Smajkić	32	78,04%	35	85,36%
22	Mohamed Mahmud	33	80,48%	36	87,80%
23	Nadir Babamehmetović	32	78,04%	41	100,00%
24	Nedžmina Vojniković	29	70,73%	40	97,56%
25	Nizar Eskić	32	78,04%	38	92,68%
26	Nurudin Džanić	33	80,48%	36	87,80%
27	Petra Klokić	35	85,36%		
28	Ranko Čović	33	80,48%	37	90,24%
29	Samira Helda	35	85,36%	30	73,17%
30	Sanela Dostović Halilović	26	63,41%		
31	Senad Alibegović	35	85,36%		
32	Amer Gazibegović				
	Maksimalan broj bodova	41	100,00%	41	100,00%

Modul 2: Certifikacijski i akreditacijski standardi (KOD/OP/02-K)
16.03.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 10,30	Standardi sigurnosti i kvaliteta – uvodno predavanje — Ahmed Novo, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,30 – 11,00	Sadržaj standarda (DZ, TPM i CMZ) — Lejla Mačković, DZ Tuzla
11,00 – 11,15	Sadržaj standarda (apoteke) — Vera Kerleta-Tuzović, AKAZ
11,15 – 11,30	Pauza
11,30 – 11,45	Sadržaj standarda (bolnice) — Enis Hasanović, ZZŽ KS
11,45 – 13,00	Rad u grupama – samoocjena — Radne grupe za bolnice, domove zdravlja i apoteke
13,00 – 13,30	Pauza za ručak
13,30 – 14,00	The happy secret to better work — Shawn Achor (TED talks – video s prevodom)
14,00 – 14,30	Diskusija
14,30 – 14,45	Završni test za modul 2: Certifikacijski i akreditacijski standardi (KOD/OP/02-K)
14,45 – 15,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

Predavači:

- doc.dr.sc. Ahmed Novo
- mr.sc.ecc. Maida Nuhić, dipl. pravnik
- doc.dr.sc. Vera Kerleta-Tuzović
- mr.dr Enis Hasanović

U prostorijama AKAZ-a 16. marta 2017. godine održana je edukacija za koordinate kvaliteta, drugi edukativni modul "Certifikacijski i akreditacijski standardi".

Prisutne je pozdravio doc.dr. Ahmed Novo, direktor AKAZ-a i u svojoj prezentaciji je upoznao učesnike o certifikacijskim i akreditacijskim standardima uopšte kao i o planu rada na današnjoj edukaciji.

O standardima za domove zdravlja i timove porodične medicine govorila je prim.dr. Lejla Mačković . U uvodnom dijelu svoje prezentacije dr. L. Mačković je pojasnila da su standardi dokumenti u kojem se regulišu pravila, smjernice i karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate, radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti za određenu oblast. Standardi bi trebali da ocijene: pristupačnost zaštite, prikladnost usluga, sposobnost osoblja za izvedbu, kontinuitet zaštite, učinkovitost / efektivnost zaštite, djelotvornost zaštite, odgovaranje na potrebe korisnika, sigurnost zaštite i njenu održivost. Dr. L. Mačković je upoznala prisutne o poglavljima, kriterijima i sadržajima standarda za domove zdravlja.

Pored toga dr. L. Mačković je prezentirala i standarde za centre za mentalno zdravlje, kao i standarde za timove porodične medicine.

Doc.dr.ph. Vera Kerleta je ovom prilikom govorila o sadržaju standarda sigurnosti za apoteke, dok je mr.sc.med. Enis Hasanović prezentirao standarde za bolnice. Uz to, dr. Hasanović je radio i vježbu sa učesnicima edukacije koja se odnosila na samoocjenu i dokaze koji prate process samoocjene.

Prisutnim učesnicima je prezentiran (TED talks - video) Shawn Achor, The happy secret to better work , nakon čega je uslijedila kratka diskusija.

Učesnici edukacije su na kraju radili test, gdje je pokazano koliko su uspjeli naučiti tokom prezentacija u okviru prvog modula.

Drugom edukativnom modulu prisustvovalo je 33 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Nurudin Džanić	Dom zdravlja Tešanj
7	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
8	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
9	Armin Hurić	UKC Tuzla
10	Nedžmina Vojniković	AKAZ
11	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
12	Arnela Žigić	Dom zdravlja Vareš
13	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
14	Jasmin Behrić	Dom zdravlja Banovići
15	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
16	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
17	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
18	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
19	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
20	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
21	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
22	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
23	Maida Nuhić	UKC Tuzla
24	Dževad Hadžisadić	Dom zdravlja Cazin
25	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
26	Bakir Omerbegović	PZU Apoteka Nera Visoko
27	Mohamed Mahmud	PZU Poliklinika Medisran Tuzla
28	Nadir Babahmetović	Dom zdravlja Vitez
29	Azra Bajraktarević	JU Apoteke Sarajevo
30	Adaleta Čehić	Dom zdravlja Bihać
31	Gildžana Bećirović - Sejdinović	Dom zdravlja Doboj Istok
32	Fahrudin Kevrić	Dom zdravlja Čelić
33.	Benjamin Muftić	

Rezultati testa 2.

RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Čehić	12	60%	18	90%
2	Adin Obralić	18	90%	17	85%
3	Aida Brašnjic	18	90%	19	95%
4	Alma Alić	15	75%	20	100%
5	Amela Bužimkić	18	90%	17	85%
6	Amela Gazibegović	15	75%	17	85%
7	Amra Mujkanović	15	75%	17	85%
8	Armin Hurić	9	45%	17	85%
9	Arnela Žigić	14	70%	19	95%
10	Azra Bajraktarević	19	95%	18	90%
11	Bakir Omerbegović	18	90%	18	90%
12	Benjamin Muftić	7	35%	14	70%
13	Dražana Šimić	16	80%	18	90%
14	Džana Kavazović	10	50%	15	75%
15	Dževad Hadžisadiković	16	80%		
16	Edin Jahić	14	70%	17	85%
17	Fahrudin Kevrić	18	90%	19	95%
18	Gildžana Bećirević Sejdinović	20	100%	20	100%
19	Hana Ahmetspahić	14	70%	18	90%
20	Jasmin Behrić	17	85%	19	95%
21	Mia Brkić	15	75%	18	90%
22	Mirela Mešić Smajkić	14	70%	17	85%
23	Mohamed Mahmud	8	40%	16	80%
24	Nadir Babamehmetović	18	90%	18	90%
25	Nedžmina Vojniković	16	80%	20	100%
26	Nizar Eskić	19	95%	20	100%
27	Nurudin Džanić	9	45%	16	80%
28	Petra Klokić	17	85%	19	95%
29	Ranko Čović	16	80%	18	90%
30	Samira Helda	16	80%	19	95%
31	Sanela Dostović Halilović	15	75%	18	90%
32	Senad Alibegović	11	55%	17	85%
33	Umihana Sahačić	18	90%	20	100%
	Maksimalan broj bodova	20	100%	20	100%

ELZO rezultati 2

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			2 7,1%	26 92,9%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			5 17,9%	23 82,1%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			4 14,8%	23 85,2%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			3 11,1%	24 88,9%
PREDAVAČI:					
Ahmed Novo	Predavači je kompetentan.			2 11,1%	25 88,9%
	Predavač je dobro pripremljeni.			2 11,1%	25 88,9%
	Predavač dobro prenosi znanje.			4 14,2%	24 85,7%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			3 11,1%	24 88,9%
Lejla Mačković	Predavači je kompetentan.			2 11,1%	25 88,9%
	Predavač je dobro pripremljeni.			2 11,5%	25 88,5%
	Predavač dobro prenosi znanje.			4 14,2%	24 85,8%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			4 14,8%	23 85,2%
Vera Kerleta	Predavači je kompetentan.			2 11,1%	25 88,9%
	Predavač je dobro pripremljeni.		1 5,05%	1 5,05%	25 88,9%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 5,05%	2 6,05%	25 88,9%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1 3,57%	27 96,4%

Enis Hasanović	Predavači je kompetentan.			1 3,7%	26 96,3%	
	Predavač je dobro pripremljeni.			1 3,7%	26 96,3%	
	Predavač dobro prenosi znanje.			3 10,7%	25 89,3%	
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				27 100%	
OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			1 3,5%	2 7,1%	25 89,4%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			2 7,1%	4 14,2%	22 78,7%
	Diskusije su vrlo korisne			2 7,1%	4 14,2%	22 78,7%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			1 3,5%	1 3,5%	26 83%

Komentari

- Više vremena posvetiti diskusijama i praktičnim savjetima iz prakse
- CD je pun pogodak
- testiranje je nepotrebno prije predavanja, a poželjno poslije predavanja
- odlično koncipiran modul
- odvojeno raditi pripreme za domove zdravlja, apoteke i bolnice

Modul 3: Politike i procedure na temelju standarda (KOD/OP/023-K)

23.03.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke, rezultati testa za modul 2 — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Dokumentirane politike i procedure — razlozi zbog kojih treba pristupiti pisanju politika i procedura; — procedure kao dokument za obuku u područjima za koje su napisane; — kada treba pisati procedure; — Maida Nuhić, UKC Tuzla
11,15 – 12,00	Dokumentirane politike i procedure — preporučeni sastavni dijelovi procedure; — proces odobravanja procedure; — funkcija u ustanovi na koju se procedura odnosi ili grupa funkcija; — distribucija i nadzor procedure; — Maida Nuhić, UKC Tuzla
12,00– 12,10	Pauza
12,10 – 12,30	How do we heal medicine? — Atul Gawande (TED talks - video)
12,30 – 12,50	Diskusija
12,50 – 13,20	Pauza za ručak
13,20 – 13,35	Metodologija razvoja politika i procedura u ZU apotekama – vezane procedure (standardi za DZ / apoteke) — Bakir Omerbegović, PZU Apoteka Nera
13,35– 14,00	Vježba : Pisanje politika i procedura — Radne grupe za bolnice, domove zdravlja i apoteke — Maida Nuhić, Bakir Omerbegović, Vildana Drljević
14,00 – 14,30	Prezentacija rada u grupama i diskusija
14,30 – 14,40	Završni test za modul 3 : Politike i procedure (KOD/OP/03-K)
14,40 – 15,00	Evaluacijski list za modul 3 (ELZO)

Dana, 23. marta 2017. godine održana je prezentacija trećeg edukativnog modula u okviru edukacije koordinatora kvaliteta.

Doc. dr. Ahmed Novo, direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ), pozdravio je prisutne ukratko upoznao prisutne o temi koja je bila prezentirana.

Mr. sc. ecc. Maida Nuhić je prezentirala politike i procedure na temelju standarda i upoznala prisutne učesnike edukacije da je standardna operativna procedura pisani set instrukcija koje neko treba da slijedi da bi posao uradio sigurno, bez negativnih efekata na zdravlje osoblja ili okruženje i na način da se maksimiziraju zahtjevi proizvodnje i operacionalizacije. Ovom prilikom je bilo govora o razlozima zbog kojih treba pisati procedure, procesu pisanja, kada treba pisati procedure, o čemu treba voditi računa prilikom pisanja procedura, sastavnim dijelovima procedure, odobravanju procedura, izjavi o cilju procedure/izjava o politici, regulativama vezanim za provođenje procedura, ulozi menadžera u postupku planiranja i izradu procedure, uloga menadžera u postupku planiranja i izrade procedura, najčešći problemi u pisanju procedura. M. Nuhić je prezentirala i primjere procedura i obaveza.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip How do we heal medicine? Atul Gawande (TED talks - video), nakon čega je slijedila diskusija.

U drugom dijelu edukacije, mr.ph. Bakir Omerbegović je govorio o metodologiji razvoja politika i procedura u ZU apotekama i urađena je vježba gdje su prisutni radili vježbe pisanje procedure.

Učesnici edukacije su na kraju radili test, gdje je pokazano koliko su uspjeli naučiti tokom prezentacija u okviru trećeg modula.

Prvom edukativnom modulu prisustvovalo je 32 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Nurudin Džanić	Dom zdravlja Tešanj
7	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
8	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
9	Armin Hurić	UKC Tuzla
10	Nedžmina Vojniković	AKAZ
11	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
12	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
13	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
14	Jasmin Behrić	Dom zdravlja Banovići
15	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
16	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
17	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
18	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
19	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
20	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
21	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
22	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
23	Maida Nuhić	UKC Tuzla
24	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
25	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
26	Bakir Omerbegović	PZU Apoteka Nera Visoko
27	Nadir Babahmetović	Dom zdravlja Vitez
28	Azra Bajraktarević	JU Apoteke Sarajevo
29	Adaleta Čehić	Dom zdravlja Bihać
30	Gildžana Bećirović - Sejdinović	Dom zdravlja Doboj Istok
31	Fahrudin Kevrić	Dom zdravlja Čelić
32	Benjamin Muftić	

Rezultati testa

		MODUL 3 23.03.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić	13	37,14%	27	77,14%
2	Adin Obralić	20	57,14%	23	65,71%
3	Aida Brašnjić	25	71,42%	27	77,14%
4	Alma Alić	24	68,57%	29	82,85%
5	Amela Bužimkić	27	77,14%	33	94,28%
6	Amela Gazibegović	21	60,00%	26	74,28%
7	Amra Mujkanović	25	71,42%	32	91,42%
8	Armin Hurić	23	65,71%	25	71,42%
9	Arnela Žigić	20	60,00%	25	71,42%
10	Azra Bajraktarević	24	68,57%	31	88,57%
11	Bakir Omerbegović	27	77,14%	28	80,00%
12	Benjamin Muftić	9	25,71%	24	68,57%
13	Dražana Šimić	26	74,28%	31	88,57%
14	Džana Kavazović	18	51,42%	28	80,00%
15	Dževad Hadžisadiković	21	60,00%	30	85,71%
16	Edin Jahić				
17	Fahrudin Kevrić	22	62,85%	34	97,14%
18	Gildžana Bećirević Sejdinović	25	71,42%	33	94,28%
19	Hana Ahmetspahić	18	51,42%	28	80,00%
20	Jasmin Behrić	21	60,00%	28	80,00%
21	Mia Brkić	19	54,28%	30	85,71%
22	Mirela Mešić Smajkić	26	74,28%	31	88,57%
23	Mohamed Mahmud				
24	Nadir Babamehmetović	25	71,42%	26	74,28%
25	Nedžmina Vojniković	25	71,42%	33	94,28%
26	Nizar Eskić	25	71,42%	33	94,28%
27	Nurudin Džanić	18	51,42%	29	82,85%
28	Petra Klokić	26	74,28%	30	85,71%
29	Ranko Čović	18	51,42%	28	80,00%
30	Samira Helda	21	60,00%	24	68,57%
31	Sanela Dostović Halilović	19	54,28%	32	91,42%
32	Senad Alibegović	17	48,37%	31	88,57%
33	Umihana Sahačić	27	77,14%	34	97,14%
	Maksimalan broj bodova	35	100	35	100

ELZO 3 – 26 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			2- 8%	24 – 92%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			1 – 4%	25 – 96 %
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.		1 -4%	1 %	24- 92%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			1	24- 92%
PREDAVAČI:					
Maida Nuhić	Predavači je kompetentan.				26 – 100%
	Predavač je dobro pripremljeni.				26 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.			2 -8%	24- 92%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			2 – 8%	24- 92%
Bakir Omerbegovi	Predavači je kompetentan.			1 - 4%	25– 96 %
	Predavač je dobro pripremljeni.		1 -4%		25– 96 %
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 – 4%		25– 96 %
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			2 – 8%	25– 96 %
OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			4 -16%	22 – 84 %
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			4 -16%	22 – 84%
	Diskusije su vrlo korisne			2 –8%	24- 92%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			2 –8%	24- 92%

Modul 4 : Etička i pravna pitanja i prava pacijenata (KOD/OP/04-K)
31.03.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke, rezultati testa za modul 3 Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,45	Etička i pravna pitanja i prava pacijenata Snježana Bodnaruk, Federalno ministarstvo zdravstva
11,45 – 12,00	Pauza
12,00 – 12,30	I got 99 problems ... palsy is just one Maysoon Zayid (TED talks – video s prevodom)
12,30 – 13,00	Diskusija
13,00 – 13,30	Pauza za ručak
13,30 – 15,00	Postupanje prema osobama sa invaliditetom - Brošura: „Sami možemo tako malo; zajedno možemo učiniti mnogo“ <ul style="list-style-type: none"> - Belma Goralija; - Željko Bajić, - Jasminka Proho; - Vahid Đulović; - Gospava Rađen-Radić.
15,00 – 15,15	Završni test za modul 4: Etička i pravna pitanja i prava pacijenata (KOD/OP/04-K)
15,15 – 15,30	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

Prezentacija četvrtog edukativnog modula "Etička i pravna pitanja i prava pacijenata" održana je 31. marta 2017. godine u Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu F BiH (AKAZ).

Prisutne je pozdravila Melka Mercvajler, prof. i ukratko upoznala prisutne o edukativnom modulu, temi, koja je bila prezentirana.

U prvom dijelu edukacije, Snježana Bodnaruk, dipl. iur., sekretar Federalnog ministarstva zdravstva je prezentirala „Etička i pravna pitanja i prava pacijenata“. Prije svega upoznala je prisutne o pojmu etike i pojmu pravne nauke, karakteristikama prava, odnosu etičke i pravne norme u oblasti zdravstva, kodeksu medicinske etike i deontologije. Nadalje, posebno je istakla važnost etičkog komiteta u zdravstvenim ustanovama, etičkim normama kao pravnim normama u profesionalnoj samoregulaciji, rješavanju etičkih dilema kroz Zakon o pravima pacijenata.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip I got 99 problems - Maysoon Zayid (TED talks - video), nakon čega je slijedila diskusija.

Ovom prilikom u prezentaciji četvrtog edukativnog modula učestvovali su i predstavnici udruženja My right – Empowers people with disabilities, udruženje invalida koji su prezentirali svoja iskustva u zdravstvenom sistemu F BiH. Prije, svega, dr. Belma Goralija je prezentirala čime se bavi ova organizacija, ali akcentat je stavljen na nedavno objavljavljenoj brošuri za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama sa invaliditetom, koja je rađena u saradnji sa AKAZ-om. Ova brošura je namijenjena zdravstvenim radnicima različitih profila, učenicima srednjih medicinskih škola i studentima medicinskih fakulteta, menadžerima zdravstvenih ustanova i institucija koji učestvuju u kreiranju zdravstvene politike i različitih strategija kao donosioci odluka. Svoja iskustva prisutnima su prezentirali, Jasminka Proho, ispred udruženja gluhonijemih, Željko Bajić, udruženja slijepih i slabovidnih, kao i Vahid Đulović, ispred udruženja osoba sa mentalnim problemima. Nakon toga je uslijedila diskusija u kojoj je učestvovalo veliko broj prisutnih.

Učesnici edukacije su na kraju radili test, gdje je pokazano koliko su uspjeli naučiti tokom prezentacija u okviru četvrtog modula.

Četvrtom edukativnom modulu prisustvovalo je 30 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Nurudin Džanić	Dom zdravlja Tešanj
7	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
8	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
9	Armin Hurić	UKC Tuzla
10	Nedžmina Vojniković	AKAZ
11	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
12	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
13	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
14	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
15	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
16	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
17	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
18	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
19	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
20	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
21	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
22	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
23	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
24	Nadir Babahmetović	Dom zdravlja Vitez
25	Azra Bajraktarević	JU Apoteke Sarajevo
26	Adaleta Čehić	Dom zdravlja Bihać
27	Gildžana Bečirović - Sejdinović	Dom zdravlja Doboj Istok
28	Fahrudin Kevrić	Dom zdravlja Čelić
29	Benjamin Muftić	
30	Mohamed Mahmut	Ibn Sina

Rezultati testa 4

RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić	22	52,38%	34	80,95%
2	Adin Obralić	16	38,09%	26	61,90%
3	Aida Brašnjić	27	64,28%	26	61,90%
4	Alma Alić	28	66,66%	23	54,76%
5	Amela Bužimkić			39	92,85%
6	Amela Gazibegović	18	42,85%	27	64,28%
7	Amra Mujkanović	23	54,76%	30	71,42%
8	Armin Hurić	26	61,90%	29	69,04%
9	Arnela Žigić	27	64,28%	31	73,80%
10	Azra Bajraktarević	11	26,19%		
11	Bakir Omerbegović				
12	Benjamin Muftić	13	30,95%	29	69,04%
13	Dražana Šimić	29	69,04%	40	95,23%
14	Džana Kavazović	19	45,23%	35	83,33%
15	Dževad Hadžisadiković			37	88,09%
16	Edin Jahić			24	57,14%
17	Fahrudin Kevrić	30	71,42%	40	95,23%
18	Gildžana Bećirević Sejdinović	28	66,66%	35	83,33%
19	Hana Ahmetspahić	25	59,52%	36	85,71%
20	Jasmin Behrić				
21	Mia Brkić	31	73,80%	38	90,47%
22	Mirela Mešić Smajkić	26	61,90%	38	90,47%
23	Mohamed Mahmud	23	54,76%	27	64,28%
24	Nadir Babamehmetović	23	54,76%	31	73,80%
25	Nedžmina Vojniković	33	78,57%	37	88,09%
26	Nizar Eskić	29	69,04%	36	85,71%
27	Nurudin Džanić	20	47,61%	33	78,57%
28	Petra Klokić	24	57,14%	24	57,14%
29	Ranko Čović			29	69,04%
30	Samira Helda	25	59,52%	31	73,80%
31	Sanela Dostović Halilović			24	57,14%
32	Senad Alibegović	21	50,00%		
33	Umihana Sahačić				
	Max.	42	100%	42	100%

ELZO 4– 24 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			2- 8%	22 – 92%
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			2 -8%	22 – 92 %
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.				24– 100%
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan.				24- 100%
PREDAVAČI:					
Snježana Bodnaruk	1. Predavači je kompetentan.				24 – 100%
	2. Predavač je dobro pripremljeni.				24 -100%
	3. Predavač dobro prenosi znanje.				24- 100%
	4. Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1– 4%	23- 96%
Belma Goralija	1. Predavači je kompetentan.				24– 100%
	2. Predavač je dobro pripremljeni.				24– 100%
	3. Predavač dobro prenosi znanje.				24– 100%
	4. Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				24– 100%
OPĆENITO	1. Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			1-4%	23– 96%
	2. Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			1-4%	23– 96%
	3. Diskusije su vrlo korisne			1-4%	23– 96%
	4. Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad				23– 96%

Modul 5: Sistem žalbi (KOD/OP/06-K)
06.04.2017.

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke, rezultati testa za modul 4 ☐ Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,45	Sistem žalbi Maida Nuhić, UKC Tuzla
11,45 – 12,00	How to manage for collective creativity Linda Hill (TED talks – video s prevodom)
12,00 – 12,30	Diskusija
12,30 – 13,00	Pauza za ručak
13,00 – 14,30	Sistem žalbi (praktični rad, moderatori: Maida Nuhić, UKC Tuzla Almir Panjeta, novinar Izdavanje pogrešnog lijeka; (Ne)poštivanje prava pacijenta na njegovo vrijeme, Tretman pacijenata bez osiguranja ili iz vulnerabilne populacije;
14,30 – 14,40	Završni test za modul 5: Etička i pravna pitanja i prava pacijenata (KOD/OP/04-K)
14,40 – 15,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

Peti edukativni modul "Sistem žalbi" održan je 06. april 2017. godine u Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu F BiH (AKAZ). Prisutne je pozdravio doc.dr. Ahmed Novo i ukratko upoznao prisutne o edukativnom modulu, temi, koja je bila prezentirana.

Mr.sc.ecc. Maida Nuhić, dipl. iur. prezentirala je "Sistem prigovora/žalbi, pohvala i sugestija u zdravstvenoj ustanovi". Prije svega osvrnula se na očekivanja pacijenata, kao i na Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o pravima i obavezama odgovornostima pacijenata kao i na Komisiju za prigovore pacijenata. Nadalje, s posebnom pažnjom Maida Nuhić je govorila o akreditacijskim standardima koji se odnose na upravljanje žalbama, politikama i procedurama koje treba da promoviraju fer postupanje i da umanje stres kako za podnosioca tako i za osoblje na koje se odnosi. Uz to detaljno je objašnjen sadržaj procedure, definicija prigovora, na šta se prigovori odnose, način podnošenja prigovora, ko može podnijeti prigovor, ispitivanje prigovora, obavijest o podnešenom prigovoru. Dalje, Maida Nuhić je takođe objasnila i način pisanja izvještaja o žalbama i prigovorima.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip How to manage for collective creativity Linda Hill (TED talks – video s prevodom), nakon čega je slijedila diskusija.

U drugom dijelu ove radionice učesnicima edukacije se obratio i Almir Panjeta, novinar, koji je govorio o komunikaciji u zdravstvu kao i o svojim iskustvima u kontaktima sa ljekarima i medicinskim sestrama.

Petom edukativnom modulu prisustvovalo je 33 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Nurudin Džanić	Dom zdravlja Tešanj
7	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
8	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
9	Armin Hurić	UKC Tuzla
10	Nedžmina Vojniković	AKAZ
11	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
12	Arnela Žigić	Dom zdravlja Vareš
13	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
14	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
15	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
16	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
17	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
18	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
19	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
20	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
21	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
22	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
23	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
24	Nadir Babahmetović	Dom zdravlja Vitez
25	Azra Bajraktarević	JU Apoteke Sarajevo
26	Adaleta Čehić	Dom zdravlja Bihać
27	Gildžana Bečirović - Sejdinović	Dom zdravlja Doboj Istok
28	Fahrudin Kevrić	Dom zdravlja Čelić
29	Benjamin Muftić	
30	Mohamed Mahmut	Ibn Sina
31	Olivera Kajević	DZ Olovo
32	Danijela Umičević	DZ Bosanska Krupa
33	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
34	Umihana Sahačić	Banja Ilidža Gradačac

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 5

		MODUL 5. 06.04.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Čehić	14	60,86%	20	86,95%
2	Adin Obralić	21	91,30%	21	91,30%
3	Aida Brašnjic	17	73,91%	18	78,26%
4	Alma Alić	20	86,95%	21	91,30%
5	Amela Bužimkić	22	95,65%	21	91,30%
6	Amela Gazibegović	21	91,30%	21	91,30%
7	Amra Mujkanović	19	82,60%	18	78,26%
8	Armin Hurić	23	100,00%	23	100,00%
9	Arneta Žigić	17	73,91%	23	100,00%
10	Azra Bajraktarević	22	95,65%	22	95,65%
11	Bakir Omerbegović	22	95,65%	23	100,00%
12	Benjamin Muftić				
13	Danijela Umićević	16	69,56%	17	73,91%
14	Dražana Šimić	16	69,56%	22	95,65%
15	Džana Kavazović	17	73,91%	19	82,60%
16	Dževad Hadžisadiković	22	95,65%	21	91,30%
17	Edin Jahić				
18	Fahrudin Kevrić	19	82,60%	21	91,30%
19	Gildžana Bećirević Sejdinović	19	82,60%	21	91,30%
20	Hana Ahmetspahić	19	82,60%	22	95,65%
21	Jasmin Behrić	21	91,30%	21	91,30%
22	Mia Brkić	15	65,21%	22	95,65%
23	Mirela Mešić Smajkić				
24	Mohamed Mahmud	20	86,95%	18	78,26%
25	Nadir Babamehmetović	17	73,91%	20	86,95%
26	Nedžmina Vojniković	17	73,91%	20	86,95%
27	Nizar Eskić	20	86,95%	22	95,65%
28	Olivera Kajević	13	56,52%	20	86,95%
29	Nurudin Džanić	19	82,60%	19	82,60%
30	Petra Klokić	21	91,30%	21	91,30%
31	Ranko Čović	22	95,65%	23	100,00%
32	Samira Helda	18	78,26%		
33	Sanela Dostović Halilović	17	73,91%	20	86,95%
34	Senad Alibegović	20	86,95%	22	95,65%
35	Umihana Sahačić	20	86,95%	21	91,30%
	Maksimalan broj bodova	23	100,00%	23	100,00%

ELZO 5– 25 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			2- 8%	23 – 92%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			2 -8%	23 – 92 %
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			2-8%	23– 92%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			1-4%	24- 96%
PREDAVAČI:					
Maida Nuhić	Predavači je kompetentan.				25 – 100%
	Predavač je dobro pripremljeni.				25 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				25- 100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1– 4%	24- 96%
Almir Panjeta	Predavači je kompetentan.			3 -12%	22– 88%
	Predavač je dobro pripremljeni.			3 -12%	22– 88%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1-4%		24– 96%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			3 -12%	22– 88%

OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			2-8%	23– 92%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			2-8%	23– 92%
	Diskusije su vrlo korisne			2-8%	23– 92%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			2- 8%	23– 92%

Modul 6: Klinička revizija (KOD/OP/06-K)

13.04.2017. godine

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Predstavljanje i test za učesnike obuke — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Klinička revizija – uvodno predavanje — Ahmed Novo, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
11,15 – 12,15	Primjeri kliničkih revizija (PZZ i bolnice) — Katmerka Cerić, DZ Bihać
12,15 – 12,30	What doctors don't know about the drugs they prescribe — Ben Goldacre (TED talks – video s prevodom)
12,30 – 12,45	Diskusija
12,45 – 13,15	Pauza za ručak
13,15 – 13,30	Ponavljjanje — Ahmed Novo, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
13,30 – 13,45	Protokoli za kliničku reviziju — Katmerka Cerić, DZ Bihać
13,45 – 14,30	Rad u grupama — Radne grupe za bolnice, domove zdravlja i apoteke
14,30 – 15,00	Prezentacija rada u grupama i diskusija — Radne grupe za bolnice, domove zdravlja i apoteke
15,00 – 15,30	Završni test za modul 6: Klinička revizija (KOD/OP/06-K)
15,30 – 16,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

U Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ), 13. aprila održana je radionica na temu „Klinička revizija“ u okviru edukacije koordinatora kvaliteta. Ovaj edukacijski modul prezentirali su doc.dr. Ahmed Novo, direktor AKAZ-a i Prim.dr. Katmerka Cerić, iz DZ Bihać.

Na početku svoje prezentacije dr. A. Novo je upoznao prisutne da je klinička revizija instrument za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite i način na koji se formalno evaluira zdravstvena zaštita postavljanjem standarda, mjerenjem aktivnosti i implementiranjem promjena. Klinička revizija je sistematična, kritična analiza kvaliteta zdravstvene zaštite, uključujući procedure korištene za dijagnozu i tretman, korištenje resursa i na koji način ishodi liječenja imaju uticaj na kvalitet života pacijenta.

Nadalje, dr. A. Novo je govorio o tome zašto treba raditi reviziju, vrstama revizije, oblastima gdje se radi revizija, veličini uzorka za kliničku reviziju, šta odabrati za temu revizije, 12 zlatnih pravila za

kliničku reviziju, razlikama između naučnog istraživanja i kliničke revizije. Uz to dati su brojni primjeri izrade kliničke revizije.

Dr. Katmerka Cerić je u nastavku govorila o primjerima kliničke revizije, gdje se prije svega osvrnula na AKAZ-ove standarde, obrazac za pregled zdravstvenih kartona pacijenata, zbirni obrazac za praćenje diabetes mellitus-a za domove zdravlja. Uz to osvrnula se i na kliničku reviziju za bolnice i prikazala primjer reviziju kliničkog vodiča „Liječenje bolesnika sa sepsom i septičnim šokom“.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip What doctors don't know about the drugs they prescribe Ben Goldacre (TED talks – video s prevodom) nakon čega je slijedila diskusija.

U drugom dijelu radionice, dr. A. Novo je organizirao ponavljanje gradiva kroz igru postavljanja pitanja, kako bi se stekla jasna slika šta je naučeno.

Nakon toga dr. K. Cerić je govorila o protokolu izrade kliničke revizije, gdje je upoznala prisutne učesnike edukacija o načinu izrade kliničke revizije i šta je potrebno za to. Uz to organizovana je vježba gdje su prisutni bili podijeljeni u četiri grupe koje su radile dizajn audit protokola uz pomoć predložka protokola za kliničku reviziju. Predstavnici grupa su prezentirali svoj dizajn audit protokola.

Na kraju šeste radionice učesnici edukacije su radili test.

Šestrom edukativnom modulu prisustvovalo je 31 učesnik edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjic	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Nurudin Džanić	Dom zdravlja Tešanj
7	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
8	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
9	Armin Hurić	UKC Tuzla
10	Nedžmina Vojniković	AKAZ
11	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
12	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
13	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
14	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
15	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
16	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
17	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
18	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
19	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
20	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
21	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
22	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
23	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
24	Nadir Babahmetović	Dom zdravlja Vitez
25	Azra Bajraktarević	JU Apoteke Sarajevo
26	Adaleta Čehić	Dom zdravlja Bihać
27	Gildžana Bečirović - Sejdinović	Dom zdravlja Doboj Istok
28	Fahrudin Kevrić	Dom zdravlja Čelić
29	Mohamed Mahmut	Ibn Sina
30	Bakir Omerbegović	apoteka Nera
31	Jasmin Besirić	DZ banovići

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 6

RB	IME I PREZIME	MODUL 6 14.04.2017. GODINE			
		TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Čehić	31	83,78%	34	91,89%
2	Adin Obralić	30	81,08%	35	94,59%
3	Aida Brašnjic	31	83,78%	36	97,29%
4	Alma Alić	30	81,08%	34	91,89%
5	Amela Bužimkić	32	86,48%	34	91,89%
6	Amela Gazibegović	28	75,67%	34	91,89%
7	Amra Mujkanović	31	83,78%	34	91,89%
8	Armin Hurić	29	78,37%	30	81,08%
9	Arneta Žigić	30	81,08%	29	78,37%
10	Azra Bajraktarević			28	75,67%
11	Bakir Omerbegović	32	86,48%		
12	Benjamin Muftić				
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	33	89,18%	35	94,59%
15	Džana Kavazović	33	89,18%	33	89,18%
16	Dževad Hadžisadiković	30	81,08%	24	64,86%
17	Edin Jahić			32	86,48%
18	Fahrudin Kevrić	32	86,48%	34	91,89%
19	Gildžana Bećirević Sejdinović	32	86,48%	36	97,29%
20	Hana Ahmetspahić	32	86,48%	34	91,89%
21	Jasmin Behrić	31	83,78%	34	91,89%
22	Mia Brkić	32	86,48%	36	97,29%
23	Mirela Mešić Smajkić	32	86,48%	33	89,18%
24	Mohamed Mahmud	30	81,08%	34	91,89%
25	Nadir Babamehmetović	31	83,78%	33	89,18%
26	Nedžmina Vojniković	34	91,89%	34	91,89%
27	Nizar Eskić	32	86,48%	36	97,29%
28	Olivera Kajević				
29	Nurudin Džanić	31	83,78%	32	86,48%
30	Petra Klokić	30	81,08%	34	91,89%
31	Ranko Čović	34	91,89%	34	91,89%
32	Samira Helda	30	81,08%	33	89,18%
33	Sanela Dostović Halilović	31	83,78%	34	91,89%
34	Senad Alibegović	30	81,08%	34	91,89%
35	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	37	100%	37	100%

ELZO 6–27 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			3- 12%	24 – 88%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			3- 12%	24 – 88%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			3- 12%	24 – 88%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			3- 12%	24 – 88%
PREDAVAČI:					
Ahmet Novo	Predavači je kompetentan.			1 - 4%	26 – 96%
	Predavač je dobro pripremljeni.			1 - 4%	26 – 96%
	Predavač dobro prenosi znanje.			1 - 4%	26 – 96%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1 - 4%	26 – 96%
Katmerka Cerić	Predavači je kompetentan.			3 -12%	24– 88%
	Predavač je dobro pripremljeni.			4 -15%	23– 85%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1	6 -22%	21– 78%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			6 -22%	21– 78%
OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			6-22%	21– 78%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			6-22%	21– 78%
	Diskusije su vrlo korisne		1 - 5%	2-7%	24– 88%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			3 -19%	22– 81%

Modul 7: Klinički putevi (KOD/OP/07-K)

20.04.2017. godine

Program

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Predstavljanje i test za učesnike obuke — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Klinički putevi – uvodno predavanje — Ahmed Novo, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
11,15 – 11,45	Primjeri kliničkih puteva (bolnice) — Ranko Čović, OB Sarajevo
11,45 – 12,00	Pauza
12,00 – 12,30	A doctor's touch — Abraham Verghese (TED talks – video s prevodom)
12,30 – 13,00	Pauza za ručak
13,00 – 13,15	Ponavljjanje — Ahmed Novo, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
13,15 – 13,30	Razvoj kliničkih puteva — Ahmed Novo i Ranko Čović
13,30 – 14,45	Rad u grupama — Radne grupe za bolnice i domove zdravlja
14,45 – 15,00	Pauza
15,00 – 15,30	Prezentacija rada u grupama i diskusija — Radne grupe za bolnice i domove zdravlja
15,30 – 15,45	Završni test za modul 7: Klinički putevi (KOD/OP/07-K)
15,45 – 16,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

U prvom dijelu edukacije bilo je govora o „Kliničkim putevima“ koje je prezentirao doc.dr. Ahmed Novo. U uvodnom dijelu prezentacije, dr. Novo je upoznao prisutne o planu rada i predložio da se ovom prilikom govori o: terminologiji kliničkih puteva, opće karakteristike KP, razlozi za korištenje KP, razlika između KP i kliničkih vodilja (KV), razvoj kliničkih puteva u BiH, metodologija razvoja KP. Ovom prilikom dr. Ahmed Novo je upoznao prisutne učesnika edukacije i o načinu kako se koriste klinički putevi. Klinički putevi moraju biti napisani. Ako se nalaze samo u glavama ljudi, ljudi će zaboraviti. Pisani dokumenti moraju uvijek biti dostupni, kako bi ih pročitali svi kliničari i pacijenti i njihova/njena porodica. Uglavnom postoje tri pravila za klinički put: klinički put je samo uputstvo, tj. kliničar mora obrađivati svakog pacijenata kao pojedinca, potrebno je držati se puta ako ne postoje razlozi za sketanje, ali ako je potrebno odstupanje, kliničar ga uvijek mora evidentirati. Uz to na kraju prezentacije, dr. Novo je upoznao prisutne o primjerima izrade kliničkog puta.

U drugom dijelu edukacije dr. Ranko Čović iz Opće bolnice Sarajevo je govorio o iskustvima u izradi integrisanog kliničkog puta laparoskopska holecistektomija u njegovoj ustanovi. Upoznao je prisutne sa šta sve treba da sadrži klinički put i kako su to radili u Općoj bolnici Sarajevo.

Nakon toga slijedio je rad u grupama na izradi kliničkog puta, gdje je vođa tima prezentirao kako su uradili klinički put.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip A doctor's touch Abraham Verghese (TED talks) nakon čega je slijedila diskusija.

Na kraju sedme radionice učesnici edukacije su radili test.

Sedmom edukativnom modulu prisustvovalo je 26 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetpahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Edin Jahić	Dom zdravlja Sapna
6	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
7	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
8	Armin Hurić	UKC Tuzla
9	Nedžmina Vojniković	AKAZ
10	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
11	Arnela Žigić	Dom zdravlja Vareš
12	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
13	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
14	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
15	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
16	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
17	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
18	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
19	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
20	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
21	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
22	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
23	Adaleta Čehić	Dom zdravlja Bihać
24	Mohamed Mahmut	Ibn Sina
25	Jasmin Besirić	DZ Banovići
26	Benjamin Muftić	

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 7

RB	IME I PREZIME	MODUL 7. 20.04.2017. GODINE			
		TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić			23	79,31%
2	Adin Obralić	20	68,96%	26	89,65%
3	Aida Brašnjic	19	65,51%		
4	Alma Alić	18	62,06%	25	86,20%
5	Amela Bužimkić	21	72,41%	22	75,86%
6	Amela Gazibegović	19	65,51%	20	68,90%
7	Amra Mujkanović	18	62,06%	27	93,10%
8	Armin Hurić	18	62,06%	22	75,86%
9	Arneta Žigić	16	55,17%	21	72,41%
10	Azra Bajraktarević				
11	Bakir Omerbegović				
12	Benjamin Muftić	16	55,17%	23	79,31%
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	20	68,96%	28	96,55%
15	Džana Kavazović	18	62,06%	23	79,31%
16	Dževad Hadžisadić	16	55,17%	17	58,62%
17	Edin Jahić	15	51,72%	24	82,75%
18	Fahrudin Kevrić				
19	Gildžana Bećirević Sejdinović				
20	Hana Ahmetpahić	21	72,41%	27	93,10%
21	Jasmin Behrić	14	48,27%	23	79,31%
22	Mia Brkić	19	65,51%	26	89,65%
23	Mirela Mešić Smajkić	19	65,51%	28	96,55%
24	Mohamed Mahmud	12	41,37%	26	89,65%
25	Nadir Babamehmetović				
26	Nedžmina Vojniković	19	65,51%	28	96,55%
27	Nizar Eskić	18	62,06%	29	100,00%
28	Olivera Kajević				
29	Nurudin Džanić				
30	Petra Klokić			26	89,65%
31	Ranko Čović	21	72,41%		
32	Samira Helda	16	55,17%	25	86,20%
33	Sanela Dostović Halilović	20	68,96%	23	79,31%
34	Senad Alibegović	19	65,51%		
35	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	29	100,00%	29	100,00%

ELZO 7– 21 učesnik uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.				21 – 100%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije				21 – 100%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.				21 – 100%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.				21 – 100%
PREDAVAČI:					
Ahmet Novo	Predavači je kompetentan.				21 – 100%
	Predavač je dobro pripremljeni.				21 – 100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				21 – 100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				21 – 100%
Ranko Čović	Predavači je kompetentan.			1 -5%	20– 95%
	Predavač je dobro pripremljeni.			1 -5%	20– 95%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1	1 -5%	20– 95%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1 -5%	20– 95%
OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			1 -5%	20– 95%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.				21– 100%
	Diskusije su vrlo korisne		1 - 5%	1 -5%	20– 95%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			1 -5%	20– 95%

Modul 8: Strateško planiranje (KOD/OP/08-K)

27.04.2017. godine

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke, rezultati testa za modul 8 — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Strateško i akciono planiranje - razvoj strateških dokumenata — Zaim Jatić, JU DZ KS i MFSA UNSA
11,15 – 11,30	Pauza
11,30 – 13,00	Strateško i akciono planiranje (primjeri iz prakse zdravstvene ustanove) — Almir Kovačević, KB Bihać
13,00 – 13,30	Pauza za ručak
13,30 – 14,00	How to run a company with (almost) no rules Ricardo Semler (TED talks – video s prevodom)
14,00 – 14,30	Diskusija
14,30 – 14,40	Završni test za modul 8: Strateško planiranje (KOD/OP/08-K)
14,40 – 15,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

Strateško planiranje je bila tema osmog edukativnog modula edukacije koordinatora kvaliteta.

Nakon urađenog testa znanja, prisutne je pozdravio doc. dr. Zaim Jatić i pojasnio značaj i ciljeve strateškog planiranja. Strateški plan određuje kuda neka organizacija ide u nekoliko (ili više) sljedećih godina (*ciljevi*), kako će tamo stići (*operativni plan*) i kako će znati da li je uspješno stigla na određite ili nije (*evaluacija*). Pojasnio je kako se radi strateško planiranje, koji predstavlja proces, a koji mora biti zasnovan na ciljevima (misija, vizija, vrijednosti) i na rješavanju svakodnevnih problema. Uz to, naglasio je da je neophodno da zainteresirane strane naprave analizu, koja će uključivati potrebe, želje i ideje. Dr. Z. Jatić je predstavio strateški plan Medicinskog fakulteta u Sarajevu s posebnim osvrtom na neke dijelove kao što su vizija, misija, principi, postavljanje strateških ciljeva. Nadalje, prisutni su upoznati i sa tehnikom pametnog formuliranja ciljeva SMART, vrstama strategije (koorporacijske, poslovne, funkcionalne), implementaciji, ocjenjivanju odgovornosti. Učesnici edukacije su radili SWOT analizu u grupama.

U drugom dijelu edukacije Almir Kovačević, dipl. iur. iz Kantonalne bolnice Bihać, predstavio Strateške planove koji je uradila ova zdravstvena ustanova, prema akreditacijskim standardima za bolnice: Strategija unapređenja kvaliteta i sigurnosti, Strategija upravljanja ljudskim resursima, Strategija sestrinstva, Strategija za osiguravanje zdravih radnih mjesta, Strategija upravljanja informacijskim tehnologijama, Strategija komunikacija u ustanovi, Strategija upravljanja rizikom, Strategija upravljanja infektivnim otpadom i Strategija promocije mentalnog zdravlja i reduciranja stigme. Uz to, A. Kovačević je detaljno upoznao prisutne i sa akcionim planiranje.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip How to run a company with (almost) no rules Ricardo Semler (TED talks) nakon čega je slijedila diskusija.

Na kraju osme radionice učesnici edukacije su radili test.

Osmom edukativnom modulu prisustvovalo je 28 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
6	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
7	Armin Hurić	UKC Tuzla
8	Nedžmina Vojniković	AKAZ
9	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
10	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
11	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
12	Dražana Šimić	Dom zdravlja Tomislavgrad
13	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
14	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
15	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
16	Amra Mujkanović	PZU Ibn Sina Tuzla
17	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
18	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
19	Alma Alić	Dom zdravlja Zenica
20	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
21	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
22	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
23	Benjamin Muftić	
24	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
25	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj Istok
26	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
27	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
28	Nadir Babahmetović	DZ Vitez

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 8

RB	IME I PREZIME	MODUL 8 27.04.2017. GODINE			
		TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić				
2	Adin Obralić	12	35,29%	26	76,47%
3	Aida Brašnjić	16	47,05%	19	55,88%
4	Alma Alić	16	47,05%	24	70,58%
5	Amela Bužimkić	8	23,52%	26	76,47%
6	Amela Gazibegović	15	44,11%	32	94,11%
7	Amra Mujkanović	18	52,94%	32	94,11%
8	Armin Hurić	10	29,41%	21	61,76%
9	Arneta Žigić	13	38,23%	21	61,76%
10	Azra Bajraktarević				
11	Bakir Omerbegović	7	20,58%	25	73,52%
12	Benjamin Muftić	8	23,52%	22	64,70%
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	17	50,00%	26	76,47%
15	Džana Kavazović	11	32,35%	25	73,52%
16	Dževad Hadžisadiković	14	41,12%	26	76,47%
17	Eldin Serdarević	9	26,47%	18	52,94%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	16	47,05%	24	70,58%
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	16	47,05%	25	73,52%
21	Hana Ahmetspahić	14	41,17%	23	67,64%
22	Jasmin Behrić				
23	Mia Brkić	12	35,29%	23	67,64%
24	Mirela Mešić Smajkić	17	50,00%	26	76,47%
25	Mohamed Mahmud	15	44,11%	25	73,52%
26	Nadir Babamehmetović	8	23,52%		
27	Nedžmina Vojniković	8	23,52%	26	91,17%
28	Nizar Eskić	13	38,23%	23	67,64%
29	Olivera Kajević				
30	Nurudin Džanić			23	67,64%
31	Petra Klokić	12	35,29%	25	73,52%
32	Ranko Čović	10	29,41%	16	47,05%
33	Samira Helda	14	41,17%	21	61,76%
34	Sanela Dostović Halilović	13	38,23%	24	70,58%
35	Senad Alibegović	8	23,52%	25	73,52%
36	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	34	100%	34	100%

ELZO 8– 27 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			4 -15%	23 – 85%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			3 -12%	24 – 88%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			3 -12%	24 – 88%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			3 -12%	24 – 88%
PREDAVAČI:					
Zaim Jatić	Predavači je kompetentan.			3 -12%	24 – 88%
	Predavač je dobro pripremljeni.		1- 4%	2 – 8%	24 – 88%
	Predavač dobro prenosi znanje.			5 -18%	22 – 82%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			3 -12%	24 – 88%
Almir Kovačević	Predavači je kompetentan.			4 -15%	23– 85%
	Predavač je dobro pripremljeni.			4 -15%	23– 85%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1	3 -12%	23– 85%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			3 -12%	24 – 88%

OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			3 -12%	24 – 88%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.		1-4%	3 -12%	23– 85%
	Diskusije su vrlo korisne			3 -12%	24 – 88%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			1 -4%	26– 96%

Modul 9: Uloga koordinatora kvaliteta u procesu upravljanja kvalitetom (KOD/OP/09-K)**11.05.2017. godine**

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke, rezultati testa za modul 8 — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Strateško i akciono planiranje - razvoj strateških dokumenata — Zaim Jatić, JU DZ KS i MFSA UNSA
11,15 – 11,30	Pauza
11,30 – 13,00	Strateško i akciono planiranje (primjeri iz prakse zdravstvene ustanove) — Almir Kovačević, KB Bihać
13,00 – 13,30	Pauza za ručak
13,30 – 14,00	How to run a company with (almost) no rules Ricardo Semler (TED talks – video s prevodom)
14,00 – 14,30	Diskusija
14,30 – 14,40	Završni test za modul 9: Strateško planiranje (KOD/OP/08-K)
14,40 – 15,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

U prostorijama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH 04. maja, 2017. godine (AKAZ), održana je deveta radionica za koordinatore kvaliteta iz zdravstvenih ustanova Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu s planom obuke.

Naziv modula na današnjem nastavku obuke bio je: „**Kvalifikacije koordinatora kvaliteta**“, i sastojao se iz dva prezentacijska dijela koja su predstavili gospođa g. **Spomenka Omanović, dipl.med.ses.**, iz službe za kvalitet u Domu zdravlja „**Dr. Mustafa Šehović**“ iz Tuzle i **Adnan Bilić, MA.iur.**, pravnik u AKAZ-u.

U prvom dijelu edukacije S. Omanović je govorila o kvalifikacijama koordinatora kvaliteta kojeg imenuje direktor ustanove, koji je završio edukaciju u AKAZ-u i koji treba da upravlja cjelokupnim procesom uspostavljanja sistema kvaliteta u zdravstvenoj ustanovi. Prije svega naglasila je da koordinator kvaliteta mora imati znanje iz ove oblasti, vještine, da dobro poznaje strukturu i organizaciju zdravstvene ustanove, kao i sve dokumente koji prate ovaj proces. Uz to, istakla je da koordinator mora dobro upravljati vremenom, dobro planirati i usaglasiti sa svojim saradnicima, timom, šta je to šta se od njih očekuje. Nadalje, detaljno je pojasnila na koji način se upravlja promjenama i kako komunicirati. Na kraju, detaljno je objasnila i na koji način koordinatori kvaliteta trebaju pisati svoje izvještaje, s posebnim osvrtom na godišnji izvještaj.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip **Ken Robinson** Do schools kill creativity? (TED talks - video) nakon čega je slijedila diskusija.

U drugom dijelu edukacije **MA.iur.**, Adnana Bilić je prezentirao Pravilnik o obuci za kontinuirano stručno usavršavanje koordinatora kvaliteta gdje je pojasnio da se obuka izvodi kroz dva standardizovana programa: osnovni program obuke za polaznike koji obavljaju funkciju koordinatora i/ili člana komisije za kvalitet u zdravstvenim ustanovama i posebni godišnji program redovnog ažuriranja znanja i stručnih sposobnosti za polaznike na funkciji koordinatora kvaliteta. Uz to je naglasio da AKAZ javno oglašava obuku kao i uvjete za pristupanje obuci. Zahtjev za obuku mogu podnijeti: javne i privatne zdravstvene ustanove, privatne prakse, socijalne ustanove ili organizacije, druga pravna lica iz zdravstvenih i srodnih oblasti koji se bave poboljšanjem kvaliteta u zdravstvu, polaznici zaposleni u gore navedenim poslodavcima kao i druga zainteresirana fizička lica. Nadalje, A. Bilić je pojasnio i ulogu AKAZ-a u ovom procesu kao i proces provjere znanja.

Na kraju devete radionice učesnici edukacije su radili test.

Devetom edukativnom modulu prisustvovalo je 29 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
6	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
7	Armin Hurić	UKC Tuzla
8	Nedžmina Vojniković	AKAZ
9	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
10	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
11	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
12	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
13	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
14	Sanela Dostović - Halilović	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine
15	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
16	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
17	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
18	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
19	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
20	Benjamin Muftić	
21	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
22	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj - IStok
23	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
24	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
25	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
26	Jasmin Behrić	DZ Banovići
27	Umihana Sahačić	Banja Ilidža Gradačac
28	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo
29	Nadir Babahmetović	DZ Vitez

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 9

RB	IME I PREZIME	MODUL 9. 04.05.2017. GODINE			
		TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić				
2	Adin Obralić	12	35,29%	26	76,47%
3	Aida Brašnjić	16	47,05%	19	55,88%
4	Alma Alić	16	47,05%	24	70,58%
5	Amela Bužimkić	8	23,52%	26	76,47%
6	Amela Gazibegović	15	44,11%	32	94,11%
7	Amra Mujkanović	18	52,94%	32	94,11%
8	Armin Hurić	10	29,41%	21	61,76%
9	Arneta Žigić	13	38,23%	21	61,76%
10	Azra Bajraktarević				
11	Bakir Omerbegović	7	20,58%	25	73,52%
12	Benjamin Muftić	8	23,52%	22	64,70%
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	17	50,00%	26	76,47%
15	Džana Kavazović	11	32,35%	25	73,52%
16	Dževad Hadžisadiković	14	41,12%	26	76,47%
17	Eldin Serdarević	9	26,47%	18	52,94%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	16	47,05%	24	70,58%
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	16	47,05%	25	73,52%
21	Hana Ahmetspahić	14	41,17%	23	67,64%
22	Jasmin Behrić				
23	Mia Brkić	12	35,29%	23	67,64%
24	Mirela Mešić Smajkić	17	50,00%	26	76,47%
25	Mohamed Mahmud	15	44,11%	25	73,52%
26	Nadir Babamehmetović	8	23,52%		
27	Nedžmina Vojniković	8	23,52%	26	91,17%
28	Nizar Eskić	13	38,23%	23	67,64%
29	Olivera Kajević				
30	Nurudin Džanić			23	67,64%
31	Petra Klokić	12	35,29%	25	73,52%
32	Ranko Čović	10	29,41%	16	47,05%
33	Samira Helda	14	41,17%	21	61,76%
34	Sanela Dostović Halilović	13	38,23%	24	70,58%
35	Senad Alibegović	8	23,52%	25	73,52%
36	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	34	100%	34	100%

ELZO 9. – 22 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			4 -19%	18 – 81%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			4 -19%	18 – 81%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			4-19%	18 – 81%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			3-13%	19– 87%
PREDAVAČI:					
Spomenka Omanović	Predavači je kompetentan.			4 -19%	18 – 81%
	Predavač je dobro pripremljeni.		1 - 4%	3 -13%	18 – 81%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 – 4%	3 -13%	18 – 81%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			4 -19%	18 – 81%
Adnan Bilić	Predavači je kompetentan.		1 – 4%	2 -10%	19– 86%
	Predavač je dobro pripremljeni.		1 – 4%	2 -10%	19– 86%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 – 4%	2 -10%	19– 86%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		1 – 4%	2 -10%	19– 86%

OPĆENITO	Sadržaj devetog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja		1 -4%	4 -19%	17 – 77%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			4-19%	18 – 81%
	Diskusije su vrlo korisne			4-19%	18 – 81%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			4-19%	18 – 81%

Komentar:

Prijedlog dr. Ranka Čovića

Molim da se za modul 10., 11. i 12. uputi preporuka učesnicima da pročitaju Priručnik za koordinatore kvaliteta i Smjernice, a da se na modulu više vremena posveti praktičnom radu.

**Modul 10: Uloga koordinatora kvaliteta u procesu upravljanja
kvalitetom (KOD/OP/10-K)**

11.05.2017. godine

Program

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	test za učesnike obuke (modul 10) i rezultati testa za modul 9 — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Uloga koordinatora — Lejla Mačković, DZ Tuzla
11,15 – 12,00	Uloga koordinatora — vođenje projekta; — saradnja sa facilitatorom; — umrežavanje i razmjena ideja; — rad sa projektnim timom; — razvoj projektnog plana; — izvještavanje. — Lejla Mačković, DZ Tuzla
12,00 – 12,30	Pauza za ručak
12,30 – 13,00	The puzzle of motivation — Dan Pink (TED talks - video)
13,00 – 13,20	Diskusija
13,20 – 14,00	Završni test modul 10: Uloga koordinatora (KOD/OP/10-K), evaluacijski list za modul 10 (ELZO)

Uloga koordinatora kvaliteta u procesu upravljanja kvalitetom je bila tema 10 edukativnog modula u okviru edukacije koordinatora kvaliteta koja se održala u prostorijama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), 11. maja, 2017. godine.

Nakon uvodnog testa učesnika edukacije, ovu temu je prezentirala Prim.dr. Lejla Mačković. Na početku je pojasnila šta znači upravljanje kvalitetom, kao multidimenzionalni pristup upravljanja organizacijom, orijentisan na stvaranje kulture kvaliteta, isporuku superiorne vrijednosti te stvaranje trajne i održive konkurentske prednosti za organizaciju. Upravljanje kvalitetom ostvaruje se planiranjem, praćenjem, osiguravanjem i poboljšanjem kvaliteta.

Nadalje dr. L. Mačković je govorila i o ulozi koordinatora u ovom procesu gdje koordinator ima zadatak da: razvija, vodi i vrši monitoring procesa uspostave sistema kvaliteta; povećava svijest o poboljšanju kvaliteta i programu akreditacije u cijeloj organizaciji; daje preporuke, podršku i objašnjenja za razmjenu standarda i procesa; učesvuje u radu Komisije za poboljšanje kvaliteta; redovno izvještava menadžment i upravni odbor o uspostavi, održavanju i poboljšanju kvaliteta u Ustanovi; promovira umrežavanje i razmjenu ideja; da bude veza između ustanove i Agencije; organizuje i učestvuje u unutrašnjem pregledu; pripremi osoblje za vanjski pregled i informira osoblje o procesu pregleda i akreditacije; i na kraju. da bude šampion procesa i da motivira ljude.

U drugom dijelu edukacije dr. L. Mačković je govorila o aktivnostima koordinatora kvaliteta, načinu izrade planova i planiranju projekta, i o pisanju izvještaja.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip Dan Pink The puzzle of motivation (TED talks - video) nakon čega je slijedila diskusija.

Na kraju desete radionice učesnici edukacije su radili test.

Desetom edukativnom modulu prisustvovalo je 30 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetpahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
6	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
7	Armin Hurić	UKC Tuzla
8	Nedžmina Vojniković	AKAZ
9	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
10	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
11	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
12	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
13	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
14	Ranko Čović	Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"
15	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
16	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
17	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
18	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
19	Benjamin Muftić	
20	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
21	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj Istok
22	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
23	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
24	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
25	Jasmin Behrić	DZ Banovići
26	Umihana Sahačić	Banja Ilidža Gradačac
27	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo
28	Adaleta Čehić	DZ Bihać
29	Amra Mujkanović	IBN Sina
30	Alma Alić	DZ Zenica

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 10

		MODUL 10. 11.05.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić	17	100,00%	16	94,11%
2	Adin Obralić	17	100,00%	17	100,00%
3	Aida Brašnjić	17	100,00%	17	100,00%
4	Alma Alić	16	94,11%	14	82,35%
5	Amela Bužimkić	15	88,23%	17	100,00%
6	Amela Gazibegović	16	94,11%	17	100,00%
7	Amra Mujkanović	16	94,11%	17	100,00%
8	Armin Hurić	14	82,35%	17	100,00%
9	Arneta Žigić	17	100,00%	17	100,00%
10	Azra Bajraktarević	17	100,00%		
11	Bakir Omerbegović	15	88,23%	17	100,00%
12	Benjamin Muftić			17	100,00%
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić				
15	Džana Kavazović	14	82,35%	16	94,11%
16	Dževad Hadžisadiković	17	100,00%	17	100,00%
17	Eldin Serdarević	15	88,23%	17	100,00%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	16	94,11%	17	100,00%
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	16	94,11%	17	100,00%
21	Hana Ahmetspahić	17	100,00%	15	88,23%
22	Jasmin Behrić	16	94,11%	17	100,00%
23	Mia Brkić	15	88,23%	15	88,23%
24	Mirela Mešić Smajkić	16	94,11%	17	100,00%
25	Mohamed Mahmud	13	76,47%	17	100,00%
26	Nadir Babamehmetović	15	88,23%	16	94,11%
27	Nedžmina Vojniković	15	88,23%	15	88,23%
28	Nizar Eskić				
29	Olivera Kajević				
30	Nurudin Džanić	14	82,35%	15	88,23%
31	Petra Klokić	17	100,00%	17	100,00%
32	Ranko Čović	14	82,35%	17	100,00%
33	Samira Helda	17	100,00%	17	100,00%
34	Sanela Dostović Halilović				
35	Senad Alibegović	17	100,00%	17	100,00%
36	Umihana Sahačić	16	94,11%	17	100,00%
	Maksimalan broj bodova	17	100,00%	17	100,00%

ELZO 10 – 26 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.		2 -7%	6 – 22 %	18 – 70%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije		1 -5%	5 -19%	20 – 76%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.		1 -5%	4 -15%	21 – 80%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.		1 -5%	3 -10%	22– 85%
PREDAVAČI:					
Lejla Mačković	Predavači je kompetentan.		2 -7%	2 -7%	22– 85%
	Predavač je dobro pripremljeni.		3 -11%	4 -15%	19 – 74%
	Predavač dobro prenosi znanje.	1 -4%	2 -7%	3 -11%	20 – 76%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	1 -4%	3 - 11%	4 -15%	18 – 70%

OPĆENITO	Sadržaj devetog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja	1 -4%	1 -5%	4 -15%	20 – 76%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	1 -4%	2 -7%	3 -11%	20 – 76%
	Diskusije su vrlo korisne	1 -4%	3 -11%	1 -5%	21 – 80%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad	1 -4%	3 -11%	1 -5%	21 – 80%

Modul 11: Koordiniranje aktivnosti unutar projektnog tima (KOD/OP/10-K)
18.05.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	test za učesnike obuke (modul 11), rezultati završnog testa za modul 10 — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Timski rad — Nera Kravić Prelić, UKC Tuzla
11,15 – 12,15	Liderstvo — Nera Kravić, UKC Tuzla
12,15 – 12,30	Pauza
12,30 – 13,00	Vježba
13,00 – 13,30	Pauza za ručak
13,30 – 14,00	A Saudi, an Indian and an Iranian walk into a Qatari bar — Maz Jobrani (TED talks - video)
14,00 – 15,00	— Uloga facilitatora (Enis Hasanović AKAZ)
15,00 – 15,15	Diskusija
15,15 – 15,45	Završni test za modul 11: Koordiniranje aktivnosti unutar projektnog tima (KOD/OP/11-K), evaluacijski list za modul 11 (ELZO)

U Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH 18. maja 2017. godine održana je 11. radionica na temu: „Koordiniranje aktivnosti unutar projektnog tima“ koja se zasnivala prije svega na timskom radu i liderstvu. Ovaj edukacijski modul je prezentirala mr.sc. Nera Kravić Prelić. Istaknuto je da je tim organizovana grupa ljudi koji, uz međusobno poverenje i uvažavanje, predano rade na ostvarenju zajedničkog cilja za koji su uzajamno odgovorni.

Nadalje, N. Kravić je govorila o funkcijama radnih timova u organizaciji, vrsti timova, timskom radu kao osnovi maksimizacije rezultata, funkciji i karakteristikama timova, formiranju efikasnih timova, motivacija u timovima, rukovođenje timom. Stvaranje uspješnog radnog tima podrazumijeva da se obezbijedi da svi njegovi članovi imaju zajedničke ciljeve i da rade na njihovom ostvarivanju.

U drugom dijelu ove radionice Nera Kravić je govorila o liderstvu definišući ga kao proces kojim se djelatnost članova grupe usmjerava ka ostvarenju zadataka. Pojašnjena je razlika između menadžera i lidera, objašnjeni su ciljevi uspješnog liderstva, efektivni timski lideri, uloga timskog lidera, šta se očekuje od lidera.

Nadalje, u okviru ovog edukativnog modula bilo je govora i o facilitaciji. Ovu temu je prezentirao mr.sc. med. Enis Hasanović, gdje je pojasnio da AKAZ nudi facilitaciju, tj. pomoć iskusnih zdravstvenih profesionalaca u procesu uspostavljanja sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga. Dr. E.Hasanović prezentirao ko je facilitator šta trebaju znati facilitatori, uloga facilitatora, praktični rad i priprema za vanjsku ocjenu.

I ovaj put prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip **Maz Jobrani** (TED talks - video) (TED talks - video) **A Saudi, an Indian and an Iranian walk into a Qatari bar** nakon čega je slijedila diskusija.

Na kraju 11. radionice učesnici edukacije su radili test.

Ovom edukativnom modulu prisustvovalo je 30 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
6	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
7	Armin Hurić	UKC Tuzla
8	Nedžmina Vojniković	AKAZ
9	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
10	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
11	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
12	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
13	Amela Bužimkić	Dom zdravlja Bosanska Krupa
15	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
16	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
17	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
18	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
19	Benjamin Muftić	
20	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
21	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj IStok
22	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
23	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
24	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
25	Jasmin Behrić	DZ Banovići
26	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo
27	Adaleta Čehić	DZ Bihać
28	Alma Alić	DZ Zenica
29	Dražena Šimić	DZ Tomislavgrad
30	Sanela Dostović	ZZTM F BiH

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 11

RB	IME I PREZIME	MODUL 11 18.05.2017. GODINE			
		TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Čehić	22	78,57%	24	85,71%
2	Adin Obralić	22	78,57%	27	96,42%
3	Aida Brašnjić	22	78,57%	26	92,85%
4	Alma Alić	21	75,00%	28	100,00%
5	Amela Bužimkić	24	85,71%	27	96,42%
6	Amela Gazibegović	22	78,57%	28	100,00%
7	Amra Mujkanović				
8	Armin Hurić	22	78,57%	26	92,85%
9	Arneta Žigić	18	64,28%	26	92,85%
10	Azra Bajraktarević	21	75,00%		
11	Bakir Omerbegović	24	85,71%	25	89,28%
12	Benjamin Muftić	13	46,42%	28	100,00%
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	21	75,00%	27	96,42%
15	Džana Kavazović	20	71,42%	25	89,28%
16	Dževad Hadžisadiković	26	92,85%	28	100,00%
17	Eldin Serdarević	17	60,71%	28	100,00%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	23	82,14%	26	92,85%
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	24	85,71%	28	100,00%
21	Hana Ahmetspahić	25	89,28%	28	100,00%
22	Jasmin Behrić	22	78,57%	28	100,00%
23	Mia Brkić	25	89,28%	28	100,00%
24	Mirela Mešić Smajkić	22	78,57%	27	96,42%
25	Mohamed Mahmud	21	75,00%	28	100,00%
26	Nadir Babamehmetović	22	78,57%	28	100,00%
27	Nedžmina Vojniković	23	82,14%	26	92,85%
28	Nizar Eskić	21	75,00%	28	100,00%
29	Olivera Kajević				
30	Nurudin Džanić	20	71,42%	26	92,85%
31	Petra Klokić	22	78,57%	27	96,42%
32	Ranko Čović				
33	Samira Helda	18	64,28%	26	92,85%
34	Sanela Dostović Halilović	21	75,00%	25	89,28%
35	Senad Alibegović	25	89,28%	27	96,42%
36	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	28	100,00%	28	100,00%

ELZO 11 – 28 učesnika uradilo ELZO**INFORMACIJE O UČESNIKU**

Spol:	M Ž	Datum: 18.05.2017.	
Zanimanje:			
Radno iskustvo:	< 5 god.	6 – 20 god.	> 20 god.

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			1 -4%	27 -96%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			1 -4%	27 -96%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			1 -4%	27 -96%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			1 -4%	27 -96%
PREDAVAČI:					
Nera Kravić	Predavač je kompetentan.		1 -4%		27 -96%
	Predavač je dobro pripremljeni.	1-4%			27 -96%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1-4%		27 -96%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	1-4%			27 -96%
Enis Hasanović	Predavač je kompetentan.			1-4%	27 - 96%
	Predavač je dobro pripremljeni.			1 -4%	27 - 96%
	Predavač dobro prenosi znanje.			2 -8%	26 -92%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			4 -14%	24 -86%

OPĆENITO	Sadržaj drugog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			1	27 -96%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			1	27 -96%
	Diskusije su vrlo korisne			1	27 -96%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			1	27- 96%

Komentari:

- Današnja predavačica je jako elokventna, šaljiva, eminentna, zaintrigira svojim predavanjem i jako dobro zadržava pažnju prisutnih. Potrebno je više identičnih predavača
- Extra-Nera Kravić
- 10 za predavanje – Nera Kravić
- Izuzetna prezentacija i edukacija. Što više ovakvih predavača
- Sve pohvale za Neru. Izuzetan predavač, najbolji do sada
- Sve pohvale za današnju predavačicu
- Pohvale za današnjeg predavač

Modul 12: Planiranje i pokretanje projekta (KOD/OP/12-K)
25.05.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Uvod i test za učesnike obuke — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 10,45	Planiranje i pokretanje projekta — Halid Mahmutbegović, DZ Živinice
10,45 – 11,15	Planiranje i pokretanje projekta — Biljana Kurtović, Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo
11,15 -11,30	Planiranje i pokretanje projekta - apoteke — Anela Galić, JU apoteka / ljekarna Vitez
11,30 – 11,45	Pauza
11,45 – 12,15	Brian Goldman: Doctors make mistakes. Can we talk about that? 19.21
12,15 – 12,30	Diskusija
12,30 – 13,00	Pauza za ručak
13,00 – 13,30	Planiranje i pokretanje projekta - Opća bolnica Sarajevo - Ranko Čović, OB Sarajevo
13,30- 14,00	Vježba
14,00 – 14,30	Završni test za modul 12: Program certifikacije i akreditacije (KOD/OP/12-K)
14,30 – 15,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

U četvrtak, 25. maja 2017. godine održana je 12. radionica za koordinate kvaliteta na temu "Planiranje i pokretanje projekta". Ovom prilikom četiri predavača su govorili ovoj temi: dr.sc. Halid Mahmutbegović, dr. Biljana Kurtović, mr.ph. Anela Galić i dr. Ranko Čović.

U prvom dijelu edukacije H. Mahmutbegović je govorio o svojim iskustvima u ulozi koordinatora kvaliteta u procesu uspostavljanja kvaliteta u njegovoj zdravstvenoj ustanovi DZ Živinice, projektu i projektnom menadžmentu, značaju projekata za zdravstvene ustanove, povezanost projekata sa zdravstvenim politikama, osnovnim fazama u projektnom ciklusu, podacima potrebnim i značajnim za projekat, planu, organizaciji, pokretanju i realizaciji projekta sistema sigurnosti i kvaliteta u zdravstvenoj ustanovi, projektu sertifikacije/akreditacije, potrebi i načinima informisanja zaposlenih i javnosti o pokretanju i toku projekta i potrebi i značaju upoznavanja menadžmenta sa tokom projekta.

Dr. Biljana Kurtović, kao predstavnik prve akreditirane bolnice u Bosni i Hercegovini je prezentirala svoja iskustva, propuste, probleme sa kojima su se susretali u procesu uvođenja sistema kvaliteta u Psihijatrijskoj bolnici Kantona Sarajevo, ali na kraju i veliko zadovoljstvo zaposlenika ove ustanove. Uz to, pojasnila je prisutnima i njihove aktivnosti nakon akreditacije, rad na reakreditaciji koja slijedi naredne godine.

Mr.ph Anela Galić, je ovom prilikom govorila o planiranju i pokretanju projekta u apoteci, i naglasila da je prvo slijedila faza analize, zatim faza planiranja, provedbe i procjene. Uz to, detaljno je pojasnila da je neophodno u ovom procesu imati jasan cilj, dobrog vođu, dobar tim, dobru organizaciju rada tima i dobro komuniciranje. Nakon zasluženog dobijanja certifikacije zaključak je da su u okviru ove apoteke ispunili zakonsku obavezu, zaposleni mnogo drugačije prihvataju obaveze, kolege su počele evidentirati greške, incidente što je početak ka njihovom rješavanju.

I ovaj put prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip Brian Goldman: Doctors make mistakes. Can we talk about that? (TED talks - video), nakon čega je slijedila diskusija.

Ovom edukativnom modulu prisustvovalo je 27 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
6	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
7	Nedžmina Vojniković	AKAZ
8	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
9	Arnela Žigić	Dom zdravlja Vareš
10	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
11	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
12	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
13	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
14	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
15	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
16	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
17	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj IStok
18	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
19	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
20	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
21	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo
22	Adaleta Čehić	DZ Bihać
23	Alma Alić	DZ Zenica
24	Dražena Šimić	DZ Tomislavgrad
25	Sanela Dostović	ZZTM F BiH
26	Amra Mujkanović	Obn SINA
27	Ranko Čović	Opća bolnica Sarajevo

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 12

RB	IME I PREZIME	MODUL 12. 25.05.2017. GODINE			
		TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić	39	95,12%	38	92,68%
2	Adin Obralić	38	92,68%	39	95,12%
3	Aida Brašnjić	39	95,12%	40	97,56%
4	Alma Alić	39	95,12%	39	95,12%
5	Amela Bužimkić				
6	Amela Gazibegović	38	92,68%	40	97,56%
7	Amra Mujkanović	37	90,24%	40	97,56%
8	Armin Hurić				
9	Arnela Žigić	37	90,24%	38	92,68%
10	Azra Bajraktarević	34	82,92%	34	82,92%
11	Bakir Omerbegović	39	95,12%	38	92,68%
12	Benjamin Muftić				
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	39	95,12%	38	92,68%
15	Džana Kavazović	34	82,92%	37	90,24%
16	Dževad Hadžisadiković	36	87,80%	39	95,12%
17	Eldin Serdarević	38	92,68%	40	97,56%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	38	92,68%	40	97,56%
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	39	95,12%	40	97,56%
21	Hana Ahmetspahić	38	92,68%	39	95,12%
22	Jasmin Behrić				
23	Mia Brkić	38	92,68%	39	95,12%
24	Mirela Mešić Smajkić	38	92,68%	39	95,12%
25	Mohamed Mahmud	38	92,68%	40	97,56%
26	Nadir Babamehmetović	37	90,24%	38	92,68%
27	Nedžmina Vojniković	37	90,24%	38	92,68%
28	Nizar Eskić	38	92,68%	40	97,56%
29	Nurudin Džanić				
30	Petra Klokić	37	90,24%	37	90,24%
31	Olivera Kajević	39	95,12%	39	95,12%
32	Ranko Čović			40	97,56%
33	Semira Helda	38	92,68%	38	92,68%
34	Sanela Dostović Halilović	38	92,68%	38	92,68%
35	Senad Alibegović	39	95,12%	40	97,56%
36	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	41	100%	41	100%

ELZO 12 – 23 učesnika uradilo ELZO

		1	2	3	4
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			3-13%	20-87%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			3-13%	20-87%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			3-13%	20-87%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			1 -4%	22 -96%
PREDAVAČI:					
Halid Mamutbegovi	Predavač je kompetentan.			1 -4%	22 -96%
	Predavač je dobro pripremljen.			1 -4%	22 -96%
	Predavač dobro prenosi znanje.			1 -4%	22 -96%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		1 -4%		22 -96%
Biljana Kurtović	Predavač je kompetentan.				23 -100%
	Predavač je dobro pripremljen.				23 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				23 -100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				23 -100%
Anela Galić	Predavač je kompetentan.			1 -4%	22 -96%
	Predavač je dobro pripremljen.				23 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				23 -100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				23 -100%
Ranko Čović	Predavač je kompetentan.				23 -100% 100%
	Predavač je dobro pripremljen.				23 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				23 -100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				23 -100%

OPĆENITO	Sadržaj drugog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			1	22
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			1	22
	Diskusije su vrlo korisne			1	22
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			1	22

Komentari:

- Predavanje dr. Biljane Kurtović bilo je veoma korisno i prilagođeno koordinatorima –početnicima
- Predavanje dr.sc. Halida Mahmutbegovića moglo je trajati duže, kako bi predavač uspio prenijeti više znanja iz oblasti izrade projekta, jer je evidentno da je stručnjak u toj oblasti.

Modul 13: Upravljanje rizikom i prijavljivanje incidentnih situacija (KOD/OP/13-K)
01.06.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Uvod i test za učesnike obuke — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Mentalno zdravlje, akreditacija i saradnja sa domovima zdravlja — Goran Čerkez, pomoćnik ministra za međunarodnu suradnju i koordinaciju razvoja strategija, Federalno ministarstvo zdravlja
11,15 – 11,30	Pauza
11,30-12,30	Upravljanje rizikom Maida Nuhić, UKC Tuzla
12,30-13,00	Pauza za ručak
13,00 – 13,30	Dare to disagree — Margaret Heffernan (TED talks - video)
13,30 – 13,45	Diskusija
13,45 – 14,45	Upravljanje rizikom i prijava i analiza incidentnih situacija — Maida Nuhić, UKC Tuzla
14,45 -15,15	— Vježba
15,15– 15,45	Završni test za modul 13: Menadžment projekta (KOD/OP/13-K)
15,45 – 16,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

Četvrtak, 01. juna, 2017. godine, u prostorijama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), održana je trinaesta radionica za koordinatore kvaliteta iz zdravstvenih ustanova Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu s planom obuke.

Današnji modul prezentirali su mr.sc.i.ecc. Maida Nuhić, dipl.iur., Načelnik odjela za kvalitet u UKC Tuzla, i g.-din dr. Goran Čerkez, Pomoćnik ministra za međunarodnu saradnju i koordinaciju razvoja strategija (FMZ). D

Dr. Čerkez, se u svom predavanju koordinatorima osvrnuo na protekli period i rad na akreditaciji centara za mentalno zdravlje, te je rekao gdje je radeći u oblasti mentalnog zdravlja dugi niz godina, svjedočio da je upravo postupak akreditacije bio garant unapređenja službi i rada u zajednici, time potvrđujući poziciju BiH kao lidera ove oblasti jugoistočne Evrope.

U drugom dijelu radionice mr.sc. ecc. Maida Nuhić, dipl. pravnik je prezentirala Upravljanje rizikom i analizu incidentnih situacija. Koncept upravljanja rizikom podrazumijeva preventivno djelovanje na utvrđene nesigurnosti (rizik), za razliku od naknadnog djelovanja kad su sigurnosne prijetnje već počele djelovati, naglasila je M. Nuhić. Upravljanje rizicima u zdravstvu je potencionalno važnije nego u bilo kojoj djelatnosti. Nadalje bilo je govora o vrstama rizika, ciljevima upravljanja rizikom, procesu upravljanja rizikom, metodama za identifikovanje rizika.

Ovom prilikom je bilo govor i o prijavljivanju i analizi incidentnih situacija. To prije svega podrazumijeva da se učesnici edukacije upoznaju sa važnošću sistemskog pristupa prijavi i analizi incidentne situacije (nepovoljnog događaja), da se ukaže na uticaj prevencije incidentnih situacija na resurse ustanove i pacijente, da se razrijaše razlike između medicinskih grešaka i incidentnih situacija, da se upozna sa vrstama incidentnih situacija, postupkom prijave, analize i izvješavanja. Pojašnjeno i na koga i kako utiču incidentne situacije pri čemu je istakla uticaj na pacijente, zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove. Također, dati su i brojni primjeri troškova kao posljedica incidentnih situacija. Učesnici edukacije su također bili upoznati sa svrhom i principima prijavljivanja incidentnih situacija, internim i eksternim sistemima prijavljivanja, kao i sa regulativom koja se bavi ovim pitanjem u Federaciji BiH.

Posebna pažnja ovom prilikom je posvećena i obavezama koja proističu iz akreditacijskih standarda, kao što je upravljanje rizikom, nepovoljni događaji koji podliježu obaveznom prijavljivanju u bolnici, ko vrši prijavljivanje, ocjeni incidentne situacije i nivou rizika, ispitivanje incidentne situacije, razmatranje dokaza, ispitivanje u odnosu na nivo rizika. Maida Nuhić je također govorila i o ulozi menadžera u upravljanju incidentnim situacijama i o otkrivanju i mehanizmima za otkrivanje incidentnih situacija koje nisu prijavljene.

I ovaj put prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip Dare to disagree Margaret Heffernan (TED talks - video), nakon čega je slijedila diskusija.

Ovom edukativnom modulu prisustvovalo je 26 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Aida Brašnjić	Dom zdravlja Srebrenik
5	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
6	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
7	Nedžmina Vojniković	AKAZ
8	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
9	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
10	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
11	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
12	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
13	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
14	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
15	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
16	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj IStok
17	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
18	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
19	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
20	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo
21	Adaleta Čehić	DZ Bihać
22	Alma Alić	DZ Zenica
23	Sanela Dostović	ZZTM F BiH
24	Ranko Čović	Opća bolnica Sarajevo
25	Amela Bužimkić	DZ Bosanska Krupa
26	Benjamin Muftić	

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 13

		MODUL 13. 25.05.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić	39	95,12%	38	92,68%
2	Adin Obralić	38	92,68%	39	95,12%
3	Aida Brašnjić	39	95,12%	40	97,56%
4	Alma Alić	39	95,12%	39	95,12%
5	Amela Bužimkić				
6	Amela Gazibegović	38	92,68%	40	97,56%
7	Amra Mujkanović	37	90,24%	40	97,56%
8	Armin Hurić				
9	Arnela Žigić	37	90,24%	38	92,68%
10	Azra Bajraktarević	34	82,92%	34	82,92%
11	Bakir Omerbegović	39	95,12%	38	92,68%
12	Benjamin Muftić				
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	39	95,12%	38	92,68%
15	Džana Kavazović	34	82,92%	37	90,24%
16	Dževad Hadžisadiković	36	87,80%	39	95,12%
17	Eldin Serdarević	38	92,68%	40	97,56%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	38	92,68%	40	97,56%
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	39	95,12%	40	97,56%
21	Hana Ahmetspahić	38	92,68%	39	95,12%
22	Jasmin Behrić				
23	Mia Brkić	38	92,68%	39	95,12%
24	Mirela Mešić Smajkić	38	92,68%	39	95,12%
25	Mohamed Mahmud	38	92,68%	40	97,56%
26	Nadir Babamehmetović	37	90,24%	38	92,68%
27	Nedžmina Vojniković	37	90,24%	38	92,68%
28	Nizar Eskić	38	92,68%	40	97,56%
29	Nurudin Džanić				
30	Petra Klokić	37	90,24%	37	90,24%
31	Olivera Kajević	39	95,12%	39	95,12%
32	Ranko Čović			40	97,56%
33	Semira Helda	38	92,68%	38	92,68%
34	Sanela Dostović Halilović	38	92,68%	38	92,68%
35	Senad Alibegović	39	95,12%	40	97,56%
36	Umihana Sahačić				
	Maksimalan broj bodova	41	100%	41	100%

ELZO 13 – 18 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			1-6%	17-94%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			1-6%	17-94%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			1-6%	17-94%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			1-6%	17-94%
PREDAVAČI:					
Goran Čerkez	Predavač je kompetentan.				18 -100%
	Predavač je dobro pripremljen.				18 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				18 -100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				18 -100%
Maida Nuhić	Predavač je kompetentan.			1-6%	17-94%
	Predavač je dobro pripremljen.			1-6%	17-94%
	Predavač dobro prenosi znanje.			1-6%	17-94%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			1-6%	17-94%

OPĆENITO	Sadržaj drugog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			2 -11%	16 – 89%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			2 -11%	16 – 89%
	Diskusije su vrlo korisne			2 -11%	16 – 89%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			2 -11%	16 – 89%

Modul 14: Vještina komuniciranja (KOD/OP/12-K)

08.06.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Uvod i test za učesnike obuke — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,15	Vještina komuniciranja — mr.sc. Nera Kravić, dipl. psiholog
11,15 – 11,30	Pauza
11,30-12,30	Vještina komuniciranja/primjeri iz prakse mr.sc. Nera Kravić, dipl. psiholog
12,30-13,00	Pauza za ručak
13,00 – 13,15	— Ben Goldacre: What doctors don't know about the drugs they prescribe (TED talks - video)
13,15 – 14,30	Krizna komunikacija /Komunikacija sa medijima Almir Panjeta, novinar
14,30 -15,00	— Vježba
15,00– 15,15	Završni test za modul 14: Vještina komuniciranja (KOD/OP/14-K)

U prostorijama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), 08.06.2017. godine održana je 14 radionica za koordinate kvaliteta iz zdravstvenih ustanova Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu s planom obuke.

Četrnaesti edukativni modul prezentirali su mr.sc. Nera Kravić, dipl. psiholog i Almir Panjeta, novinar

U prvom dijelu prezentacije bilo je govora o osnovama i specifičnostima komunikacije. Detaljno je pojašnjeno šta je komunikacija, vrste i komunikacijsko ponašanje, proces komunikacije. Posebna pažnja ovom prilikom je bila posvećena komunikaciji u organizaciji, mobingu i komunikaciji u zdravstvu. Uz to bilo je govora i o procesu komunikacije, verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, konfliktima, stilovima rješavanja sukoba. Ovom prilikom je istaknuto da komunikacija u zdravstvu znači mnogo više i ima svoje specifičnosti, uključuje niz emocionalnih, psiholoških, socioloških, etnoloških, i mnogih drugih faktora. Uspješnost se ogleda u tome u kojoj je mjeri osoblje u stanju da pomogne pacijentima svojom stručnošću, savjetima, osmjehom, ljubaznošću.

Nadalje, N. Kravić je govorila o stresu i burn out –u, profesionalnom sagorijevanju, kao i o načinima prevazilaženja stresa.

U drugom dijelu radionice prisutnima se obratio i Almir Panjeta, novinar koji je govorio o kriznoj komunikaciji.

I ovaj put prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip What doctors don't know about the drugs they prescribe, Ben Goldacre, nakon čega je slijedila diskusija.

Ovom edukativnom modulu prisustvovalo je 30 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
5	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
6	Nedžmina Vojniković	AKAZ
7	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
8	Arnela Žigić	Dom zdravlja Vareš
9	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
10	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
11	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
12	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
13	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
14	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
15	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj IStok
16	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
17	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
18	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
19	Adaleta Čehić	DZ Bihać
20	Alma Alić	DZ Zenica
21	Sanela Dostović	ZZTM F BiH
22	Ranko Čović	Opća bolnica Sarajevo
23	Amela Bužimkić	DZ Bosanska Krupa
24	Benjamin Muftić	
25	Jasmin Behrić	DZ Banovići
26	Amra Mujkanović	Ibn Sina
27	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
28	Umihana Sahačić	Banja Ilidža Gradačac
29	Dražena Šimić	DZ Tomislavgrad
30	Armin Hodžić	KCU Tuzla

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 14

		MODUL 14. 08.06.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Ćehić	14	70,00%	19	95,00%
2	Adin Obralić	14	70,00%	20	100,00%
3	Aida Brašnjic				
4	Alma Alić	14	70,00%	19	95,00%
5	Amela Bužimkić	13	65,00%	16	80,00%
6	Amela Gazibegović	13	65,00%	18	90,00%
7	Amra Mujkanović	12	60,00%	18	90,00%
8	Armin Hurić	10	50,00%	18	90,00%
9	Arneta Žigić	13	65,00%	20	100,00%
10	Azra Bajraktarević				
11	Bakir Omerbegović	12	60,00%	16	80,00%
12	Benjamin Muftić	13	65,00%	18	90,00%
13	Danijela Umićević				
14	Dražana Šimić	13	65,00%	20	100,00%
15	Džana Kavazović	12	60,00%	19	95,00%
16	Dževad Hadžisadiković	12	60,00%	20	100,00%
17	Eldin Serdarević	12	60,00%	20	100,00%
18	Edin Jahić				
19	Fahrudin Kevrić	13	65,00%		
20	Gildžana Bećirević Sejdinović	12	60,00%	20	100,00%
21	Hana Ahmetspahić	15	75,00%	20	100,00%
22	Jasmin Behrić	11	55,00%	20	100,00%
23	Mia Brkić	15	75,00%	20	100,00%
24	Mirela Mešić Smajkić	14	70,00%	20	100,00%
25	Mohamed Mahmud	11	55,00%	18	90,00%
26	Nadir Babamehmetović	13	65,00%	16	80,00%
27	Nedžmina Vojniković	14	70,00%	16	80,00%
28	Nizar Eskić				
29	Olivera Kajević				
30	Nurudin Džanić	12	60,00%	18	90,00%
31	Petra Klokić			20	100,00%
32	Ranko Čović			17	85,00%
33	Samira Helda	12	60,00%	20	100,00%
34	Sanela Dostović Halilović	12	60,00%	18	90,00%
35	Senad Alibegović	15	75,00%	18	90,00%
36	Umihana Sahačić	11	55,00%	19	95,00%
	Maksimalan broj bodova	20	100%	20	100,00%

ELZO 14 – 24 učesnika uradilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.				24 – 100%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije				24 – 100%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.				24 – 100%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.				24 – 100%
PREDAVAČI:					
Nera Kravić	Predavač je kompetentan.				24 – 100%
	Predavač je dobro pripremljen.				24 – 100%
	Predavač dobro prenosi znanje.				24 – 100%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.				24 – 100%
Almir Panjeta	Predavač je kompetentan.				24 – 100%
	Predavač je dobro pripremljen.				24 – 100%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 -2%	2- 8%	21-
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		1 -2%	1 -2%	22 -90%

OPĆENITO	Sadržaj drugog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			2 – 8%	22 -90%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			2 – 8%	22 -90%
	13. Diskusije su vrlo korisne			2 – 8%	22 -90%
	14. Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			2 – 8%	22 -90%

Modul 15: Indikatori izvedbe (KOD/OP/15-K)
25.06.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Test za učesnike obuke — Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 11,30	Praktičan rad – samoocjena — Enis Hasanović, ZZŽ KS
11,30 – 11,45	Pauza
11,45 – 13,30	Indikatori – uvodno predavanje — Sabaha Dračić, Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo
13,30 – 14,00	Pauza za ručak
14,00 – 14,30	The best stats you've ever seen — Hans Rosling (TED talks – video s prevodom)
14,30 – 15,30	Indikatori izvedbe - iskustva iz zdravstvene ustanove — Sena Brčanović, DZ Banovići
15,30 – 15,45	Završni test za modul 15: Indikatori izvedbe (KOD/OP/15-K)
15,45 – 16,00	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

Tema 15. radionice u okviru edukacije koordinatora kvaliteta, koja se održala 15. juna 2017. godine u prostorijama AKAZ-a je bila "Indikatori izvedbe". Ovu temu je prezentirala mr.sc. med. Sabaha Dračić.

Međutim, u prvom dijelu edukacije dr. Enis Hasanović je prezentirao kako treba raditi samoocjenu, gdje je zajedno sa prisutnima edukacije komentarisao kako treba uraditi dokaze za kriterije na primjerima standarda timove porodične medicine, bolnice i apoteke.

U uvodnom dijelu dr. S. Dračić je upoznala prisutne sa definicijama zdravlja, zdravstvenog stanja, zdravstvenim indikatorima. Detaljno je pojašnjeno šta su to zdravstveni indikatori kao objektivni pokazatelji zdravlja stanovništva i djelatnosti zdravstvene zaštite i kvaliteta u zdravstvu. Uz to pojašnjene su i osobine idealnog indikatora, vrste zdravstvenih indikatora i kako se predstavljaju indikatori. Nadalje, bilo je govora o izvoru podataka za zdravstvene indikatore, podacima i informacijama. Posebnu pažnju dr. S. Dračić je posvetila indikatorima kvaliteta u zdravstvenoj zaštiti. Uz to, pojašnjeni su indikatori koji se odnose na strukturu, proces i ishod zdravstvene zaštite uz brojne primjere koji se odnose na bolnicu.

Svoju prezentaciju dr. Sabaha Dračić je završila pojašnjavajući značaj kvaliteta u zdravstvenoj zaštiti i odgovorima na pitanja učesnika edukacije.

I ovaj put prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip **The best stats you've ever seen** Hans Rosling (TED talks) nakon čega je slijedila diskusija.

Na kraju, Senija Brčaninović, koordinator kvaliteta iz DZ Banovići, je upoznala prisutne kako je u ovom domu zdravlja rađeno na prikupljanju indikatora kvaliteta i o postignutima rezultatima.

Ovom edukativnom modulu prisustvovalo je 28 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
5	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
6	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
7	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
8	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
9	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
10	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
11	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
12	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
13	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
14	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj IStok
15	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
16	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
17	Alma Alić	DZ Zenica
18	Sanela Dostović Halilović	ZZTM F BiH
19	Amela Bužimkić	DZ Bosanska Krupa
20	Benjamin Muftić	
21	Jasmin Behrić	DZ Banovići
22	Amra Mujkanović	Ibn Sina
23	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
24	Umihana Sahačić	Banja Ilidža Gradačac
25	Dražena Šimić	DZ Tomislavgrad
26	Armin Hurić	KCU Tuzla
27	Aida Brašnjić	DZ Srebrenik
28	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo

EVIDENCIJA POSTIGNUTIH REZULTATA NA TESTOVIMA ZA OBUKU KOORDINATORA - MODUL 15.

		MODUL 15. 15.06.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Adaleta Čehić				
2	Adin Obralić	19	61,29%	31	100,00%
3	Aida Brašnjić	13	41,94%	27	87,10%
4	Alma Alić	10	32,26%	31	100,00%
5	Amela Bužimkić	14	45,16%	28	90,32%
6	Amela Gazibegović	20	64,52%	31	100,00%
7	Amra Mujkanović	17	54,84%	31	100,00%
8	Armin Hurić	9	29,03%	25	80,65%
9	Arnela Žigić	17	54,84%	28	90,32%
10	Azra Bajraktarević	11	35,48%	22	70,97%
11	Bakir Omerbegović				
	Benjamin Muftić	5	16,13%	29	93,55%
12	Dražana Šimić	17	54,84%	29	93,55%
13	Džana Kavazović	6	19,35%	31	100,00%
14	Dževad Hadžisadiković	11	35,48%	30	96,77%
15	Edin Jahić				
16	Eldin Serdarević	20	64,52%	30	96,77%
17	Fahrudin Kevrić	13	41,94%	28	90,32%
18	Gildžana Bećirević Sejdinović	11	35,48%	30	96,77%
19	Hana Ahmetspahić	17	54,84%	28	90,32%
20	Jasmin Behrić	21	67,74%	31	100,00%
21	Mia Brkić	16	51,61%	28	90,32%
22	Mirela Mešić Smajkić	21	67,74%	31	100,00%
23	Mohamed Mahmud	15	48,39%	31	100,00%
24	Nadir Babamehmetović	12	38,71%	28	90,32%
25	Nedžmina Vojniković				
26	Nizar Eskić	22	70,97%	31	100,00%
27	Nurudin Džanić	4	12,90%	31	100,00%
28	Petra Klokić	10	32,26%	23	74,19%
29	Ranko Čović				
30	Samira Helda	18	58,06%	28	90,32%
31	Sanela Dostović Halilović	18	58,06%	31	100,00%
32	Senad Alibegović	18	58,06%	22	70,97%
33	Umihana Sahačić	14	45,16%	31	100,00%
Maksimalan broj bodova		31	100,00%	31	100,00%

ELZO 15 – 22 učesnika uradilo ELZO

INFORMACIJE O UČESNIKU (zaokružite ili dopišite odgovarajuće):

Spol:		M	Ž	Datum: 15.06.2017.			
Zanimanje:							
Radno iskustvo:		< 5 god.		6 – 20 god.		> 20 god.	
				1	2	3	4
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			1 – 5%	8 - 36%	13 – 59%	
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			2 – 9%	8 - 37%	12 – 54%	
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			2 – 9%	9 – 40%	11- 50%	
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			1 – 5%	8 - 36%	13 – 59%	
PREDAVAČI:							
Enis Hasanović	Predavač je kompetentan.			1 – 5%	5 -23%	16-72%	
	Predavač je dobro pripremljen.			1 – 5%	55 - 23%	16-72%	
	Predavač dobro prenosi znanje.			1 – 5%	7 -32%	14- 63%	
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			2 – 9%	6 -28%	14- 63%	
Sabaheta Dračić	Predavač je kompetentan.	2 – 9%		6 -28%	4 -18%	10 – 45%	
	Predavač je dobro pripremljen.	2 – 9%		6 -28%	6 -28%	8 – 36%	
	Predavač dobro prenosi znanje.	6 -28%		6 -28%	3-13%	7 -39%	
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	7 -32%		6 -28%	2 – 9%	7 -39%	
Sena Brčanović	Predavač je kompetentan.			3-13%	6 -28%	13 – 59%	
	Predavač je dobro pripremljen.			3-13%	5 -23%	14- 63%	
	Predavač dobro prenosi znanje.	1 – 5%		3-13%	5 -23%	13 – 59%	
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	1 – 5%		4 -18%	4 -18%	13 – 59%	

OPĆENITO	Sadržaj drugog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja	2 – 9%		10-45%	10 -45%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	2 – 9%		8 - 36%	12 – 54%
	Diskusije su vrlo korisne	2 – 9%		8 - 36%	12 – 54%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad	2 – 9%		7 -32%	11 -50%

Modul 16: Razmjena iskustava dobre prakse (KOD/OP/16-K)
22.06.2017. godine

Program:

09,45 – 10,00	Registracija učesnika
10,00 – 10,15	Uvod — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,15 – 10,45	Razmjena iskustava dobre prakse — Biljana Kurtović, Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo
10,45 - 11,15	Razmjena iskustava dobre prakse — Milan Mioković, DZ Sarajevo
11,15 -11,45	Razmjena iskustava dobre prakse — Ismeta Krako, dms CMZ
11,45– 12,00	Pauza
12,30 – 13,00	What so fanny about mental illnes — Ruby Wax (TED talks - video)
13,00 – 13,15	Diskusija
13,15– 13,45	Pauza za ručak
13,45 – 14,15	Razmjena iskustava dobre prakse — Bakir Omerbegović , Apoteka Nera
14,15-14,45	Razmjena iskustava dobre prakse — prim. dr. Vildana Doder, Federalno ministarstvo zdravstva
14,45 – 15,15	Razmjena iskustava dobre parkse Dani kvaliteta — Melka Mercvajler, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
15,15 – 15,30	Evaluacijski list za obuku (ELZO)

U četvrtak, 22.06. 06.2017. godine u prostorijama AKAZ-a održana je posljednja radionica u okviru edukacije koordinatora kvaliteta na temu "Razmjena iskustava dobre prakse". Ovu temu su prezentirali: dr. Biljana Kurtović, dr. Milan Mioković, Ismeta Krako dms, mr.ph Bakir Omerbegović, prim dr. Vildana Doder i Melka Mercvajler, prof.

U prvom dijelu radionice dr. Biljana Kurtović je govorila o pripremama za vanjsku ocjenu. Prije svega ovom prilikom bilo je riječi o pripremama dokumentacije, ispunjavanju obrazca za oslobađanje od standarda, načinu popunjavanja aplikacije za prijavu za akreditaciju, planu i programu ocjenjivanja, pripremi uposlenika za vanjsku ocjenu i šta poslije akreditacije.

U nastavku, prim. dr. Milan Miković je govorio o razmjeni iskustava dobre prakse, šta je dobra praksa. Uz to, osvrnuo se i na zdravstvenu ustanovu u kojoj radi, JU DZ Sarajevo, i završeni projekat certifikacije timova porodične medicine u Kantonu Sarajevo, gdje je certificirano 197 timova porodične medicine. Osvrnuo se i na standarde sigurnosti koje je definirao kao kičmu kvaliteta kao i na dobrobiti koje je donio projekata certifikacije timova porodične medicine. U svome izlaganju, Milan Miković je posebnu pažnju posvetio motivaciji kao pokretačkoj snazi koja inicira i usmjerava ponašanje.

Nadalje, Ismeta Krako je također govorila o razmjeni dobre prakse, pri čemu je posebnu pažnju posvetila organizaciji i organizacijskoj strukturi upravljanja kvalitetom. Naglasila je da u JU DZ Sarajevo kvalitet je strateško opredjeljenje, što podrazumijeva veću posvećenost i orijentaciju ka pacijentu, ulaganje u edukaciju i trajni profesionalni razvoj.

Kada je u pitanju uvođenja standarda sigurnosti u apoteke i razmjeni dobre prakse, prisutnima je o tome govorio mr.ph. Bakir Omerbegović. Posebno je naglasio da postoje specifičnosti apoteka sa malim brojem uposlenika. Uz to, govorio je i o facilitaciji i vanjskoj ocjeni. Također, B. Omerbegović je prezentirao i svoje iskustvo vezano za certificirane apoteke, tj. šta uraditi nakon vanjske ocjene.

Prim.dr. Vildana Doder, ispred Federalnog ministarstva zdravstva, je u prvom dijelu svoga izlaganja govorila o uzrocima poraslog zanimanja javnosti za kvalitet i sigurnost u zdravstvu. Uz to, govorila je o preduslovima za uspostavu kvaliteta i sigurnosti, o opredjeljenosti menadžmenta za kvalitet kao i o uspješnoj saradnji sa AKAZ-om.

Na kraju, Melka Mercvajler, prof., vss za edukaciju u AKAZ-u, ukratko se osvrnula na AKAZ-ove Dane kvaliteta, koji se održavaju već četiri godine u decembru mjesecu i gdje, pored gostiju i direktora/predstavnika zdravstvenih ustanova, glavna pažnja je usmjerena na koordinate kvaliteta.

Prisutnim učesnicima edukacije prikazan je klip What so fanny about mental illness
Ruby Wax (TED talks - video)

Ovom edukativnom modulu prisustvovalo je 30 učesnika edukacije:

Redni broj	Ime i prezime	Zdravstvena ustanova
1	Hana Ahmetspahić	Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK
2	Semira Helda	Dom zdravlja Travnik
3	Nizar Eskić	AKAZ
4	Džana Kavazović	Dom zdravlja Tešanj
5	Mia Brkić	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
6	Senad Alibegović	Dom zdravlja Donji Vakuf
7	Arneta Žigić	Dom zdravlja Vareš
8	Adin Obralić	Dom zdravlja Maglaj
9	Mirela Mešić - Smajkić	KB "Dr. Safet Mujić" Mostar
10	Amela Gazibegović	PZU Ibn Sina Tuzla
11	Dževad Hadžisadiković	Dom zdravlja Cazin
12	Petra Klokić	Dom zdravlja Gračanica
13	Nurudin Džanić	DZ Tešanj
14	Gildžana Bećirović Sejdinović	DZ Doboj IStok
15	Fahrudin Kevrić	DZ Ćelić
16	Nadir Babahmetović	DZ Vitez
17	Alma Alić	DZ Zenica
18	Sanela Dostović Halilović	ZZTM F BiH
19	Amela Bužimkić	DZ Bosanska Krupa
20	Benjamin Muftić	
21	Jasmin Behrić	DZ Banovići
22	Amra Mujkanović	Ibn Sina
23	Mohamed Mahmud	Ibn Sina
24	Umihana Sahačić	Banja Ilidža Gradačac
25	Dražena Šimić	DZ Tomislavgrad
26	Aida Brašnjic	DZ Srebrenik
27	Azra Bajraktarević	Apoteke Sarajevo
28	Bakir Omerbegović	Apoteka Nera
29	Nedžima Vojniković	AKAZ
30	Ranko Čović	OBS

ELZO 16 – 22 učesnika uradilo ELZO

INFORMACIJE O UČESNIKU (zaokružite ili dopišite odgovarajuće):

Spol:	M Ž	Datum: 15.06.2017.	
Zanimanje:			
Radno iskustvo:	< 5 god.	6 – 20 god.	> 20 god.

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			3-14%	19-86%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			4 -18%	18-82%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			4 -18%	18-82%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			3 -14%	19-86%
PREDAVAČI:					
Biljana Kurtović	Predavač je kompetentan.			7 - 32%	15-68%
	Predavač je dobro pripremljen.		1 -5%	6 – 27%	15-68%
	Predavač dobro prenosi znanje.		2 – 9%	5 -23%	16 - 72%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		2 -9%	5 -23%	15-68%
Milan Mioković	Predavač je kompetentan.			3 -14%	19-86%
	Predavač je dobro pripremljen.		1 -5%	2 – 9%	19-86%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 -5%	2 – 9%	19-86%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		1 -5%	2 – 9%	19-86%
Ismeta Krako	Predavač je kompetentan.		2 – 9%	7 -26%	12-55%
	Predavač je dobro pripremljen.	2 – 9%	1 -5%	6 -24%	13 - 60%
	Predavač dobro prenosi znanje.		3 -14%	6 -24%	12-55%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	2 – 9%	2 – 9%	5 -22%	12-55%
Bakir Omerović	Predavač je kompetentan.			4 -18%	18-82%
	Predavač je dobro pripremljen.			4 -18%	18-82%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 -5%	2 – 9%	19-86%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	1 -5%		2 – 9%	19-86%

OPĆENITO	Sadržaj drugog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			2 – 9%	19-86%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			2 – 9%	19-86%
	Diskusije su vrlo korisne			3- 14%	19-86%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			3 -14%	19-86%

Komentari:

1. Obuka ispunila očekivanja.
 - kompetentni predavači. Naglasak na vlastitom iskustvu
 - razmisliti o angažiranju stručnjaka iz ove branše na nivou BiH, npr. Iz RS-a, regije (Hrvatska, Srbija, EU).
 - podrška polaznicima obuke nakon završetka obuke, npr. u toku dana kvaliteta
 - masovniji obuhvat polaznika, da se ne radi isključivo o koordinatorima kvaliteta nego i drugim npr. direktorima zdravstvenih ustanova.
2. Kurs za koordinate kvaliteta dobro organizovan (sadržajan, ozbiljan obiluje brojnim informacijama) vođen dobrim predavačima. Nesebično ste spremni da pomognete, pomogli ste mi u pravom trenutku da izaberem pravi put i nastavim sa ovim, što je budućnost.
3. Prije svega da moduli traju kraće. Predugo je do 16h., imate ljudi koji putuju. Suvišno je raditi testove prije predavanja, jer ima ljudi koji se prvi put susreću sa ovim.
4. Previše je 16 modula, jer se dosta stvari preklapa
 - filmići su bespotrebni
 - s obzirom na veličinu datoteka (bez filmova, one se mogu i mail-om poslati. znači nije potreban CD
 - pripemiti edukacioni materijal u vidu brošure ili knjige i to ciljano na striktno dijelove u vezi certifikacije/akreditacije, smatrajući da su polaznici „tabula rasa“
5. Povećati broj vježbi, praktičnih primjera, konkretnih predavanja bez teoretisanja
 - pokušati koncipirati modul tako da predavanja idu hronološki, kako se vrši proces akreditacije i sertifikacije, npr. uvrstiti među prva predavanja predavanje o samoocjeni, a na kraju o vanjskoj ocjeni, tek na kraju modula
6. Izbaciti video- jer se iz zadnjih redova uopće ne vidi , a i pri tome se priča tako da se ništa ne može čuti
 - pojedini predavči koji dolaze kao predavači razmjene dobre prakse drže pogrešna predavanja, trebali bi se okrenuti konkretnim primjerima iz prakse u kojima se vidi smisao toga
 - Neki od učesnika obuke daju si za pravo da svojim komentarima izlaze iz okvira i teme predavanja
 - Više obuke posvetiti strategijama, izradi planova, kliničkim revizijama i procedurama
7. Obuka je dobro pripremljena i dnevni program koncipiran tako da učesnici zadrže pažnju i fokus na temu i predavačpa
 - Prijedlog za poboljšanje: puno je teorije, a malo prakse. Mislim da se može pojednostaviti i smanjiti tekstualna isčitavanja sjaldova, a pojašnjenja konkretno dati.
8. Prijedlozi za poboljšanje: predavanja orijentisati na praktično izvođenje vježbo, pisanje dokumenata, strategija, politika, procedura
 - uvesti tumačenje standarda i za isto izraditi dokument
 - Pohvale, vremenski dobro raspoređeno – pauza predavanje
9. Predložila bih više praktičnog rada, a manje teorijskih predavanja
10. Predložila bih više praktičnog rada
 - manje teorijskih predavanja (s tim da učesnicima na CD-ovim snimate teoriju)
 - predavanje treba prilagoditi početnicima, podijeliti više urneka procedura i materijala koji bi olakšali rad
 - projekcija videa prilagoditi i osobama koje sjede u zadnjim redovima
 - više praktičnih vježbi
11. Edukacija je u vremenskim okvirima optimalna
 - u početnom dijelu organizovati zajedničke module npr. sistem kvaliteta,pravna regulativa,
 - principi samoocjene i uz to procesa standardizacije i akreditacije

3.2. Zavod za javno zdravstvo tuzlanskog kantona 25.04. – 20.06.2017

Modul 1. „Sistemi kvaliteta u zdravstvu“ 25.04.2017.

U prostorijama Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona 25. aprila 2017. godine započela je edukacija zdravstvenih profesionalca u oblasti uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta. Prvom edukativnom modulu prisustvovalo je 20 učesnika edukacije.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,45	Osnovne informacije o AKAZ-u i programu sertifikacije/akreditacije — Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
12,45 – 13,15	Program edukacije osoblja ZZJZ TK — Melka Mercvajler, prof., Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
13,15 – 13,30	Pauza
13,30 – 14,00	— Simon Sinek: How great leaders inspire action (18.04)
14,00 – 14,30	Sistemi kvaliteta u zdravstvu — prim.dr. Vildana Doder
14,30 – 15,00	— Diskusija

Doc.dr. Ahmed Novo, direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ) upoznao je prisutne o djelatnostima AKAZ-a, Zakonu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu ("Službene novine Federacije BiH" 59/05, 52/11 i 6/17). Uz to, govorio je o tome zašto zemlje žele kvalitet, očekivanjima pacijenata. Nadalje, detaljno je pojasnio program certifikacije i akreditacije i druge zakone koji regulišu kvalitet. Dr. A. Novo upoznao je prisutne, također, i o AKAZ-ovim standardima sigurnosti i kvaliteta, ključnim razlikama između inspekcije certifikacije i akreditacije, realiziranim aktivnostima u prošloj godini kao i planovima AKAZ-a za ovu godinu.

Melka Mercvajler, prof, upoznao je prisutne o planovima edukacije u Zavodu za javno zdravstvo u Tuzlanskom kantonu i kratko pojasnila o čemu će biti govora za svaki edukacioni modul.

Učesnicima edukacije je prikazan i klip Simon Sinek: How great leaders inspire action, nakon čega je slijedila diskusija.

Na kraju prezentacije prvog edukativnog modula, dr. A. Novo je upoznao prisutne i o europskim zahtjevima za uvođenje sistema sigurnosti i kvaliteta u zdravstvo, Metodološkim uputstvom za uspostavljanje, razvijanje i održavanje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama u FBiH, nadležnostima Komisije za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, ulogi menadžera u sistemu poboljšanja kvaliteta, osnovnim preduslovima za projekat kvaliteta u ustanovi

Spisak prisutnih:

1. Maida Mulić	2. Merisa Osmanović
3. Muradif Šarić	4. Aida Pašić
5. Majda Sarihodžić	6. Tatjana Krdžalić
7. Nadina Nuhbegović	8. Zilha Jurić
9. Blanka Tišma	10. Mirzeta Mahmutović
11. Sadija Smajlović	12. Semir Hukić
13. Nermine Hasanbašić	14. Nusreta Salihović
15. Nermine Omerdić	16. Jusuf Hasanović
17. Selma Azabagić	18. Azra Hodžić
19. Alisa Džindo	20. Damir Bešliagić

Modul 2. „Akreditacijski i certifikacijski standardi za zavode za javno zdravstvo kantona“ 09.04.2017.

U Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona 09. maja 2017. godine održana je druga radionica u okviru edukacije zdravstvenih profesionalca u oblasti uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta. Tema drugog edukativnog modula je bila “Akreditacijski i certifikacijski standardi za zavode za javno zdravstvo, koju je prezentirala dr. sc. Seniha Čelik.

Prvom edukativnom modulu prisustvovalo je 12 učesnika edukacije.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Osnovne informacije - Javno zdravstvo i akreditacijski /certifikacijski standardi — dr.sc. Seniha Čelik
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Akreditacijski/certifikacijski standardi za javo zdravstvo — dr.sc. Seniha Čelik
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

U prvom dijelu radionice doc.dr. Seniha Čelik je u uvodnom izlaganja govorila o javnom zdravstvu i ideji javnog zdravstva koja je sintetizirana i prihvaćena kao strategija PZZ na konferenciji u Alma-Ati 1978. godine, te u dokumentima Milenijumski razvojni ciljevi UN, Zdravlje za sve (HFA) i zdravlje u svim politikama (HiAP) WHO, Zdravlje za XXI vijek, Javno zdravstvene strategije EU, koje su dale međunarodni okvir Novog javnog zdravstva.

Nakon pauze, u drugom dijelu radionice bilo je govora o AKAZ-ovim akreditacijskim/certifikacijskim standardima, skupu standarda koji je za Bosnu i Hercegovinu prilagođen prema *Local National Public Health Performance Standards, Atlanta, Georgia, 2005*. Prilagođavanje se odnosi na terminologiju i konceptualni pristup, budući da je AKAZ iz izvornog, širokog okvira standarda izdvojio veoma određene izjave kao standarde, a indikatore zamijenio s kriterijima koji određuju ispunjenost svakog standarda. Kroz devet poglavlja koje se oslanjaju na osnovne funkcije javnog zdravstva predstavljeni su standardi za kantonalne zavode za javno zdravstvo. Seniha Čelik je također pojasnila prisutnima da se svako poglavlje sastoji se od određenog broja standarda, koji opet imaju određen broj kriterija pomoću kojih se ocjenjuje ispunjenost standarda. Kriteriji su podijeljeni na „A“, čime se označavaju akreditacijski kriteriji i „S“, čime se označavaju certifikacijski kriteriji koje je obavezno potpuno ispuniti (100%). „S“ kriteriji čine osnovne standarde javnozdravstvene sigurnosti. (ukupno ima 101 kriterija, 59 za sertifikaciju (58%) i 42 za akreditaciju (42%).

Nadalje, dr. S. Čelik je govorila o svakom poglavlju u okviru standarda za javno zdravstvo, spomenuvšu pri tome obavezu rada na izradi politika i procedura. Na kraju, slijedila je diskusija u okviru koje su tražena i pojašnjenja određenih stvari koje se odnose na obaveza zaposlenika Zavoda za javno zdravstva u Tuzlanskom kantonu.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

Modul 3. „Dokumentirane politike i procedure“ 16.05.2017.

Treća radionica koja je održana u Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona 16. maja 2017. u okviru edukacije zdravstvenih profesionalca u oblasti uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta. imala je za temu „Dokumentirane politike i procedure,“ koju je prezentirala mr.sc.ecc Maida Nuhić, dipl. pravnik.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Dokumentirane politike i procedure — mr.sc.ecc Maida Nuhić, dipl. pravnik
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Preporučeni sastavni dijelovi procedure, regulativa vezana za provođenje procedure, povezivanje sa standardima i dobrim kliničkim praksama, distribucija — mr.sc.ecc Maida Nuhić, dipl. pravnik
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

Mr.sc.ecc. Maida Nuhić na početku je upoznala kratko prisutne učesnike edukacije o certifikacijskim i akreditacijskim standarima za kantonalne zavode za javno zdravstvo. Pojasnila je značenje operativne procedure i upoznala prisutne da su procedure pisani set instrukcija koje neko treba da slijedi da bi posao uradio sigurno, bez negativnih efekata na zdravlje osoblja ili okruženje i na način da se maksimiziraju zahtjevi proizvodnje i operacionalizacije.

Nadalje, bilo je govora o razlozima zbog kojih treba pisati proceduru, kada treba pisati proceduru, o čemu treba voditi računa kod pisanja procedura, sastavni dijelovi procedure, regulativa vezana za provođenje procedure, uloga menadžera u postupku planiranja, izrade i odobravanja procedure, revizija procedure. Uz to, M. Nuhić je predstavila nekoliko procedura kako bi do detalja pojasnila i prikazala kako to izgleda u konačnoj formi.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

Modul 4. „Samoocjena i vanjska ocjena“ 23.05.2017.

U Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona 16. maja 2017. održana je četvrta radionica u okviru edukacije zdravstvenih profesionalca u oblasti uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta. imala je za temu „Samoocjena i vanjska ocjena“, koju je prezentirao mr.sc.med. Enis Hasanović.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Izrada samoocjena — mr.sc. med Enis Hasanović
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Vanjska ocjena — mr.sc. med Enis Hasanović
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

Na početku radionice dr. Enis Hasanović je istakao da je samoocjena prvi korak u sagledavanju gdje se ustanova kao cjelina nalazi u odnosu na optimalne organizacijske i kliničke standarde i koje radne procese treba da unaprijedi. Daje mogućnost da se “napravi snimak” organizacije u pogledu ispunjavanja standarda

Uz to, pomaže u razvoju akcionog plana cijele ustanove i lokalnih akcionih planova i osigurava koordinatore i projektnom timu da sagledaju sveukupni progres od polazne osnove. Također dr. E. Hasanović je detaljno objasnio kako se radi samoocjena i ispunjavaju kriteriji, šta znači potpuno i djelimično pridržavanje, nepridržavanje kao šta znači kada kriterij nije primjenjiv.

Nadalje detaljno je prezentirao tabelu sa standardima i kriterijima gdje je pokazao kako izgleda samoocjene, koji dokazi su nam potrebni, kao i pavila navođenja dokaza.

U drugom dijelu radionice, bilo je govora o vanjskoj ocjeni, gdje je dr. E. Hasanović govorio o ulozi vanjskog ocjenjivača, zadacima, procedurama odabir ocjenjivača, timu ocjenjivača, nadležnostima vođe tima, načelima pregleda na kolegijalnoj osnovi, kolegijalnoj ocjeni, strukturi vanjskog pregleda.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

Modul 5. „Strateško planiranje“ 30.05.2017.

Strateško planiranje je bila tema petog edukacionog modula u Zavodu za javno zdravstvo Kantona Tuzla. Ova radionica je održana 30. maja 2017. godine u prostorijama Zavoda. Predavač je bila mr.sc.ecc Maida Nuhić, dipl. pravnik.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Strateško i akciono planiranje u okviru uspostave sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti — mr.sc.ecc Maida Nuhić, dipl. pravnik.
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Strateška pitanja, strateški ciljevi, strateški program, indikatori za praćenje i evaluaciju — mr.sc.ecc Maida Nuhić, dipl. pravnik
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

Na početku, Maida Nuhić je upoznala prisutne šta je to strateško planiranje , vrstama planova i nivoima planiranja, pojmom strategije i strateškog plana, karakteristikama strateškog planiranja, koracima u strateškom planiranju, provođenjem i značajem akcionog planiranja kao i obavezama koje proističu iz akreditacijskih i certifikacijskih standarda.

Uz to, pojašnjena je razlika između strateškog i dugoročnog planiranja,ka i strateški plan kao sistematičan pristup u procesu donošenja odluka usmjeren ka određenom pozicioniranju (politike, institucije, tima) u aktuelnom okruženju.

Ovom prilikom također, bilo je govora i o faktorima uspješnog planiranja, strateškim pitanjima i strateškim ciljevima, kao i o akcionom planiranju. Posebna pažnja je posvećena strategiji upravljanja kvalitetom koji zahtjeva standard 3 , strategiji humanih resursa, informacijskih tehnologija, upravljanja rizikom i bezbjednosti.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

Modul 6. „Upravljanje rizikom “ 06.06.2017.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Upravljanje rizikom — mr.sc. Fadil Šabović, dr. med
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Upravljanje rizikom — mr.sc. Fadil Šabović, dr. med
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

Utorak, 06. juna, 2017. godine, u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo Tuzla kantona, održana je šesta radionica za uposlenike Zavoda.

Ovaj edukacijski modul je prezentirao mr.sc. Fadil Šabović, dr. med. . Koncept upravljanja rizikom podrazumijeva preventivno djelovanje na utvrđene nesigurnosti (rizik), za razliku od naknadnog djelovanja kad su sigurnosne prijetnje već počele djelovati, naglasio je F. Šabović. Upravljanje rizicima u zdravstvu je potencionalno važnije nego u bilo kojoj djelatnosti. Nadalje bilo je govora o vrstama rizika, ciljevima upravljanja rizikom, procesu upravljanja rizikom, metodama za identifikovanje rizika.

Posebna pažnja ovom prilikom je posvećena i obavezama koja proističu iz akreditacijskih standarda, kao što je upravljanje rizikom, nepovoljni događaji koji podliježu obaveznom prijavljivanju u bolnici, ko vrši prijavljivanje, ocjeni incidentne situacije i nivou rizika, ispitivanje incidentne situacije, razmatranje dokaza, ispitivanje u odnosu na nivo rizika. Fadil Šabović je također govorio i o ulozi menadžera u upravljanju rizikom.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

Modul 7. „ Timski rad“ i „ Vještina komuniciranja“ 14.06.2017.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Timski rad — mr.sc. Nera Kravić, klinički psiholog.
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Vještina komuniciranja — mr.sc. Nera Kravić, klinički psiholog.
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

U Zavodu za javno zdravstvo Kantona Tuzla, 14.06.2017. godine je održana sedma radionica na temu: „ Timski rad “ i „Vještina komuniciranja“. Ovaj edukacijski modul je prezentirala mr.sc. Nera Kravić Prelić. Istaknuto je da je tim organizovana grupa ljudi koji, uz međusobno poverenje i uvažavanje, predano rade na ostvarenju zajedničkog cilja za koji su uzajamno odgovorni.

Nadalje, N. Kravić će je govorila o funkcijama radnih timova u organizaciji, vrsti timova, timskom radu kao osnovi maksimizacije rezultata, funkciji i karakteristikama timova, formiranju efikasnih timova, motivacija u timovima, rukovođenje timom. Stvaranje uspješnog radnog tima podrazumijeva da se obezbijedi da svi njegovi članovi imaju zajedničke ciljeve i da rade na njihovom ostvarivanju.

U drugom dijelu ove radionice Nera Kravić je govorila o liderstvu definišući ga kao proces kojim se djelatnost članova grupe usmjerava ka ostvarenju zadataka. Pojašnjena je razlika između menadžera i lidera, objašnjeni su ciljevi uspješnog liderstva, efektivni timski lideri, uloga timskog lidera, šta se očekuje od lidera.

Nadalje, bilo je govora vještini komunikacije, o osnovama i specifičnostima komunikacije. Detaljno je pojašnjeno šta je komunikacija, vrste i komunikacijsko ponašanje, proces komunikacije. Posebna pažnja ovom prilikom je bila posvećena komunikaciji u organizaciji, mobingu i komunikaciji u zdravstvu. Posebna pažnja posvećena je procesu komunikacije, verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, konfliktima, stilovima rješavanja sukoba. Ovom prilikom je istaknuto da komunikacija u zdravstvu znači mnogo više i ima svoje specifičnosti, uključuje niz emocionalnih, psiholoških, socioloških, etnoloških, i mnogih drugih faktora. Uspješnost se ogleda u tome u kojoj je mjeri osoblje u stanju da pomogne pacijentima svojom stručnošću, savjetima, osmjehom, ljubaznošću.

Nadalje, N. Kravić je govorila o stresu i burn out –u, profesionalnom sagorijevanju, kao i o načinima prevazilaženja stresa.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

Modul 8. „Planiranje i pokretanje projekta“ 20.06.2017

Radionica, završni edukativni modul „Planiranje i pokretanje projekta“ održana je 20.06.2017. u Zavodu za javno zdravstvo Kantona Tuzla. Ovaj edukacioni modul prezentirala je dr. Lejla Mačković.

Program:

11,00 – 11,15	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Planiranje i pokretanje projekta — dr. Lejla Mačković
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Priroda i karakteristike projekta, pokretanje i upravljanje projektom, faze u razvoju projekta, planiranje aktivnosti, saradnja sa facilitatoromj, vanjska ocjena — dr. Lejla Mačković
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	— Diskusija

U uvodnom dijelu dr. Lejla Mačković je govorila o AKAZ-ovom projektu akreditacije i upravljanju kvalitetom u zdravstvenoj ustanovi. Uz to je naglasila da je pokretanje projekta je najteža komponenta projekta i obuhvata određivanje ciljeva. Razlog za definiranje ciljeva je to što omogućava delegiranje odgovornosti za različite dijelove projekta u skladu s vremenskim planom.

Razlozi za pokretanje projekta proizilaze iz želje za promjenom ili stvaranjem nečeg novog. Kako bi projekt bio uspješan, vrlo je važan dobar start. Zbog toga je u fazi osmišljavanja potrebno osigurati dovoljno informacija koje govore da je projekt moguće izvesti, formiranje tima: kordinator, Komisija za kvalitet, projektni tim, poznavanje standarda da bi se razvili dobri akcioni planovi.

Također, ovom prilikom bilo je govora i o ulozi i aktivnostima koordinatora, ulozi projektnog tima, fazama u razvoju projekta, planiranju projekta, saradnji da facilitatorom , samoocjeni prije vanjsog pregleda kao i vanjskom pregledu.

Spisak prisutnih:

1. Muradif Šarić
2. Majda Sarihodžić
3. Blanka Tišma
4. Nermina Hasanbašić
5. Nermina Omerdić
6. Selma Azabagić
7. Lejla Hasanović
8. Blaško Topalović
9. Aida Pašić
10. Tatjana Krdžalić
11. Nusreta Salihović
12. Amer Hasanhodžić

ELZO 12 učesnika

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaji obuke su dobro pripremljeni.				12
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.				12
	Sadržaji obuke su važni i aktuelni.				12
PREDAVAČI:					
Predavači	Predavači su bili kompetentni.				12
	Predavači su bili dobro pripremljeni.				12
	Predavači su dobro prenosili znanje.				12
	Predavači su napravili dobru radnu atmosferu.				12
OPĆENITO	Sadržaji prezentiranih edukativnih modula obuke su ispunili Vaša očekivanja				12
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije				12
	Diskusije su bile vrlo korisne				12
	Ponuđene teme su korisne i potrebne za Vaš rad				12

**3.3. Obuka osoblja za sertifikaciju Zavoda za transfuzijsku medicinu
27. i 28. 03.2017. godine**

Program obuke:

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 – 11:15	Pred-test učesnika	15 min	
11:15 – 12:00	AKAZ, sertifikacija i akreditacija	45 min	AN
12:00 – 12:30	Standardi – općenito	30 min	VKT
12:30 – 13:15	Izrada samoocjene	45 min	EH
13:15 – 13:30	<i>Pauza</i>	15 min	
13:30 – 14:15	Facilitacija i vanjski pregled	45 min	EH
14:15 – 14:45	Upravljanje rizikom i indikatori izvršenja	30 min	FŠ
14:45 – 15:00	Diskusija	15 min	MM
Drugi dan.			
Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 – 11:15	Pregled Programa obuke – dan II	15 min	MM
11:15 – 12:00	Izrada politika i procedura	45 min	MN
12:00 – 13:00	Vježba: <i>Pisanje procedura</i>	60 min	MN
13:00 – 13:15	<i>Pauza</i>	15 min	
13:15 – 14:15	Žalbe i prigovori	60 min	MN
14:15 - 14:30	Post-test učesnika	15min	
14:30 – 14:40	ELZO	10 min	
14:40 – 15:00	Završna diskusija i dodjela certifikata	20 min	MM

Predavači:

- doc.dr.sc. Ahmed Novo
- mr.sc.eccMaida Nuhić, dipl. pravnik
- doc.dr.sc. Vera Kerleta-Tuzović
- mr.dr Enis Hasanović
- Melka Merecvajler, prof

U prostorijama Federalnog zavoda za transfuzijsku medicinu 27. i 28. marta održana je edukacije o Prvog dana, prisutne je pozdravio doc.dr. Ahmed Novo, direktor AKAZ-a i u svojoj prezentaciji dr. A. Novo je upoznao učesnike o Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ), Zakonu o uspostavljanju sistema sigurnosti i kvaliteta kao i o drugim zakonima koji regulišu kvalitet i sigurnost zdravstvene zaštite. Uz to dr. A. Novo je govorio o certifikacijskim i akreditacijskim standardima uopšte, kao i o planu rada na edukaciji u ovoj ustanovi.

Nadalje, doc.dr.ph. Vera Kerleta, je govorila o standardima sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu, gdje je prije svega prisutnima objasnila pojam standarda, poglavlja (upravljanje i rukovođenje -14 standarda; upravljanje rizikom 5 standarda, sistem poboljšanja kvaliteta - 1 standard; fokus na pacijenta- 6 standarda; organizacija i pružanje zdravstvenih usluga 1 standard; tehničke službe - 4 standarda), sadržaj i formu standarda,

Dr.sc.med. Enis Hasanović je prezentirao prisutnima, šta je to samoocjena i kako se ona radi uz brojne primjere i uputstva. Uz to dr. E. Hasanović je govorio i o facilitaciji i vanjskoj ocjeni kako bi upoznao prisutne o procesu koji slijedi nakon edukacije.

Na kraju prvog dana edukacije mr.sc.med. Fadil Šabović, je govorio o upravljanju rizikom i indikatorima kvaliteta.

Drugog dana edukacije, mr. sc.ecc. Maida Nuhić, dipl. pravnik je govorila o dokumentiranim politikama i procedurama, gdje je pojasnila razloge zbog koji treba pisati procedure, karakteristike procesa izrade i kada treba pisati procedure, sastavni dijelovi procedura, procesu odobravanja procedura.

Nadalje, M. Nuhić je u drugom dijelu drugog dana edukacije govorila i o sistemu žalbi/prigovora, pohvala i sugestija u zdravstvenoj ustanovi.

Na kraju 27 učesnika dukacije je dobilo certificate AKAZ-a o prisustvu edukacijiuvođenju sisitma sigurnosti i kvaliteta za zaposlenike ove ustanove.

Redni broj	Ime i prezime
1	Jasminka Kurilić
2	Sanela Dostović
3	Vlado Miličić
4	Lejla Rožajac
5	Aida Đozo
6	Maida Anđelija
7	Kenan Mehić
8	Ajša Zildžić
9	Alma Ljuca
10	Belma Huremović
11	Zulejha Mujađić
12	Goran Hozić
13	Elma Čatović Baralija
14	Alma Agić
15	Omar Fazlić
16	Željka Kozarić
17	Selim Arifović
18	Maida Šalaga Baždar
19	Arijana Kadrišpahić
20	Majda Pamuković
21	Elma Fejzić
22	Suada Batalović
23	Anel Zukan
24	Samir Sačić
25	Emir Musić
26	Belma Vranjikovina
27	Mufid Kodžaga

Rezultati testa

		OBUKA 27. i 28.03.2017. GODINE			
RB	IME I PREZIME	TEST 1		TEST 2	
		Bodovi	%	Bodovi	%
1	Aida Đozo	4	13,33%	25	83,33%
2	Ajša Zildžić	12	40,00%	26	86,66%
3	Alma Agić	4	13,33%	24	80,00%
4	Alma Ljuca	6	20,00%	25	83,33%
5	Anel Zukan	10	33,33%	24	80,00%
6	Arijana Kadrispahić	4	13,33%	24	80,00%
7	Belma Huremović	3	10,00%	25	83,33%
8	Belma Vranjkovina	0	0	24	80,00%
9	Elma Čatović - Baralija	6	20,00%	25	83,33%
10	Elma Fejić	5	16,66%	23	76,66%
11	Emir Musić	7	23,33%	24	80,00%
12	Goran Mozić	3	10,00%	25	83,33%
13	Kenan Mehić	7	23,33%	25	83,33%
14	Lejla Rožajac	12	40,00%	23	76,66%
15	Maida Andelija	0	0	25	83,33%
16	Maida Šalaga - Baždar	2	6,66%	26	86,66%
17	Majda Pamuković	10	33,33%	29	96,66%
18	Mufid Kodžana	0	0	23	76,66%
19	Omar Fazlić	3	10,00%	25	83,33%
20	Samir Načić	8	26,66%		
21	Sanela Dostović - Halilović	24	80,00%	29	96,66%
22	Selim Arifović	7	23,33%	25	83,33%
23	Suvada Batalorić	7	23,33%	26	86,66%
24	Vlado Miličić	7	23,33%	24	80,00%
25	Zulejha Mujadžić	8	26,66%	27	90,00%
26	Željka Kozarić	6	20,00%	24	80,00%
27.	Jasminka Kurilić	24	80,00%	29	96,66%

ELZO rezultati- 24 učesnika je ispunilo ELZO

		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
OBUKA	Sadržaj obuke je dobro pripremljen.			8 – 34%	16 – 66%
	Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije			6 – 25%	18 – 75%
	Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.			5 – 21%	19 – 79%
	Sadržaj obuke je važan i aktuelan.			4 -17%	20 – 83%
PREDAVAČI:					
Ahmed Novo	Predavači je kompetentan.			3 – 9 %	22 – 91%
	Predavač je dobro pripremljeni.			4 – 14%	21 – 86%
	Predavač dobro prenosi znanje.		2 -5%	6 -25%	17 -70%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		3 – 9%	8 -33%	14 -58%
Enis Hasanović	Predavači je kompetentan.				24 -100 %
	Predavač je dobro pripremljeni.			1 -4 %	23 – 96%
	Predavač dobro prenosi znanje.		3 – 18%	5 – 20%	15 – 62%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		2 – 18%	9 -37%	11 -45%
Maida Nuhić	Predavači je kompetentan.				24 -100%
	Predavač je dobro pripremljeni.				24 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.			4 -17%	20 – 83%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		1 -5%	3 -12%	20 -83%
Vera Kerleta	Predavač je kompetentan.			2 -9%	22 -91%
	Predavač je dobro pripremljeni.			2 -9%	22 -91%
	Predavač dobro prenosi znanje.		1 – 5%	5 – 20%	18 -75%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.		1 -5%	8 – 33%	15 -62%
Fadil Šabović	Predavači je kompetentan.			1 -5%	23 -95%
	Predavač je dobro pripremljeni.				24 -100%
	Predavač dobro prenosi znanje.			2 -9%	22 -91%
	Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.			2 -9%	22 -91%
OPĆENITO	Sadržaj prvog edukativnog modula obuke je ispunio Vaša očekivanja			4 -17%	20 -83%
	Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.			7 -29%	17 -71%
	Diskusije su vrlo korisne			5 -21%	19 – 79%
	Ponuđena tema je korisna i potrebna za Vaš rad			2 -9%	22 - 91%

Komentari

- Više praktičnog rada, manje prezentacija
- Više praktičnog rada

3.4. Apoteke

3.4.1. Izvještaj sa obuke osoblja za sertifikaciju apoteka-osnovna obuka 23.02.2017. g

Obuka je održana u prostorijama AKAZ-a, sa početkom u 08:30 sati, i 16 polaznika (15 djelatnika apoteka i 1 ljekar). Učesnici edukacije su imali priliku da se detaljno upoznaju sa nizom tema i problematika koje se tiču oblasti predviđenih programom obuke. Naime, djelokrug rada AKAZ-a; sertifikacijski i akreditacijski standardi za apoteke; propisani indikatori; načini ispunjavanja traženih zahtjeva - čine sklop osnovnih oblasti, i pitanja sa kojima je nužno upoznati se kako bi bili u mogućnosti uspješno primijeniti razmjenjena znanja iz prakse, te što lakše proći zakonom predviđeni postupak sertifikacije. U praktičnom dijelu obuke, polaznicima je objašnjen metod pisanja procedura, i uručeni primjeri izrađenih procedura. Na koncu, polaznici su samostalno isprobali pravilan model provedbe samoocjene u apoteci. Pravilnik o stručnom usavršavanju (član 14), predviđa da Komora magistara farmacije u FBiH dodjeljuje svim polaznicima 3 boda.

PROGRAM OBUKE

08:15 - 08:30	Registracija učesnika
08:30 - 09:00	Pred-test učesnika
	<ul style="list-style-type: none">- <i>Dobrodošlica</i>- Provjera znanja učesnika o sertifikaciji prije obuke
09:00 - 09:45	Predavač: doc.dr Ahmed Novo.
	<ul style="list-style-type: none">- Osnovne informacije o agenciji- Akreditacija i sertifikacija zdravstvenih Ustanova- Dosadašnja iskustva
09:45 - 10:30 10:30 – 11:00	Predavač: doc.dr Vera Kerleta-Tuzović
	<ul style="list-style-type: none">- Sertifikacijski-akreditacijski standardi za apoteke- Indikatori za apoteke- Protokol za sertifikaciju apoteke
11:00 - 11:15	Pauza za kafu
11:15 - 12:00 12:00 - 12:45	Predavač: Mr.sci.dr.Enis Hasanović
	<ul style="list-style-type: none">- Samoocjena apoteke (dokazi za samoocjenu)- Vježba 1 : procjene kriterija
12:45 - 13:15	Pauza za ručak
13:15 - 14:15	Predavač: mr.ph. Anela Galić
	<ul style="list-style-type: none">- Teorija i praksa upravljanja rizikom- Vježba 2:
14:15 - 14:30	Pauza za kafu
14:30 - 16:15	Predavač: mr.ph. Bakir Omerbegović
	<ul style="list-style-type: none">- Metodologija razvoja politika i procedura- Vježba 3: Pisanje politika i procedura
16:15 – 16:30	Predavač: Mr.ph. Vildana Drljević
	<ul style="list-style-type: none">- Šta da radim kada se vratim u moju apoteku?
16:30 – 16:45	Post-test učesnika
	<ul style="list-style-type: none">- Provjera znanja učesnika o sertifikaciji poslije obuke
16:45 - 17:00	Diskusija, evaluacija radionice, rezultati testa, dodjela certifikata

LISTA UČESNIKA

1. Fatima Hadžismajlović Bosoljčić
2. Amela Alagić – Ramadanović
3. Dženana Džakmić
4. Marko Andrić
5. Ema Avdović
6. Danira Alispahić
7. Veronika Penava
8. Kenan Mujkanović
9. Eldina Hadžić
10. Jasna Saletović
11. Sanela Korjenić
12. Azra Poturak
13. Lejla Čaušević
14. Đihana Panjeta
15. Mirsad Šabaredžović
16. Nizar Eskić

REZULTATI TESTA

TEST REZULTATI - OBUKA OSOBLJA APOTEKE					
RB	Kandidat	Test 1		Test2	
		poeni	%	poeni	%
1	Veronika Penava	4	13,3%	25	83%
2		22	73,3%	28	93%
3		23	76,7%	22	73%
4	Kenan Mujkanović	18	60,0%	29	97%
5	Sanela Korjenić	5	16,7%	28	93%
6	Dženana	13	43,3%	27	90%
7	Amela Alagić Ramadanović	20	66,7%	30	100%
8	Nizar Eskić	17	56,7%	24	80%
9	Eldina Hodžić	14	46,7%	29	97%
10		3	10,0%	29	97%
11	Ema Avdović	8	26,7%	30	100%
12		12	40,0%	29	97%
13	Đihana Panjeta	4	13,3%	27	90%
14	Marko Andrić	12	40,0%	28	0%
15	Danira Alispahić	5	16,7%	24	80%
16	Azra Poturak	6	20,0%	30	100%
		30	100%	30	100%

ANALIZA EVALUACIJSKOG LISTA ZA OBUKU (ELZO)

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) sprovodi evaluaciju radi utvrđivanja nivoa zadovoljstva obukom te da bi dobili korisne prijedloge za poboljšanje iste. Od 16 evidentiranih učesnika, 16 učesnika je dostavilo popunjeni evaluacijski list.

Rangiranje po tačkama ELZO je sljedeće: 1 (uopšte se ne slažem) – 4 (apsolutno se slažem).

Ocjene vezane za obuku:	Prosjek ocjene
Sadržaj obuke je dobro pripremljen.	4,00
Na obuci su pripremljeni potrebni materijali za učesnike.	4,00
Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.	4,00
Sadržaj obuke je važan i aktuelan.	4,00

Ocjene vezane za edukacijske vježbe:	Prosjek ocjene
Dobri primjeri su korišteni na vježbama.	2,94
Korištene su odgovarajuće metode na vježbama.	4,00
Vježbe će mi koristiti u mom radu.	4,00
Urađeno je dovoljno praktičnih vježbi.	3,94
Broj učesnika u grupi za vježbe je bio odgovarajući.	4,00

Ocjene vezane predavače:	Prosjek ocjene
Predavač je kompetentan.	4,00
Predavač je dobro pripremljen.	3,76
Predavač dobro prenosi znanje.	3,94
Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	3,94

Ocjene vezane za opća pitanja obuke:	Prosjek ocjene
Obuka je dobro organizovana.	3,88
Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	3,82
Prostorije obuke su odgovarajuće.	3,64
Odmah bih ovu obuku dalje preporučio/la.	4,00

Uvidom u ove ocjene može se reći da je ova obuka izuzetno dobro provedena, jer je ispunila zadovoljstvo učesnika, i organizatora (ukupna prosječna ocjena 3,88). Agencija će kroz naredne obuke provoditi evaluaciju zadovoljstava obuke i provoditi unapređenje kvaliteta naše izvedbe.

Komentari:

- ✓ Obuka pripremljena profesionalno, lako razumljiva i primjenjiva.
- ✓ Dostupnost materijala i gotovih procedura na „dobrim praksama“ na stranici AKAZ-a.
- ✓ Izuzetno kvalitetno, edukativno. Sve pohvale.

3.4.2. Izvještaj sa obuke osoblja za sertifikaciju apoteka-osnovna obuka, Bihać, hotel Opal, 04.04.2017.

Osnovna obuka za apoteke zdravstvene ustanove u Unsko-sanskom kantonu koju je sa AKAZ-om suorganizirala Komora magistara farmacije FBiH, naišla je na odličan prijem, i pokazalo se da su USK apotekari i tehničari, prepoznali spremnost AKAZ-a da organizuje obuku izvan sjedišta, kao odličnu priliku da u vlastitom okruženju dobiju uslugu, te se odazvali u optimalnom broju. Obuka je održana u prostorijama hotela Opal u Bihaću sa početkom u 08:30 sati, i 32 polaznika (od 34 prijavljenih) je imalo priliku da se detaljno upozna sa nizom tema i problematika koje se tiču oblasti predviđenih programom obuke. Naime, djelokrug rada AKAZ-a; sertifikacijski i akreditacijski standardi za apoteke; propisani indikatori; načini ispunjavanja traženih zahtjeva - čine sklop osnovnih oblasti, i pitanja sa kojima je nužno upoznati se kako bi bili u mogućnosti uspješno primijeniti razmjenjena znanja iz prakse, te što lakše proći zakonom predviđeni postupak sertifikacije. U praktičnom dijelu obuke, polaznicima je objašnjen metod pisanja procedura, i uručeni primjeri izrađenih procedura. Na koncu, polaznici su samostalno isprobali pravilan model provedbe samoocjene u apoteci. Pravilnik o stručnom usavršavanju (član 14), predviđa da Komora magistara farmacije u FBiH dodjeljuje svim polaznicima 3 boda.

Doc.dr. Ahmed Novo: "Unsko-sanska obuka, nakon one u TK, druga je po redu obuka za farmaceutske djelatnike koju AKAZ obavlja izvan sjedišta. Ovo je tako i potvrda da postoji odlična mogućnost za ponavljanje ovog vida aktivnosti i na drugim kantonima/županijama, kako bi se svima pružila prilika da, pod pretpostavkom dovoljnog broja polaznika, obave obuku u vlastitim sredinama, i tako se pripreme za zakonski definiranu obavezu sertifikacije".

PROGRAM OBUKE

08:15 - 08:30	Registracija učesnika
08:30 - 08:45	Pred-test učesnika
	<i>Dobrodošlica</i> - Provjera znanja učesnika o sertifikaciji prije obuke
08:45 - 09:30	Predavač: doc.dr Ahmed Novo,
	- Osnovne informacije o Agenciji - Akreditacija i sertifikacija zdravstvenih ustanova - Dosadašnja iskustva
09:30 - 10:45	Predavač: : mr.ph. Vildana Drljević
	- Dosadašnja iskustva / sertifikacija apoteka - Sertifikacijski-akreditacijski standardi za apoteke - Indikatori za apoteke - Protokol za sertifikaciju apoteke
10:45 - 11:15	Pauza za kafu
11:15 - 12:45	Predavač: mr.ph. Vildana Drljević i mr.ph. Bakir Omerbegović
	- Samoocjena apoteke (dokazi za samoocjenu) • Vježba 1: procjene kriterija
12:45 - 13:30	Pauza za ručak
13:30 – 14:30	Predavač: mr.ph. Anela Galić
	- Teorija i praksa upravljanja rizikom • Vježba 2: Procjena rizika
14:30- 16:15	Predavač: mr.ph. Bakir Omerbegović
	Metodologija razvoja politika i procedura • Vježba 3: Pisanje politika i procedura
16:15 – 16:30	Predavač: mr.ph. Vildana Drljević Šta da radim kada se vratim u moju apoteku?
16:30 – 16:45	Post-test učesnika
	Provjera znanja učesnika o sertifikaciji poslije obuke
16:45 - 17:00	Diskusija, evaluacija radionice, rezultati testa, dodjela certifikata

LISTA UČESNIKA

1. Emina Hadžić
2. Hana Demirović – Mušanović
3. Zinajda Bešić
4. Selma Alićajić
5. Melita Hadžalić
6. Božana Ivanek
7. Selma Mahić – Badnjević
8. Jasmina Mujkić Fajković
9. Amra Zlojić
10. Selma Kovčić – Hadžiabdić
11. Melita Cerić
12. Adla Pašagić
13. Amila Behremović
14. Tina Kurtanović
15. Emina Hrustanović
16. Aida Kasumović-Novicki
17. Ermina Žerić
18. Mirela Zulić - Hamzić
19. Hamida Fazlić
20. Aida Đug
21. Tijana Hidić
22. Indira Kovačević
23. Adnan Krupić
24. Zineta Ramić
25. Melika Hairlahović
26. Emina Abazović
27. Aida Korčić
28. David Balić
29. Aida Midžić
30. Tevhida Musić
31. Selma Hadžić
32. Belma Rizvić

Magistre Sabina Ljubijankić i Ana Mrkić zbog opravdanih razloga nisu prisustvovala obuci

ANALIZA EVALUACIJSKOG LISTA ZA OBUKU (ELZO)

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) sprovodi evaluaciju radi utvrđivanja nivoa zadovoljstva obukom te da bi dobili korisne prijedloge za poboljšanje iste. Od 32 evidentiranih učesnika, 30 učesnika je dostavilo popunjeni evaluacijski list.

Rangiranje po tačkama ELZO je sljedeće: 1 (uopšte se ne slažem) – 4 (apsolutno se slažem).

Ocjene vezane za obuku:	Prosjek ocjene
Sadržaj obuke je dobro pripremljen.	3,83
Na obuci su pripremljeni potrebni materijali za učesnike.	3,83
Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.	3,80
Sadržaj obuke je važan i aktuelan.	3,58

Ocjene vezane za edukacijske vježbe:	Prosjek ocjene
4. Dobri primjeri su korišteni na vježbama.	3,8
5. Korištene su odgovarajuće metode na vježbama.	3,70
6. Vježbe će mi koristiti u mom radu.	3,80
7. Urađeno je dovoljno praktičnih vježbi.	3,51
8. Broj učesnika u grupi za vježbe je bio odgovarajući.	3,83

Ocjene vezane predavače:	Prosjek ocjene
Predavač je kompetentan.	3,80
Predavač je dobro pripremljen.	3,83
Predavač dobro prenosi znanje.	3,76

Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	3,76
---	------

Ocjene vezane za opća pitanja obuke:	Prosjek ocjene
Obuka je dobro organizovana.	3,76
Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	3,70
Prostorije obuke su odgovarajuće.	3,76
Odmah bih ovu obuku dalje preporučio/la.	3,66

Uvidom o ove ocjene može se reći da je ova obuka izuzetno dobro provedena, jer je ispunila zadovoljstvo učesnika, i organizatora (ukupna prosječna ocjena 3,75). Agencija će kroz naredne obuke provoditi evaluaciju zadovoljstava obuke i provoditi unapređenje kvaliteta naše izvedbe.

Komentari:

- ✓ Kratak vremenski period predavanja.
- ✓ Edukacija je bila veoma poučna i potrebna .
- ✓ Stečeno znanje poslije edukacije je mnogo veće.
- ✓ Edukacija je bila odlična, dobro organizovana, moje znanje je veće nego prije.
- ✓ Edukacija je veoma poučna.
- ✓ Zadovoljna sam.
- ✓ Malo više primjera iz prakse.
- ✓ Da nas zakon ne obavezuje, nikad ne bih pristala na ovo. Gubitak vremena u svakodnevnom radu apoteke.
- ✓ Previše informacija u kratkom vremenu, što se u početku čini zbunjujućim.
- ✓ S obzirom da je USK veliki trebalo je početi bar u 9.30. da ne krećemo zorom.
- ✓ Bilo bi dobro da sljedeće učesnike uputite da na vašoj stranici nauče bar osnovne pojmove u vezi sertifikacije.
- ✓ Sve je odlično, samo malo duže traje.

3.4.3. Sertifikacija apoteka – osnovna obuka 28.09.2017.

PROGRAM OBUKE

08:15 - 08:30	Registracija učesnika
08:30 - 09:00	Pred-test učesnika
	<ul style="list-style-type: none">✓ Dobrodošlica✓ Provjera znanja učesnika o sertifikaciji prije obuke
09:00 - 09:45	Predavač: doc.dr. Ahmed Novo – direktor AKAZ-a
	Osnovne informacije o agenciji <ul style="list-style-type: none">✓ Akreditacija i sertifikacija zdravstvenih Ustanova✓ Dosadašnja iskustva
09:45 - 11:00	Predavač: doc.dr Vera Kerleta-Tuzović
	<ul style="list-style-type: none">✓ akreditacijski/sertifikacijski standardi✓ Protokol za sertifikaciju zdravstvene ustanove
11:00-11:15	Pauza za kafu
11:15 -12:45	Predavač: mr.sci.dr.Enis Hasanović
	<ul style="list-style-type: none">✓ Samoocjena (dokazi za samoocjenu)✓ Vježba 1 : procjene kriterija
12:45 - 13:15	Pauza za ručak
13:15 - 14:45	Predavač: mr.ph. Bakir Omerbegović
	<ul style="list-style-type: none">✓ Metodologija razvoja politika i procedura✓ Vježba 2: Pisanje politika i procedura
14:45 - 15:00	Pauza za kafu
15:00 - 16:00	Predavač: mr.ph. Anela Galić
	<ul style="list-style-type: none">✓ Teorija upravljanja rizikom
16:00 – 16:15	Predavač: mr.ph. Vildana Drljević
	<ul style="list-style-type: none">✓ Šta da radim kad se vratim u moju apoteku?
16:15 - 16:30	Post-test učesnika
	<ul style="list-style-type: none">✓ Provjera znanja učesnika o sertifikaciji poslije obuke
Diskusija, evaluacija radionice, rezultati testa, dodjela certifikata	

LISTA UČESNIKA

1. Tanja Frlić	17. Danijela Jukić
2. Marko Lovrinović	18. Amra Zulić
3. Selma Bektašević	19. Mensura Langić
4. Eneida Kapetanović- Muhić	20. Senad Softić
5. Nerma Kikić	21. Amer Kulenović
6. Azra Uzunović	22. Alma Kišija
7. Vildana Kurtanović	23. Dženana Ljubunčić
8. Alisa Okanović- Mrvoljak	24. Inesa Jahić
9. Kanita Kobilica	25. Emira Zahirović
10. Emra Čatić	26. Sanela Čović
11. Lejla Suljević	27. Nera Gustin
12. Jelena Šimić	28. Melisa Hasić Omerković
13. Belma Goralija	29. Alisa Memija
14. Ana Mrkić	30. Alina Aličelebić
15. Izabela Salihović	31. Valentina Barešić
16. Emir Suljević	32. Amina Demirović

Rezultati testa:

TEST REZULTATI - OBUKA OSOBLJA APOTEKE

RB	Kandidat	Test 1		Test2	
		poeni	%	poeni	%
1	Alisa Memija	9	30,0%	28	93,3%
2	Alisa Okanović- Mrvoljak	15	50,0%	29	96,7%
3	Alma Kišija	4	13,3%	27	90,0%
4	Amer Kulenović		0,0%	12	40,0%
5	Amina Demirović	5	16,7%	23	76,7%
6	Amra Zulić	7	23,3%	28	93,3%
7	Ana Mrkić		0,0%	27	90,0%
8	Azra Uzunović	25	83,3%	28	93,3%
9	Belma Goralija	16	53,3%	25	83,3%
10	Danijela Jukić	8	26,7%	28	93,3%
11	Dženana Ljubunčić	11	36,7%	28	93,3%
12	Emir Suljević		0,0%	21	70,0%
13	Emira Zahirović	1	3,3%	23	76,7%
14	Emra Čatić	14	46,7%	28	93,3%
15	Eneida Kapetanović- Muhić	18	60,0%	23	76,7%

16	Inesa Jahić	4	13,3%	28	93,3%
17	Izabela Salihović		0,0%	20	66,7%
18	Jelena Šimić	10	33,3%	25	83,3%
19	Kanita Kobilica	11	36,7%	29	96,7%
20	Lejla Suljević	4	13,3%	23	76,7%
21	Marko Lovrinović	9	30,0%	21	70,0%
22	Melisa Hasić Omerković	9	30,0%	28	93,3%
23	Mensura Langić	25	83,3%	29	96,7%
24	Nera Gustin	24	80,0%		0,0%
25	Nerma Kikić	2	6,7%	19	63,3%
26	Sanela Čović	26	86,7%		0,0%
27	Selma Begašević	19	63,3%	25	83,3%
28	Senad Softić	7	23,3%	23	76,7%
29	Tanja Frljić	7	23,3%	29	96,7%
30	Valentina Barešić	5	16,7%	28	93,3%
31	Vildana Kurtanović	3	10,0%	23	76,7%
32	Alina Aličelebić	24	80,0%	26	86,7%
		30	100%	30	100%

ANALIZA EVALUACIJSKOG LISTA ZA OBUKU (ELZO)

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) sprovodi evaluaciju radi utvrđivanja nivoa zadovoljstva obukom te da bi dobili korisne prijedloge za poboljšanje iste. Od 32 evidentiranih učesnika, 30 učesnika je dostavilo popunjeni evaluacijski list.

Rangiranje po tačkama ELZO je sljedeće: 1 (uopšte se ne slažem) – 4 (apsolutno se slažem).

Ocjene vezane za obuku:	Prosjek ocjene
Sadržaj obuke je dobro pripremljen.	3,80
Na obuci su pripremljeni potrebni materijali za učesnike.	3,83
Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.	3,76
Sadržaj obuke je važan i aktuelan.	3,70

Ocjene vezane za edukacijske vježbe:	Prosjek ocjene
Dobri primjeri su korišteni na vježbama.	3,76
Korištene su odgovarajuće metode na vježbama.	3,60
Vježbe će mi koristiti u mom radu.	3,76
Urađeno je dovoljno praktičnih vježbi.	3,53
Broj učesnika u grupi za vježbe je bio odgovarajući.	3,50

Ocjene vezane predavače:	Prosjek ocjene
Predavač je kompetentan.	3,90
Predavač je dobro pripremljen.	3,83
Predavač dobro prenosi znanje.	3,80
Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	3,86

Ocjene vezane za opća pitanja obuke:	Prosjek ocjene
Obuka je dobro organizovana.	3,70
Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	3,73
Prostorije obuke su odgovarajuće.	3,50
Odmah bih ovu obuku dalje preporučio/la.	3,83

Uvidom o ove ocjene može se reći da je ova obuka izuzetno dobro provedena, jer je ispunila zadovoljstvo učesnika, i organizatora (ukupna prosječna ocjena 3,73). Agencija će kroz naredne obuke provoditi evaluaciju zadovoljstava obuke i provoditi unapređenje kvaliteta naše izvedbe.

Komentari:

- ✓ „ Molila bih predavače da se više baziraju na konkretnim primjerima“
- ✓ BRAVO AKAZ !
- ✓ Jako ljubazno i stručno osoblje – predavači. Sve pohvale.
- ✓ Sve pohvale !
- ✓ Pohvale predavačima i njihovoj stručnosti.
- ✓ Mislim da je previše informacija za jednodnevnu obuku, ali je bilo jako interesantno.

3.5. Obuka vanjskih ocjenjivača, 11.-12. 10.2017.godine

PROGRAM OBUKE – 1. DAN

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
09:00 – 09:15	Registracija učesnika	15 min	
09:15 – 09:30	Osnove informacije o programu obuke za vanjske ocjenjivače	15 min	AN
09:30 – 09:45	Pred-test učesnika	15 min	
09:45 – 10:15	Vanjska ocjena zdravstvenih ustanova	30 min	AN
10:15 – 10:45	O standardima	30 min	VKT
10:45 – 11:00	<i>Pauza za kafu</i>	15 min	
11:00 – 11:30	Proces i tehnike vanjskog pregleda	30 min	AO
11:30 – 12:15	Vanjska ocjena: intervjui, posmatranje, pregled	45 min	AO
12:15 – 12:45	<i>Pauza za ručak</i>	30 min	
12:45 – 13:45	Vanjski ocjenjivači (uloge, zadaci, sposobnosti i procedura za selekciju, načela pregleda)	60 min	EH
13:45 – 14:45	Formulari za vanjski pregled	60 min	EH
14:45 – 15:30	Usmeno i pismeno izvještavanje i odluka o akreditaciji / sertifikaciji	45 min	VD
15:30 – 16:00	Prezentacija rezultata testa i diskusija	30 min	AN

PROGRAM OBUKE – 2. DAN

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
08:30 – 08:45	Uvod – pregled programa obuke - 2. dan	15 min	AN
08:45 – 09:00	Post-test učesnika	15 min	
09:00 – 10:00	1. vježba: Utvrđivanje dokaza za ispunjenost standarda/kriterija/indikatora*	60 min	
10:00 – 11:00	2. vježba: Ocjena pravilnosti izvršene samoocjene**	60 min	
11:00 – 11:15	<i>Pauza za kafu</i>	15 min	
11:15 – 12:45	3. vježba: Intervjuiranje***	90 min	
12:45 – 13:30	<i>Pauza za ručak</i>	45 min	
13:30 – 15:00	4. vježba: Usmeno informiranje menadžmenta ZU	90 min	
15:00 – 15:30	Završna diskusija i ELZO	30 min	
15:30 – 16:00	Rezultati testa i dodjela certifikata	30 min	

Predavači i facilitatori:

- AN - Ahmed Novo (P, F)
- EH - Enis Hasanović (P, F)
- VKT - Vera Kerleta-Tuzović (P, F)
- AO - Anel Okić (P)
- VD - Vildana Drljević (P, F)

LISTA UČESNIKA

1. Iva Naimkadić
2. Mirjana Močević
3. Murisa Ustavdić Šadić
4. Petra Klokić
5. Belma Goralija
6. Aida Baručija
7. Jasmina Mušović
8. Adis Hrvačić
9. Selma Begtašević
10. Eneida Kapetanović-Muhić
11. Alma Zubčević
12. Armin Hurić
13. Amra Džino
14. Amra Mehmedbašić – Živanović
15. Marko Lovrinović
16. Nadir Babahmetović
17. Ranko Čović
18. Sanela Čović
19. Bakir Helić
20. Munevera Bećarević
21. Vedina Čordalija

REZULTATI TESTA

UKUPAN SKOR - OBUKA VANJSKIH OCJENJIVAČA 11.-12.10.2017.												
RB	Kandidat	Test 1	%	Test 2	%	Analičke sposobnosti	Poznavanje materije	Intervju	Slušanje	Izještavanje	UKUPNO	%
1	Adis Hrvačić	30	71,42	42	100,00	10	9	5	4	10	80	97,56
2	Aida Baručija	26	61,90	42	100,00	10	9	5	5	10	81	98,78
3	Alma Zubčević	26	61,90	40	95,23	9	9	5	4	10	77	93,90
4	Amra Džino	26	61,90	42	100,00	10	10	5	4	10	81	98,78
5	Amra Mehmedbegović - Živanović	29	69,04	42	100,00	10	10	5	5	10	82	100,00
6	Armin Hurić	22	52,38	36	85,71	10	10	5	5	10	76	92,68
7	Bakir Helić	28	66,66	40	95,23	10	10	5	5	10	80	97,56
8	Belma Goralija	29	69,04	41	97,61	10	10	5	5	10	81	98,78
9	Eneida Kapetanović-Muhić	33	78,57	42	100,00	10	10	5	5	10	82	100,00
10	Iva Naimkadić	30	71,42	40	95,23	10	10	5	5	10	80	97,56
11	Jasmina Mušović	35	83,33	42	100,00	10	10	5	5	10	82	100,00
12	Marko Lovrinović	26	61,90	40	95,23	10	8	5	5	10	78	95,12
13	Mirjana Močević	22	52,38	39	92,85	10	10	5	5	10	79	96,34
14	Munevera Bećarević	24	57,14	37	88,09	10	10	5	5	10	78	95,12
15	Murisa Ustavdić Šadić	27	64,28	41	97,61	10	10	5	5	10	81	98,78
16	Nadir Babahmetović	27	64,28	42	100,00	9	10	5	5	10	81	98,78
17	Petra Klokić	28	66,66	40	95,23	8	9	5	4	9	75	91,46
18	Ranko Čović			41	97,61			5	5	5	56	68,29
19	Sanela Čović	26	61,90	42	100,00	9	10	5	5	9	80	97,56
20	Selma Begtašević	35	83,33	42	100,00	10	10	5	5	10	82	100,00
21	Vedina Čordalija	25	59,52	41	97,61	10	10	5	5	10	81	98,78

ANALIZA EVALUACIJSKOG LISTA ZA OBUKU (ELZO)

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) sprovodi evaluaciju radi utvrđivanja nivoa zadovoljstva obukom te da bi dobili korisne prijedloge za poboljšanje iste. Od 32 evidentiranih učesnika, 30 učesnika je dostavilo popunjeni evaluacijski list.

Rangiranje po tačkama ELZO je sljedeće: 1 (uopšte se ne slažem) – 4 (apsolutno se slažem).

Ocjene vezane za obuku:	Prosjek ocjene
Sadržaj obuke je dobro pripremljen.	3,80
Na obuci su pripremljeni potrebni materijali za učesnike.	3,83
Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.	3,76
Sadržaj obuke je važan i aktuelan.	3,70

Ocjene vezane za edukacijske vježbe:	Prosjek ocjene
Dobri primjeri su korišteni na vježbama.	3,76
Korištene su odgovarajuće metode na vježbama.	3,60
Vježbe će mi koristiti u mom radu.	3,76
Urađeno je dovoljno praktičnih vježbi.	3,53
Broj učesnika u grupi za vježbe je bio odgovarajući.	3,50

Ocjene vezane predavače:	Prosjek ocjene
Predavač je kompetentan.	3,90
Predavač je dobro pripremljen.	3,83
Predavač dobro prenosi znanje.	3,80
Predavač je napravio dobru radnu atmosferu.	3,86

Ocjene vezane za opća pitanja obuke:	Prosjek ocjene
Obuka je dobro organizovana.	3,70
Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	3,73
Prostorije obuke su odgovarajuće.	3,50
Odmah bih ovu obuku dalje preporučio/la.	3,83

Uvidom o ove ocjene može se reći da je ova obuka izuzetno dobro provedena, jer je ispunila zadovoljstvo učesnika, i organizatora (ukupna prosječna ocjena 3,73). Agencija će kroz naredne obuke provoditi evaluaciju zadovoljstava obuke i provoditi unapređenje kvaliteta naše izvedbe.

Komentari:

- ✓ „ Molila bih predavače da se više baziraju na konkretnim primjerima“
- ✓ BRAVO AKAZ !
- ✓ Jako ljubazno i stručno osoblje – predavači. Sve pohvale.
- ✓ Sve pohvale !
- ✓ Pohvale predavačima i njihovoj stručnosti.
- ✓ Mislim da je previše informacija za jednodnevnu obuku, ali je bilo jako interesantno.

3.6. Edukacija Dom zdravlja Žepče

Standardi za timove porodične medicine i samoocjena 02.12.2017.

Program

11,00 – 12,00	Registracija učesnika
11,15 – 12,15	Osnovne informacije o AKAZ-u Melka Mercvajler, prof
12,15 -12, 30	Pauza
12,30 – 14,00	Certifikacijski standardi za timove porodične medicne i samoocjena dr. sc.ph. Vera Kerleta
14,00 – 14,15	Pauza
14,15 – 14,30	Diskusija

Na početku edukacije prisutne je pozdravila ispred AKAZ-a Melka Mercvajler, prof. i zaželjela uspješan rad. U svojoj prezentaciji M. Mercvajler je upoznala prisutne sa aktivnostima Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ), pojašnjeni su pojmovi certifikacije i akreditacije, Zakon o uspostavljanu sistema kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i drugi zakoni koji prate oblast uvođenja sistema kvaliteta, osnovnim funkcijama AKAZ-a Uz to pojašnjena je samoocjena i vanjska ocjena.

Nadalje, Melka Mercvajler, upoznala je prisutne o edukacijskim modulima, koji će biti zastupljeni tokom edukacije i detaljno pojasnila osnove obuke zdravstvenih profesionalca u ovoj zdravstvenoj ustanovi.

U drugom dijelu edukacije bilo je govora o standardima za timove porodične medicine. Ovaj edukacijski modul prezentirala je dr.sc.ph. Vera Kerleta. U uvodnom dijelu svoje prezentacije V. Kerleta je pojasnila da su standardi dokumenti u kojem se regulišu pravila, smjernice i karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate, radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti za određenu oblast. Standardi bi trebali da ocijene: pristupačnost zaštite, prikladnost usluga, sposobnost osoblja za izvedbu, kontinuitet zaštite, učinkovitost / efektivnost zaštite, djelotvornost zaštite, odgovaranje na potrebe korisnika, sigurnost zaštite i njenu održivost. V. kerleta je je upoznala prisutne o poglavljima, kriterijima i sadržajima standarda za domove zdravlja kao i o samoocjeni.

Lista prisutnih

1. dr. Branislav Stevanović
2. dr. Ana Zlovečea Jukić
3. dr. Slaven RAdiš
4. edr. Emina Huseinagić
5. dr. Amra MAlićbegović
6. dr. Edis Rasrić
7. Smilja Knežević, ms.
8. Ljubica Buljeta, ms.
9. Ivanka Ćurić, ms.
10. Afrodita Knežević, ms.
11. Ivana Galić, ms.
12. Lidija Tadić, ms.
13. Zdenka Antolović, ms.
14. Nevresa Čoloman, ms.
15. Džemka Derlić Grabus, ms

Politike i procedure, facilitacija i vanjska ocjena 09.12.2017

Program

11,00 – 12,00	Registracija učesnika
11,15 – 12,30	Politike i procedure dr. Enes Šačić
12,30 -13, 15	Vježbe (pisanje politike i procedura)
13,15 – 13,30	Pauza
14,15 – 14,30	Facilitacija i vanjska ocjena Melka Mercvajler
14,30 – 15,00	Diskusija

Dr.sci.med. Enes Šačić na početku je upoznao ukratko prisutne učesnike edukacije o certifikacijskim i akreditacijskim standarima za timiove porodične medicine. Pojasnila je značenje operative procedure i upoznala prisutne da su procedure pisani set instrukcija koje neko treba da slijedi da bi posao uradio sigurno, bez negativnih efekata na zdravlje osoblja ili okruženje i na način da se maksimiziraju zahtjevi proizvodnje i operacionalizacije.

Nadalje, bilo je govora o razlozima zbog kojih treba pisati proceduru, kada treba pisati proceduru, o čemu treba voditi računa kod pisanja procedura, sastavni dijelovi procedure, regulativa vezana za provođenje procedure, uloga menadžera u postupku planiranja, izrade i odobravanja procedure, revizija procedure. Uz to, E. Šačić je predstavio nekoliko procedura kako bi detaljno pojasnio i prikazao kako to izgleda u konačnoj formi.

Nadalje, dr. Šačić je istakao da je samoocjena prvi korak u sagledavanju gdje se ustanova kao cjelina nalazi u odnosu na optimalne organizacijske i kliničke standarde i koje radne procese treba da unaprijedi. Daje mogućnost da se “napravi snimak” organizacije u pogledu ispunjavanja standarda

Uz to, pomaže u razvoju akcionog plana cijele ustanove i lokalnih akcionih planova i osigurava koordinatoru i projektnom timu da sagledaju sveukupni progres od polazne osnove. Također dr. E. Hasanović je detaljno objasnio kako se radi samoocjena i ispunjavaju kriteriji, šta znači potpuno i djelimično pridržavanje, nepridržavanje kao šta znači kada kriterij nije primjenjiv.

Uz to, detaljno je prezentirao tabelu sa standardima i kriterijima gdje je pokazao kako izgleda samoocjene, koji dokazi su nam potrebni, kao i pavila navođenja dokaza.

U drugom dijelu edukacije Melka Mercvajler, prof. je govorila o facilitaciji i vanjskoj ocjeni., gdje je detaljno pojasnila šta je to facilitacija, ko je facilitator i onačinu rada tokom procesa facilitacije. Uz to, za kraj bilo je govora i o vanjskoj ocjeni.

Lista prisutnih

1. dr. Branislav Stevanović
2. dr. Ana Zlovečea Jukić
3. dr. Slaven Radiš
4. dr. Emina Huseinagić
5. dr. Amra MALićbegović
6. dr. Edis Rasrić
7. Smilja Knežević, ms.
8. Ljubica Buljeta, ms.
9. Ivanka Ćurić, ms.
10. Afrodita Knežević, ms.
11. Ivana Galić, ms.
12. Lidija Tadić, ms.
13. Zdenka Antolović, ms.
14. Nevresa Čoloman, ms.
15. Džemka Derlić Grabus, ms

3.7. Ljudska prava osoba s invaliditetom unapređuju kvalitet obrazovanja studenata Medicinskog fakulteta u Sarajevu, 19.04.2017.

Na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 19. aprila 2017. odine održan seminar pod nazivom: „Važnost kvalitetnog pristupa (budućih) zdravstvenih radnika prema osobama sa invaliditetom“, na kojem se razgovaralo o unapređenju kvaliteta kurikuluma za različite predmete biomedicinskih fakulteta. Potaknuti interesom zdravstvenih radnika za poboljšanje komunikacije i odnosa sa osobama s različitim invaliditetom, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Udruženje ljekara porodične medicine Kantona Sarajevo i Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, a pod pokroviteljstvom švedske organizacije MyRight- Empowers people with disabilities, organizirali su seminar za nastavnike i saradnike Medicinskog fakulteta kako bi razgovarali o važnosti uvođenja teme komunikacije i ophođenja prema osobama s invaliditetom u redovni sistem obrazovanja budućih zdravstvenih radnika.

„Obuka studenata medicinskih fakulteta o specifičnostima komunikacije i pristupa osobama s različitim invaliditetom tokom školovanja je od velikog značaja za njihov budući poziv zdravstvenog radnika stoga smo i pozvali akademsku zajednicu, prije svega nastavnike i saradnike biomedicinskih fakulteta, predstavnike pedagoških zavoda, te studente, ali i ljekare iz zemlje i iz inostranstva i osobe s invaliditetom, da razmijenimo iskustva i bliže se upoznamo sa ovom temom. Velika nam je čast da je Medicinski fakultet u Sarajevu među prvim visokoobrazovnim institucijama u Bosni i Hercegovini koji je pokrenuo pitanje uključenja pristupa osobama s invaliditetom u sistem obrazovanja svojih studenata sa stanovišta ljudskih prava, upravo kako to Konvencija o pravima osoba s invaliditetom propisuje“, rekla je prof.dr. Almira Hadžović Džuvo, dekanesa Medicinskog fakulteta, ispred kojeg je pozdravila učesnike seminara.

Zahvaljujući aktivnostima organizacije MyRight, koja sprovodi program jačanja kapaciteta i zagovaranja za prava osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini, razvijena je saradnja sa Agencijom za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), koja je doprinijela većoj promociji i implementaciji prava osoba s invaliditetom u zdravstvu. Jedan od rezultata saradnje je učešće agencije AKAZ u izradi i promociji Brošure o ophođenju prema osobama s invaliditetom u kojoj su osobe s invaliditetom iz programa MyRight dale preporuke i savjete zdravstvenim radnicima kako da poboljšaju odnos kroz odgovarajuću komunikaciju i pristup, a na obostrano zadovoljstvo i zdravstvenih radnika i pacijenata koji su osobe s invaliditetom. „Promocija Brošure od strane osoba s invaliditetom je naišla je na vrlo pozitivan prijem među zdravstvenim radnicima koji su je prepoznali kao literaturu koja će im biti od koristi u radu sa pacijentima. Uključenje prava osoba s invaliditetom na pristupačnu komunikaciju i jednak pristup zdravstvenim uslugama doprinosi podizanju kvaliteta standarda kliničke prakse što je glavni zadatak naše agencije, pa nam je saradnja sa organizacijama osoba s invaliditetom kroz program MyRight izuzetno bitna,“ – rekao je doc. dr. Ahmed Novo, direktor agencije AKAZ.

Važnost teme pristupačne komunikacije i pristupa zdravstvenim uslugama i objektima proizlazi iz obaveze države, pa samim tim i obrazovnih institucija, da poštuju i u praksu sprovedu ljudska prava sadržana u Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom UN koju je Bosna i Hercegovina ratificirala 2010. godine. Poštovanje prava osoba s invaliditetom podrazumijeva znanje i sposobnost svih javnih službenika, u ovom slučaju sadašnjih ali i budućih zdravstvenih radnika da pruže isti nivo i obim usluge svim korisnicima, pacijentima koji su osobe s invaliditetom, te da na najbolji način omoguće zadovoljavanje njihovih potreba čemu je i ovaj seminar sigurno doprinio.

Ovom seminaru prisustvovalo je 43 učesnika edukacije.

3.8. Edukacija CVRAM Projekat

3.8.1. Obuka osoblja za akreditaciju timova porodične medicine, 07. 09.2017.godine

U sklopu nastavka projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“ koji Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) sprovodi u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO) a koji je finansijski podržan od strane Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), dana 07.09.2017. godine AKAZ je organizovao i održao jednodnevnu obuku za osoblje timova porodične/obiteljske medicine sa područja Tuzlanskog kantona.

Edukaciji je prisustvovalo 44 zdravstvena radnika koji čine sastav 21 tim porodične/obiteljske medicine iz različitih 8 domova zdravlja (u prilogu evidencioni obrazac).

PROGRAM OBUKE – 1. dan

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 - 11:10	Registracija učesnika	10 min	
11:10 - 11:25	CVRAM Projekat	15 min	Senada Selmanović
11:25 - 11:55	AKAZ - sertifikacija i akreditacija	30 min	Ahmed Novo
11:55 - 12:25	Akreditacijski standardi - općenito	30 min	Vera Kerleta
12:25 - 13:10	Samoocjena	45 min	Vera Kerleta
13:10 - 13:20	Pauza za kafu	10 min	
13:20 - 14:00	Izrada politika i procedura	40 min	Lejla Mačković
14:00 - 14:40	Vježba: Pisanje politika i procedura	40 min	Lejla Mačković
14:40 - 15:00	Diskusija i dodjela certifikata	20 min	Ahmed Novo

Lista učesnika

1. Dr. Danica Arnautović, spec.por.med. – Dom zdravlja Čelić
2. Amira Ahmičić – Dom zdravlja Čelić
3. Dr. Šaćir Alihodžić – Dom zdravlja Čelić
4. Enida Karić – Dom zdravlja Čelić
5. Đulsa Redžić – Dom zdravlja Čelić
6. Fahrudin Kevrić – Dom zdravlja Čelić
7. Dr. Enisa Alić-Pašalić – Dom zdravlja Gradačac
8. Alema Doborac – Dom zdravlja Gradačac
9. Dr. Mahir Nezić – Dom zdravlja Gradačac
10. Elmira Huseinbašić – Dom zdravlja Gradačac
11. Ilma Mujanović – Dom zdravlja Gradačac
12. Dr. Alma Mehanović – Dom zdravlja Kalesija
13. Azra Muhamedbegović – Dom zdravlja Kalesija
14. Dr. Enisa Suljkanović – Dom zdravlja Kalesija
15. Edina Mehmedović – Dom zdravlja Kalesija
16. Prim.dr. Nedret Hadžić, spec.por.med. – Dom zdravlja Kladanj
17. Dalida Salihović – Dom zdravlja Kladanj
18. Senida Pešto-Prašo – Dom zdravlja Kladanj
19. Dr. Belkisa Joldić, spec.por.med. – Dom zdravlja Srebrenik
20. Elvira Mujezinović – Dom zdravlja Srebrenik
21. Fata Kavazović – Dom zdravlja Srebrenik

22. Dr. Emina Zahirović, spec.por.med. – Dom zdravlja Srebrenik
23. Mirjana Čustić – Dom zdravlja Srebrenik
24. Esada Šerifović – Dom zdravlja Srebrenik
25. Prim.dr. Samira Srabović – Dom zdravlja Tuzla
26. Elmedina Hadžić, dipl.med.ses. – Dom zdravlja Tuzla
27. Sonja Bruljić – Dom zdravlja Tuzla
28. Dr. Snežana Hrustić – Dom zdravlja Tuzla
29. Amra Bučuk, viša med.ses. – Dom zdravlja Tuzla
30. Minela Berbić – Dom zdravlja Tuzla
31. Prim.prof.dr.med.sc. Azijada Beganlić – Dom zdravlja Tuzla
32. Senad Heljić – Dom zdravlja Tuzla
33. Edina Hodžić – Dom zdravlja Tuzla
34. Prim.dr. Muamera Mujčinagić-Vrabac – Dom zdravlja Tuzla
35. Samra Sejfić – Dom zdravlja Tuzla
36. Dr. Berina Hrustić – Dom zdravlja Tuzla
37. Bahira Jakubović, dipl.med.ses. – Dom zdravlja Tuzla
38. Katja Lamešić – Dom zdravlja Tuzla
39. Dr. Snežana Hrustić – Dom zdravlja Tuzla
40. Dr. Sedina Bosankić, spec.por.med. – Dom zdravlja Živinice
41. Prim.dr. Duška Bećirović – Dom zdravlja Živinice
42. Edita Hrustanović – Dom zdravlja Živinice
43. Suada Siočić – Dom zdravlja Živinice
44. Dr.sc. Halid Mahmutbegović – Dom zdravlja Živinice

U okviru projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“, Agencija za akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je organizovala obuku za timove porodične/obiteljske medicine iz Tuzlanskog kantona. Obuka je trajala jedan dan a obuci je prisustvovalo 20 timova porodične/obiteljske medicine koji su kandidati za akreditaciju, sačinjenih od doktora specijalista porodične medicine i sestara, kao i od zdravstvenih saradnika.

Na obuci su učesnici upoznati sa radom Agencije, prošli teorijski kroz projekat CVRAM, te saznali nešto više o akreditaciji i certifikaciji, samoocjeni i vanjskoj ocjeni, i o izradama politika i procedura, gdje su učesnici bili podjeljeni u tri radne grupe i radili malu vježbu pisanja procedura.

3.8.2. Obuka osoblja za akreditaciju timova porodične medicine, Mostar 21. – 22.09.2017. godine

PROGRAM OBUKE – 1. dan

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 - 11:05	Registracija učesnika	5 min	
11:05 - 11:20	CVRAM Projekat	15 min	Edita Obrdalj
11:20 - 11:50	AKAZ - sertifikacija i akreditacija	30 min	Ahmed Novo
11:50 - 12:20	Akreditacijski standardi - općenito	30 min	Vera Kerleta
12:20 - 13:05	Izrada samoocjene	45 min	Vera Kerleta
13:05 - 13:15	Pauza za kafu	10 min	
13:15 - 13:45	Facilitacija i vanjski pregled	30 min	Melka Mercvajler
13:45 - 14:15	Upravljanje rizikom i indikatori izvršenja	30 min	Fadil Šabović
14:15 - 14:25	Diskusija	10 min	Ahmed Novo

PROGRAM OBUKE – 2. dan

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 - 11:15	Pregled Programa obuke - dan II	15 min	Ahmed Novo
11:15 - 12:00	Izrada politika i procedura	45 min	Enes Šaćić
12:00 - 13:00	Vježba: Pisanje procedura	60 min	Enes Šaćić
13:00 - 13:10	Pauza za kafu	10 min	
13:10 - 14:10	Šta da radim kad se vratim u svoju ambulantu porodične medicine?	60 min	Lejla Mačković
14:10 - 14:20	ELZO	10 min	
14:20 - 14:35	Završna diskusija i dodjela certifikata	15 min	Ahmed Novo

Moderator: doc.dr. Ahmed Novo

Predavači: doc.dr. Ahmed Novo
Melka Mercvajler, prof.
doc.sc.ph. Vera Kerleta
prim.dr. Lejla Mačković
mr.sc.med. Fadil Šabović
dr. Edita Obrdalj
dr.sc.med. Enes Šaćić

U sklopu nastavka projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“ koji Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) sprovodi u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO) a koji je finansijski podržan od strane Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), dana 21. i 22. .09.2017. godine AKAZ je u prostorijama DZT Mostar organizovao i održao prvi dan dvodnevne obuke za osoblje timova porodične/obiteljske medicine sa područja Zeničkodobojškog kantona.

Obuci je prisustvovalo 43 zdravstvena radnika koji čine sastav za 19 timova porodične/obiteljske medicine iz 9 različitih domova zdravlja (u prilogu evidencioni obrazac- spisak učesnika). Neki timovi zbog obaveza su bili sprječeni da prisustvuju na obuci.

Prvog dana Obuke uvodno predavanje održao je direktor AKAZ-a doc.dr. Ahmed Novo, nakon čega su izlagali ostali predavači. Drugi dan obuke prisutne je pozdravila prof. Melka Mercvajler nakon čega su ostali predavači održali svoja predavanja te su učesnici uradili vježbu pisanja politika i procedura. Nakon predavanja drugi dan učesnici su uradili evaluaciju Obuke (rezultati ELZO-a u prilogu) te su im uručeni Certifikati o završenoj Osnovnoj obuci za timove porodične/obiteljske medicine o uspostavi sistema kvaliteta u procesu akreditacije.

1. Dr. Matea Galić – Dom zdravlja Grude
2. Lidija Miloš – Dom zdravlja Grude
3. Marija Vlašić – Dom zdravlja Grude
4. Prim.dr. Mirsada Muhibić – Dom zdravlja Konjic
5. Adis Begeta – Dom zdravlja Konjic
6. Jasmina Muftić – Dom zdravlja Konjic
7. Prim.dr. Zijada Škobalj – Dom zdravlja Jablanica
8. Azra Gušić – Dom zdravlja Jablanica
9. Amira Đuliman – Dom zdravlja Jablanica
10. Dr. Ljiljana Mladina, spec.por.med. – Dom zdravlja Livno
11. Ružica Periša – Dom zdravlja Livno
12. Marta Mađar – Dom zdravlja Livno
13. Dr. Dražena Kovač – Dom zdravlja Ljubuški
14. Matilda Luburić – Dom zdravlja Ljubuški
15. Prof.dr.sc. Edita Černy Obrdalj – Dom zdravlja Mostar
16. Maja Hajdarević, dipl.med.ses. – Dom zdravlja Mostar
17. Ankica Čule – Dom zdravlja Mostar
18. Dr.mr.sc. Ana-Marija Grubišić, spec.por.med. – Dom zdravlja Mostar
19. Marija Puce – Dom zdravlja Mostar
20. Jadranka Mandić – Dom zdravlja Mostar
21. Dr. Sanja Đurasović, spec.por.med. – Dom zdravlja Mostar
22. Tanja Paponja, dipl.med.ses. – Dom zdravlja Mostar
23. Ivana Golemac – Dom zdravlja Mostar
24. Dr. Marnela Palameta, spec.por.med. – Dom zdravlja Mostar
25. Branka Rosić – Dom zdravlja Mostar
26. Ante Marjanović – Dom zdravlja Mostar
27. Dr. Ankica Mijić Marić, spec.por.med. – Dom zdravlja Mostar
28. Gordana Kožul – Dom zdravlja Mostar
29. Jasna Nazdrajić – Dom zdravlja Mostar
30. Prim.dr. Jozo Bešlić – Dom zdravlja Posušje
31. Jagoda Crnogorac – Dom zdravlja Posušje
32. Dr. Senaida-Marina Babić, spec.por.med. – Dom zdravlja Stolac
33. Mirjana Goluža – Dom zdravlja Stolac
34. Danijela Maslač – Dom zdravlja Stolac
35. Dr. Melanie Kvesić, spec.por.med. – Dom zdravlja Široki Brijeg
36. Iva Sesar – Dom zdravlja Široki Brijeg
37. Pava Čavar – Dom zdravlja Široki Brijeg
38. Dr. Frano Perić – Dom zdravlja Tomislavgrad

39. Ruža Protuđer – Dom zdravlja Tomislavgrad
40. Dr. Bernardina Šarac – Dom zdravlja Tomislavgrad
41. Ivana Šteko – Dom zdravlja Tomislavgrad
42. Dr. Svjetlana Bradara – Dom zdravlja Kiseljak
43. Vesna Nikačević Kristić, dipl.med.ses. – Dom zdravlja Kiseljak

REZULTATI ELZO-a

ELZO predstavlja **Evaluacijski List Za Obuku** koji Agencija koristi kako bi dobila povratne informacije od učesnika a koji se tiču organizacije i kvalitete obuke. ELZO se sastoji od 17 izjava podjeljenih u 4 dijela:

- obuka,
- predavači,
- opći dio i
- dio namijenjen za komentare, pohvale i prijedloge.

Sa moguće 4 ocjene (raspon od 1- ne slažem se do 4 - u potpunosti se slažem) učesnici su mogli da iskažu svoje viđenje kvaliteta organizacije obuke, predavanja, vježbi, načina prezentiranja, prostora i slično, kao i da daju komentare, pohvale i prijedloge. ELZO je urađen na kraju drugog dana Obuke i 39 učesnika je popunilo evaluacijski list te je na tom uzorku izračunata srednja ocjena (Tabela 1.).

Tabela 1. – Rezultati ELZO-a sa izračunatom srednjom ocjenom od 39 učesnika

OBUKA	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,51
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,64
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,54
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	1,72
PREDAVAČI II DAN:		
Ahmed Novo	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,67
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,64
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,56
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,59
Edita Obrdaj	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,54
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,59
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,56
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,51
Vera Kerleta	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,69
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,62
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,62
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,56
Fadil Šabović	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,67
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,59
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,49
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,54
Melka Mercvajler	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,67
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,62
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,54
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,56
Smiljana Viteškić	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,72
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,67
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,64
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,56
Enes Šaćić	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,59
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,54
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,38
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,51

Najniža ocjena je zabilježena kod izjave:

- Sadržaj obuke je važan i aktuelan (1,72)
- Sadržaj prezentacija edukativnih modula obuke je ispunio Vaša očekivanja (3,74)

Najbolje su ocjenjena predavanja prim.dr. Lejle Mačković (3,98) te doc.dr. Ahmed Novo (3,94) i doc.sc.ph. Vera Kerleta (3,93). Ukupna ocjena Obuke je 3,88.

U okviru projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“, Agencija za akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je organizovala obuku za timove porodične/obiteljske medicine iz Zeničkodobojskog kantona. Obuka je trajala dva dana a obuci je prisustvovalo 19 timova porodične/obiteljske medicine koji su kandidati za akreditaciju, sačinjenih od doktora specijalista porodične medicine i sestara, kao i od zdravstvenih saradnika.

Na obuci su učesnici upoznati sa radom Agencije, prošli teorijski kroz projekat CVRAM, te saznali nešto više o akreditaciji i certifikaciji, samoocjeni i vanjskoj ocjeni, i o izradama politika i procedura, gdje su učesnici bili podjeljeni u tri radne grupe i radili vježbu pisanja procedura.

Nakon završene obuke učesnici su popunili ELZO gdje su iskazali svoje mišljenje, te zadovoljstvo povodom održane obuke i zahvalnost za nova stečena znanja.

3.8.3. Obuka osoblja za akreditaciju timova porodične medicine, Zenica 21.– 22.09.2017. godine

PROGRAM OBUKE – 1. dan

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 - 11:05	Registracija učesnika	5 min	
11:05 - 11:20	CVRAM Projekat	15 min	Larisa Gavran
11:20 - 11:50	AKAZ - sertifikacija i akreditacija	30 min	Ahmed Novo
11:50 - 12:20	Akreditacijski standardi - općenito	30 min	Vera Kerleta
12:20 - 13:00	Izrada samoocjene	40 min	Vera Kerleta
13:00 - 13:30	Pauza za kafu	30 min	
13:30 - 14:00	Facilitacija i vanjski pregled	30 min	Melka Mercvajler
14:00 - 14:30	Upravljanje rizikom i indikatori izvršenja	30 min	Fadil Šabović
14:30 - 14:40	Diskusija	10 min	Melka Mercvajler

PROGRAM OBUKE – 2. dan

Vrijeme	Tema	Trajanje	Predavač
11:00 - 11:15	Pregled Programa obuke - dan II	15 min	Melka Mercvajler
11:15 - 12:00	Izrada politika i procedura	45 min	Enes Šaćić
12:00 - 13:00	Vježba: Pisanje procedura	60 min	Enes Šaćić
13:00 - 13:10	Pauza za kafu	10 min	
13:10 - 14:10	Šta da radim kad se vratim u svoju ambulantu porodične medicine?	60 min	Lejla Mačković
14:10 - 14:20	ELZO	10 min	
14:20 - 14:35	Završna diskusija i dodjela certifikata	15 min	Melka Mercvajler

U sklopu nastavka projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“ koji Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) sprovodi u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO) a koji je finansijski podržan od strane Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), dana 18.09.2017. godine AKAZ je u prostorijama Doma zdravlja Zenica organizovao i održao prvi dan dvodnevne obuke za osoblje timova porodične/obiteljske medicine sa područja Zeničkodobojskog kantona.

Obuci je prisustvovalo 45 zdravstvenih radnika koji čine sastav za 19 timova porodične/obiteljske medicine iz 9 različitih domova zdravlja (u prilogu evidencioni obrazac- spisak učesnika). Neki timovi zbog obaveza su bili sprječeni da prisustvuju na obuci.

Prvog dana Obuke uvodno predavanje održao je direktor AKAZ-a doc.dr. Ahmed Novo, nakon čega su izlagali ostali predavači. Drugi dan obuke prisutne je pozdravila prof. Melka Mercvajler nakon čega su ostali predavači održali svoja predavanja te su učesnici uradili vježbu pisanja politika i procedura. Nakon predavanja drugi dan učesnici su uradili evaluaciju Obuke (rezultati ELZO-a u prilogu) te su im uručeni Certifikati o završenoj Osnovnoj obuci za timove porodične/obiteljske medicine o uspostavi sistema kvaliteta u procesu akreditacije.

SPISAK UČESNIKA

1. Dr. Midhat Beširević, spec.por.med. – Dom zdravlja Breza
2. Eldina Čubro – Dom zdravlja Breza
3. Amela Babović – Dom zdravlja Breza
4. Dr. Adin Obralić – Dom zdravlja Maglaj
5. Jasmin Mulasmajić – Dom zdravlja Maglaj
6. Dr. Haris Bradarić – Dom zdravlja Maglaj
7. Refika Gračić – Dom zdravlja Maglaj
8. Dr. Olivera Kajević – Dom zdravlja Olovo
9. Kada Plećan, viša med.ses. – Dom zdravlja Olovo
10. Dr. Azra Ibrahimović – Dom zdravlja Tešanj
11. Dženana Delić – Dom zdravlja Tešanj
12. Dr. Emira Kahrmanović – Dom zdravlja Tešanj
13. Nermina Smajić – Dom zdravlja Tešanj
14. Dr. Jozo Grgić – Dom zdravlja Usora
15. Anđa Krajina – Dom zdravlja Usora
16. Ljubica Dadić – Dom zdravlja Usora
17. Dr. Aida Plečić-Brkić – Dom zdravlja Vareš
18. Nafa Čakal – Dom zdravlja Vareš
19. Almira Maslo – Dom zdravlja Vareš
20. Dr. Sanja Savičić – Dom zdravlja Vareš
21. Jasminka Elezović – Dom zdravlja Vareš
22. Majda Muftić – Dom zdravlja Vareš
23. Dr. Draženka Pašalić-Mirčić – Dom zdravlja Vareš
24. Azra Prkić – Dom zdravlja Vareš
25. Larija Deronjić – Dom zdravlja Vareš
26. Dr. Dženana Alimanović, spec.por.med. – Dom zdravlja Visoko
27. Alma Karavdić dipl.med.ses. – Dom zdravlja Visoko
28. Fadila Delahmetović – Dom zdravlja Visoko
29. Dr. Sadeta Ganić-Sarač, spec.por.med. – Dom zdravlja Visoko
30. Munira Omerbegović, dipl.med.ses. – Dom zdravlja Visoko
31. Mekiba Muhedin – Dom zdravlja Visoko
32. Dr. Esada Hadžiselimović – Dom zdravlja Zenica
33. Sabiha Bakrač – Dom zdravlja Zenica
34. Dr. Aida Terzimehić – Dom zdravlja Zenica
35. Habiba Sarajlić – Dom zdravlja Zenica
36. Dr. Alma Alić – Dom zdravlja Zenica
37. Lejla Jarić – Dom zdravlja Zenica
38. Dr. Elvedina Bešlić – Dom zdravlja Zenica
39. Viktorija Anić – Dom zdravlja Zenica
40. Dr. Subhija Prasko – Dom zdravlja Zenica
41. Alma Tešnjak – Dom zdravlja Zenica
42. Dr. Larisa Gavran – Dom zdravlja Zenica
43. Fatima Topčić – Dom zdravlja Zenica
44. Dr. Ana Zlovečera Jukić, spec.por.med. – Dom zdravlja Žepče
45. Afrodita Knežević – Dom zdravlja Žepče

Tabela 1. – Rezultati ELZO-a sa izračunatom srednjom ocjenom od 39 učesnika

OBUKA	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,51
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,64
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,54
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	1,72
PREDAVAČI II DAN:		
Ahmed Novo	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,67
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,64
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,56
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,59
Edita Obrdaj	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,54
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,59
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,56
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,51
Vera Kerleta	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,69
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,62
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,62
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,56
Fadil Šabović	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,67
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,59
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,49
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,54
Melka Mercvajler	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,67
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,62
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,54
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,56
Smiljana Viteškić	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,72
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,67
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,64
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,56
Enes Šaćić	1. Sadržaj obuke je dobro pripremljen	2,59
	2. Na obuci su dobro pripremljene uvodne prezentacije	2,54
	3. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu	2,38
	4. Sadržaj obuke je važan i aktuelan	2,51

Najniža ocjena je zabilježena kod izjave:

- Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije (3,62)
- Sadržaj obuke je važan i aktuelan (3,74)
- Sadržaj prezentacija edukativnih modula obuke je ispunio Vaša očekivanja (3,74)
- U okviru projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“, Agencija za akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je organizovala obuku za timove porodične/obiteljske medicine iz Zeničkodobojškog kantona. Obuka je trajala dva dana a obuci je prisustvovalo 19 timova porodične/obiteljske medicine koji su kandidati za akreditaciju, sačinjenih od doktora specijalista porodične medicine i sestara, kao i od zdravstvenih saradnika.
- Na obuci su učesnici upoznati sa radom Agencije, prošli teorijski kroz projekat CVRAM, te saznali nešto više o akreditaciji i certifikaciji, samoocjeni i vanjskoj ocjeni, i o izradama politika i procedura, gdje su učesnici bili podjeljeni u tri radne grupe i radili vježbu pisanja procedura.
- Nakon završene obuke učesnici su popunili ELZO gdje su iskazali svoje mišljenje, te zadovoljstvo povodom održane obuke i zahvalnost za nova stečena znanja.

3.9. Program dodatne obuke (PAT) u Domu zdravlja Zenica

Doc.dr. Ahmed Novo, direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) je u prostoru Doma zdravlja Zenica, 07.11.2017. održao predavanje za doktore i medicinske sestre u okviru Programa dodatne obuke (PAT). Tema predavanja je bila „Kvalitet, sigurnost i akreditacija u porodičnoj medicini“, a s ciljem realizacije PAT obuke i nastavne jedinice 4.

Da bi bio djelotvoran, PAT mora osigurati ne samo nastavni plan i program koji će obuhvatati savremeno znanje i relevantne kliničke vještine, već i nove radne procedure koje doprinose praksi porodične medicine.

Predavanju je prisustvovalo ukupno 43 ljekara i medicinskih sestara/tehničara iz Ze-Do, Srednjobosanskog i Sarajevskog kantona te Republike Srpske.

4. Facilitacija u zdravstvenim ustanovama u 2017. godini.

Tokom 2017. godine AKAZ–ovi facilitatori su radili facilitaciju u **14** zdravstvenih ustanova u F BiH. Ukupan broj obavljenih facilitacija u svim zdravstvenim ustanovama u F BiH u 2017. godini je **59**. Analizom facilitacije koju su obavljali AKAZ-ovi facilitatori utvrđeno je da je facilitacija dala izvrsne rezultate, jer su neke zdravstvene ustanove već akreditirane/certificirane. Očekujemo da će se ovim impresivnim rezultatima početkom naredne godine pridružiti većina zdravstvenih ustanova koje su u 2017. godini započeli sa facilitacijom. u Okviru projekta Svjetske zdravstvene organizacije također je rađena facilitacija timova porodične medicine u cilju akreditacije. Do kraja 2017.godine obavljeno je 33 facilitatorske posjete u 25 domova zdravlja. A to znači da je do sada obavljeno ukupno 92 posjete facilitatora zdravstvenim ustanovama u F BiH.

Pregled ustanova u koje su bile u procesu facilitacije u 2017:

4.1. PZU Lječilište “Aqua Bristol“ Tuzla

Facilitator: mr.sc.med Enis Hasanović. Tokom prošle godine obavljena je samo jedna facilitacija 02.03.2017. Razlog za to je u ustanovi Aqua Bristol jer je došlo do reorganizacije. Pokazali su interes da se nastavi facilitacija, jer do došlo do promjene direktora i velikog broja osoblja.

U prilogu:

[4.1.1 Izvještaj o obavljenoj facilitaciji – 02.03.2017.](#)

4.2. JZU DZ Gradačac

Facilitator Spomenka Omanović i dr. Jasminka Jašić. U 2017. godini obavljene su četiri posjete facilitator i to 02.03.2017., 10.03.2017., 29.04.2017.g. i 05.07.2017. U martu 2017. godine završeno je deset dogovorenih p’osjeta. Na zahtjev zdravstvene ustanove obavljene su još dvije posjete timovima porodične medicine.

U prilogu:

[4.2.1 Izvještaj facilitatora – 02.03.2017. deveta posjeta](#)

[4.2.2 Izvještaj facilitatora – 10.03.2017. deseta posjeta](#)

[4.2.3 Izvještaj facilitatora -29.04.2017. jedanaesta posjeta](#)

[4.2.4 Izvještaj facilitatora -05.07.2017. dvanaesta posjeta](#)

4.3. JZU DZ Kalesija

Facilitator **dr.sc.mng. Halid Mahmutbegović** je započeo sa facilitacijom u junu 2017. Obavljeno je dodatnih osam posjete u cilju pripreme za certifikaciju timova porodične medicine. Krajem novembra 2017. godine obavljena je vanjska ocjedna za 13 timova porodične medicine.

U prilogu:

[4.3.1 Izvještaj facilitatora – 03. 06. 2017. prva posjeta](#)

[4.3.2 Izvještaj facilitatora - 04. 06.2017. druga posjeta](#)

[4.3.3 Izvještaj facilitatora - 01.07.2017. treća posjeta](#)

[4.3.4 Izvještaj facilitatora – 02.07.2017. četvrta posjeta](#)

[4.3.5 Izvještaj facilitatora – 09.09.2017. peta posjeta](#)

[4.3.6 Izvještaj facilitatora – 30. 09. 2017. šesta posjeta](#)

[4.3.7 Izvještaj facilitatora – 01.10.2017. sedma posjeta](#)

4.4. JU DZ Maglaj

Facilitator **dr. Sanja Soldo**. Tokom 2017. godine u DZ Maglaj obavljene su tri posjete, tj. nastavljena je facilitacija iz 2016. godine. Završene su sve dogovorene posjete facilitatora. Ova ustanova je u procesu pripreme za vanjsku ocjenu.

U prilogu:

[4.4.1 Izvještaj o facilitaciji 27.01.2017. – osma posjeta](#)

[4.4.2 Izvještaj o facilitaciji 24.02.2017. – deveta posjeta](#)

[4.4.3 Izvještaj o facilitaciji, 31.03.2017. – deseta posjeta](#)

4.5. JU DZ Tešanj

Facilitator **Danijela Ovčina**, dms. Sa procesom facilitacije u JU DZ Tešanj nastavljeno je **17.01.2017**se godine. Obavljeno je pet posjeta facilitatora.

U prilogu:

[4.5.1 Prvi izvještaji facilitatora – 17.01.2017. šesta posjeta](#)

[4.5.2 Druqi izvještaj facilitatora – 24.02.2017. sedma posjeta](#)

[4.5.3 Treći izvještaj facilitatora – 27.03.2017. osma posjeta](#)

[4.5.4 Četvrti izvještaj facilitatora - 17.04.2017. deveta posjeta](#)

[4.5.5 Peti izvještaj facilitatora - 23.05.2017. deseta posjeta](#)

4.6. JU DZ Zenica

facilitator **dr. Lejla Mačković** nastavila je facilitaciju u januaru 2017. godine. Obavljeno je ukupno **šest posjeta** (peta, šesta , sedma, osma, deveta i deseta posjeta po redu).

U prilogu:

[4.6.1 Prvi Izvještaj facilitatora – 27.1.2017.](#)

[4.6.2 Druqi izvještaj facilitatora 17.3.2017.](#)

[4.6.3 Treći izvještaji facilitatora – 24.4.2017.](#)

[4.6.4 Četvrti izvještaj facilitatora - 20.10.2017.](#)

[4.6.5 Peti izvještaj facilitacije - 06.11.2017.](#)

4.7. JU DZ Teočak

Facilitator **dr. Murisa Ustavdić**. U 2017. godini obavljene su ukupno dvije posjete, kao nastavak facilitacije iz prethodne godine. Obavljena vanjska ocjena četiri tima porodične medicine i dobijena je certifikacija.

U prilogu:

[4.7.1 Prvi izvještaj facilitatora - 21.02.2017.](#)

[4.7.2 Druqi izvještaj facilitatora- 24.05.2017.](#)

4.8. JU DZ Vareš – facilitator. dr. Enes Šaćić

U 2017. godini obavljena je jedan posjeta, kao nastavak facilitacije iz prethodne godine. Obavljena je i vanjska ocjena i certificirani su timovi porodične medicine.

U prilogu:

[4.8.1 Prvi izvještaj o facilitaciji – 21.04.2017.](#)

4.9. Opšta bolnica Gračanica

Facilitator Almir Kovačević, dmt i pravnik. U 2017. godini obavljene su tri **posjete** facilitatora. Facilitacija je započela u aprilu 2016. godine.

U prilogu:

- [4.9.1 Prvi izvještaj facilitatora – 19.05.2017.godine](#)
- [4.9.2 Drugi izvještaj facilitatora – 30.06.2017.godine](#)
- [4.9.3 Treći izvještaj facilitatora - 07.09.2017.godine](#)
- [4.9.4 Četvrti izvještaj facilitatora -30.09.2017. godine](#)
- [4.9.5 Peti izvještaj facilitatora . 20.10.2017. godine.](#)
- [4.9.6 Šesti izvještaj facilitatora 02.12.2017. godine](#)

4.10. Opšta bolnica “Prim. dr. Abdulah Nakaš” Sarajevo

Facilitatori: mr.oec. Maida Nuhić, diplomirani pravnik, Senada Mujačić, dms i Salih Slijepčević dmt. U ovoj zdravstvenoj ustanovi facilitacija je započela krajem prošle godine jednom posjetom facilitatora. U ovoj godini obavljeno je do sada pet posjeta.

U prilogu:

- [4.10.1 Prvi izvještaj facilitatora 02.02.2017.](#)
- [4.10.2 Drugi izvještaj facilitatora 02.03.2017.](#)
- [4.10.3 Treći izvještaji facilitatora – 12.04.2017.](#)
- [4.10.4 Četvrti izvještaj facilitatora 12.05.2017.](#)
- [4.10.5 Peti izvještaj facilitatora – 07.06.2017.](#)
- [4.10.6 Šesta posjeta facilitatora – 04.10.2017.](#)
- [4.10.7 Sedma posjeta facilitatora -06.12.2017.](#)

4.11. Zavod za bolesti ovisnosti Ze-Do Kantona

Facilitator **dr. Biljana Kurtović** . U 2016. godini obavljeno je devet posjeta facilitatora ovoj ustanovi. U 2017. godini krajem februara urađena je i završna posjeta. Zbog smjene direktora prijava za vanjsku ocjenu je kasnila.

U prilogu:

- [4.11.1 Deseti izvještaj facilitatora – 27.02.2017.](#)

4.12. J.U. Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo

Facilitator dr. Biljana Kurtović . je obavila sedam posjeta.

U prilogu:

- [4.12.1 Prvi izvještaj facilitatora – 09.02.2017.](#)
- [4.12.2 Drugi izvještaj facilitatora – 27.03.2017.](#)
- [4.12.3 Treći izvještaj facilitatora-26.05.2017.](#)
- [4.12.4 Četvrti izvještaj facilitatora – 10.07.2017.](#)
- [4.12.5 Peti izvještaj facilitatora - 13.10.2017.](#)
- [4.12.6 Šesti izvještaj facilitatora -16.11.2017.](#)
- [4.12.7 Sedmi izvještaj facilitatora – 11.12.2017.](#)

4.13. Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH

Facilitator mr.sc. med. Enis Hasanović. U 2017. godini obavljene su tri posjete facilitatora u ovoj zdravstvenoj ustanovi.

U prilogu:

[4.13.1 Prvi izvještaj facilitatora – 19.05.2017.godine](#)

[4.13.2 Drugi Izvještaj facilitatora 19.06.2017.god.](#)

[4.13.3 Treći Izvještaj facilitatora -18.09.2017.godine](#)

[4.13.4 Četvrti izvještaj facilitatora -19.10.2017.godine](#)

4.14. Zavod za javno zdravstvo Kantona Tuzla

Facilitator. mr sc. dr. Enis Hasanović. U 2017. godini započelo se facilitacijom i Zavoda za javno zdravstvo Kantona Tuzla .

U prilogu:

[4.14.1 Prvi izvještaj facilitatora -23.05.2017.god.](#)

[4.14.2 Drugi izvještaj fcilitatora- 19.06.2017.god.](#)

[4.14.3 Treći izvještaj facilitatora – 26.07.2017.godine](#)

[4.14.4 Četvrti izvještaj facilitatora – 28.08.2017.godine.](#)

[4.14.5 Peti izvještaj facilitatora 16.11.2017.godine.](#)

Pregled facilitacija u 2017. godini

Br.	Ustanova	Vremenski period	Broj facilitacija	Facilitator	Status
1.	PZU Lječilište „ Aqua Bristol“ Tuzla	- 02.03.2017.	1	dr. mr. Enis Hasanović	
2.	JZU DZ Gradačac	- 02.03. 2017. - 10.03.2017. - 29.04.2017. - 05.07.2017.	4	dr. Jasminka Jašić Spomenka Omanović	18 timova poroidične medicine certificirano
3.	JZU DZ Kalesija	- 03.06.2017 - 04.06.2017. - 01.07.2017. - 02.07.2017. - 09.09.2017. - 30.09.2017 - 01.10.2017.	7	dr.sc.mng. Halid Mahmutbegović	13 timova poroidične medicine certificirano
4.	JU DZ Maglaj	- 27.01.2017. - 24.02.2017. - 31.03.2017.	3	dr. Sanja Mandić Soldo	završena facilitacija- očekuje se prijava za certifikaciju
5.	JU DZ Tešanj	- 17.01.2017. - 24.02.2017. - 27.03.2017. - 17.04.2017 - 23.05.2017.	5	Daniječa Ovcina ,dms.	završena facilitacija- očekuje se prijava za certifikaciju
6.	JU DZ Zenica	- 27.01.2017 - 17.03.2017. - 24.04.2017. - 20.10.2017. - 06.11.2017. - 27.11.2017.	6	dr.Lejla Mačković	završena facilitacija- očekuje se prijava za certifikaciju
7.	JU DZ Teočak	- 21.01.2017. - 24. 05.2017.	2	dr. Murisa Ustavdić	4 tima poroidične medicine certificirano
8.	JU DZ Vareš	- 21.04.2017.	1	dr. Enes Šaćić	3 tima poroidične medicine certificirano
9.	Opšta bolnica Gračanica	- 19.05.2017 - 30.06.2017. - 07.09.2017. - 30.09.2017. - 20.10.2017. - 02.12.2017	6	Almir Kovačević, dipl iur.	akreditirana
10.	Opšta bolnica “ prim.dr. Abdulah Nakaš” Sarajevo	- 02.02.2017. - 02.03.2017. - 12.04.2017. - 12.05.2017. - 07.06.2017. - 04.10.2017. - 06.12.2017	7	mr.oec. Maida Nuhić, dipl.iur Senada Mujačić,dms. Salih Slijepčević,	u fazi facilitacije
11.	Zavod za bolesti ovisnosti Ze-Do Kantona	- 27.02.2017.	1	dr. Biljana Kurtović	akreditirani
12.	Zavod za bolesti	- 09.02.2017.	7	dr. Biljana Kurtović	u fazi facilitacije

	ovisnosti Kantona Sarajevo	- 27.03.2017. - 26.05.2017. - 10.07.2017. - 13.03.2017. - 16.11.2017. - 11.12.2017			
13.	Zavod za transfuzijsku medicinu	- 19.05.2017. - 19.06.2017. - 18.09.2017. - 19.10.2017.	4	dr. Enis Hasanović	u fazi facilitacije
14.	Zavod za javno zdravstvo Kantona Tuzla	- 23.05.2017. - 19.06.2017. - 26.07.2017. - 28.08.2017. - 16.11.2017.	5	mr.sc. dr.Enis Hasanović	priprema za akreditaciju/certifikaciju
		Ukupno:	59		

Projekat CVRAM (SZO)

Br.	Ustanova	Vremenski period	Broj facilitacija	Facilitator	Status
1.	DZ Bosanska Krupa	27.10. 2017. 24.11.2017.	2	dr.sci.mng. Halid Mahmutbegović	u fazi pripreme za akreditaciju
2.	DZ Bihać	26.10.2017 23.11.2017	2	dr.sci.mng. Halid Mahmutbegović	u fazi pripreme za akreditaciju
3.	DZ Cazin	27.10.2017. 23.11.2017.	2	dr.sci.mng. Halid Mahmutbegović	u fazi pripreme za akreditaciju
4.	DZ Velika Kladuša	26.10.2017. 22.11.2017.	2	dr.sci.mng. Halid Mahmutbegović	u fazi pripreme za akreditaciju
5.	DZ Breza	16.11.2017.	1	dr. Senada Selmanović	u fazi pripreme za akreditaciju
6.	DZ Maglaj	15.11.2017.	1	dr. Senada Selmanović	u fazi pripreme za akreditaciju
7.	DZ Čapljina	08.12.2017.	1	dr. Senaida Marina Babić	u fazi pripreme za akreditaciju
8.	DZ Fojnica	02.11.2017	2	mr.ecc. Zineta Mulaosmanović	u fazi pripreme za akreditaciju
9.	DZ Goražde	27.10.2017.	1	dr.sc.med. Enes Šačić	u fazi pripreme za akreditaciju
10.	DZ Grude	13.11.2017. 20.12. 2017	2	Fahrudin Kevrić	u fazi pripreme za akreditaciju
11.	DZ Kiseljak	02.11. 2017.	2	mr.ecc. Zineta Mulaosmanović	u fazi pripreme za akreditaciju
12.	DZ Konjic	14.11.2017. 24.03.2017.	2	Senija Brčanić, dms.	u fazi pripreme za akreditaciju
13.	DZ Livno	09.11.2017.	1	dr. Senaida Marina Babić	u fazi pripreme za akreditaciju
14.	DZ Posušje	14.11.2017. 19.12.2017	2	Fahrudin Kevrić	u fazi pripreme za akreditaciju
15.	DZ Srebrenik	31.10.2017	1	dr. Samira Srabović	u fazi pripreme za akreditaciju
16.	DZ Široki Brijeg	13.11. 2017. 19.12.2017.	2	Fahrudin Kevrić	u fazi pripreme za akreditaciju
17.	DZ Tešanj	26.10.2017 29.11.2017	2	dr. Murisa Ustavdić	u fazi pripreme za akreditaciju
18.	DZ Tomislavgrad	09.11.2017.	1	dr. Senaida Marina Babić	u fazi pripreme za akreditaciju
19.	DZ Usora	26.10.2017. 29.11.2017	2	dr. Murisa Ustavdić	u fazi pripreme za akreditaciju
20.	DZ Ustikolina	27.10.2017.	1	dr.sc.med. Enes Šačić	u fazi pripreme za akreditaciju
21.	DZ Visoko	26.10.2017. 12.12. 2017.	2	Samira Omić, dms.	u fazi pripreme za akreditaciju
22.	DZ Vitez	31.10.2017.	1	mr.ecc. Zineta Mulaosmanović	u fazi pripreme za akreditaciju
23.	DZ Zavidovići	28.11.2017. 27.12.2017	2	Gildžana Bećirović Sejdinović, dms	u fazi pripreme za akreditaciju
24.	DZ Mostar Stari Grad	30.10.2017. 19.12.2017.	2	dr. Jasminka Jašić	u fazi pripreme za akreditaciju
25.	DZ Mostar	30.10.2017. 19.12.2017.	2	dr. Jasminka Jašić	u fazi pripreme za akreditaciju
26.	DZ Stolac	30.10.2017. 20.12.2017.	2	dr. Jasminka Jašić	u fazi pripreme za akreditaciju
		Ukupno	43		

5. Standardi i indikatori izvedbe

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je u godini 2017. razvila i revidirala ukupno pet setova standarda. Od navedenih pet setova, dva su nastala revizijom starih verzija, a tri seta su po prvi put razvijena: Standardi sigurnosti i kvaliteta za apoteke, ver. 2017, (revidirani), Standardi sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu, ver. 2017, Standardi sigurnosti i kvaliteta za dom zdravlja, ver. 2017, (revidirani), Standardi sigurnosti i kvaliteta za poliklinike, ver. 2017 i ISOSI – Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom, ver. 2017.

Svi setovi su razvijeni po AKAZ-ovom principu da učestvuju svi ključni akteri u zdravstvenom sistemu, dakle **AKAZ** kao ustanova koja ih definiše i prati odnosno ocjenjuje njihovu implementaciju, **zdravstveni profesionalci** kao oni koji ih implementiraju i rukovode se njima te standardi predstavljaju odraz najbolje prakse i, na kraju, **pacijenti**, koji su krajnji korisnici.

Standardi se razvijaju u nekoliko ciklusa gdje iz AKAZ-a kreće prva verzija standarda ka manjoj radnoj grupi i od njihovih sugestija se napravi prva verzija. Ta verzija onda ide ka većoj grupi saradnika i istaknutih zdravstvenih profesionalaca i time se producira druga verzija koja se šalje udruženjima pacijenata i onda kao treća verzija objavljuje na AKAZ-ovoj web-stranici. Tu javnu objavu prati i poziv svih zainteresiranim da upute svoje komentare i sugestije (ministarstva zdravstva na svim nivoima, strukovna udruženja – komore, udruženja pacijenata te zdravstveni profesionalci pojedinci ili ispred zdravstvenih ustanova). Ta, sada po redu peta verzija, se predoči Upravnom odboru AKAZ-a čijim odobrenjem to postaje i oficijelna – važeća verzija za sve ustanove koje pripadaju određenoj vrsti zdravstvenih ustanova i biva javno objavljena tako da se njome mogu svi služiti.

AKAZ je uradio i analizu po dostavljenim indikatorima za prethodnu godinu, kako za domove zdravlja tako i za bolnice. Rezultati su predstavljeni zdravstvenim ustanovama tako da se ustanove mogu međusobno porediti i naravno naći način da unaprijede kvalitet pružanja zdravstvenih usluga, a prvenstveno sigurnosti istih.

AKAZ je 2017. godine razvio i novi set indikatora koji se tiče apoteke te ih je objavio skupa sa revidiranim setom standarda za apoteke, ver. 2017. Na ovaj način su i apoteke dobile indikatore koje trebaju pratiti i prikupljati na godišnjem nivou te njihov izračun dostavljati u AKAZ bez obzira na njihov sertifikacijski/akreditacijski status. Prvi rezultati i obrađeni indikatori za 2017. godinu se očekuju u martu mjesecu naredne godine.

5.1. Standardi sigurnosti i kvaliteta za apoteke, ver. 2017

Ovi standardi su revidirana verzija standarda koji su originalno napisani i objavljeni 2013. godine, 3 godine nakon što je na snagu stupio Zakon o apotekarskoj djelatnosti, "Službene Novine FBiH 40/10". U verziji iz 2017. godine se mogu naći ne samo sertifikacijski kriteriji (kao u prethodnoj verziji), nego i akreditacijski kao i indikatori za apoteke.

Shodno obimu urađenog posla, autorsku listu smo u ovoj verziji proširili sa nekim novim imenima, dodali smo saradnike, naše istaknute ovlaštene vanjske ocjenjivače, koji su nam zapravo prenijeli sugestije sa terena.

Autori:

Prim.dr. Zoran Riđanović

Doc. Dr.sci.ph. Vera Kerleta-Tuzović

Mr.ph. Vildana Drljević

Doc. Dr. Ahmed Novo

Saradnici:

Mr.ph. Anela Galić

Mr.ph. Ernesa Škaljo

Mr.ph. Bakir Omerbegović

Mr.ph. Sanja Čustović

Recenzenti:

Prof. Dr.sci.ph.Edina Vranić

Doc. Dr.sci.ph. Broza Šarić-Kundalić

Format i sadržaj Standarda za apoteke

Svako poglavlje sastoji se od određenog broja standarda, koji opet imaju određen broj kriterija pomoću kojih se ocjenjuje ispunjenost standarda. Kriteriji su podijeljeni na „A“, čime se označavaju akreditacijski kriteriji, kriteriji kvaliteta i „S“, čime se označavaju sertifikacijski kriteriji koje je potrebno ispuniti u potpunosti (100%). „S“ kriteriji čine osnovne standarde sigurnosti. Ukupno ima 51 standard i 229 kriterija, 197 za sertifikaciju (86%) i 32 za akreditaciju (14%) i pet indikatora. Bodovni sistem za sertifikaciju je 1 - 0; 1 = potpuno ispunjen kriterij (P) i 0 = neispunjen kriterij (N). Bodovni sistem za akreditaciju je 2 – 1 - 0, tj. 2 = potpuno ispunjen kriterij (P); 1 = djelomično ispunjen kriterij (D) i 0 = neispunjen kriterij (N), dok se sa NP označava „nije primjenjivo“.

Standardi imaju svoj format i sadržaj. Format se ogleda u rasporedu i grupisanju standarda i kriterija. Svi standardi su podijeljeni u četiri poglavlja:

1. Apoteka (11 standarda: 34 S i 11 A kriterija);
2. Upravljanje i rukovođenje apotekom (10 standarda: 28 S i 8 A kriterija);
3. Sigurne farmaceutske usluge (12 standarda: 40 S i 5 A kriterija te 2 indikatora);
4. Upravljanje rizikom (18 standarda: 95 S i 8 A kriterija te 3 indikatora).

Indikatori za apoteke

U Standardima za apoteke (ver. 2017) se nalazi i 5 indikatora, obaveznih za sve apoteke neovisno o njihovom sertifikacijskom/akreditacijskom statusu. Oni su označeni slovom „I“ u samim standardima, a tu se također nalaze i detaljna uputstva kako se pristupa i radi izračun za svaki od traženih indikatora. Prikupljaju se za prethodnu kalendarsku godinu i u martu tekuće godine se dostavljaju Agenciji, a Agencija vrši objedinjavanje istih i zbirnu analizu objavljuje javno na oficijelnoj web stranici. Objavom analize, svaka apoteka može da se uporedi i odredi svoje mjesto prema trendu svakog od indikatora za područje FBiH i na taj način poduzme određene korake, a sve u cilju poboljšanja pružanja zdravstvenih usluga u apoteci.

Prilog:

[5.1.1 Standardi sigurnosti i kvaliteta za apoteke, ver. 2017](#)

5.2. Standardi sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu, ver. 2017

Gore pomenuti standardi su razvijeni nanovo, od samog početka te je zapravo prva verzija standarda za ovaj tip zdravstvenih ustanova. Njima će se moći koristiti i ovlaštene zdravstvene ustanove zapravo dijelovi javnih zdravstvenih bolničkih ustanova koje imaju odobrenje za obavljanje određenih poslova transfuzijske djelatnosti kao što su: transfuzijski centri i odsjeci za transfuziju.

Na osnovu principa i vrijednosti reforme zdravstvenog sistema, Ministarstvo zdravstva je donijelo Politiku kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite, 2003. godine. Shodno izjavi Politike je da su pristup orijentiran na pacijenta; profesionalna kompetencija i etika; profesionalna odgovornost i odgovornost menadžmenta; obaveza profesionalnog osoblja za poboljšanje kvaliteta; korištenje informacija i pozitivnih stimulacija za izvršenje i rezultate; edukacija i obuka iz oblasti sigurnosti i poboljšanja kvaliteta, – preduvjeti za poboljšanje zdravstvene zaštite u FBiH.

Standardi sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu – verzija 2017 obuhvataju šest funkcionalnih skupina standarda koji se raščlanjuju na sertifikacijske i akreditacijske kriterije. Ispod svake brojčane oznake pojedinog kriterija se nalazi i oznaka „S“ ili „A“ označavajući na taj način pripadnost sertifikacijskim ili kriterijima sigurnosti, odnosno akreditacijskim ili kriterijima kvaliteta. Zakonodavac je predvidio da je sertifikacija zdravstvenih ustanova ili uspostava sistema sigurnosnih standarda zakonski obavezna i odnosi se na sigurnost pružanja usluga (sigurne zdravstvene usluge, sigurno radno okruženje te na sigurnost zdravstvenih radnika i saradnika u zdravstvenoj ustanovi) te se zahtijeva od zdravstvene ustanove da ove kriterije ispuni u potpunosti. Akreditacija predstavlja ocjenu kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga, i da bi zdravstvena ustanova zaslužila akreditacijski status potrebno je da ispuni sertifikacijske kriterije u potpunosti te akreditacijske kriterije u obimu od minimalno 80%.

Sumarno se u ovim Standardima nalazi 31 standard sa 541 kriterijem (427 sertifikacijskih i 114 akreditacijskih kriterija). Šest poglavlja u ovoj verziji standarda se dijeli na slijedeće:

I dio Upravljanje i rukovođenje	14 standarda,
II dio Upravljanje rizikom	5 standarda,
III dio Sistem poboljšanja kvaliteta	1 standard,
IV dio Fokus na pacijenta	6 standarda,
V dio Organizacija i pružanje zdravstvenih usluga	1 standard i
VI dio Tehničke službe	4 standarda.

Bodovni sistem za sertifikaciju je 1-0; 1 = potpuno ispunjen kriterij (P) i 0 = neispunjen kriterij (N). Bodovni sistem za akreditaciju je 2-1-0, tj. 2 = potpuno ispunjen kriterij (P); 1 = djelomično ispunjen kriterij (D) i 0 = neispunjen kriterij (N), dok se sa NP označava „nije primjenjivo“ u slučaju kada se kriterij iz objektivnih razloga ne može ispuniti.

Prilog:

[5.2.1 Standardi sigurnosti i kvaliteta za Zavod za transfuzijsku medicinu, ver. 2017](#)

5.3. Standardi sigurnosti i kvaliteta za dom zdravlja, ver. 2017

Verzija 2017. standarda sigurnosti i kvaliteta za domove zdravlja je revidirana verzija one iz 2010. godine te predstavlja njenu doradu i nastavak. Prethodna verzija iz 2010. godine je imala samo akreditacijske standarde dok se u ovoj verziji nalaze i akreditacijski i sertifikacijski kriteriji. Jednako tako nije bilo poveznica izjava kriterija sa lokalnom legislativom ili stručnom literaturom, što je u ovoj verziji urađeno. I isto tako, ovi standardi su sada napravljeni da odgovaraju AKAZ-ovom formatu standarda, koji smo usvojili i apliciramo od 2013. godine. Ova revizija je predstavljala ogroman napor i uložen je veliki rad svih učesnika, urednika i saradnika, čija se lista nalazi ispod:

Urednici :

- Prim.dr. Zoran Riđanović, AKAZ,
- Doc.Dr. Ahmed Novo, AKAZ,
- Doc.Dr. Vera Kerleta-Tuzović, doc., AKAZ,
- Mr.ph. Vildana Drljević, AKAZ,
- Dr. Lejla Mačković, Koordinator kvaliteta, JZNU DZ Tuzla,
- Dr.sci.med.prim Enes Šaćić, specijalista epidemiolog , JU Dom zdravlja KS

Saradnici:

- Dr. Senaida-Marina Babić, specijalista obiteljske medicine, DZ Stolac,
- Prim dr med mr ph sci Adnan Bajraktarević specijalista pedijatar, JUDZKS DZ Centar
- Prim.dr Katmerka Cerić, specijalist o/p medicine, DZ Bihać,
- Ljubica Ćuk magistra sestrištva, koordinator kvalitete u DZ Livno,
- Ivica Ćorić, Ravnatelj DZ Posušje,
- Prim.Mr.sci.dr.med.Melida Hasanagić; Specijalistička ambulanta porodične medicine Vrapčići, Mostar,
- Mr.sci. Dr.Enis Hasanović, specijalista ginekologije i akušerstva, Zavod za zdr. zaštitu žena KS,
- Fahrudin Kevrić, dipl. oecc., koordinator kvaliteta i sigurnosti, DZ Čelić,
- Srećko Matić, dr. stom. primarius, ravnatelj DZ Ljubuški
- Spomenka Omanović, diplomirana medicinska sestra, DZ Tuzla,
- Dr.med. Zlatko Šantić, Koordinator kvaliteta u Domu zdravlja, DZ Stolac,
- Dr. Bernardina Šarac, specijalist obiteljske medicine, DZ Tomislavgrad,
- Prim.doc.dr.sc. Amra Zalihić, spec. Obiteljske medicine, DZ Mostar
- Fikret Zuko, MyRight – Empowers people with disabilities
- Jasminka Proho, MyRight – Empowers people with disabilities
- Belma Goralija, MyRight – Empowers people with disabilities
- Nataša Maros, MyRight – Empowers people with disabilities

Nova verzija standarda razlikuje se od prethodnih sa vrlo važnim i posebnim kriterijima – koji se tiču osoba sa invaliditetom, a koje smo uvrstili u standarde sigurnosti i kvaliteta za domove zdravlja s posebnim razlogom i namjerom. Naime, dio naših sugrađana specifično pristupa zdravstvenoj zaštiti i ima različite pristupne i tretmanske potrebe koje moraju biti učinjene pristupačnijim da bismo ispoštovali jednakopravnost i jednakost za sve korisnike zdravstvenih usluga. Standardi sigurnosti i kvaliteta za domove zdravlja – verzija 2017. obuhvataju šest funkcionalnih skupina standarda koji se raščlanjuju na sertifikacijske i akreditacijske kriterije. Ispod svake brojčane oznake pojedinog kriterija se nalazi i oznaka „S“ ili „A“ označavajući na taj način pripadnost sertifikacijskim ili optimalnim kriterijima sigurnosti, odnosno akreditacijskim ili optimalnim kriterijima kvaliteta.

Šest poglavlja u ovoj verziji standarda su sljedeći:

- I dio Upravljanje i rukovođenje: 14 standarda: 187 sertifikacijski i 141 akreditacijskih kriterija,
- II dio Upravljanje rizikom: 7 standarda: 123 sertifikacijska i 32 akreditacijska kriterija,
- III dio Sistem poboljšanja kvaliteta: 2 standarda: 43 sertifikacijska i 14 akreditacijskih kriterija,
- IV dio Fokus na pacijenta: 9 standarda: 132 sertifikacijska i 46 akreditacijska kriterija,
- V dio Organizacija i pružanje zdravstvenih usluga: 13 standarda: 271 sertifikacijski i 46 akreditacijskih kriterija i
- VI dio Tehničke službe: 5 standarda: 76 sertifikacijskih i 11 akreditacijskih kriterija.

Do sada je ovo najobimniji set standarda sa 50 standarda sa 1122 kriterija (832 sertifikacijskih i 290 akreditacijska kriterija).

Prilog:

[5.3.1 Standardi sigurnosti i kvaliteta za dom zdravlja, ver. 2017](#)

5.4. Standardi sigurnosti i kvaliteta za poliklinike, ver. 2017

Standardi sigurnosti i kvaliteta za poliklinike – verzija 2017 jeste verzija standarda razvijenih posebno za poliklinike. Oni se naravno odnose i na državne i na privatne poliklinike. Ovi standardi se dosta oslanjaju na Standarde za domove zdravlja radi slične organizacije ovih zdravstvenih ustanova.

Ovaj set obuhvata šest funkcionalnih skupina standarda koji se raščlanjuju na sertifikacijske i akreditacijske kriterije. Ispod svake brojčane oznake pojedinog kriterija se nalazi i oznaka „S“ ili „A“ označavajući na taj način pripadnost sertifikacijskim ili kriterijima sigurnosti, odnosno akreditacijskim ili kriterijima kvaliteta. U tabeli se ispod naziva poglavlja nalazi pet kolona, od kojih prva označava broj standarda/kriterija, a zatim slijede redom – izjava standarda/kriterija, uputstvo za primjenu odnosno ispunjenje istog, dokazi za ocjenu (samoocjenu i vanjsku ocjenu) te reference - pravni osnov za taj standard/kriterij, uz navedenu legislativu ili neku drugu literaturu koje su pobrojane na kraju dokumenta u Listi referenci.

Šest poglavlja u ovoj verziji standarda se dijeli na slijedeće:

- I dio Upravljanje i rukovođenje
14 standarda: 153 sertifikacijski i 133 akreditacijskih kriterija,
- II dio Upravljanje rizikom
6 standarda: 69 sertifikacijska i 14 akreditacijska kriterija,
- III dio Sistem poboljšanja kvaliteta
2 standarda: 37 sertifikacijska i 9 akreditacijskih kriterija,
- IV dio Fokus na pacijenta
9 standarda: 124 sertifikacijska i 36 akreditacijska kriterija,
- V dio Organizacija i pružanje zdravstvenih usluga
12 standarda: 352 sertifikacijski i 51 akreditacijska kriterija i
- VI dio Tehničke službe
5 standarda: 75 sertifikacijskih i 11 akreditacijskih kriterija.

Sumarno se u ovim Standardima nalazi 48 standarda sa 1064 kriterija (810 sertifikacijskih i 254 akreditacijska kriterija).

Bodovni sistem za sertifikaciju je 1-0; 1 = potpuno ispunjen kriterij (P) i 0 = neispunjen kriterij (N). Bodovni sistem za akreditaciju je 2-1-0, tj. 2 = potpuno ispunjen kriterij (P); 1=djelomično ispunjen kriterij (D) i 0=neispunjen kriterij (N), dok se sa NP označava „nije primjenljivo“. Zakonodavac je predvidio da je sertifikacija zdravstvenih ustanova zakonski obavezna i odnosi se na sigurnost pružanja usluga (sigurne zdravstvene usluge, sigurno radno okruženje te na sigurnost zdravstvenih radnika i saradnika u zdravstvenoj ustanovi) te se zahtijeva od zdravstvene ustanove da ove kriterije ispuni 100%. Nasuprot tome akreditacija predstavlja kvalitet pružanja zdravstvenih usluga odnosno predstavlja nadogradnju na sertifikaciju, i ove kriterije je potrebno ispuniti u obimu 80% da bi se stekli preduslovi za akreditiranje zdravstvene ustanove.

Prilog:

[5.4.1 Standardi sigurnosti i kvaliteta za poliklinike, ver. 2017](#)

5.5. ISOSI – Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom, ver. 2017

Za kraj godine smo ostavili “krunu” našeg rada: ISOSI - Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom. To su prvi standardi koji su namijenjeni uspostavljanju višeg nivoa kvaliteta pristupačnosti zdravstvenih institucija – bolnica – i pružanja cjelovitih usluga u odnosu na pacijente koji su osobe s invaliditetom.

Ovi standardi obuhvataju brojne, različite načine kojim se ispunjavaju potrebe pacijenata - osoba s invaliditetom, koji u isto vrijeme olakšavaju posao zdravstvenim radnicima i ostalim zaposlenicima zdravstvene institucije. Specifičan pristup uključuje osim fizičke pristupačnosti vanjskog i unutrašnjeg okruženja zdravstvene institucije, i pristupačnost usluga i informacija koje su prilagođene osobama s različitim invaliditetom. Najveća vrijednost ovih standarda svakako je što su tokom njihove izrade, pacijenti, osobe s invaliditetom, bili uključeni u proces izrade i imali priliku da ih svojim stručnim znanjem i ličnim iskustvom unaprijede. Autore i članove radne grupe smo pobrojali ispod:

Autori:

Doc.dr. Ahmed Novo

Doc.dr. Vera Kerleta-Tuzović

Radna grupa:

1. Maida Nuhić, dipl.iur., mr.oecc., UKCT
2. Ranko Čović, doktor medicine, menadžer kvaliteta J.U. Opća bolnica „Prim.dr.Abdulah Nakaš“
3. Marina Bera, doktor medicine, Federalno ministarstvo zdravstva
4. Jasminka Proho, Udruženje gluhih Kantona Sarajevo
5. Fikret Zuko, Udruženje slijepih Kantona Sarajevo
6. Sevdija Kujović, Život s Down sindromom
7. MyRight - Empowers people with disabilities

Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom– verzija 2017 obuhvataju tri funkcionalne skupine standarda. Standardi se prema hijerarhiji dalje raščlanjuju na kriterije, njihove jednostavnije gradivne cjeline. Kriteriji mogu biti sertifikacijski i akreditacijski što se vidi po oznaci „S“ ili „A“ koja se nalazi ispod broja kriterija označavajući na taj način pripadnost sertifikacijskim ili kriterijima sigurnosti, odnosno akreditacijskim ili kriterijima kvaliteta.

Tri skupine u ovoj verziji standarda se dijele na slijedeće:

- I dio Jednakost i nediskriminacija 1 standard, 7 kriterija,
- II dio Pristupačnost informacija i informisanje 2 standarda, 16 kriterija,
- III dio Pristupačnost ustanove i usluge 1 standard, 20 kriterija.

Pregledno, u ovom setu Standarda se nalaze 4 standarda sa 43 kriterija (40 sertifikacijskih i 3 akreditacijska). Bodovni sistem za sertifikaciju je 1-0; 1 = potpuno ispunjen kriterij (P) i 0 = neispunjen kriterij (N). Bodovni sistem za akreditaciju je 2-1-0, tj. 2 = potpuno ispunjen kriterij (P); 1=djelomično ispunjen kriterij (D) i 0=neispunjen kriterij (N), dok se sa NP označava „nije primjenljivo“. Zakonodavac je predvidio da je sertifikacija zdravstvenih ustanova zakonski obavezna i odnosi se na sigurnost pružanja usluga (sigurne zdravstvene usluge, sigurno radno okruženje te na sigurnost zdravstvenih radnika i saradnika u zdravstvenoj ustanovi) te se zahtijeva od zdravstvene ustanove da ove kriterije ispuni 100%. Nasuprot tome akreditacija predstavlja kvalitet pružanja zdravstvenih usluga odnosno predstavlja nadogradnju na sertifikaciju, i ove kriterije je potrebno ispuniti u obimu 80% da bi se stekli preduslovi za akreditiranje zdravstvene ustanove

Prilog:

[5.5.1 ISOSI – Inkluzivni standardi za osobe s invaliditetom, ver. 2017](#)

5.6. Indikatori izvedbe za domove zdravlja i bolnice

Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17) u članu 9. kaže da zdravstvena ustanova, na osnovu uputstva Agencije, općim aktom uređuje:

- oblik, način i učestalost vršenja unutrašnje provjere optimalnog kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u zdravstvenoj ustanovi te
- vrstu i način provjere i obavještanje o kvalitetu izvršenog rada zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je u skladu sa **članom 22. Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu** (Službene novine Federacije BiH, broj 59/05, 52/11 i 6/17) razvila set indikatora za domove zdravlja i set indikatora za bolnice. Nacrti seta indikatora su poslani na komentare ključnim akterima u sistemu zdravstvene zaštite: direktorima zdravstvenih ustanova i koordinatorima kvaliteta u zdravstvenim ustanovama, federalnim i kantonalnim zavodima za javno zdravstvo, federalnim i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja te kantonalnim ministarstvima zdravstva.

Nakon analize pristiglih komentara, načinjeni su finalni nacrti seta indikatora koji su poslani federalnom ministru zdravstva na dobijanje saglasnosti. Nakon dobivanja saglasnosti od strane federalnog ministra zdravstva (dopis federalnog ministra zdravstva broj: 08-37-4551/14 od 9. jula 2014. godine), praćenje seta indikatora je postalo obaveza svih domova zdravlja i bolnica u FBiH pa su prvi izvještaji o indikatorima bili objavljeni 2015. godine na web stranici Agencije za 2014. godinu:

http://www.akaz.ba/Indikatori_izvedbe/Izvjestaj_DZ_indikatori_2014.pdf
http://www.akaz.ba/Indikatori_izvedbe/Izvjestaj_bolnice_indikatori_2014.pdf

Domovi zdravlja

Sukladno tomu, AKAZ je praćenje indikatora nastavio i u 2017. godini za prethodnu godinu. Podaci su se prikupljali za 2016. godinu. Za domove zdravlja krajnji rok za dostavu podataka, indikatora kvaliteta i sigurnosti za porodičnu medicinu, elektivnih indikatora i nepovoljnih događaja je bio 31. januar 2017. godine. Rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti za domove zdravlja je bio 15. mart 2017. godine, a rok za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima je bio 15. april 2017. godine.

Zaključno sa krajem maja 2017. godine, izvještaje indikatora izvedbe je, od ukupno 69 domova zdravlja kojima je poslan dopis, poslalo 37 domova zdravlja, što čini 54% od ukupnog broja. Neki izvještaji nisu u potpunosti kompletirani zbog nemogućnosti prikupljanja i/ili nepostojanja podataka za pojedine indikatore u navedenom roku.

U nastavku teksta predstavljeni su rezultati po odabranim indikatorima za tri godine u kojima AKAZ prikuplja i analizira dobijene podatke. Iako za domove zdravlje izvještaje sa indikatorima sigurnosti i kvaliteta je poslalo manje ustanova nego prethodne godine ti izvještaji su u mnogome kompletniji i sadržajni što vrijedi i za izvještaje koje su poslale bolnice.

Dostavljeni izvještaji

- U 2014. godini indikatore kvaliteta i sigurnosti AKAZ-u je dostavilo 28/69 domova zdravlja, što čini 40,57%;
- U 2015. godini indikatore kvaliteta i sigurnosti AKAZ-u je dostavilo 51/69 dom zdravlja, što čini 73,91%;
- U 2016. godini indikatore kvaliteta i sigurnosti AKAZ-u je dostavilo 37/69 domova zdravlja što čini 53,62%.

Broj sastanaka Komisije za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 4,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 3,91,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 4,24.

Broj sastanaka Komisije za prigovore pacijenata:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 6,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 3,48,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 4,67.

Broj sastanaka Komisije za kontrolu infekcije:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 3,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 2,06,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 2,40.

Broj sastanaka Komisije za upravljanje otpadom:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 2,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 2,02,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 2,63.

Mjerenje zadovoljstva pacijenata putem anketnog upitnika (Pozivan trend):

- **Pristup ustanovi,**
- Vrijeme čekanja je prihvatljivo,
- Prostor službe su adekvatni,

Mjerenje zadovoljstva pacijenata putem anketnog upitnika (Negativan trend):

- Trajanje pregleda je odgovarajuće,
- Ljekar Vas sasluša sa pažnjom,
- **Ljekar Vam uputi dobar savjet i ponudi dobar način liječenja,**
- Sestra je prijateljski raspoložena i spremna pomoći.

Mjerenje zadovoljstva osoblja putem anketnog upitnika (Pozivan trend):

- Imam povjerenje u upravu da će ispuniti plan,
- Komunikacija sa upravom je dovoljno česta,
- **Mislím da moja plata odgovara mojim odgovornostima.**

Mjerenje zadovoljstva osoblja putem anketnog upitnika (Negativan trend):

- Ponosan sam što radim u ustanovi,

- Fizički uslovi rada su dobri,
- Vjerujem da imam siguran posao,
- **Sviđa mi se posao koji obavljam,**
- U ustanovi me tretiraju kao osobu, a ne broj,
- Nadređeni me obavijesti kada sam dobro obavio posao,
- Sva moja dalja potrebna obuka je obezbijeđena od strane ustanove.

Stopa pacijenata sa hipertenzijom sa pritiskom nižim od 140/90 mmHg:

- 2014. – prosječna vrijednost: 60,52%,
- 2015. – prosječna vrijednost: 46,52%,
- 2016. – prosječna vrijednost: 57,38%.

Stopa pacijenata sa DM kod kojih je posljednji nalaz HbA1c 7,0% ili manji:

- 2014. – prosječna vrijednost: 26,43%,
- 2015. – prosječna vrijednost: 30,20%,
- 2016. – prosječna vrijednost: 39,47%.

Bolnice

Za bolnice krajnji rok za dostavu podataka, indikatora za obavezno prijavljivanje, elektivnih indikatora i nepovoljnih događaja je bio 31. januar 2017. godine. Rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti je bio 15. mart 2017. godine, a rok za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima je bio 15. april 2017. godine.

Zaključno sa krajem maja 2017. godine, izvještaje indikatora izvedbe je, od ukupno 20 bolnica kojima je poslan dopis, poslalo 13 bolnica, što čini 65% od ukupnog broja. U izvještaju jedne bolnice se navodi da nisu bili u mogućnosti prikupiti tražene podatke u izvještajnoj godini, ali će se potruditi za naredni period i izvještaj. Pojedini izvještaji nisu u potpunosti kompletirani zbog nemogućnosti prikupljanja i nepostojanja podataka za pojedine indikatore u navedenom roku.

Dostavljeni izvještaji

- U 2014. godini indikatore kvaliteta i sigurnosti AKAZ-u je dostavilo 11/21 bolnica i Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Ilidža“ Gradačac, što čini **52,38%**;
- U 2015. godini indikatore kvaliteta i sigurnosti AKAZ-u je dostavilo 13/21 bolnica i Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Ilidža“ Gradačac, što čini **61,90%**;
- U 2016. godini indikatore kvaliteta i sigurnosti AKAZ-u je dostavilo 14/21 bolnica i Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Ilidža“ Gradačac što čini **66,66%**.

Broj sastanaka Komisije za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 5,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 3,76,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 3,76.

Broj sastanaka Komisije za prigovore pacijenata:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 7,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 3,61,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 6,76.

Broj sastanaka Komisije za kontrolu infekcije:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 9,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 6,91,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 5,76.

Broj sastanaka Komisije za upravljanje otpadom:

- 2014. – prosječan broj sastanaka: 4,00,
- 2015. – prosječan broj sastanaka: 2,41,
- 2016. – prosječan broj sastanaka: 4,00.

Mjerenje zadovoljstva pacijenata putem anketnog upitnika (Pozivan trend):

- **U toku Vašeg boravka u ovoj ustanovi, koliko su često Vaša soba i kupatilo održavani čistim?**

Mjerenje zadovoljstva pacijenata putem anketnog upitnika (Negativan trend):

- Medicinska sestra se odnosila prema Vama učtivo i sa poštovanjem, pažljivo saslušala,
- Ljekar se odnosio prema Vama učtivo i sa poštovanjem, pažljivo slušao,
- **Da li biste preporučili ovu ustanovu Vašoj porodici i prijateljima.**

Mjerenje zadovoljstva osoblja putem anketnog upitnika (Pozivan trend):

- Doprinosim procesu planiranja u ustanovi,
- **Ponosan sam što radim u bolnici.**

Mjerenje zadovoljstva osoblja putem anketnog upitnika (Negativan trend):

- Uprava mi daje dovoljno priznanja za dobro urađeni posao,
- Komunikacija sa upravom mi omogućava da sam u toku sa dešavanjima u ustanovi,
- **Kvalitet zdravstvene zaštite je glavni prioritet u ustanovi.**

Ubod iglom i drugim oštrim predmetom:

- 2014. – 9 bolnica prijavilo: prosjek 9,00,
- 2015. – 8 bolnica prijavilo: prosjek 3,54,
- 2016. – 11 bolnica prijavilo: prosjek 7,45.

Procenat aktivnih pušača zaposlenih u zdravstvenim ustanovama :

- 2014. – prosjek 00,0% (nije dostavljen podatak),
- 2015. – prosjek 48,12%,
- 2016. – prosjek 46,00%.

Postoperativna infekcija rane:

- 2014. – prosječna stopa 27,79%,
- 2015. – prosječna stopa 11,38%,
- 2016. – prosječna stopa 1,96%.

Dekubitus (Proporcija dekubitusa na 1.000 hospitaliziranih pacijenata):

- 2014. – prosječna stopa 10,13%,
- 2015. – prosječna stopa 6,99%,
- 2016. – prosječna stopa 0,70%.

Dužina hospitalizacije za akutni infarkt miokarda:

- 2014. – prosječna stopa 12 dana,
- 2015. – prosječna stopa 10,29 dana,
- 2016. – prosječna stopa 9,93 dana.

Dužina hospitalizacije za moždani udar:

- 2014. – prosječna stopa 10 dana,
- 2015. – prosječna stopa 10,57 dana,
- 2016. – prosječna stopa 9,60 dana.

Ponovni neplanirani prijem unutar 30 dana od otpusta pod istom dijagnozom:
(Procenat od ukupnog broja pacijenata primljenih pod istom dijagnozom)

- 2014. – prosječna stopa 11,64%,
- 2015. – prosječna stopa 10,95%,
- 2016. – prosječna stopa 9,60%.

Neplanirane ponovljene operacije tokom iste hospitalizacije:

- 2014. – prosječna stopa 0,57%,
- 2015. – prosječna stopa 1,43%,
- 2016. – prosječna stopa 1,38%.

Stopa intrahospitalnih infekcija:

(Procenat od ukupnog broja otpusta)

- 2014. – prosječna stopa 3,55%,
- 2015. – prosječna stopa 0,23%,
- 2016. – prosječna stopa 0,24%.

Pad pacijenata (s kreveta, kod kretanja s lomom ili bez):

(Proporcija padova na 1.000 hospitaliziranih pacijenata)

- 2014. – prosječna stopa 3,54%,
- 2015. – prosječna stopa 1,15%,
- 2016. – prosječna stopa 1,47%.

- Zamjena rezultata testa: 0,00.
- Lijek administriran pogrešnom pacijentu: 0,00.
- Lijek dat u pogrešnoj dozi: 0,00.

Za 2017. godinu indikatori sigurnosti i kvaliteta će se prikupljati po istoj metodologiji: indikatori za obavezno prijavljivanje, elektivni indikatori i nepovoljni događaji do 31. januara 2018. godine, rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti je 15. mart 2018. godine, a za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima rok je 15. april 2018. godine.

5.7. Akreditacija standarda za primarnu zdravstvenu zaštitu kod ISQua

Da bi postali još uspješniji i zdravstvenim ustanovama u FBiH pružili što bolju uslugu u domenu sertifikacije i akreditacije, AKAZ je preduzeo korake da akredituje standarde za primarnu zdravstvenu zaštitu kod međunarodne asocijacije za standarde poznate pod nazivom ISQua (The International Society for Quality in Health Care - Međunarodno društvo za kvalitet u zdravstvu). Dobiti akreditaciju za standarde bi značilo da naše zdravstvene ustanove ne zaostaju u radu za ustanovama u Europskoj uniji, kao ni za onima u svijetu, pogotovo za razvijenim zemljama zapada koje rade koristeći standarde u ustanovama za zdravstvenu zaštitu.

Set standarda za primarnu zdravstvenu zaštitu koji je AKAZ pripremio za akreditaciju kod ISQua su:

1. Standardi za domove zdravlja, rev. 2017
2. Standardi za timove porodične medicine, rev. 2014
3. Standardi za centre mentalnog zdravlja, rev.2016
4. Standardi za apoteke, rev. 2017.

U pripremi za međunarodno priznanje standarda, AKAZ je u prethodnoj godini zajedno sa stručnim saradnicima revidirao standarde za domove zdravlja i apoteke. Svi standardi su prevedeni na engleski i spremni za proces akreditacije od strane ISQua.

ISQua kriteriji zahtijevaju da se set standarda za primarnu zdravstvene zaštitu posmatra i ocjenjuje kroz prizmu šest principa, a to su:

1. Unapređenje kvaliteta, standardi treba da su razvijeni tako da potiču zdravstvene organizacije da poboljšavaju kvalitet i izvedbu u svojoj organizaciji i time utiču na generalno poboljšanje kvaliteta zdravstvenog sistema;
2. Pacijent/korisnik usluge u centru pažnje, standardi treba da su razvijeni tako da je pacijent/korisnik usluge u fokusu, a standardi odražavaju kontinuitet u brizi i/ili usluzi;
3. Planiranje i izvedba u organizaciji, standardi treba da procijene kapacitet i efikasnost zdravstvene ustanove;
4. Sigurnost, standardi treba da uključe mjere zaštite i da unaprijede sigurnost pacijenta/korisnika usluge i posjetilaca;
5. Razvoj standarda, standardi treba da su planirani, formulisani i evaluirani kroz definisan i zahtjevan proces;
6. Mjerenje standarda, standardi bi trebali da obezbijede dosljedno i transparentno mjerenje postignutog.

Sam proces akreditacije kod ISQua traje do 10 mjeseci. Proces počinje prijavom standarda koji se žele akreditovati, popunjavanjem prijavnog formulara i plaćanjem prve rate računa za akreditaciju. Nakon toga ISQua šalje raspored aktivnosti i rokove u kojima se te aktivnosti trebaju uraditi.

AKAZ je prijavio set standarda za akreditaciju krajem oktobra 2017. i dobio raspored aktivnosti po kojem treba da uradimo sljedeće:

Akcija	Rok
Napraviti samoocjenu seta standarda za primarnu zdravstvenu zaštitu i predati je za tehnički pregled	26/02/2018
Usvojiti komentare tehničke ocjene i pripremiti i predati finalni izvještaj samoocjene	26/03/2018
Pregled finalnog izvještaja od strane dva vanjska ocjenjivača ISQua	04/05/2018
Nezvanična obavijest od Komisije za provjeru valjanosti o tome da li su standardi akreditovani	25/05/2018

Do 25. maja 2018. godine AKAZ bi trebao znati da li su standardi za primarnu zdravstvenu zaštitu zadovoljili kriterije ISQua i u slučaju da jesu trebali bi dobiti nezvaničnu obavijest od Komisije za provjeru da su standardi u skladu sa ISQua kriterijima.

Uručenje akreditacije, ukoliko su standardi zadovoljavajući, bi se trebalo održati u Kuala Lumpuru, Malezija na 35. Međunarodnoj konferenciji koju organizuje ISQua.

6. Jačanje mreže koordinatora kvaliteta

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ) je, sa ciljem formiranja mreže koordinatora kvaliteta, u 2013. godini pokrenula nekoliko aktivnosti kao što je **organizacija Seminara – dani kvaliteta**, razvoj indikatora izvedbe za domove zdravlja i bolnice te klinička revizija za timove porodične medicine. Također, nastavili smo intenzivno da radimo na našoj stranici sa željom da naše suradnike informiramo o svemu u vezi sa radom Agencije i sistemu poboljšanja sigurnosti i kvaliteta. S tim ciljem smo i dizajnirali i štampali brošuru pod nazivom AKAZ – kultura kvaliteta i pokrenuli AKAZ Agencija youtube kanal.

6.1. Dani kvaliteta u zdravstvu – Peti stručni seminar za koordinate kvaliteta

„Dani kvaliteta u zdravstvu – Peti stručni seminar za koordinate kvaliteta, ovlaštene ocjenjivače i menadžere zdravstvenih ustanova“ je nastavak tih aktivnosti i organizovan pod motom „Saradnja u fokusu – zajedno do kvalitetnijeg zdravstva na međunarodnom, regionalnom i lokalnom nivou“, a sa ciljem da se na jednom mjestu okupe **koordinatori kvaliteta** svih zdravstvenih ustanova u FBiH, **ovlašteni ocjenjivači** AKAZ-a ali i **direktori** tih zdravstvenih ustanova, kao ključni akteri u uspostavljanju i održavanju sistema kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga.

„Dani kvaliteta u zdravstvu – Peti stručni seminar za koordinate kvaliteta, ovlaštene ocjenjivače i menadžere zdravstvenih ustanova“ održan je 14. i 15.12.2017. godine i na ovom skupu prisustvovalo, prema registraciji, je **ukupno 242 zdravstvena profesionalaca**, gostiju, partnera, direktora i koordinatora kvaliteta zdravstvenih ustanova iz Federacije BiH, suradnika AKAZ-a kao i predstavnika međunarodnih organizacija sa kojima je Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) uspješno sarađivala u provođenju projekata unapređenja kvaliteta u 2017. godini. Registrirano je ukupno **98** koordinatora kvaliteta, **37** direktora/menadžera, **50** ovlaštenih ocjenjivača kvaliteta, a preostalih 57 učesnika su bili međunarodni i regionalni gosti, predavači te AKAZ-ovo osoblje. Ono što je ovdje bitno naglasiti je činjenica da je određen broj prisutnih zapravo sa dvojnog ulogom, oni su u ovlaštene ocjenjivači kvaliteta i koordinatori u svojim zdravstvenim ustanovama.

Ukupno 242 stručnjaka iz zdravstva i oblasti kvaliteta u zdravstvu i gostiju okupili su se na petim „Danima kvaliteta u zdravstvu FBiH“ koji su se održali u Sarajevu 14. i 15. decembra 2017. godine.

Stručni dio se održao 14.12.2017. i imao je dijelove posvećene koordinatorima kvaliteta, ovlaštenim vanjskim ocjenjivačima i menadžerima/direktorima zdravstvenih ustanova. Skup je otvorio i prisutne pozdravio direktor AKAZ-a, doc.dr. Ahmed Novo koji je nakon toga i nastavio taj dan sa svojom prezentacijom o indikatorima izvedbe kako bi ukazao na potrebu i obavezu svih zdravstvenih ustanova da sakupljaju i AKAZ-u dostavljaju potrebne izvještaje. Iza tog predavanja je Melka Mercvajler, prof. govorila o edukaciji koju je AKAZ ove godine održao za koordinate kvaliteta koja je trajala četiri mjeseca i bila podijeljena u šesnaest modula. Iza spomenutog je išao dio sa primjerima dobre prakse, iz naše zemlje i regiona. Nakon pauze uslijedila je radionica sa gošćom AKAZ-a, konsultanticom SZO u Briselu, Agnes Leotsakos koja je govorila o rješenjima i intervencijama po pitanju sigurnosti.

Nakon stručnog dijela sa koordinatorima kvaliteta, slijedila je sesija za ovlaštene ocjenjivače kvaliteta na kojima su govorili mag.iur. Adnan Bilić, pravnik Agencije koji je predstavio obavljene vanjske ocjene i nadzorne preglede. Potom je doc.dr. Vera Kerleta-Tuzović, stručni saradnik za standarde govorila o setovima standarda koji su revidirani ili nanovo razvijeni ove godine. Zatim je uslijedila studija slučaja – primjeri iz prakse koja se opet bazirala na domaćim i inostranim iskustvima uspostave sistema sigurnosti i kvaliteta.

Zadnja od tri sesije planirana za taj dan bila je posvećena zdravstvenim menadžerima sa temama koje su aktuelne za današnje vrijeme, od finansijske revizije o kojoj je govorio doc.dr. Hrvoje Šapina do dodatnog rada doktora medicine kroz legislativu o čemu je govorila Snježana Bodnaruk, sekretar Federalnog ministarstva zdravstva. Dodatno svjetlo je na tematiku bacio i doc.dr. Severin Rakić, voditelj Centra za zdravstveni menadžment u Republici Srpskoj koji je predstavio probleme sa kojim su se oni suočili prije desetak godina i na koji način je u RS-u riješen problem dodatnog rada doktora medicine. Nakon izlaganja je uslijedila veoma intenzivna diskusija što je potvrdilo dobar izbor tema kao i stručnost odnosno autoritet predavača na tom polju.

Datum: 14.12.2017. godine, četvrtak
(koordinatori kvaliteta, ovlašteni ocjenjivači kvaliteta i zdravstveni menadžeri)

Koordinatori kvaliteta: 13,00 – 16,15	
Moderatori – Melka Mercvajler/Vera Kerleta	
13,00 – 13,05	Pregled dnevnog reda i ciljeva obuke (Ahmed Novo)
13,05 – 13,30	Indikatori izvedbe (Ahmed Novo)
13,30 – 13,45	Edukacija za koordinate kvaliteta (Melka Mercvajler)
13,45 – 14,45	Primjeri dobre prakse: <ul style="list-style-type: none"> • Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju "Dr Miroslav Zotović" Banjaluka, Nataša Tomić, Bosna i Hercegovina; • Razvoj akreditacijskih standarda za stomatološke ordinacije, Vlado Davkovski, AZUS Srbija; • ISOSI, Željko Bajić, Bosna i Hercegovina
14,45 – 15,00	Pauza za kafu
15,00 – 16,15	Radionica: <ul style="list-style-type: none"> • Rješenja/intervencije za sigurnost i kvalitet zdravstvene zaštite (Agnes Leotsakos, SZO konsultant); Izazovi u radu koordinatora kvaliteta <ul style="list-style-type: none"> • Diskusija, zaključci i preporuke. (Halid Mahmutbegović, DZ Živinice)

Ovlašteni ocjenjivači kvaliteta: 16,30 – 18,00	
Moderatori – Enis Hasanović/Vildana Drljević	
16,30 – 16,35	Pregled dnevnog reda i ciljeva obuke (Ahmed Novo)
16,35 – 16,50	Pregled obavljenih vanjskih ocjena i nadzornih pregleda (Adnan Bilić)
16,50 – 17,15	Novi standardi AKAZ-a (Vera Kerleta)
17,15 – 17,45	Studija slučaja – primjeri iz prakse (Enis Hasanović) <ul style="list-style-type: none"> • Primjeri dobre prakse, • Kako pripremiti kvalitetan izvještaj, • Ovlašteni ocjenjivači u regionu (Vesna Zlatanović Mitić, Srbija), • Teme za diskusiju.
17,45 – 18,00	<ul style="list-style-type: none"> • Diskusija, zaključci i preporuke (Anela Galić, Apoteke/Ljekarne Vitez)
Zdravstveni menadžeri: 18,15 – 19,45	
Moderator – Adnan Bilić	
18,15 – 18,35	Finansijska revizija u zdravstvenim ustanovama (Hrvoje Šapina);
18,35 – 18,55	Dodatni rad doktora u privatnoj praksi (Snježana Bodnaruk);
18,55 – 19,15	Rad doktora u privatnoj praksi - Iskustva iz Republike Srpske (Severin Rakić);
19,15 – 19,45	OKRUGLI STO – pitanja i odgovori <ul style="list-style-type: none"> • Okrugli stol i diskusija

20,00	Zajednička večera i zabavni program za učesnike Dana kvaliteta
--------------	---

Zapisnik sa sesije za ovlaštene vanjske ocjenjivače kvaliteta

Prvog dana Stručnog seminara je u sesiji za ovlaštene vanjske ocjenjivače kvaliteta održan i okrugli sto sa diskusijom, prijedlozima i zaključcima koje je zapisala mr.ph. Anela Galić, jedan od istaknutih AKAZ-ovih ocjenjivača. Svrha je bila ne samo iznijeti neke novine, nego i ponoviti neke osnovne cijelog procesa: od pripreme, samog pregleda te pisanja i dostavljanja Finalnog izvještaja vanjskog ocjenjivača AKAZ-u.

Vanjski pregled

- Vanjski ocjenjivač mora pratiti sve izmjene standarda tj. sa stranice AKAZ-a preuzimati nove verzije ili revidirane verzije već postojećih standarda
- Osnova je da vanjski ocjenjivač NE ODLUČUJE o statusu Ustanove koju pregleda već utvrđuje nivo ispunjenosti kriterija; standarda
- Vanjski ocjenjivač treba:
 - Napraviti dobru pripremu (saznati sve o Ustanovi, pročitati samoocjenu)
 - Napraviti dobar pregled (utvrditi činjenično stanje i to evidentirati)
 - Napisati dobar Finalni izvještaj koji će komisiji dati objektivan uvid u uvedeni sistem sigurnosti/kvaliteta unutar Ustanove
- Vanjski ocjenjivač mora na formama za samoocjenu/vanjsku ocjenu, u dijelu za komentar vanjskog ocjenjivača, precizno navesti šta je uočeno i ako je ispunjenje „D“ mora se obrazložiti šta nedostaje i to navesti. Ne može se se napisati „D“ a u obrazloženju reći: „ dokumenti su u pripremi“ to je „N“ jer u trenutku pregleda (koji je zakazan) to nema.
- Vanjski ocjenjivač ne smije stavljati neodređene tvrdnje poput: možda, trebalo bi, nije baš dobro (sve se mora obrazložiti)
- Finalni izvještaj mora biti tačan, realan, treba da obuhvati sve bitne stavke koje su pregledane i treba da da komisiji uvid u samu Ustanovu. Što finalni izvještaj ima više bitnih informacija komisija može lakše donijeti odluku o statusu Ustanove.
- U dijelu „nalazi“ pišu se samo kriteriji koji nisu ispunjeni i obrazloženje
- U dijelu preporuke piše se sve što bi Ustanovi pomoglo da poboljša svoj rad, a ne utiče na konačni ishod

Od sada će komisija davati komentare na izvještaje vanjskih ocjenjivača u cilju poboljšanja kompletnog procesa.

dr. Ranko Čović je predložio da edukacije i simpoziji koje organizuje AKAZ budu bodovani od strane nadležne komore što bi išlo u zbroj poena potrebnih za obnavljanje licence, a mr.ph. Halida Sarač-Smajlagić je predložila da se organizuju radionice za vanjske ocjenjivače zavisno od zdravstvene struke kako bi se razmjenila iskustva i riješili eventualni problemi.

Drugi dan, 15.12.2017., je bio revijalnog tipa i otvoren je pozdravnim govorima AKAZ-ovih uvažanih gostiju. Prvo predavanje je bilo ono direktora AKAZ-a kojim je napravio presjek rada Agencije za 2017. godinu po pitanju urađenih edukacija, novih i revidiranih setova standarda, izvršenih vanjskih pregleda kao i onih nadzornih, te projekata u kojima Agencija učestvuje kao i organizacija sa kojima AKAZ saraduje. Zatim su slijedila predavanja stranih predavača, iz Poljske i Turske, te predavača Svjetske zdravstvene organizacije i ambasade Švicarske koja je predstavila projekte koje SDC ima i radi u BiH.

Na kraju ovog dana je uslijedila svečana dodjela AKAZ-ovih priznanja istaknutim zdravstvenim profesionalcima, te dodjela certifikata i akreditacija zdravstvenim ustanovama koje su stekle uslove za to.

Dodjelom priznanja završeni su "Dani kvaliteta u zdravstvu FBiH"

Dodjelom priznanja i pohvala zaslužnim institucijama i pojedincima za proteklu godinu, te akreditacija i sertifikacija zdravstvenim ustanovama završeni su četvrti "Dani kvaliteta u zdravstvu FBiH" koji su u organizaciji Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu FBiH (AKAZ) okupili više od 240 stručnjaka iz zdravstva i oblasti kvaliteta u zdravstvu.

Priznanje „**Šampion kvaliteta**“ za ovu godinu pripalo je Halidu Mahmutbegoviću iz DZ Živinice i dugogodišnjem saradniku AKAZ-a. Priznanje se dodjeljuje za doprinos u procesu uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta u FBiH.

Priznanje za izvrsnost u kategoriji „**Menadžer ustanove**“ dobili su Esed Omerkić, DZ Živinice i Izet Hasanović, DZ Banovići. U kategoriji „**Vanjski ocjenjivač**“ priznanja za izvrsnost su dobili Anel Okić, Ernesta Škaljo i Bakir Omerbegović, dok je u kategoriji „**Koordinator kvaliteta**“ priznanje dobio Ranko Čović. U kategoriji „**Facilitator**“ priznanja za izvrsnost dodijeljena su Salihu Slijepčeviću i Biljani Kurtović, U kategoriji „**Promotor kvaliteta**“ priznanja su dobili Malik Vodopić, Adnan Bajraktarević i Merima Kruščica.

Pohvale i priznanja dodijeljeni su za Zlatko VUčina, Maja Zarić, Tatjana Popović, Agan Dolović i Zlata Peševski.

Datum: 15.12.2017. godine, petak

(koordinatori kvaliteta, ovlašteni ocjenjivači kvaliteta i zdravstveni menadžeri, predstavnici ministarstava i međunarodnih organizacija, UN agencija, regionalne agencije, partneri i gosti)

Revijalni program: 9,30 – 14,30	
09,30 – 10,00	Pozdravni govori <ul style="list-style-type: none">— Prim. dr. Draženka Malićbegović; Ministarstvo civilnih poslova BiH;— Doc.dr. Vjekoslav Mandić, Federalni ministar zdravstva;— Vladimir Arsenović, AZUS – Republika Srbija;— Nina Bončić Mijatović, AAZ – Republika Hrvatska;— Sanja Simović; Udruženje pacijenata – Crna Gora.
10,00 – 10,45	Pregled aktivnosti AKAZ-a u 2017. godini <ul style="list-style-type: none">— Ahmed Novo, Direktor, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ)
10,45 – 11,15	Osiguranje kvaliteta zdravstvene zaštite u Evropskoj uniji <ul style="list-style-type: none">— Rafal Nizankowski, Poljska, Nacionalni centar za ocjenu kvaliteta zdravstvene zaštite.
11,15 – 11,30	Diskusija
11,30 – 12,00	Pauza za kafu
12,00 – 12,40	Sigurnost pacijenata i elektronski karton – u potpunosti digitalizirana bolnica Tire <ul style="list-style-type: none">— Gürhan Zincircioglu, Bolnica Tire (Tire Devlet Hastanesi), Turska
12,40 – 13,15	Sigurnost pacijenata: Kako učiniti zdravstvenu zaštitu sigurnijom? <ul style="list-style-type: none">— Agnes Leotsakos, Švicarska, Svjetska zdravstvena organizacija (SZO)
13,15 – 13,30	Projekti SDC u Bosni i Hercegovini <ul style="list-style-type: none">— Maja Zarić, SDC, Švicarska ambasada u Bosni i Hercegovini
13,30 – 14,00	Diskusija
14,00 – 14,30	Dodjela akreditacija/certifikacija, AKAZ-ovih priznanja i zahvalnica te zatvaranje seminara
14,30	Zakuska za učesnike

Analiza evaluacionog lista za obuku (ELZO)

ELZO je Evaluacijski List Za Obuku koji AKAZ koristi da bi dobio povratne informacije od učesnika, a po pitanju kvaliteta radionice/obuke/seminara. ELZO se koristi u svrhu unapređivanja AKAZ-ovih edukacija. ELZO se sastoji od 13 izjava podijeljenih u 3 domena:

- obuka,
- predavač,
- opći dio te
- dio za komentare i prijedloge.

ELZO je rađen po završetku seminara te je od tih rezultata načinjena srednja ocjena (Tabela 2.). Upitnik su ispunili svi učesnici seminara. Sa moguće 4 ocjene (1 - ne slažem se, 4 – u potpunosti se slažem) učesnici su mogli da iskažu svoje viđenje kvaliteta nastave, predavača, vježbi te da daju komentare i prijedloge.

		<u>M ± SD</u>
<u>OBUKA</u>	5. Sadržaj obuke je dobro pripremljen.	3.88 ± 0.34
	6. Na obuci su dobro pripremljene prezentacije.	3.88 ± 0.34
	7. Stečeno znanje će mi koristiti u profesionalnom radu.	3.75 ± 0.45
	8. Sadržaj obuke je važan i aktuelan.	3.88 ± 0.34
<u>PREDAVAČ</u>	9. Predavači su kompetentni.	4.00 ± 0.0
	10. Predavači su dobro pripremljeni.	3.94 ± 0.25
	11. Predavači dobro prenose znanje.	3.88 ± 0.34
	12. Predavači su napravili dobru radnu atmosferu.	3.88 ± 0.34
<u>OPĆENITO</u>	13. Sadržaj napredne obuke je ispunio Vaša očekivanja.	3.88 ± 0.34
	14. Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije.	3.69 ± 0.48
	15. Diskusije su bile vrlo korisne.	3.75 ± 0.45
	16. Zaključci su korisni u daljem radu.	3.81 ± 0.40
	17. Preporuke su korisne i potrebne za dalji rad.	3.81 ± 0.40

Tabela 2. ELZO rezultati sa izračunatom srednjom vrijednošću i standardnim odstupanjem.

Najniže ocjene su zabilježene kod izjave:

- Moje znanje nakon obuke je puno veće nego prije. (3.69 ± 0.48)

Najbolje su ocijenjene izjave:

- Predavači su kompetentni. (4.00 ± 0.0)

Srednja ocjena cjelokupnog seminara je 3,85.

U sekciji predviđenoj za komentare i prijedloge su zabilježene dvije sugestije:

- *“U budućem radu AKAZ-a neke kriterije prilagoditi našim uvjetima i našem standardu. Mi smo zemlja koja još trpi posljedice rata – ekonomske i nemamo niti uslove niti mogućnosti za veća opremanja i adaptacije.”*
- *“Sugerirati menadžerima da na Dane kvaliteta osim koordinatora kvaliteta i vanjskih ocjenjivača na iste pošalju i par uposlenika službi koje su akreditirane ili sertifikirane jer mogu čuti puno toga što će im pomoći u daljem radu.”*

Iz obraćanja doc.dr. Ahmed Nove učesnicima nakon održanog seminara

Poštovani i dragi prijatelji AKAZ-a i članovi zajednice kulture kvaliteta!

Svima vama koji ste nam i ove godine pomogli da organiziramo i održimo Dane kvaliteta, i da tako dobijemo priliku da se podsjetimo važnih zbivanja iz 2017.-te godine, kao i da podijelimo priznanja zaslužnim pojedincima, želimo, još jednom reći – HVALA!

Također želimo iskazati i nadu da vam je ova manifestacija bila korisna, te prilika za susret sa prijateljima i kolegama koja se rado čeka. Ako smo uspjeli ispuniti vaša očekivanja, onda nam je to najbolja nagrada za trud koji smo uložili i potvrda potrebe za okupljanjem.

Već sada počinjemo pripreme za iduću godinu za koju najavljujemo da će biti - drugačija od svih dosadašnjih. Da bismo ispoštovali trend poboljšanja, odlučili smo da ćemo uvesti određene promjene u smislu formata ovog našeg skupa ali o detaljima za sada – samo toliko.

Do novih Dana dana kvaliteta u zdravstvu u FBiH, pozivamo vas da nam dostavite komentare i sugestije koje ćemo rado uzeti u razmatranje. Na koncu, pozivamo vas također da nam tokom cijele iduće godine šaljete kandidature za pojedince koje, po vašem mišljenju, treba izdvojiti i prepoznati kao izvrsne te im dati odgovarajuća priznanja. AKAZ-ova komisija zaprimiće sve aplikacije i time će biti olakšan njen rad i ispoštovana procedura izbora najboljih.

Zaključak

Peti Dani kvaliteta u zdravstvu su učesnicima istih predstavili dosta novina koje je Agencija uradila u 2017. godini. Kao što je i glasio moto ovog Seminara Saradnja u fokusu; zajedno do kvalitetnijeg zdravstva na međunarodnom, regionalnom i lokalnom nivou AKAZ je pozvao kolege i suradnike iz okruženja, kao i neke od uvažanih stručnjaka po pitanju sigurnosti i kvaliteta u svijetu.

Želja nam je bila da našim saradnicima i dragim prijateljima predstavimo dokle smo svi skupa došli u ovoj godini, a isto tako i da vidimo gdje se mi nalazimo kada se uporedimo sa zemljama u regionu. Naročitu pažnju smo skrenuli svim prisutnim na oznaku „Patients included” koja je bila na našim promotivnim posterima, kojom smo svima dali do znanja da sve što mi radimo, radimo zapravo radi pacijenata i tražimo njihove sugestije gdje god nam one mogu pomoći (kod izrade standarda, kod procjene urađenog dijela koji se odnosi na prilagodbu pristupačnosti usluga upravo njima – pacijentima).

Gledajući ocjenu sa ELZO-a, vidimo da su učesnici i ove godine bili zadovoljni onim što im je prezentirano, a mi već imamo planove da Šesti Dani kvaliteta naredne godine budu bolji nego prethodni.

Prilog:

[6.1.1 Izvještaj sa Petoq stručnoq seminara za koordinatore kvaliteta u Federaciji BiH](#)

6.2. Brošura: „AKAZ – kultura kvaliteta“

Predgovor

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH, u vrijeme kada je osmišljena, i kada su povedeni prvi razgovori o potrebama postojanja jedne ovakve organizacije, kao i mogućnostima njenog osnivanja i egzistiranja, predstavljena je kao - novitet, i kao nužni kvalitativni pomak za zdravstveni sektor i cjelokupnu zajednicu. Od tada je prošlo već skoro petnaest godina, i do danas su ostvareni mnogi od tada postavljenih ciljeva, koje su idejni začetnici i osnivači zacrtali, kako bi agencija zaživjela i postala nužni, neophodni i konstruktivni konstitutivni dio sistema.

Uloženi trud svih nas koji radimo u AKAZ-u, naših mnogobrojnih saradnika i ostalih zdravstvenih radnika koji, u svojim radnim sredinama svakodnevno promoviraju kulturu kvaliteta i sigurnosti zdravstvenog okruženja vlastitim angažmanom, i primjenom dobre prakse, do sada je doprinosa da se, sve ono što agencija jeste, ono što ona radi, i ono čime se bavi, vidi u najširoj javnosti i profesionalnoj zajednici. Uz zvanične internetske i Facebook stranice AKAZ-a, a sa širenjem obima aktivnosti o kojima želimo da se zna još više, javlja se potreba i za oblikom štampanog materijala koji bi bio jednostavno štivo za stručnu, ali i širu čitalačku publiku. Sve to bitno je kako za AKAZ, tako i za sve one koji dolaze u kontakt sa AKAZ-om, i problematikom vezanom za domen rada naše agencije - za zdravstvene radnike, medicinske stručnjake, vodstva zdravstvenih ustanova, i, na koncu, ništa manje važne – zdravstvene osiguranike, pacijente i krajnje korisnike zdravstvene zaštite u FBiH. Zbog svega toga, koristeći razmišljanja, prijedloge rješenja, apstrakte, koncepte, i sažetke tematskih dijelova za konačni izgled brošure, koje ste nam svi vi – naši saradnici, prijatelji agencije i posvećenici temi kvaliteta zdravstva općenito – dostavili u fazi pripreme, uspjeli smo predmet našeg rada uobličiti u brošuru koju vam predstavljamo. Smatrali smo da brošura ne treba biti obimna, opterećena stručnim, malo razumljivim pojmovima, ili terminima koji su bliski isključivo obučanim profesionalcima; ali, s druge strane, ni isključivo laički orjentirana.

Koncipiranje, i traženje te, prave mjere formata, i suštinskog sadržaja, izlučilo je brošuru pod nazivom „AKAZ – kultura kvaliteta“ - u čijoj izradi smo usvojili formu ilustriranog kratkog opisa temeljnih pojmova u vezi sa agencijom, sigurnost, kvalitet, i postupke sertifikacije i akreditacije u zdravstvu. Misija, vizija, struktura organizacije, predmet i metod rada, oblici saradnje koje AKAZ primjenjuje u svom radu, predstavljeni su jezgrovito i koncizno, a sa namjerom da svako ko pročita ovu brošuru, stekne jasnu predstavu o tome ko smo, šta radimo, i, šta želimo, i trebamo postići.

Nadamo se da će brošura koju vam donosimo biti informativna, promotivna i korisna alatka, od pomoći u radu, i vašim budućim kontaktima sa AKAZ-om, i temama koje se tiču sistema sigurnosti i kvaliteta, a kojima se, u konačnici, nastoji postići temeljno poboljšanje zdravstvenih usluga u našoj zajednici.

Promocija brošure – saopštenje za medije

U hotelu 'Bosnia' u Sarajevu u srijedu 10. maja u 11,00 sati biće održana promocija brošure "AKAZ-Kultura kvaliteta" u izdanju Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ). Kako najavljuju iz AKAZ-a, "Kultura kvaliteta" je informativna, promotivna i korisna alatka, od pomoći u radu, i kontaktima sa AKAZ-om, i temama koje se tiču sistema sigurnosti i kvaliteta kojima se nastoji postići temeljno poboljšanje zdravstvenog sistema.

"Brošura je namijenjena za sve one koji dolaze u kontakt sa AKAZ-om, i problematikom vezanom za domen rada naše agencije - za zdravstvene radnike, medicinske stručnjake, vodstva zdravstvenih ustanova, i, na koncu, ništa manje važne – zdravstvene osiguranike, pacijente i krajnje korisnike zdravstvene zaštite u FBiH. Brošura je urađena u formi pojmovnika na 36 stranica. Smatrali smo da brošura ne treba biti obimna,

opterećena stručnim, malo razumljivim pojmovima, ili terminima koji su bliski isključivo obučanim profesionalcima, ali ni isključivo laički orijentirana”, kaže direktor AKAZ-a Ahmed Novo, ističući činjenicu da je brošura u potpunosti domaći proizvod i da su sve fotografije u brošuri nastale diljem FBiH: od Čelića, Sapne, Živinica do Sarajeva, Tuzle, Tešnja ili Mostara.

“Osnivač AKAZ-a je Federacija BiH i prije skoro petnaest godina u vrijeme kada je Agencija osmišljena, i kada su povedeni prvi razgovori o potrebama postojanja jedne ovakve organizacije, kao i mogućnostima njenog osnivanja, predstavljena je kao kvalitativni pomak za prije svega za pacijente, korisnike zdravstvene zaštite ali i za zdravstvene djelatnike i zdravstveni sektor te cjelokupnu zajednicu. Do danas su ostvareni mnogi od tada postavljenih ciljeva, naša misija je kvalitet kao način razmišljanja, a cilj nam je da svaka osoba koja ulazi u zdravstveni sistem prođe sigurnim i kvalitetnim putem do zdravlja. To smo željeli pokazati i ovom brošuram”, kazao je Novo dodajući da datum promocije nije izabran slučajno:

“Dan Evrope obilježava se 9.maja, i ovo je naš doprinos promociji evropskih vrijednosti. Sa velikim zadovoljstvom mogu reći da mi spremno dočekujemo zahtjeve EU što smo i imali priliku nedavno da demonstriramo davanjem odgovorima na pitanja iz poglavlja 28.-Zaštita potrošača i zdravlja iz Uputnika Evropske komisije. Odgovorili smo na pitanja koja se tiču našeg posla, a odnose se na indikatore kvaliteta, članstvo u međunarodnim organizacijama, obuku zdravstvenog osoblja, sistem kvaliteta u laboratorijama, socijalnu inkluziju, promociju zdravog stila života”, dodao je Novo.

Prilog:

[6.2.1 Brošura: AKAZ – kultura kvaliteta](#)

6.3. Vijesti i obavještenja na web stranici AKAZ-a u 2017. godini

Potreba ažurnog i preciznog informiranja korisnika usluga i posjetilaca oficijelne stranice ustanove ili preduzeća, u današnje vrijeme, nije uopće upitna, već predstavlja standard dobre komunikacije i otvorenog kanala protoka podataka.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH, obavlja ovu djelatnost trudeći se da adekvatno pruži dostatan broj informacija kako bi se obezbijedilo načelo transparentnosti u radu, ali i postigla svrha komunikacijskog alata. Na našoj stranici smo, u protekloj godini, od 04.01. do, zaključno - 22.12., objavili ukupno 222 (142 u 2016. godini) napisa raznog sadržaja – od vijesti o aktivnostima, do obavještenja za specifične grupe korisnika naših usluga, ili saradnike AKAZ-a.

Poseban dio vijesti i obavještenja predstavljaju grafički uradci i foto-materijal koji je najčešće linkovan kao prilog tekstovima. Na taj način omogućen je uvid, i približe vizualno informiranje o detaljima o kojima donosimo napiše.

Frekvencija kojom osvježavamo našu stranicu ovisi o intenzitetu i važnosti zbivanja i pojedinih događaja. U maju 2017 godine, objavljeno je ukupno 28 napisa, za razliku od prosjeka od 18 mjesečnih napisa. Zasigurno nije moguće održati predvidiv broj tokom cijele godine, ali smatramo da je postignut optimum što se tiče kvantitativno-kvalitativnog odnosa, a u cilju prilagođenom pravnoj i institucionalnoj prirodi agencije.

Broj upisa (Vijesti i obavještenja) na stranici po mjesecima:

Januar – 18 upisanih vijesti i obavještenja;
Februar – 15 upisanih vijesti i obavještenja;
Mart – 19 upisanih vijesti i obavještenja;
April – 19 upisanih vijesti i obavještenja;
Maj – 28 upisanih vijesti i obavještenja;
Juni – 22 upisanih vijesti i obavještenja;
Juli – 12 upisanih vijesti i obavještenja;

Avgust – 06 upisanih vijesti i obavještenja;
Septembar – 19 upisanih vijesti i obavještenja;
Oktobar – 22 upisanih vijesti i obavještenja;
Novembar – 21 upisanih vijesti i obavještenja;
Decembar – 20 upisanih vijesti i obavještenja.

Iz priloženog pregleda broja upisa na stranici po mjesecima je uočljivo da u ljetnim mjesecima nije bilo prekida objavljivanja vijesti i informacija. Za uspješno korištenje informativnog prostora vodilo se računa i o dužini tekstova kao i rasporedu vijesti u radnom kalendaru i shemi aktivnosti.

Osim objava na web stranici, AKAZ održava i stranice na društvenim mrežama, za sada samo Facebook, gdje prenosimo iste napise, ali sa mogućnostima intervencija čitalačke publike.

Tabela 4. Pregled vijesti sa web site-a AKAZ-a za 2017. godinu

Br.	Naslov vijesti	Datum
1.	Novogodišnja čestitka	29.12.2017
2.	Usvojen plan i program rada AKAZ-a za 2018. godinu i dodijeljene certifikacije za 16 TPM	28.12.2017
3.	Novogodišnji intervju: Ahmed Novo, direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u FBiH "Sretni i zadovoljni pacijenti su naš glavni cilj"	27.12.2017
4.	VANJSKA OCJENA JZU GRADSKA APOTEKA SREBRENİK	26.12.2017
5.	GOSTOVANJA U DOMAĆIM ELEKTRONSKIM MEDIJIMA U POVODU DECEMBARSKIH AKTIVNOSTI	22.12.2017.
6.	OZVANIČEN POČETAK CERTIFIKACIJE: Europski standardi u Domu zdravlja Ljubuški	21.12.2017.
7.	VANJSKA OCJENA 18. I 19. DECEMBRA 2017. U ZENIČKOM ZAVODU ZA BOLESTI OVISNOSTI	21.12.2017.
8.	„ESTHEPHARM“ SARAJEVO - PRVA APOTEKA U F BiH U POSTUPKU AKREDITACIJE, 18 i 19.12.2017. - Vanjska ocjena za „Viva 7“ i „Estepharm“	20.12.2017.
9.	DOPUNA ISOSI STANDARDNA SA DIJELOM KOJI SE ODNOSI NA PROBLEM DEMENCIJE	19.12.2017.
10.	HVALA SVIMA! Nakon manifestacije Dani kvaliteta u zdravstvu 2017.	18.12.2017
11.	ZAVRŠENI "DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017.": Dr. Halid Mahmutbegović "Šampion kvaliteta"	15.12.2017.
12.	POČELI "DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017.": Saradnja u fokusu – Zajedno do boljeg zdravstva na međunarodnom, regionalnom i lokalnom nivou	14.12.2017.
13.	-1 DAN DO DQ17 SUTRA ZAPOČINJE MANIFESTACIJA „DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017.“	13.12.2017.
14.	VANJSKA OCJENA U OPĆOJ BOLNICI „DR. MUSTAFA BEGANOVIĆ“ GRAČANICA - Prva opća bolnica u FBiH u postupku akreditacije	12.12.2017.
15.	OPĆA BOLNICA PRVA UVODI STANDARDE ZA OSOBE S INVALIDITETOM: "Pred nama je veliki posao, ali uradićemo ga srcem!"	11.12.2017
16.	U ŠTAMPI „SIGURNOST I KVALITET“ GODIŠNJAK AGENCIJE ZA KVALITET I AKREDITACIJU U ZDRAVSTVU U FBiH	07.12.2017.
17.	OPĆA BOLNICA „PRIM.DR. ABDULAH NAKAŠ“ U SARAJEVU POČINJE S PILOTIRANJEM INKLUZIVNIH STANDARDNA ZA OSOBE S INVALIDITETOM	06.12.2017
18.	NADZORNI PREGLED U J.U. „APOTEKE SARAJEVO“ Vanjski ocjenjivači AKAZ-a u jednodnevnom nadzornom pregledu	05.12.2017.
19.	AKAZ ZAPOČEO EDUKACIJU TIMOVA PORODIČNE MEDICINE U DOMU ZDRAVLJA ŽEPČE	04.12.2017.
20.	E-POZIV VANJSKIM OCJENJIVAČIMA ZA DANE KVALITETA U ZDRAVSTVU U FBiH 2017.	01.12.2017.
21.	Uručeni certifikati timovima porodične medicine u DZ Vareš	30.11.2017.
22.	POZIV KOORDINATORIMA ZA DANE KVALITETA U ZDRAVSTVU U FBiH 2017.	29.11.2017.
23.	U domu zdravlja Zenica održana edukacija za doktore i medicinske sestre	29.11.2016.

	PAT program	
24.	MINISTAR ZDRAVSTVA U FBiH DOC. DR. VJEKOSLAV MANDIĆ PRIMIO DIREKTORA AKAZ-a DOC. DR. AHMEDA NOVU NA RADNI SASTANAK U POVODU DANA KVALITETA 2017.	28.11.2017.
25.	VANJSKA OCJENA 13 TIMOVA PORODIČNE/OBITELJSKE MEDICINE U DOMU ZDRAVLJA KALESIJA	27.11.2017.
26.	ZAPOČINJE POSTUPAK PILOTIRANJA INKLUZIVNIH STANDARDA ZA OSOBE S INVALIDITETOM U O.B. „PRIM.DR. ABDULAH NAKAŠ“, SARAJEVO	24.11.2017.
27.	KONFERENCIJA O SESTRINSTVU KOJOM SE OBILJEŽAVA KRAJ PRVE FAZE PROJEKTA JAČANJE SESTRINSTVA U BIH, Banja Luka 22. - 23.11.2017.	23.11.2017.
28.	DODIJELJENO 23 CERTIFIKACIJE I 8 AKREDITACIJA TE USVOJENI INKLUZIVNI STANDARDI ZA OSOBE SA INVALIDITETOM I PROŠIREN POPIS VANJSKIH OCJENJIVAČA	22.11.2017
29.	9. SIMPOZIJ MAGISTARA FARMACIJE FBiH, TEMA: UTJECAJ HRANE I SUPLEMENATA NA ISHODE TERAPIJE SA LIJEKOVIMA Ilidža 17.-19.11.2017.	21.11.2017.
30.	Peti stručni seminar za koordinate, ovlaštene ocjenjivače kvaliteta i zdravstvene menadžere u FBiH, DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU U FBiH 2017. 14. i 15.12.2017. Hotel „Hollywood“ Ilidža	20.11.2017.
31.	IZLAGANJE DIREKTORA AKAZ-a NA MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI U ASTANI (KAZAHSTAN), Tema konferencije: „Kvalitet zdravstvenih usluga, sigurnost pacijenata i akreditacija“	17.11.2017.
32.	JAČANJE UPRAVLJANJA USLUGAMA U OBLASTI JAVNOG ZDRAVLJA U ZDRAVSTVENOJ MREŽI JUGOISTOČNE EVROPE (SEEHM) – DIJALOG O POLITICI, Banja Luka, 15.11.2017.	16.11.2017.
33.	OBUKA U ORGANIZACIJI PARTNERSTVA ZA JAVNO ZDRAVLJE (PJZ) I POPULACIJSKOG FONDA UJEDINJENIH NACIJA (UNFPA) „Odgovor na krizne situacije“	15.11.2017.
34.	USPOSTAVA „E“ REGISTRA OSOBA OBOLJELIH OD DIJABETESA U KANTONU SARAJEVO	14.11.2017.
35.	PRIPREME AKTIVNOSTI ZA NAREDNU FAZU PROJEKTA MENTALNOG ZDRAVLJA U BIH, Vitez, 08. i 09.11.2017.	13.11.2017.
36.	NA SASTANKU SA RAVNATELJICOM HRVATSKE AAZ PONOVLJENA SVESRDNA KOLEGIJALNA PODRŠKA I NAGLAŠENA VAŽNOST PROCESA AKREDITACIJE	10.11.2017.
37.	LJEKAR - POZIV BEZ RADNOG VREMENA	09.11.2017.
38.	Program dodatne obuke (PAT) u Domu zdravlja Zenica	07.11.2017.
39.	ZAVRŠENA VANJSKA OCJENA TIMOVA PORODIČNE MEDICINE IZ DOMA ZDRAVLJA GRADAČAC	06.11.2017.
40.	Otvoren javni oglas za upražnjene pozicije u Upravnom odboru/vijeću AKAZ-a	03.11.2017.
41.	Sertifikacija zdravstvenih ustanova apoteka u FBiH	02.11.2017.
42.	Radionica: „Perspektive akreditacije i razmjena kadrova u regionu“, Beograd 31.10.2017.	31.10.2017.
43.	U novembru AKAZ dogovorio certifikaciju 32 tima porodične/obiteljske medicine	31.10.2017.
44.	Dom zdravlja Čelić obilježio 24. godina uspješnog rada	30.10.2017.
45.	Edukacija za polaznike programa Kontinuirane profesionalne edukacije (KPE) – prvi nivo (SHCE 1)	27.10.2017.
46.	50 timova porodične medicine iz FBiH u fazi pripreme za akreditaciju	26.10.2017.
47.	Promocija priručnika - Standardne operativne procedure zdravstvene njege u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	25.10.2017.

48.	Sertifikacija zdravstvenih ustanova apoteka u FBiH, Vanjska ocjena PZU apoteke „Delfin“ i PZU apoteka „AL–Hana Medrese“ Sarajevo	24.10.2017.
49.	Nacrt - Inkluzioni standardi za osobe s invaliditetom (ISOSI)	23.10.2017.
50.	DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017.	20.10.2017.
51.	REAKREDITACIJA CENTARA ZA MENTALNO ZDRAVLJE U FBiH Urađene dvije vanjske ocjene CMZ u Vitezu i Gračanici, iduće sedmice predviđene još tri	19.10.2017.
52.	ZAVRŠENA VANJSKA OCJENA TIMOVA PORODIČNE MEDICINE IZ DOMA ZDRAVLJA TEOČAK	18.10.2017.
53.	RADNI SASTANAK DIREKTORA AKAZ-a I ZZIJ KS, Prva certificirana i akreditirana ustanova u FBiH kontinuirano unapređuje dostignuti nivo sigurnosti i kvaliteta	17.10.2017.
54.	DOSTAVA DOKUMENATA ZA PROVEDBU POSTUPKA UPISA NA LISTU VANJSKIH OCJENJIVAČA, Slijed koraka za ozvaničenje statusa vanjskog ocjenjivača	16.10.2017.
55.	UNAPREĐENJE SIGURNOSTI I KVALITETA USLUGA ZDRAVSTVENIH USTANOVA U PRIVATNOM VLASNIŠTVU, Banja Luka 12.10.	13.10.2017.
56.	21 POLAZNIK USPJEŠNO OKONČAO SPECIJALNU OBUKU ZA VANJSKE OCJENJIVAČE	12.10.2017.
57.	REAKREDITACIJE CMZ-a PO NOVIM STANDARDIMA, I VANJSKA OCJENA ZA JOŠ 4 CENTRA U OKTOBRU	11.10.2017.
58.	Dogovorena sertifikacija 19 timova porodične medicine Doma zdravlja Srebrenik	10.10.2017
59.	PRODUŽEN ROK ZA PRIJAVU I POHAĐANJE DVODNEVNE OBUKE ZA OVLAŠTENE OCJENJIVAČE VANJSKE PROVJERE KVALITETA	09.10.2017.
60.	AKAZ NA 34.-toj MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI ISQUa-e U LONDONU	06.10.2017.
61.	Okrugli sto u povodu Svjetske sedmice dojenja	05.10.2017.
62.	AKAZ U POSJETI DOMU ZDRAVLJA ŽEPČE, Ravnateljica doma zdravlja Žepče, dr. Ana Zlovečera Jukić, izrazila nadu u skori početak ulaska u postupak uvođenja sustava sigurnosti i kvalitete	04.10.2017.
63.	Poziv za nove kandidate - Poziv za prijavu i pohađanje dvodnevne obuke za ovlaštene ocjenjivače vanjske provjere kvaliteta	02.10.2017.
64.	Usvojeni Standardi za poliklinike i Finansijski plan Agencije	29.09.2017.
65.	Održana jednodnevna radionica o postupku sertifikacije i akreditacije zdravstvenih ustanova	28.09.2017.
66.	AKAZ na sastanku radne grupe za izradu Kliničke vodilje za preeklampsiju Vlašić, 26.09.2017.	27.09.2017.
67.	Budućnost zdravstva je u sigurnosti i kvalitetu, Interview direktora opće bolnice „Prim.dr Abdulah Nakaš“ – poziv na savremeni pristup zdravstvu	26.09.2017.
68.	Sastanak sa direktorom i saradnicima JU „Apoteke Sarajevo“, Nastavak postupka sertifikacije za 15 apoteka	25.09.2017.
69.	Sastanak direktora AKAZ-a i direktora Doma zdravlja Stari Grad Mostar	22.09.2017.
70.	Danas i sutra, u Mostaru se zaključuje edukacijski ciklus za TPM u okviru projekta SZO	21.09.2017.
71.	PONOSNI NA ZNAK „Patients Included“, Manifestacije koje organizuje AKAZ od sada sa znakom o poštivanju načela uključenja pacijenata	20.09.2017.
72.	U Zenici još dvadeset jedan tim porodične/obiteljske medicine prošao obuku u okviru Projekta SZO	19.09.2017.
73.	Poziv za prijavu i pohađanje dvodnevne obuke za ovlaštene ocjenjivače	18.09.2017.

	vanjske provjere kvaliteta	
74.	AKAZ-ovi predstavnici u Domu zdravlja Lukavac, Dogovoren nastavak rada u vezi Projekta mentalnog zdravlja u BiH i zakazan početak postupka facilitacije za decembar	15.09.2017.
75.	AKAZ na stručnom skupu: „Strategija za seksualno i reproduktivno zdravlje 2018. - 2022.“ Radionica za strateško planiranje u organizaciji UNFPA	14.09.2017.
76.	Direktor AKAZ-a na radnom sastanku sa g. Fuadom Husićem, direktorom JUDZKS	13.09.2017.
77.	Do kraja mjeseca, vanjska ocjena za reakreditaciju prvih 4, od predviđenih 8 CMZ	11.09.2017.
78.	Održana prigodna svečanost u povodu fokusirane akreditacije Studentske poliklinike UNSA	08.09.2017.
79.	Održana edukacija za 20 TPM/TOM u okviru projekta SZO	07.09.2017.
80.	Osnovna obuka o sertifikaciji/akreditaciji zdravstvenih ustanova	06.09.2017.
81.	Završen prijevod Standarda sigurnosti i kvaliteta za zdravstvene ustanove – u toku zadnja faza pripreme za akreditaciju kod ISQua	05.09.2017.
82.	Ljetnja škola u Beču o aspektima politike uređivanja cijene lijekova	04.09.2017.
83.	Predstavnici AKAZ-a u posjeti zdravstvenim ustanovama tri kantona/županije, Široki Brijeg, Posušje, Tomislavgrad, Glamoč, Drvar i Jajce – kvalitet zdravstvenih ustanova na prvom mjestu	31.08.2017.
84.	Projekat reakreditacije 8 centara za mentalno zdravlje Nakon tri godine, 4 CMZ-a spremna za obnovu akreditacijskog statusa	29.08.2017.
85.	Obuka osoblja apoteka o procesu sertifikacije i sertifikacijskim standardima	28.08.2017.
86.	Poziv za domove zdravlja da imenuju timove porodične medicine za postupak akreditacije	22.08.2017.
87.	AKAZ u posjeti UKC Tuzla sa kolegama iz Centra za zdravstveni menadžment Banja Luka	17.08.2017.
88.	Kalendar radnih obaveza AKAZ	14.08.2017.
89.	U AKAZ-u ljetnji raspored rada u periodu od 24.07.- 14.08	21.07.2017.
90.	Poziv korisnicima za dostavu komentara, i prijedloga za izmjene i/ili dopune teksta Nacrta Akreditacijskih i sertifikacijskih standarda za poliklinike	20.07.2017.
91.	Najava vanjske ocjene timova porodične medicine u Domu zdravlja Vareš Pregled tri tima predviđen za 24.07.2017.	17.07.2017.
92.	Prikupljen značajan broj primjera procedura iz zdravstvenih ustanova FBIH	17.07.2017.
93.	Okrugli sto na temu “Planiranje porodice/obitelji: Osnajivanje žena i parova - razvijanje stanovništva”.	14.07.2017.
94.	Vanjska ocjena u Zavodu za zdravstvenu zaštitu studenata UNSA Ocjenjivači AKAZ-a u dvodnevnom pregledu za fokusiranu akreditaciju	13.07.2017.
95.	AKAZ na pripremnom sastanku u povodu otpočinjanja Druge faza Projekta mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini, Hotel „Park“ Doboj, 11. i 12.07.2017.	12.07.2017.
96.	Vanjske ocjene u 12 objekata iz lanca apoteka „Adonis“	10.07.2017.
97.	Prilozi za jačanje Zajednice kulture kvaliteta	07.07.2017.
98.	Apoteke! Da li prikupljate i obrađujete podatke za indikatore? Napomena ispunjenja obaveze	04.07.2017.
99.	AKAZ učestvovao na Međunarodnom skupu u Skoplju od 28.06.- 01.07. Radionica - trening trenera	01.07.2017.
100.	Edukacija za polaznike programa Kontinuirane profesionalne edukacije (KPE) – treći nivo (SHCE 3)	01.07.2017.
101.	Završena obavezna opća obuka za koordinate kvaliteta za 2017. godinu - Promovirana 32 kandidata – polaznika obuke	29.06.2017.

102.	Razmatrana akreditacija centra za mentalno zdravlje DZ Banovići i Ginekološko-akušerske klinike UKCT	28.06.2017.
103.	Konferencija „Doprinos osoba s invaliditetom inkluziji u Bosni i Hercegovini“ AKAZ-u dodijeljeno priznanje od strane organizatora	27.06.2017.
104.	Godišnji skup zemalja članica HTAi 2017. Rim, Italija 17. – 23.06. AKAZ predstavio stanje u FBiH	23.06.2017.
105.	Vanjski pregled u svrhu re-akreditacije porodilišta UKC Tuzla	23.06.2017.
106.	Šesnaesta radionica za koordinateure kvaliteta, Modul: „Razmjena iskustava dobre prakse“	22.06.2017.
107.	Završene četiri radionice Projekta mentalno zdravlje u BiH	21.06.2017.
108.	Završen edukacijski ciklus u okviru priprema za postupak sertifikacije i akreditacije Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog Kantona	20.06.2017.
109.	Konferencija: "Analiza stanja integriteta u procesima dostupnosti lijekova u Bosni i Hercegovini", AKAZ na Tematskoj konferenciji održanoj 14.06. u hotelu „Bristol“ u Sarajevu	19.06.2017.
110.	Petnaesta radionica za koordinateure kvaliteta Modul: „Indikatori izvedbe“	16.06.2017.
111.	AKAZ sudjelovao na skupu Intersektorski dijalog o politikama u organizaciji SZO u BiH, Grand Hotel Neum, 12 – 13. juni/lipanj 2017.	15.06.2017.
112.	Predavanje u organizaciji "Kluba potrošača" u Tuzli	14.06.2017.
113.	Prvi rezultati nadzornih pregleda porodilišta u okviru projekta akreditacije Baby Friendly Hospital (Bolnica – prijatelj beba), u Zenici i Novoj Biljoj	12.06.2017.
114.	AKAZ u posjeti Domu zdravlja Mostar, Doc. Dr. Ahmed Novo, razgovarao sa ravnateljem Doma zdravlja Mostar Mr.sci.med dr. Mariom Kordićem o predstojećoj saradnji	09.06.2017.
115.	Provedena vanjska ocjena CMZ DZ Banovići u svrhu akreditacije Projekat mentalno zdravlje u BiH: „Akreditacija centara za zaštitu mentalnog zdravlja“	09.06.2017.
116.	Četrnaesta radionica za koordinateure kvaliteta, Modul 14: „Vještina komuniciranja“	08.06.2017.
117.	Pozitivni propisi FBiH odlična su osnova i okvir za direktnu saradnju sa načelnicima općina“	07.06.2017.
118.	Nastavak edukacije u ZzJZTK, Modul: Upravljanje rizikom	06.06.2017.
119.	U toku nadzorni pregled akreditiranih porodilišta „Bolnice - prijatelji beba“	05.06.2017.
120.	EDUKACIJA ZA UČESNIKE SHCE 2	05.06.2017.
121.	Pozitivni propisi FBiH odlična su osnova i okvir za direktnu saradnju sa načelnicima općina“	05.06.2017.
122.	Trinaesta radionica za koordinateure kvaliteta Modul 13: „Upravljanje rizikom i prijava i analiza incidentnih situacija“	01.06.2017.
123.	Razmatrana certifikacija pet apoteka i akreditacija dva centra za mentalno zdravlje	31.05.2017.
124.	Nastavak edukacije u ZzJZTK, Modul: Strateško i akciono planiranje	30.05.2017.
125.	Sertifikacija zdravstvenih ustanova apoteka u FBiH	30.05.2017.
126.	Edukacija za osoblje apoteka Zeničko – dobojskog kantona	29.05.2017.
127.	Međunarodni simpozij 25-27.05.2017. POBOLJŠANJE KVALITETE U ZDRAVSTVU – EUROPSKI POGLEDI, Direktor AKAZ-a na skupu u Biogradu na Moru: „Zdravstvo nema granice.“	28.05.2017.
128.	Dvanaesta radionica za koordinateure kvaliteta Modul 12: „Planiranje i pokretanje projekta“	25.05.2017.
129.	Certifikacija zdravstvenih ustanova apoteka u FBiH Vanjska ocjena apoteka: „ Amara“ Srebrenik i „ Đulović-company“ Živinice	24.05.2017.

130.	Obilježen Svjetski dan multiple skleroze u Kantonu Sarajevo	24.05.2017.
131.	AKAZ uputio Pismo podrške/potpore za osnivanje Cochrane ogranka BiH Doc.Dr. Novo, „AKAZ je sistemsko okrilje za EBM i Cochrane.“	23.05.2017.
132.	23.05.2017. Nastavak edukacije u ZzJZTK, Moduli: Samoocjena i vanjska ocjena	23.05.2017.
133.	AKAZ na 8. Simpozijumu magistara farmacije FBiH u Neumu Na margini simpozija dodjeljeni sertifikacijski instrumenti za Ljekarničku zdravstvenu ustanovu „Biofarm“ iz Neuma	22.05.2017.
134.	Klub potrošača TK i PRAK uputili pisma zahvale AKAZ-u	19.05.2017.
135.	Jedanaesta radionica za koordinateure kvaliteta Modul: „Koodiniranje aktivnosti unutar projektnog tima“	18.05.2017.
136.	Dodjela sertifikata za 11 timova porodične/obiteljske medicine Direktor AKAZ-a u posjeti Domu zdravlja Banovići	17.05.2017.
137.	Sertifikacija zdravstvenih ustanova apoteka u FBiH Vanjska ocjena PZU apoteke „Ibo & Co“ Sarajevo	17.05.2017.
138.	Obavještenje za koordinateure kvaliteta u domovima zdravlja Klinička revizija – CVRAM projekt	16.05.2017.
139.	Kvalitet nema alternativu Nastavak redovne obuke za zaposlenike ZzJZTK	16.05.2017.
140.	AKAZ na 7.-om Forumu porodične/obiteljske medicine 12. i 13. maj 2017. Hotel „Hills“ Ilidža	15.05.2017.
141.	Delegacija predstavnika „Kluba potrošača“ TK i Udruženja za prava pacijenata Kosova (PRAK) posjetili AKAZ	12.05.2017.
142.	Deseta radionica za koordinateure kvaliteta Modul: „Uloga koordinatora kvaliteta“	11.05.2017.
143.	PROMOVIRANA BROŠURA "AKAZ-KULTURA KVALITETA" "Sigurna, standardizirana i kvalitetna zdravstvena usluga put je ka EU ali i racionalizaciji troškova u zdravstvu"	10.05.2017.
144.	Nastavak obuke u kantonalnom Zavodu za javno zdravstvo u Tuzli	09.05.2017.
145.	S KVALITETNIJIM ZDRAVSTVOM U EVROPU: Promocija brošure "AKAZ-Kultura kvaliteta"	08.05.2017.
146.	Standardi sigurnosti i kvaliteta za domove zdravlja verzija 2017 Novi obrazac za sertifikacijsku samoocjenu	08.05.2017.
147.	Zajednica kulture kvaliteta - Poziv saradnicima AKAZ-a	08.05.2017.
148.	EDUKACIJA ZA UČESNIKE SHCE 1	05.05.2017.
149.	Deveta radionica za koordinateure kvaliteta Modul: „Kvalifikacije koordinatora kvaliteta“	04.05.2017.
150.	AKAZ-ov YOUTUBE kanal	03.05.2017.
151.	28. april - Svjetski dan zdravlja i sigurnosti na radu	28.04.2017.
152.	Osma radionica za koordinateure kvaliteta, Modul: „Strateško planiranje	27.04.2017.
153.	Sastanak direktora AKAZ-a sa Robbom Butlerom iz WHO	26.04.2017.
154.	Početak obuke za zaposlenike ZzJZ Tuzlanskog kantona	25.04.2017.
155.	POBOLJŠANJE KVALITETE U ZDRAVSTVU – EUROPSKI POGLEDI Quality Improvement in Health Care – European View Biograd na Moru, od 25. do 27. svibnja 2017. godine.	24.04.2017.
156.	Najava posjete delegacije predstavnika „Kluba potrošača“ TK, i Udruženja za prava pacijenata Kosova (PRAK)	21.04.2017.
157.	Održana sedma radionica za koordinateure kvaliteta Modul: "Klinički putevi"	20.04.2017.
158.	LJUDSKA PRAVA OSOBA S INVALIDITETOM UNAPREĐUJU KVALITET	19.04.2017.

	OBRAZOVANJA STUDENATA MEDICINSKOG FAKULTETA U SARAJEVU	
159.	Predstavnici AKAZ-a u posjeti Zavodu za javno zdravstvo TK u povodu početka postupka sertifikacije i akreditacije	18.04.2017.
160.	Pedeset anketiranih poliklinika u FBiH učestvuje u tipizaciji standarda za poliklinike	17.04.2017.
161.	Održana šesta radionica za koordinateure kvaliteta Modul: "Klinička revizija"	13.04.2017.
162.	Dogovorena saradnja između AKAZ-a i DZ Konjic	13.04.2017.
163.	Projekat jačanja sestrinstva u BiH „ProSes“ - domaćin skupa u Tesliću 11. i 12.04. Planiranje II faze	12.04.2017.
164.	Agencija za javne nabavke/nabave BH dostavila mišljenje u povodu upita AKAZ-a o zaključivanju ugovora sa zdravstvenim ustanovama FBiH kao navodnom odnosu „ugovorni organ – dobavljač/ponuđač“	10.04.2017.
165.	07. april - Svjetski dan zdravlja	07.04.2017.
166.	Održana peta radionica za koordinateure kvaliteta, Modul: "Sistem žalbi"	06.04.2017.
167.	Radionica UNFPA – izrada Priručnika za kliničke vodilje, Vlašić, 05.04.	05.04.2017.
168.	AKAZ u USK	04.04.2017.
169.	Osnovna obuka za apoteke zdravstvene ustanove u Unsko-sanskom kantonu	03.04.2017.
170.	Održana četvrta radionica za koordinateure kvaliteta Modul: "Etička pitanja i prava pacijenata"	31.03.2017.
171.	Dodijeljeno 7 certifikacija apotekama	31.03.2017.
172.	Edukacija za osoblje apoteka Unsko-sanskog kantona	29.03.2017.
173.	Sastanak u povodu pripreme II faze Projekta jačanja sestrinstva u BiH	28.03.2017.
174.	Edukacija u Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH – prvi korak ka sertifikaciji ustanove	27.03.2017.
175.	Uručeni sertifikacijski instrumenti za Dom zdravlja Čelić	24.03.2017.
176.	Održana treća radionica za koordinateure kvaliteta	23.03.2017.
177.	Na stručnom skupu u KCUS-u održano predavanje na temu: "Sistem za organizovanje i sprovođenje racionalne farmakoterapije u bolnici tercijarnog nivoa".	23.03.2017.
178.	Radni sastanak sa direktorima domova zdravlja Visoko i Zenica	22.03.2017.
179.	Najava aktivnosti: 12.04.2017. na Medicinskom fakultetu UNSA skup u povodu komunikacije i ophođenja s osobama s invaliditetom	21.03.2017.
180.	U štampi brošura „AKAZ - kultura kvaliteta“	20.03.2017.
181.	Vanjska ocjena apoteka	17.03.2017.
182.	Održana druga radionica za koordinateure kvaliteta	16.03.2017.
183.	Posjeta Domu zdravlja Grude	15.03.2017.
184.	09. mart - Započela edukacija za koordinateure kvaliteta	09.03.2017.
185.	Sastanak sa predstavnicima Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC)	08.03.2017.
186.	Direktor doma zdravlja Živinice posjetio AKAZ	07.03.2017.
187.	Održan sastanak direktora AKAZ-a i Zavoda zdravstvenog osiguranja KS	06.03.2017.
188.	Kontinuirana obuka zdravstvenih radnika – ključ uspjeha, i zadovoljstva pacijenata , Obuka za koordinateure kvaliteta započinje 09.03.2017. godine	03.03.2017.
189.	Usvojen Finansijski Izvještaj Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH za 2016. godinu i dodijeljeno 19 certifikacija apotekama i timovima obiteljske/porodične medicine	28.02.2017.
190.	Osnovna obuka za osoblje apoteka – post festum	24.02.2017.
191.	Uspješno okončana prva ovogodišnja obuka za djelatnike apoteka u AKAZ-u Četvrtak 23. februara, osnovna obuka za osoblje apoteka	23.02.2017.

192.	21.02. Dan predavača AKAZ-a	22.02.2017.
193.	Edukacija za koordinateure kvaliteta - započinje 09.marta 2017. godine -	21.02.2017.
194.	Obuka za djelatnike apoteka u AKAZ-u 23.02.2017.	20.02.2017.
195.	Dani kvaliteta u ISQua Biltenu	17.02.2017.
196.	„Apoteke Sarajevo“ – Posvećeni kvalitetu i sigurnosti	16.02.2017.
197.	Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo organizovao prigodnu proslavu nakon ceremonije dodjele sertifikata za sigurnost i kvalitet	15.02.2017.
198.	Okončana vanjska ocjena L.J.Z.U. „Biopharm“ Neum	14.02.2017.
199.	U pripremi brošura „AKAZ – Pitanja i odgovori“	13.02.2017.
200.	Obavještenje za koordinateure kvaliteta	10.02.2017.
201.	Obuka za djelatnike apoteka u AKAZ-u 23.02.2017. Formula 3 + 1 gratis	08.02.2017.
202.	2017. – GODINA INTENZIVNE CERTIFIKACIJE Da li je vaša ustanova jedna od certificiranih zdravstvenih ustanova u FBiH?	07.02.2017.
203.	100.000 posjeta AKAZ-ovom web site-u	02.02.2017.
204.	Posjeta Fondu zdravstvenog osiguranja Crne Gore	31.01.2017.
205.	Akreditacija i certifikacija JU Zavoda za javno zdravstvo Kantona Tuzla	30.01.2017.
206.	AKAZ-ov doprinos na odgovore na pitanja EU	26.01.2017.
207.	ISQua uručila AKAZ- u certifikat za članstvo za 2017. godinu	25.01.2017.
208.	Edukacija za koordinateure kvaliteta započinje 9. marta 2017. godine	24.01.2017.
209.	Vanjska ocjena timova porodične medicine u DZ Banovići	23.01.2017.
210.	Kliničke vodilje	20.01.2017.
211.	Plan edukacije za 2017. godinu za zdravstvene profesionalce, AKAZ-ove predavače, koordinateure kvaliteta, facilitatore i ovlaštene ocjenjivače kvaliteta	19.01.2017.
212.	AKAZ POSTAO ČLAN ISQua-e	19.01.2017.
213.	Finalni nacrt standarda za domove zdravlja	18.01.2017.
214.	Novi standardi za apoteke	17.01.2017.
215.	Započela vanjska ocjena timova porodične medicine u DZ Kladanj	16.01.2017.
216.	Obavještenje za osoblje apoteka i Usvojen program edukacije	13.01.2017.
217.	Usvojen Izvještaj o radu Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH za 2016. godinu, novi standardi sigurnosti i kvaliteta za apoteke i dodijeljene 42 certifikacije apotekama i timovima obiteljske/porodične medicine	12.01.2017.
218.	Klinička vodilja za postpartalno krvarenje	11.01.2017.
219.	UNFPA i EEIRH poziv za korištenje on-line platforme za SRZ kliničke vodilje (spolno i reproduktivno zdravlje)	10.01.2017.
220.	Vijesti i obavještenja na web stranici AKAZ-a u 2016. godini	09.01.2017.
221.	Obavještenje za koordinateure kvaliteta	05.01.2017.
222.	Međunarodno udruženje za kvalitet u zdravstvu – International Society for Quality in Health Care (ISQua), Poziv članovima	04.01.2017.

6.4. Video materijali na youtube stranici AKAZ-a

AKAZ Agencija youtube kanal je otvoren početkom januara 2017. godine i do trenutka pisanja ovog izvještaja postavljeno je ukupno 30 uradaka. Najgledaniji vidio u 2017. godini je bila najava poziv za suradnike AKAZ-a koji je uputio direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH u vezi sa "PETIM DANIMA KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017.": U tabeli koja slijedi mogu se vidjeti postavljeni video clipovi, njihove trajanje i broj pregleda na dan pisanja Izvještaja.

br.	Naziv videa	Trajanje	Broj pregleda
1.	Okrugli sto – Dani kvaliteta u zdravstvu FBiH 2016. - Nina Bončić-Mijatović	0,32	70
2.	Okrugli sto – Dani kvaliteta u zdravstvu FBiH 2016. – Vlado Davkovski	0,52	37
3.	Okrugli sto – Dani kvaliteta u zdravstvu FBiH 2016. – (cijeli video)	45,02	146
4.	Ahmed Novo Domovi zdravlja su poprilično dobro opremljeni	0,46	6
5.	Ahmed Novo Drago mi je što smo uspjeti obuhvatiti sve timove porodične medicine	0,31	16
6.	Ahmed Novo Osobe s invaliditetom su nam ukazali na slabe tačke u sistemu	0,49	17
7.	Ahmed Novo Standardi porodične medicine su veoma kompleksni i obuhvatni	0,43	14
8.	Ahmed Novo Zadatak nam je da zadržimo što bolji nivo i poboljšavamo ga dalje	0,47	10
9.	AKAZ certificirao Dom zdravlja Doboj Istok	2,44	25
10.	Dodjela certifikata za 65 timova porodične medicine JU Dom zdravlja KS inserti	2,25	57
11.	AKAZ ZJZ TK 2017	1,56	28
12.	AKAZ - Kultura kvaliteta – promocija brošure	2,39	75
13.	AKAZ na 7.-om Forumu porodične/obiteljske medicine 12. i 13. maj 2017. Hotel „Hills“ Ilidža	1,26	31
14.	Dodjela sertifikata za 11 timova porodične/obiteljske medicine za Dom zdravlja Banovići	0,37	76
15.	Međunarodni simpozij 25-27.05.2017. POBOLJŠANJE KVALITETE U ZDRAVSTVU – Jasna Mesarić	2,11	71
16.	Međunarodni simpozij 25-27.05.2017. POBOLJŠANJE KVALITETE U ZDRAVSTVU – Nina Bončić Mijatović	0,43	85
17.	Zisovska HTAi Rim 2017	1,01	14
18.	Dr. Enis Hasanović, ovlaštenu ocjenjivač AKAZ-a	2,00	70
19.	Doc. dr. Ahmed Novo, direktor AKAZ-a – Poziv na Dane kvaliteta 2017.	1,43	315
20.	Dr. Belma Goralija, ovlaštenu ocjenjivač AKAZ-a	4,11	40

21.	Dr. Vildana Doder, Pomoćnik ministra za implementaciju projekata, Federalno ministarstvo zdravstva	1,45	57
22.	Maja Zarić, koordinatorica zdravstvenog programa Ambasade Švicarske	1,18	35
23.	Maja Zaric, Programme Officer for Health, Swiss Agency for Development and Cooperation	2,25	23
24.	Prim.dr. Zlatko Kravić, direktor Opće bolnice "Prim. dr. Abdulah Nakaš" Sarajevo	2,03	28
25.	Natasa Maros, MyRight – Empowers people with disabilities	2,34	26
26.	Dr. Vildana Doder, Assistant Minister for Project Implementation, Federal Ministry of Health	2,31	29
27.	OPĆA BOLNICA PRVA UVODI STANDARDE ZA OSOBE S INVALIDITETOM, TV HEMA	7,47	9
28.	Doc. dr. AHMED NOVO GOST EMISIJE NAŠI RAZGOVORI TV HEMA	37,06	25
29.	DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017. - Zdravstveni menadžeri	45,40	58
30.	DANI KVALITETA U ZDRAVSTVU 2017. - Isječak iz emisije "U programu ste" BHRT	13,24	29

6.5. Godišnjak AKAZ-a za 2017. godinu

„Sigurnost i kvalitet“ naziv je ovogodišnjeg izdanja godišnjaka Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), u kojem je sadržan pregled nekih od važnijih zbivanja iz protekle godine kao i napisi o temama za koje smatramo da komplementarno odgovaraju namjeri i svrsi godišnjaka. Naime, obaveza informiranja korisnika ali i potreba odgovarajućeg komunikacijskog sredstva, bila je vodilja uredničke forme u kojoj smo se odlučili predstaviti rad agencije i u ovom obliku.

Godišnjak je izašao iz štampe početkom decembra 2017. godine i prvi primjerci su distribuirani svim posjetiocima manifestacije „Dani kvaliteta u zdravstvu u FBiH 2017.“.

Nadamo se pozitivnom odzivu kod naših saradnika i naročito pacijenata u Federaciji BiH koji bi do godišnjaka trebali doći putem lokalnih zdravstvenih ustanova. U budućnosti, predviđamo mogućnost oglašavanja i autorske saradnje po određenim temama i za određenu svrhu. Sve zainteresirane zdravstvene djelatnike, ustanove, organizacije i relevantne privredne subjekte ćemo pozvati da nam se obrate za dodatne informacije.

[Prilož. 6.5.1 Godišnjak AKAZ-a za 2017. godinu](#)

7. Realizacija projekata u 2017. godini

AKAZ je u 2017. godini realizirao ili započeo realizaciju više projekata: „Priručnik za razvoj kliničkih vodilja“, (Partnerstvo za javno zdravlje i UNFPA), „Razvoj/adaptacija kliničke vodilje za pre-eklampsiju“ (Partnerstvo za javno zdravlje i UNFPA), „Dizajn i implementacija osnovne studije monitoringa i evaluacije projektne intervencije uvođenja procjene i upravljanja kardiovaskularnim rizikom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i poboljšanje kvaliteta/akreditacije odabranih timova porodične/obiteljske medicine u FBiH (CVRAM projekt)“ implementira SZO BiH, a sponzorira SDC, „Projekt mentalno zdravlje u BiH“ sa SDC (Švicarska agencija za razvoj i suradnju).

7.1. Priručnik za razvoj kliničkih vodilja (PPH i UNFPA)

Pod pokroviteljstvom UNFPA (Populacijskog fonda Ujedinjenih Naroda), Radna grupa za izradu Priručnika za razvoj kliničkih vodilja sastala se u okviru radionice održane 5. aprila, na Vlašiću. Ispred udruženja Partnerstvo za javno zdravlje, u ulozi projektnog koordinatora i potpore radnoj grupi, sastanku prisustvovala je g.-đa Sejdefa Bašić Čatić.

Prvi radni dan grupe predvidio je okvir rada u smislu dogovora o načinu adaptacije već postojećeg priručnika SZO-a (Svjetske zdravstvene organizacije), kao i mogućnostima korištenja dodatnih izvora informacija, zatim, ulogama i odgovornostima članova radne grupe, načinu komunikacije među članovima rade grupe, te vremenskom okviru i rokovima predviđenim za izradu Priručnika. Radna grupa sastoji se od dva člana, predstavnika iz RS, dr. Savke Štrbac i dr. Vesne Vujić Aleksić dok iz Federacije BiH, u radnoj grupi sudjeluju Doc.dr. Ahmed Novo , direktor AKAZ-a , i Prim.dr. Zoran Riđanović , u svojstvu ekspertne podrške radu grupe.

Rezultat petomjesečnog rada ove radne grupe je Okvir za razvoj kliničkih vodiča/vodilja sa sljedećim sadržajem:

- A. Nacionalni upravni/nadzorni odbor za programske smjernice
 - Odbor za kliničke vodilje - Poslovnik o radu
- B. Odabir teme
- C. Formalno uspostavljanje grupe za adaptaciju vodiča (GAG)
- D. Adaptacija vodiča
 - Preliminarna faza
 - Faza adaptacije
 - Faza finalizacije
- E. Dijeljenje vodiča
- F. Širenje vodiča

[Prilog 7.1. Okvir za razvoj kliničkih vodiča/vodilja](#)

7.2. Razvoj/adaptacija kliničke vodilje za preeklampsiju (PPH i UNFPA)

Direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH dr.sc. Ahmed Novo je imenovan od strane federalnog ministra zdravstva doc.dr. Vjekoslava Mandića 2015. godine u radnu grupu koja je radila na razvoju kliničke vodilje za seksualno-reproduktivno zdravlje. Tokom godine radna grupa je imala jedan

sastanak: na Vlašiću 26.09.2017. Na sastanku u Sarajevu definirani su naziv vodiča, odgovornosti svakog člana radne grupe, metode razvoja, predsjedavajućeg i faza obim posla.

Dr. Novo je 26.10.2016. godine u zgradi UN u Sarajevu prezentirao rezultate rada radne grupe za adaptaciju kliničke vodilje za post-porođajno krvarenje (Postpartum Haemorrhage – PPH). U radu grupe, sastavljene od eksperata koje su nominirali entitetski ministri zdravstva, predstavnik AKAZ-a učestvuje ispunjavajući mandat AKAZ-a kao tijela zaduženog za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, između ostalog, i radom na razvijanju kliničkih vodilja. Članovi radne grupe nastavljaju rad u promijenjenom sastavu na razvoju/adaptaciji kliničke vodilje za preeklampsiju.

Ove godine, u organizaciji UNFPA BiH, i udruženja „Partnerstvo za javno zdravlje“ - u funkciji provedbenog partnera, ponovo je ustanovljena radna grupa sa zadatkom izrade *Kliničke vodilje za preeklampsiju*, što su problemi prepoznati za domenu koju je shodno obraditi u smislu vodiča za zdravstvene i medicinske radnike koji se bave ovom problematikom SRZ - prije svih liječnici obiteljske medicine, ginekolozi-akušeri, i primalje. Trebalo bi da Radna grupa okonča svoj rad u obliku štampanog vodiča a što se predviđa za početak sljedeće 2018. kalendarske godine.

7.3. Dizajn i implementacija osnovne studije monitoringa i evaluacije projektne intervencije uvođenja procjene i upravljanja kardiovaskularnim rizikom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i poboljšanje kvaliteta/akreditacije odabranih timova porodične/obiteljske medicine u FBiH (CVRAM projekt)“ implementira SZO BiH, a sponzorira SDC (Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja u Bosni i Hercegovini)

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) neprenosive bolesti vodeći su uzrok smrti u svijetu, od čega najveći procenat čine kardiovaskularna i maligna oboljenja, te respiratorna oboljenja kao što su astma i dijabetes. Ove bolesti uzrokuju 82% smrtnih slučajeva u svijetu, dok se u Federaciji Bosne i Hercegovine 53,8% smrtnih slučajeva može povezati sa kardiovaskularnim oboljenjima a 21% sa malignim oboljenjima.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) početkom 2017. godine započela je Projekt „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja u Bosni i Hercegovini“. Projekt je razvijen i finansijski podržan u partnerstvu između Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) - Regionalni ured za Evropu. Partner AKAZ-a u realizaciji projekta je Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH (ZZJZ FBiH).

Projekt se odnosi na kontinuiranu medicinsku edukaciju (KME) iz oblasti procjene i upravljanja rizicima od kardiovaskularnih bolesti (engl. *Cardio-Vascular Risk Assessment and Management*, **CVRAM**), monitoring kliničke revizije i poboljšanje kvaliteta rada timova porodične/obiteljske medicine (**TPM/TOM**) u Federaciji Bosne i Hercegovine. Projekt će biti implementiran u periodu od 2013. do 2018. godine, a u skladu sa okvirnom politikom SZO za Evropsku Uniju „Zdravlje 2020“ i „Globalnim akcionim planom za prevenciju i kontrolu neprenosivih bolesti 2013.-2020.“.

Cilj Projekta je da se kroz paket personaliziranih CVRAM usluga, koje će se implementirati putem primarne zdravstvene zaštite, odnosno porodične/obiteljske medicine, postigne postepeno poboljšanje stanja, između ostalog i putem promoviranja zdravih stilova života.

AKAZ je potpisao Ugovor sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom 13.04.2017. godine za period do kraja 2017. godine, te će početkom 2018. godine potpisati novi ugovor kojim će biti obuhvaćena prava i obaveze

ugovornih strana za 2018. godinu. Projekt je planiran za period od 13.03.2017. godine do 31.10.2018. godine.

Osnov za potpisivanju Ugovora predstavlja projektni prijedlog iz februara 2017. godine u kojem su detaljno razrađene projektne aktivnosti kao i obaveze i zadaci AKAZ-a. Ugovorom između SZO i AKAZ-a dogovorene su odgovornosti i zadaci ugovornih strana, izvori uputa, garancije, pravni status, podugovaranje, povjerljivost, pravo vlasništva, raskidanje ugovora te uključivanje trećih strana.

Realizacija Projekta planirana je kroz dvije faze: 1. pre-intervention i 2. post-intervention.

Aktivnosti za prvu fazu Projekta:

1. Uspostavljanje formalnih preduslova i izrada osnovne dokumentacije potrebne za sprovođenje projekta – potpisivanje memoranduma o razumijevanju i ugovaranje načina obrade podataka između AKAZ-a i svih zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite koje učestvuju u Projektu;
2. Procjena upotrebe aplikacija kao medicinskih kartona i metode korištenja za evidenciju kliničkih podataka putem anketnog obrasca koje popunjavaju zdravstvene ustanove;
3. Razvoj priručnika za evidentiranje podataka za adekvatne kliničke podatke za pacijente sa faktorima rizika i pacijente sa hroničnim oboljenjima;
4. Učešće u edukacijama TPM/TOM iz oblasti CVRAM s ciljem pružanja informacija o pravilnoj evidenciji kliničkih podataka u svrhu evaluacije CVRAM-a;
5. Razvoj aplikacije za praćenje/monitoring indikatora na nivou primarne zdravstvene zaštite;
6. Prikupljanje kvantitativnih podataka potrebnih za izradu izvještaja prije implementacije CVRAM – Pre-Intervention;
7. Izračunavanje vrijednosti za 13 indikatora na temelju prikupljenih podataka predviđenih za procjenu projektne aktivnosti (prije implementacije CVRAM usluga – pre-intervention);
8. Izrada izvještaja prije implementacije CVRAM usluge, na osnovu prikupljenih kliničkih revizija, koje su zasnovane na analizi 13 indikatora planiranih za evaluaciju CVRAM aktivnosti za svaki TPM/TOM; i
9. Uvođenje odredbi u novu verziju akreditacijskih standarda a koje se odnose na CVRAM usluge i obaveze TPM/TOM.

Aktivnosti za drugu fazu Projekta:

1. Akreditacija 50 TPM/TOM u skladu sa novom verzijom akreditacijskih standarda;
2. Prikupljanje kvantitativnih podataka, nakon implementacije CVRAM-a, potrebnih za izradu procjene o pružanju usluga procjene i upravljanja kardiovaskularnim rizicima od strane TPM/TOM koji su uključeni u projekt;
3. Izračunavanje vrijednosti za 13 indikatora na temelju prikupljenih podataka predviđenih za procjenu projektne aktivnosti (nakon implementacije CVRAM-a– post-intervention);
4. Izrada izvještaja nakon implementacije CVRAM-a na osnovu prikupljenih kliničkih revizija, koje su zasnovane na analizi 13 indikatora planiranih za evaluaciju CVRAM aktivnosti za svaki TPM/TOM. Upoređivanje sa osnovnim izvještajem o procjeni prije implementacije CVRAM-a;

5. Upoređivanje rezultata po TPM/TOM odnosno zdravstvenim ustanovama prije i nakon implementacije CVRAM-a; i
6. Izrada finalnog Izvještaja.

[Prilog: 7.3 Baseline report](#)

7.3.1. Prva faza – aktivnosti za 2017. godinu

Prva faza podrazumijeva stvaranje formalnih uslova za početak Projekta. Nakon što su se ispunili formalni uslovi i dogovorila saradnja sa svim ustanovama primarne zdravstvene zaštite koje će biti uključene u Projekt, AKAZ je izradio Priručnik za TPM/TOM i Obrazac CVRAM. Priručnik je imao za cilj da pomogne timovima da lakše prikupe podatke o kliničkoj reviziji kao i da definiše način na koji se evidentiraju podaci u CVRAM obrazac. CVRAM obrazac zasnovan je na 17 indikatora od kojih su 3 kvalitativna indikatora i 14 kvantitativna indikatora (projektnim prijedlogom ugovoreno je 13 indikatora te je AKAZ dodao 4). Podatke iz CVRAM obrazaca AKAZ je kasnije obrađivao za potrebe projekta i izrade izvještaja za SZO.

Početak mjeseca maja Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH pripremila je prezentaciju za predavače koji će održavati treninge/obuke iz oblasti CVRAM-a za zdravstvene profesionalce zaposlene u porodičnoj/obiteljskoj medicini iz zdravstvenih ustanova koje su obuhvaćene Projektom, čime je realizirana i treća planirana aktivnost.

AKAZ je u saradnji sa ZZJZ odredio tim predavača kao i da mjesto održavanja treninga/obuke iz oblasti CVRAM-a bude u centrima za edukaciju u Sarajevu, Tuzli, Zenici, Mostaru i Bihaću. Edukacije su održavane dva puta mjesečno, prema planu ZZJZ i SZO. Do kraja 2017. godine planirana je 61 edukacija od čega su održane 53 edukacije (zbog godišnjih odmora u mjesecu julu i augustu održan je manji broj edukacija od planiranog).

Edukacije iz oblasti CVRAM-a u edukativnim centrima je održavalo 5 predavača, i to:

- Edukativni centar Sarajevo – doc.dr. Zaim Jatić,
- Edukativni centar Tuzla – prim.dr. Lejla Mačković,
- Edukativni centar Zenica – prof.dr. Larisa Gavran,
- Edukativni centar Mostar – doc.dr. Amra Zalihić i
- Edukativni centar Bihać – prim.dr. Katmerka Cerić.

AKAZ je redovno održavao komunikaciju sa predavačima, u cilju vođenja evidencije obavljenih edukacija i prikupljanja evidencionih obrazaca, nakon čega bi Agencija u roku od 30 dana imala obavezu da plati honorare za predavače.

[Prilog: 7.3.1. Prezentacija](#)

U periodu od juna do septembra 2017. godine AKAZ je radio na prikupljanju CVRAM obrazaca.

- Ova aktivnost predstavljala je i najsloženiju aktivnost prve faze, a odnosila se na prikupljanje kliničkih revizija od zdravstvenih ustanova koje učestvuju u projektu te komunikaciju sa koordinatorima kvaliteta u zdravstvenim ustanovama i timovima porodične/obiteljske medicine.
- Projektom je bilo obuhvaćeno 76 zdravstvenih ustanova, sa ukupno 610 TPM/TOM, što predstavlja 70% od ukupnog broja TPM/TOM u Federaciji BiH. Sve ustanove bile su obavezne da popune

CVRAM Obrasce o kliničkoj reviziji i iste dostave AKAZ-u do 30.09.2017. godine. Kliničku reviziju dostavilo je 611 timova iz 67 zdravstvenih ustanova.

- Klinička revizija odnosila se na period 01.05.-31.05.2017. godine. Obrasci za kliničke revizije dostavljali su se AKAZ-u u elektronskoj formi ili putem pošte (što je zahtjevalo dodatno vrijeme za prenos istih u elektronsku formu).
- Sve ustanove trebale su na uzorku od 30 medicinskih kartona da zabilježe podatke za 4 grupe oboljenja: hipertenziju, dijabetes, hiperlipidemiju i ostalo, četvrta grupa indikatora u koju su se svrstali indikatori koji se odnose na tjelesnu masu i pušački status pacijenata.
- Prikupljanje CVRAM obrazaca je zahtjevalo i posjetu pojedinim zdravstvenim ustanovama koje nisu bile ažurne i nisu pokazivale pretjeranu volju za učešće i realizaciju projekta, nakon čega su navedene ustanove ispunile svoju obavezu i dostavili kliničke revizije te se uključile u projekt.

Nakon prikupljanja podataka i kompletiranja Obrazaca za kliničku reviziju za sve ustanove koje učestvuju u projektu, AKAZ je raspolagao sa svim potrebnim inputima kako bi mogao započeti sa izradom Izvještaja za 2017. godinu za SZO (Pre-Intervention). Izrada izvještaja podrazumjevala je obradu i analizu velikog broja podataka te prevod i prilagođavanje istih na engleski jezik. Ovim Izvještajem završava se prva faza Projekta i stvaraju uslovi za nastavak Projekta u 2018. godini.

[Prilog: 7.3.2. Obrazac CVRAM](#)

7.3.2. Druga faza – aktivnosti za 2018. godinu

U okviru druge faze Projekta, predviđena je akreditacija timova porodične/obiteljske medicine koja će obuhvatiti 50 timova sa područja Federacije BiH, te izrada Post-Intervention izvještaja (nakon kojeg će se moći uporediti rezultati prije i nakon implementacije CVRAM usluga u porodičnu/obiteljsku medicinu) i Finalnog izvještaja koji će obuhvatiti sve urađene aktivnosti u sklopu projekta.

Za akreditaciju timova porodične/obiteljske medicine AKAZ je napravio širu listu timova sa područja Federacije BiH od kojih će na kraju biti izabrano 50 timova koji će proći kroz proces akreditacije i nakon što ispune akreditacijske standarde i kriterije, steći akreditacijski status.

Nakon identifikacije i odabira šire liste timova porodične/obiteljske medicine koji ulaze u postupak akreditacije u sklopu Projekta, AKAZ je u mjesecu septembru organizirao edukacije „Obuku osoblja za akreditaciju timova porodične/obiteljske medicine“ u Tuzli, Zenici i Mostaru za polaznike, članove odabranih timova. Cilj obuke bio je da se osoblje odabranih timova na vrijeme upozna sa akreditacijom (šta akreditacija podrazumijeva i šta akreditacija iziskuje), kako bi što bolje bili pripremljeni za akreditaciju.

[Prilog 7.3.2. Izvještaji sa održanih edukacija](#)

Edukacija u Tuzli trajala je jedan dan, dok su u Zenici i Mostaru održane dvodnevne edukacije. „Obuku osoblja za akreditaciju timova porodične/obiteljske medicine“ pohađala su 132 zdravstvena profesionalca zaposlena u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Veći broj timova od odabranih 50 timova porodične/obiteljske medicine za akreditaciju, već zadovoljava certifikacijske standarde, tako da AKAZ smatra da će odabrani timovi uspjeti da postignu akreditacijski status.

Nakon odabira timova i održanih edukacija za članove timova koji ulaze u postupak akreditacije, AKAZ je započeo proces facilitacija timova što podrazumijeva pripremu i organizaciju AKAZ-ovih obučanih saradnika

– facilitatora. Facilitatori su obučeni saradnici Agencije koji imaju značajno iskustvo u akreditaciji i koji će pomoći ustanovi, odnosno osoblju TPM/TOM da ispune zahtjeve iz akreditacijskih standarda i kriterija.

Ostale aktivnosti druge faze Projekta su planirane za 2018. godinu, a podrazumijevaju prikupljanje CVRAM obrazaca u cilju izrade Post-Intervention izvještaja i upoređivanje sa rezultatima dobivenim prije implementacije CVRAM-a. Ustanove, odnosno timovi koji su već dostavili kliničku reviziju, će dostaviti nove kliničke revizije kako bi se mogli uporediti rezultati prije i nakon implementacije CVRAM-a i uvidjele eventualne razlike i napredak.

Projekt se završava 31.10.2018. godine do kada je AKAZ obavezan da izradi Post-Intervention izvještaj, izvrši upoređivanje tih rezultata sa rezultatima dobivenim prije implementacije CVRAM u porodičnu/obiteljsku medicinu, te o svemu tome obavijesti Svjetsku zdravstvenu organizaciju kroz Finalni izvještaj.

7.4. Projekat mentalnog zdravlja u BiH

Projekat mentalnog zdravlja u BiH predstavlja rezultat kontinuiranog opredjeljenja resornih entitetskih ministarstava zdravstva za nastavkom reforme sektora mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini. Krajnji cilj projekta je unaprijeđeno mentalno zdravlje sveukupne populacije, kao i sposobnosti kreatora politika i odgovornih institucija u postizanju evropskih standarda u zaštiti mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini.

Projekat mentalnog zdravlja u BiH (PMZ BiH), Faza II, je nastavak Faze I Projekta mentalnog zdravlja. Ukupni cilj je jačanje usluga mentalnog zdravlja u zajednici pretvarajući ih iz sistema u krizi na onaj koji uključuje fokus na prevenciju i blagostanje koji je uspostavljen tokom Faze I, nadograđujući se na prethodna postignuća reformi mentalnog zdravlja u zemlji.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) u drugoj fazi je nastavila saradnju sa Projektom mentalnog zdravlja u BiH, Švajcarskom agencijom za saradnju i razvoj i Asocijacijom XY.

U ovom izvještajnom periodu projekt je implementiran na primarnom nivou, u centrima za mentalno zdravlje na području Federacije Bosne i Hercegovine te provedene pripreme aktivnosti za implementaciju slijedećih faza projekta.

7.4.1. Indikatori izvedbe

Logičkim okvirom II faze projekta mentalnog zdravlja u BiH: „Akreditacija centara mentalnog zdravlja“. Revidirani su zadaci centara za mentalno zdravlje koji se odnose na prikupljanja podataka radi izračuna definisanih indikatora. Prikupljanje podataka radi izračuna indikatora koje zagovaraju obje entitetske strategije i politike mentalnog zdravlja i akreditacijski standardi za centre mentalnog zdravlja.

Svi centri za mentalno zdravlje koji su u programu poboljšanja kvaliteta rade na prikupljanju i izračunu slijedećih indikatora:

1. Procenat pacijenata koji su nakon hospitalizacije nastavili sa tretmanom u CMZ
2. Procenat pacijenata koji nisu rehospitalizovani tokom 1. i 2. mjeseca nakon prethodne hospitalizacije
3. Broj prisilnih hospitalizacija
4. Broj dobrovoljnih hospitalizacija
5. Broj ponovnih hospitalizacija (rehospitalizacija)
6. Procenat pacijenata uvedenih u registar tretmana CMZ-a

7. Procenat pacijenata koji su obrađeni i tretirani timski u punom obimu
8. Broj kućnih posjeta po timu
9. Broj pacijenata čiji su članovi porodice primili usluge podrške.

Izvor podataka su protokoli, zdravstveni kartoni i druga raspoloživa dokumentacija u CMZ. Za potrebe izračuna podataka retrospektivno na godišnjem nivou. AKAZ je uradio aplikaciju za izračun indikatora i dostupna je na website-u u za sve centre, kao i upustvo za rad.

Traženi indikatori su iz 29 centara za mentalno zdravlje.

Prikupljeni su indikatori za 2016. iz 26 centara.

Uvođenjem novih standarda za mentalno zdravlje, indikatori su obavezni dio kriterija i poboljšanja kvaliteta neće biti moguća bez mjerenja i dokaza ispunjenosti.

Kroz radionice u novembru – decembru 2016. na temu multidisciplinarni pristup planiranju, implementaciji i evaluaciji zaštite mentalnog zdravlja unutar centara za mentalno zdravlje. Revidiran je i unaprijeđen indikator 7. Procenat pacijenata koji su obrađeni i tretirani timski u punom obimu.

Pod multidisciplinarnim timskom obradom podrazumjeva se da je pacijent obrađen od strane 3 ili više zdravstvenih profesionalaca i profesionalaca u zdravstvu (prema indikacijama). U ovaj indikator je uvrštena i sestinska anamneza koja se odnedavno primjenjuje u svim centrima. Indikator se odnosi na evidentirane pacijente u toku izvještajne godine sa dijagnozom F20 – F29 i F33.

Centri za mentalno zdravlje u FBiH u izvještajnim periodima, uz rezultate indikatora dostavili i narativni dio analize indikatora koji su tokom radionica u junu mjesecu razmatrani radi preduzimanja boljih radnih procesa ka poboljšanju prakse.

Prilog 7.4.1.
[Logički okvir indikatora](#)
[Rezultati u svrhu poređenja](#)

7.4.2. Edukacija

- AKAZ je u periodu od 09 .03. – 29. 06.2017. održao edukaciji kroz 16 modula za koordinate kvaliteta zdravstvenih ustanova, koja se održavala u prostorijama AKAZ-a prisustvovalo je 34 učesnika iz 28 ustanova Federacije BiH. Važno je istaći da su na ovoj edukaciji prisustvovali i koordinatori kvaliteta iz ustanova čiji su centri akreditovani ili su u procesu akreditacije/certifikacije, što za cilj imamo educiran kadar i bolju podršku centrima koji su procesu poboljšanja kvaliteta.
- Edukacija za osoblje CMZ-a i koordinate domova zdravlja je urađena i kroz organizaciju Projekta MZ. tokom juna mjeseca 2017.
 - Dvodnevna radionica 13-14. juni, koja je održana u Zenici imala je zadatak uključivanje novih devet (9) centara za mentalno zdravlje.
 - Jednodnevne radionice održane 15., 20. i 21.06. u Zenici i Vitezu. Ciljevi radionice su bili osiguranje kvaliteta u svrhu što boljeg planiranja aktivnosti kroz proces poboljšanja kvaliteta izradom boljih strateških, godišnjih i akcionih planova. Na radionici su prezentirani i analizirani i postignuti rezultati kroz indikatore kvaliteta (*više u izvještaju*).

[Prilog 7.4.2. Izvještaj sa održanih radionica.](#)

7.4.3. Vanjska ocjena centara za mentalno zdravlje

Vanjska ocjena centara za mentalno zdravlje u svrhu akreditacije je učinjena u tri CMZ-a:

- 26.–27.04.2017. CMZ Centar Kanton Sarajevo
- 26.–27.04.2017. CMZ Hadžići Kanton Sarajevo
- 08.–09.06.2017. CMZ Banovići Kanton Tuzla

[Prilog 7.4.3. Izvještaji vanjskih pregleda](#)

7.4.4. Akreditacija centara za mentalno zdravlje

Nao snovu vanjskih ocjena iz tačke 5. Komisije za akreditaciju su uputile prijedlog Upravnom odboru za dodjelu bezuslovne akreditacije od 3 godine slijedećim centrima:

CMZ	Datum komisije:	Datum dodjele:	Procenat ispunjenosti
Centar za mentalno zdravlje DZ Centar KS	22.05.2017.	31.05.2017.	93,2 %
Centar za mentalno zdravlje DZ Hadžići KS	22.05.2017.	31.05.2017.	96,4 %
Centar za mentalno zdravlje DZ Banovići TK	27.06.2017.	28.06.2017.	96,8 %

7.4.5. Reakreditacija centara za mentalno zdravlje

Saglasno sa Projektom mentalnog zdravlja u BiH: " Reakreditacija osam centara za mentalno zdravlje" i ustanovljenom participacijom za centre kojima ističe akreditacija u prvoj polovini 2017.g. i na osnovu Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu Federacije BiH („Sl. novine Federacije BiH" broj 59/05 i 52/11), Pravilnika o načinu i postupku dodjele, ukidanja i obnove akreditacije u zdravstvu (djl.br. 02-02- 233-4/13 od 20.05.2013. godine), obaveza AKAZ Agencije je da u periodu od akreditacije zdravstvene ustanove od tri (3) godine je da kontaktira ZU radi procesa reakreditacije.

Kako bi procjenili kapacitete centara za reakreditaciju u smislu uslova prostora, opreme i kadra (tzv. predocjenjivačka posjeta), u ovom izvještajnom periodu Agencija je kontaktirala i posjetila centre koji su obuhvaćeni ovim projektom i kojima je akreditacija istekla početkom aprila mjeseca tekuće godine.

Centri za mentalno zdravlje su na adresu Agencije poslali pismo namjere za reakreditaciju centara. Obaveza centara je da se u narednom periodu, a najkasnije do polovine augusta mjeseca 2017. samoocjene i dokumente o samoocjeni pošalju na adresu Agenciji.

Plan reakreditacije je kretao sukladno pripremljenosti centara, tako da je planirana prvo reakreditacija onih centara koji su već dostavili samoocjenu, a potom sukcesivno preostalih centara.

Tokom septembra i oktobra mjeseca tekuće godine, Agencija je organizovala vanjsku ocjenu centara za mentalno zdravlje u svrhu akreditacije slijedećim redoslijedom:

25.-26.09. ocjenjena su 3 centra sa 6 ovlaštenih ocjenjivača:

1. Centar za mentalno zdravlje DZ Novi Grad
2. Centar za mentalno zdravlje DZ Vogošća
3. Centar za mentalno zdravlje DZ Zenica

16.-17.10. ocjenjena su 2 centra sa 4 ovlaštenih ocjenjivača:

4. Centar za mentalno zdravlje DZ Srebrenik

5. Centar za mentalno zdravlje DZ Vitez

25.-26.10. ocjenjena su 3 centra sa 6 ovlaštenih ocjenjivača:

6. Centar za mentalno zdravlje DZ Bihać

7. Centar za mentalno zdravlje DZ Srebrenik

8. Centar za mentalno zdravlje DZ Tuzla

Dvodnevnu vanjsku ocjenu su vršili AKAZ-ovi iskusni ocjenjivači na osnovu usvojenih standarda iz novembra 2016. Koji sa sobom nose u 10 standarda i 110 kriterija, a od toga 62 sertifikacijskih i 49 akreditacijskih kriterija.

U periodu između akreditacija, centri su morali da revidiraju i usvoje oko 40 definisanih dokumenta (planovi, protokoli o saradnji, politike i procedure).

Kroz ove dokumente može se pratiti kontinuirani rad na poboljšanju prakse. Posebna pažnja je usmjerena na planove: održavanja i poboljšanja kvaliteta, edukacije, uključivanja pacijenata, članova porodice i zakonskih zastupnika u rad cmz, plan provjere kvaliteta pruženih kliničkih usluga, upravljanje rizikom, kliničku reviziju, vođenje registara i indikatora kvaliteta. Zatim, način i podjela aktivnosti u akcionim planovima na nivou CMZ-a ka postizanju ciljeva definisanim standardima.

Dana 31.10.2017. Komisija za akreditaciju Agencije je donjela odluku o akreditaciji 6 centara, sa procjenom ispunjenosti, za centre Doma zdravlja Zenica i Bihać, dodjeljena je uslovna akreditacija u trajanju od 4 mjeseca radi dostizanja potrebnog nivoa sertifikacije/akreditacije.

Na osnovu vanjskih ocjena Komisije za akreditaciju su uputile prijedlog Upravnom odboru za dodjelu bezuslovne akreditacije od 3 godine sljedećim centrima:

CMZ	Datum komisije:	Datum dodjele:	Procenat ispunjenosti
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Gračanica	31.10.2017.	22.11.2017.	98%
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Novi Grad	31.10.2017.	22.11.2017.	95,9%
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Srebrenik	31.10.2017.	22.11.2017.	99%
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Tuzla	31.10.2017.	22.11.2017.	100%
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Vitez	31.10.2017.	22.11.2017.	89,2%
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Vogošća	31.10.2017.	22.11.2017.	98%
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Zenica	31.10.2017.	22.11.2017.	-
Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Bihać	31.10.2017.	22.11.2017.	-

[Prilog 7.4.5. Izvještaji vanjskih pregleda](#)

7.4.6. Pripremne faze za nastavak Projekta MZ u BiH za 2018.-2022.g.

Projekat će doprinijeti uspostavljanju efikasnog sistema upravljanja mentalnim zdravljem kroz razvoj kapaciteta i mehanizama za planiranje zasnovanih na dokazima, poboljšanja organizacije usluga mentalnog zdravlja, kao i povećanjem učešća korisnika usluga mentalnog zdravlja u ovim procesima. Ovaj specifičan cilj se fokusira na poboljšanje upravljanja u mentalnom zdravlju putem uvođenja novih i poboljšanja postojećih mehanizama upravljanja na osnovu dokaza, koji se fokusiraju na potrebe klijenata u sistemu zaštite mentalnog zdravlja i to kroz dva direktna rezultata:

Direktni rezultat 1: Uspostavljeni standardi prakse i definisani indikatori za praćenje kvaliteta u mentalnom zdravlju.

Projekat će podržati standardizaciju pružanja usluga u centrima za mentalno zdravlje kroz proces akreditacije i reakreditacije. Također će biti podržan razvoj i testna primjena indikatora kvaliteta u mentalnom zdravlju. Testiranje će biti obavljeno putem analize podataka iz akreditovanih centara, centara koji su od strane nadležnih ministarstava identifikovani kao resursni centri za razvoj kvaliteta, analize informacionih baza unutar Fondova/Zavoda zdravstvenog osiguranja/reosiguranja i analize podataka PMZ relevantnih za testne indikatore kvaliteta. Kako bi se stvorila osnova za kontinuiranu primjenu indikatora kvaliteta, podržaće se edukativne aktivnosti za profesionalce u mentalnom zdravlju o poboljšanju kvaliteta baziranog na dokazima.

Indikatori kvaliteta će biti uneseni u relevantnu dokumentaciju koja definiše obaveze svih aktera unutar sistema. Na ovaj način biće podržana izgradnja kapaciteta zdravstvenih službi i ustanova za primjenu praksi zasnovanih na dokazima, te će se osigurati da se kvalitet usluga prati i konstantno poboljšava.

Direktni rezultat 2: Uspostavljen sistem za praćenje, prikupljanje i analizu podataka u mentalnom zdravlju.

Projekat će podržati nadležne institucije u formulisanju regulatornog okvira za praćenje i izvještavanje u mentalnom zdravlju, te modifikaciji tehničkog sistema prikupljanja i obrade podataka. Navedeno će se bazirati na sveobuhvatnoj analizi dostupnih baza i tehničke opremljenosti zdravstvenih službi i institucija. Okvir uključuje pravilnike o izvještavanju u mentalnom zdravlju i planove implementacije pozitivnih zakonskih regulativa (pod rukovodstvom resornih ministarstava).

Praćenje mentalnog zdravlja stanovništva i statistička analiza podataka će donosiocima odluka na svim nivoima omogućiti određivanje zdravstvenih trendova i detekciju promjena neophodnih za procjenu i planiranje usluga i preventivnih programa u oblasti mentalnog zdravlja.

Radionica 08.- 09.11.2017. u Vitezu

Konsultant u ime AKAZ Agencije je prisustvovao na dvodnevnoj radionici gdje su dodjeljeni zadaci za pripremu nove faze Projekta MZ u BiH, učesnici radionice su bili iz bolničkog +, primarnog sektora, kao i konsultanti iz Agencija za kvalitet iz oba entiteta.

Očekivani rezultati rada konsultanta/ice su:

- ✓ kreiranje upitnika za bolnice/bolničke službe koje pružaju usluge pacijentima sa mentalnim poremećajima (neki aspekti sistema kvaliteta i sigurnosti sa naglaskom na saradnju sa CMZ-ovima).
- ✓ prikupljanje podataka iz ustanova, numerička obrada i analiza upitnika za bolnice/bolničke službe koje pružaju usluge pacijentima sa mentalnim poremećajima u FBiH
- ✓ formulisati preporuke.

8. Prisustvo na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima

AKAZ je učestvovao na ukupno 28 simpozija, konferencija i drugih skupova na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou od kojih posebno izdvajamo: Godišnji skup zemalja članica HTAi 2017., 17.-22.06.2017. Rim, Italija, Ljetnja škola u Beču o aspektima politike uređivanja cijene lijekova, Kolaborativni centar SZO EURO, 28.08 – 01.09.2017. Beč, Austrija, 35. Međunarodna konferencija ISQUa-e (International Society for Quality in Healthcare), 01.-04.10.2017. London, Velika Britanija, „Perspektive akreditacije i razmjena kadrova u regionu“, 31.10.2017. Beograd, „Kvalitet zdravstvenih usluga, sigurnost pacijenata i akreditacija“ i Ministarstvo zdravlja Republike Kazahstan, 16. - 17.11.2017. Astana, Kazahstan.

8.1. Radionica na temu „Kvalitet zdravstvene zaštite i stimulatивно finansiranje“ u Fondu zdravstvenog osiguranja Crne Gore, Podgorica 03.02.2017.

Na poziv direktora Fonda zdravstvenog osiguranja Crne Gore, mr.sc.med. Seada Čirgića, doc.dr. Ahmed Novo, direktor AKAZ-a, 03. februara 2017. je učestvovao na radionici na temu „Kvalitet zdravstvene zaštite i stimulatивно finansiranje“.

Ovom prilikom dr. Novo je predstavio Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), rad AKAZ-a u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i o realiziranim aktivnosti u 2016. godini.

Zajedno sa mr.sc. Sinišom Stevićem iz Agencije iz Republike Srpske, je prezentirao DRG sistem i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj i govorio o vrednovanju indikatora kvaliteta kao preduvjetu za reformu finansiranja PZZ, prisutni na radionici su bili u potpunosti upoznati sa aktivnostima u Bosni i Hercegovini u oblasti uvođenja sistema kvaliteta i sigurnosti.

Doc. Novo je 02.02.2017. godine posjetio i Institut za zaštitu zdravlja Crne Gore gdje je imao razgovor sa dr. Draganom Lauševićem, načelnikom za epidemiologiju u cilju dobijanja podrške za zajedničku aplikaciju za IPA i druge moguće projekte. Direktor Instituta i dr. Laušević su svesrdno podržali ovu inicijativu.

Posjeta Fondu zdravstvenog osiguranja Crne Gore je imala za cilj da unaprijedi uspješnu saradnju u oblasti uvođenja sistema kvaliteta i sigurnosti u zdravstvenoj zaštiti, između agencija i zagovornika uvođenja standarda sigurnosti i kvaliteta u regionu.

8.2. Projekat jačanja sestrinstva u BiH „ProSes“, Teslić 11. i 12.04.2017.

ProSes je 11. i 12.04.2017. godine okupio šezdesetak ključnih nosilaca iz cijele zemlje na skup u hotel „Kardial“, u Tesliću, kako bi se, u okviru dvodnevne radionice, utvrdio okvir rada za narednu, Drugu fazu projekta.

U analizi koja je prethodila početku projekta u BiH, utvrđeno je da je: “Tokom reformskih procesa, najmanje pažnje (je) bilo posvećeno grupi zdravstvenih radnika koju čine medicinske sestre i tehničari (MST), a koji zaslužuju da se sada ponovo razmotri njihova ključna uloga u pružanju kvalitetnih zdravstvenih usluga stanovništvu.

Izmjenjene zdravstvene potrebe stanovništva, ograničena finansijska sredstva i neophodnost da zdravstvena zaštita bude rentabilna, daju sestrinstvu ključnu ulogu za funkcionisanje zdravstvenog sistema. Stoga, potreba da se „ojača sestrinstvo u Bosni i Hercegovini“ postala je neodložna, i uskoro rezultirala osmišljavanjem projekta koji bi odgovorio na sve navedeno.“

Ubrzo, nakon početka rada, postignuti su prvi rezultati, i uspješno je mobilizirano gotovo 20.000 medicinskih sestara i tehničara (MST) širom Bosne i Hercegovine. Već do kraja 2015. godine, i tokom 2016., izvršene su sve planirane aktivnosti, i zaključilo se da je potrebno započeti Drugu fazu projekta.

Skup u Tesliću je dao mogućnost da se pobliže odredi druga faza projekta, te je data prilika učesnicima da razmijene dosadašnja iskustva.

Opšti cilj ProSes -a je unapređenje zdravstvenih ishoda u BiH povećanjem kvaliteta i efektivnosti usluga MST, posebno na nivou primarne zdravstvene zaštite, te poboljšanjem pristupa uslugama MST za ugrožene grupe stanovništva.

8.3. Važnost kvalitetnog pristupa (budućih) zdravstvenih radnika prema osobama sa invaliditetom, Sarajevo, 19.04.2017.

Na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 19.04.2017. održan je seminar pod nazivom: „Važnost kvalitetnog pristupa (budućih) zdravstvenih radnika prema osobama sa invaliditetom“, na kojem se razgovaralo o unapređenju kvaliteta kurikuluma za različite predmete biomedicinskih fakulteta. Potaknuti interesom zdravstvenih radnika za poboljšanje komunikacije i odnosa sa osobama s različitim invaliditetom, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Udruženje ljekara porodične medicine Kantona Sarajevo i Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, a pod pokroviteljstvom švedske organizacije MyRight- Empowers people with disabilities, organizirali su seminar za nastavnike i saradnike Medicinskog fakulteta kako bi razgovarali o važnosti uvođenja teme komunikacije i ophođenja prema osobama s invaliditetom u redovni sistem obrazovanja budućih zdravstvenih radnika.

„Obuka studenata medicinskih fakulteta o specifičnostima komunikacije i pristupa osobama s različitim invaliditetom tokom školovanja je od velikog značaja za njihov budući poziv zdravstvenog radnika stoga smo i pozvali akademsku zajednicu, prije svega nastavnike i saradnike biomedicinskih fakulteta, predstavnike pedagoških zavoda, te studente, ali i ljekare iz zemlje i iz inostranstva i osobe s invaliditetom, da razmijenimo iskustva i bliže se upoznamo sa ovom temom.

Velika nam je čast da je Medicinski fakultet u Sarajevu među prvim visokoobrazovnim institucijama u Bosni i Hercegovini koji je pokrenuo pitanje uključenja pristupa osobama s invaliditetom u sistem obrazovanja svojih studenata sa stanovišta ljudskih prava, upravo kako to Konvencija o pravima osoba s invaliditetom propisuje“, rekla je prof.dr. Almira Hadžović Džuvo, dekanesa Medicinskog fakulteta, ispred kojeg je pozdravila učesnike seminara.

Zahvaljujući aktivnostima organizacije MyRight, koja sprovodi program jačanja kapaciteta i zagovaranja za prava osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini, razvijena je saradnja sa Agencijom za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), koja je doprinijela većoj promociji i implementaciji prava osoba s invaliditetom u zdravstvu. Jedan od rezultata saradnje je učešće agencije AKAZ u izradi i promociji Brošure o ophođenju prema osobama s invaliditetom u kojoj su osobe s invaliditetom iz programa MyRight dale preporuke i savjete zdravstvenim radnicima kako da poboljšaju odnos kroz odgovarajuću komunikaciju i pristup, a na obostrano zadovoljstvo i zdravstvenih radnika i pacijenata koji su osobe s invaliditetom.

Promocija Brošure od strane osoba s invaliditetom je naišla je na vrlo pozitivan prijem među zdravstvenim radnicima koji su je prepoznali kao literaturu koja će im biti od koristi u radu sa pacijentima. Uključenje prava osoba s invaliditetom na pristupačnu komunikaciju i jednak pristup zdravstvenim uslugama doprinosi podizanju kvaliteta standarda kliničke prakse što je glavni zadatak naše agencije, pa nam je saradnja sa organizacijama osoba s invaliditetom kroz program MyRight izuzetno bitna.

Važnost teme pristupačne komunikacije i pristupa zdravstvenim uslugama i objektima proizlazi iz obaveze države, pa samim tim i obrazovnih institucija, da poštuju i u praksu sprovedu ljudska prava sadržana u Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom UN koju je Bosna i Hercegovina ratificirala 2010. godine.

Poštovanje prava osoba s invaliditetom podrazumijeva znanje i sposobnost svih javnih službenika, u ovom slučaju sadašnjih ali i budućih zdravstvenih radnika da pruže isti nivo i obim usluge svim korisnicima, pacijentima koji su osobe s invaliditetom, te da na najbolji način omoguće zadovoljavanje njihovih potreba čemu je i ovaj seminar sigurno doprinio.

8.4. Forum porodične/obiteljske medicine, 12. i 13.05.2017. Sarajevo

U organizaciji federalnog Udruženja doktora porodične/obiteljske medicine, u petak i subotu, 12. i 13. maja 2017. godine, u hotelu „Hills“ na Ilidži, održan je 7. Forum porodične/obiteljske medicine, na kojem je, na poziv organizatora, učešće uzela i Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH.

Sedmi forum predstavlja jedan od najvećih domaćih, ali i regionalnih stručnih skupova za medicinske i zdravstvene radnike, koji se bave pitanjima vezanim za primarnu zdravstvenu zaštitu, i porodičnu medicinu. Dvodnevno zbivanje proteklo je u kolegijalnom i radnom ozračju, sa programom koji je imao tematski obuhvat cjelokupne domene, i uz angažman domaćih i stranih renomiranih predavača – iz političkih, akademskih, stručnih i strukovnih organizacija, koji su iznijeli prikaz stanja iz gotovo svih perspektiva, i sa svih relevantnih aspekata.

Drugi dan rada, u subotu 13.05. učesnicima skupa obratio se i Doc.Dr. Ahmed Novo, u svojstvu direktora AKAZ-a, predavajući na temu: „Izazovi u programu certifikacije timova porodične **medicine**“. **Doc. Novo** je, ovom prilikom, upoznao mnogobrojne posjetioce u velikoj sali „Bosna“, sa iskustvima iz pojedinih postupaka certifikacije provedenih u FBiH sa izvanrednim rezultatima. Kvalificirani auditorij skupa, predavanje je pratio sa izuzetnom pažnjom, prepoznajući vrlo značajan doprinos koji postupak certifikacije sigurnosnih standarda ima za porodičnu medicinu, i za primarnu zdravstvenu zaštitu uopće.

8.5. Osmi simpozijum magistara farmacije FBiH, 19. - 21.05.2017. Neum

Od 19. do 21.05.2017., u Neumu, u „Grand Hotelu Neum“, Komora magistara farmacije FBiH, organizirala je 8. Simpozij za magistre farmacije u FBiH. Na ovom najvećem strukovnom događaju koji se tematski bavio aktivnom problematikom od iznimne važnosti za farmaceute, i naročito mlade stručnjake koji se opredjeljuju za ovaj poziv, a koja je bila motiv rada na skupu pod nazivom „Ekonomska pozicija magistara farmacije u FBiH – Kako dalje?!“, prisustvovalo je preko 900 učesnika, podjeljenih u različite radne sekcije i grupe. Izvršni predavači i moderatori na simpoziju, bili su renomirani stručnjaci i poznavaoци profesionalnih okvira rada magistara farmacije iz BiH, ali i iz regiona - slijedom članstva u prekograničnoj udruzi Asocijacija komora jugo-istočne Evrope, koja broji devet nosilaca, sa predstavnicima Slovenije i Hrvatske u svojstvu promatrača.

Izražavajući pohvale organizatoru, potrebno je napomenuti da su na ovogodišnjem simpoziju učestvovali i kolege, magistri farmacije iz RS, iskazujući na taj način strukovnu solidarnost, i dajući potvrdu zajedničkim nastojanjima ostvarenja cijeva poboljšanja situacije u našoj zemlji na svim planovima.

Prilikom izlaganja po različitim referentnim tačkama, više puta spominjalo se pitanja sigurnosti i kvaliteta u polju farmacije i apotekarske djelatnosti, te je naglašavana uloga AKAZ-a, a naši predstavnici, koji su

prisustvovali skupu, bili su pozdravljeni od strane organizatora i istaknuti kao faktor jačanja stručne infrastrukture te pouzdani partner u radu. Upravo u tom okruženju i ozračju, iskorištena je prilika za svečanu dodjelu četiri sertifikata - za centralu i ogranke, Ljekarničke zdravstvene ustanove „Biofarm“Neum, koje su ispred AKAZ-a uručile Doc.dr. Vera Kerleta, i Mr.ph. Vildana Drljević, uz prigodno prisjećanje na uspješno proveden postupak, i uloženi napor djelatnica i djelatnika.

8.6. Međunarodni simpozij, Poboljšanje kvalitete u zdravstvu – Europski pogledi, 25-27.05.2017. Biograd na Moru

Doc. Dr Ahmed Novo obratio se prisutnima na skupu u Biogradu na Moru prilikom prezentacije rada Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), pripremljene naročito za ovu priliku, a u kojoj se posebno naglašavaju one strane rada koje su zajedničke za sve slične organizacije i zdravstvene djelatnike. Zatim je obrazložio potrebe prekogranične saradnje i regionalnih projekata te je nastavio: “Vrata za suradnju su uvijek otvorena! Ona nikada i nisu bila zatvorena. Svi koji smo danas ovdje okupljeni, bavimo se zdravstvom na svim ravnima, bilo kao liječnici i medicinski radnici – izravno sa pacijentima, ili kao zdravstveni radnici – bavimo se na širem planu nekim od aspekata koji su preduvjet funkcioniranja okvira za rad cjelokupnog sustava. Mi, pak koji se poglavito bavimo kvalitetom i sigurnošću u zdravstvu, svjesni smo da se bavimo *krvotokom* zdravstva. Zbog toga, na našoj današnjoj prezentaciji rada koji obavljamo u FBiH, želimo podijeliti sa vama sve dobre rezultate i uspjehe koje smo postigli i postizemo, ali i sve nedoumice, poteškoće, otpore na koje nailazimo, i tomu slično - kako bismo zajednički mogli održati vrata suradnje širom otvorenim, i ojačati naše veze.”

Na koncu izlaganja, Doc.dr. Novo je rekao: „Zahvaljujem Prof.dr.sci. Jasni Mesarić, predsjednici Hrvatskoga društva za poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite HLZ-a, i predsjednici ESQH, u svojstvu organizatora, zatim našoj dragoj prijateljici, ravnateljici hrvatske sestrinske agencije, gospođi Nini Bončić-Mijatović, sa kojom redovito surađujemo - na gostoprимstvu i prilici da se obratimo na ovom odličnom zdravstvenom zbivanju, uz čestitke organizatoru i pokroviteljima – Ministarstvu zdravstva HR, i Agenciji za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi. Naposljetku, dozvolite još samo da obnovimo, i ovom prigodom, stalno otvoreni poziv da nas posjetite u Sarajevu a naročito za Dane kvalitete u zdravstvu u FBiH - manifestaciju koju redovno održavamo i gdje se redovno viđamo“.

Teme Simpozija u Biogradu na Moru obuhvaćaju izazove u poboljšanju kvalitete, *Lean* u zdravstvu, aspekte kvalitete i sigurnosti u fizikalnoj i rehabilitacijskoj medicini, zdravstveni turizam, sigurnost i usklađivanje primjene lijekova, pacijent kao partner, razvoj sustava kvalitete, uspostavljanje europskih standarda i preporuka, primjere dobrih praksi. Simpozij je namijenjen svim sudionicima u zdravstvu. Organizator je iskazao nadu da će učesnici i posjetitelji prepoznati ovu vrijednu priliku za stjecanje novih spoznaja i razmjenu iskustva te da će sve to biti poticaj za daljnji razvoj koncepta stalnog poboljšanja kvalitete zdravstvene skrbi i sigurnosti pacijenta u našim profesionalnim okruženjima.

8.7. Predavanje u organizaciji “Kluba potrošača”, 13.06.2017. Tuzla

Udruženje “Klub potrošača” Tuzlanskog kantona u sklopu svoje misije organizuje predavanja u svrhu edukacije svojih članova sa institucionalnim i zakonodavnim okvirom za za štitu potrošača odnosno sa institucijama koje su podrška boljem položaju potrošača na tržištu.

U utorak, 13.06.2017. godine organizovano je predavanje sa ciljem predavljanja područja rada Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) kao i interesnim oblastima moguće saradnje. Ispred Agencije je govorila doc.dr. Vera Kerleta-Tuzović koja je sve prisutne upoznala sa: načinom kako je osnovana Agencija, misijom i vizijom Agencije, AKAZ-ovim nadležnostima, zakonskim dužnostima i obavezama svih zdravstvenih institucija u FBiH, kao i pravima ali i jednako bitnim obavezama svih zdravstvenih korisnika.

Edukacija je održana u Domu Penzionera, a pored brojnih zainteresovanih, prisustvovali su i predstavnici Udruženja penzionerki TK, g-đa Zlata Rekić, čije je Udruženje ujedno bilo i domaćin edukacije, te dekanesa Medicinskog Fakulteta Univerziteta u Tuzli, prof.dr. Nermina Hadžigrahić.

8.8. Intersektorski dijalog o politikama u organizaciji SZO u BiH, 12.-13.06.2017. Neum

Svjetska zdravstvena organizacija u BiH (SZO), 12. i 13.06.2017. godine, održala je u Neumu stručni skup koji je okupio ključne zdravstvene nosioce, i predstavnike vodećih administrativno-političkih institucija i udruženja, iz oba bosansko-hercegovačka entiteta. Skup je održan pod nazivom „*Stvaranje pogodnih okruženja za aktivno življenje i mobilnost, i promoviranje aktivnog življenja i mobilnosti ljudi u Bosni i Hercegovini*“.

Dijalog o politikama pripremljen je u okviru projekta „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini“. Projekat je razvijen i finansijski podržan u partnerstvu između Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO), za period 2013-2018. Komponenta 2 ovog projekta, odnosi se na uspostavljanje, integraciju, implementaciju i formativnu evaluaciju sveobuhvatnog programa za procjenu i menadžment kardiovaskularnog rizika (engl. Cardio-Vascular Risk Assessment and Management – CVRAM). Kroz paket personaliziranih CVRAM usluga koji će se implementirati putem primarne zdravstvene zaštite, to jest, porodične/obiteljske medicine, nastoji se postići stupnjevano poboljšanje stanja, između ostalog, i putem promoviranja zdravih stilova života.

Izvanredni predavači Svjetske zdravstvene organizacije, Dr. Joao Breda, iz Regionalne kancelarije SZO za Evropu, Dr. Vikoria Anna Kovacs, Dr. Viktor Kovacs i Dr. Romeu Mendes, uz podršku kolega iz BiH, u dvodnevnom intenzivnom programu vodili su učesnike skupa kroz problematike gojaznosti i pretilosti, te zdravstvene probleme dijabetesa i kardio-vaskularnih bolesti kao i uticaj sedentarnog načina života na sve aspekte zdravlja i zdravstvene zaštite. U današnje vrijeme, ovakav stil života sve više poprima oblik opće opasnosti za razvijena društva i, utvrđenim trendovima, nagovještava alarmantne posljedice u bliskoj budućnosti ukoliko se ne posvetimo ovom problemu i na ličnom, i na općem nivou.

Posebnost neumskog okupljanja, bile su petominutne vježbe za učesnike - uvrštene u agendu, a koje je predvodio Dr. Romeu Mendes, voditelj programa za starije građane u Portugalu - *Diabetes em Movimento*, koji je polučio izuzetan uspjeh i predstavlja obrazac za oponašanje za druge razvijene zemlje sa sličnim problemima.

8.9. Konferencija: "Analiza stanja integriteta u procesima dostupnosti lijekova u Bosni i Hercegovini", 14.06.2017. Sarajevo

Predstavljajući Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Doc.dr. Vera Kerleta-Tuzović uzela je učešće na tematskoj konferenciji pod nazivom *Analiza stanja integriteta u procesima dostupnosti lijekova u Bosni i Hercegovini* koju je organiziralo poduzeće „Net Consulting d.o.o.“

Nakon otvaranja konferencije od strane direktora pomenute kompanije g.-dina Bojana Bajića , voditelj ureda Svjetske Zdravstvene Organizacije u BiH (WHO) , g. Victor Olsavszky je pozdravio sve prisutne i poželio im uspješan rad. Gospodin Olsavszky je, u svom obraćanju ukazao na sličnu problematiku sa kojom se susrela i njegova domovina – Rumunija, u nedeavnoj prošlosti te je nagovijestio plauzibilna rješenja i iskustva iz njihove prakse. Sljedeći govornik na konferenciji, g. Adnan Filipović , direktor kompanije „ Roche d.o.o. – Roche Ltd“ govorio je o važnosti poslovanja prema istim etičkim principima u svim zemljama i profesionalnim zajednicama navodeći primjer Švicarske kao obrazac za Bosnu i Hercegovinu. Ovakvim odnosom naspram problema, po Filipoviću: „...spriječili bismo odlazak velikih farmaceutskih kuća iz naše zemlje koje ne uspijevaju da se izbore sa konkurencijom, koja koristi neetičke načine poslovanja da bi svoje produkte progurali na tržište.“

Zaključak konferencije bio je na fonu navedenih izjava te su se prisutni složili da bi se transparentnim politikama o pitanju dostupnosti lijekova pacijentima pružili kvalitetni i jeftini medikamenti a što je u interesu i pacijenata, ali i svih pružaoca zdravstvenih usluga, kao i općih sistema koji pružaju podršku i održavaju zdravstveni sistem u cijelosti. Na konferenciji su bili prisutni i predstavnici relevantnih profesionalnih udruženja iz oba BiH entiteta.

8.10. Godišnji skup zemalja članica HTAi 2017., 17.-22.06.2017. Rim, Italija

Health Technology Assessment initiative (HTAi) je međunarodno udruženje stručnih tijela i organizacija pojedinih zemalja članica a koje radi sa zadatkom promoviranja procjena zdravstvenih tehnologija. Procjena zdravstvenih tehnologija tiče se i obuhvaća sve aktere koji prakticiraju i koriste metode HTA u zdravstvenom sektoru. Misija udruženja ostvaruje se kroz podršku i rast HTA zajednice pružanjem neutralnog, globalnog foruma za razmjenu informacija, metoda i stručnosti. Sa članstvom iz 65 zemalja, iz svih krajeva svijeta, HTAi je najznačajnija strukovna mreža koja tretira ovu problematiku i koja pruža pristup raznim resursima, uključujući Međunarodni časopis za procjenu tehnologije u zdravstvu (International Journal of Technology Assessment in Healthcare) kao osnovnu platformu za informativno-promotivni rad.

Godišnja okupljanja članova predstavljaju redovni vid, i praksu udruženja, koje monitorira stanje i napredak na teritoriju zemalja članica putem tematskih izvještaja, prezentacija i stručnih radova koje članovi izlažu na sastancima, forumima i interesnim grupama. Skup HTAi 2017 u Rimu , naročito je imao za cilj prikupljanje iskustava za promicanje dubljeg razumijevanja potencijala i izazova različitih pristupa i podsticanja saradnje u HTAi , i integracije HTA u regulatorne sisteme država članica.

Doc. Dr. Ahmed Novo , direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) , na skupu u Rimu našao se u ulozi ne samo prezentera, nego i komoderatora sesije za Euroazijske HTA inicijative - odjela koji se sastoji od 9 zemalja članica, i koji pokriva teritoriju Balkanskog poluostrva i centralne Azije. Euroazijski HTA forum oformljen je 2015. godine i pod vodstvom je turskog Društva za medicinu zasnovanu na dokazima.

Godišnji skup je bio odlično organizovan i omogućio je učesnicima i priliku za jačanje ličnih i poslovnih veza što pospješuje osjećaj zajedničke misije i osnažuje međunarodnu saradnju u polju procjene novih zdravstvenih tehnologija.

8.11. Konferencija „Doprinos osoba s invaliditetom inkluziji u Bosni i Hercegovini“, 23 – 24.06.2017. Sarajevo

U Hotelu Terme na Ilidži, 23. i 24. 06.2017. održana je konferencija pod nazivom „Doprinos osoba s invaliditetom inkluziji u Bosni i Hercegovini“. Na konferenciji je učestvovala i Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), koja je u prethodnom periodu usko saradivala sa mrežom organizacija osoba s invaliditetom MyRight – Empowers people with Disabilities - u okviru rada na reviziji standarda za timove porodične medicine, centre za mentalno zdravlje i domove zdravlja u koje je inkorporiran dio vezan za prava i potrebe osoba s invaliditetom.

S tim u vezi, izrađena je i promovirana brošura čija je primarna svrha olakšavanje rada zdravstvenih radnika u kontekstu uspješne komunikacije i specifičnih uvjeta u radu sa predmetnom populacijom. Saradnja koja je pri tom ostvarena predstavlja izvrstan, i koristan primjer odnosa sa nevladinim sektorom koji je, u ovom slučaju, bio predstavljen kroz MyRight - mrežu organizacija osoba s invaliditetom koja u našoj zemlji postoji i radi od 2014. godine, i koja ima za cilj doprinos u ostvarenju veće uključenosti osoba s invaliditetom u zdravstveni sistem.

Program Konferencije vodio je učesnike kroz pet tačaka – postignuća, kojima je predstavljen rad mreže organizacija, saradnika, pojedinaca i predstavnika vladinog i nevladinog sektora koji su doprinijeli inkluziji, i rezultatima inkluzije osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini. Organizator MyRight, na konferenciji je upriličio i dodjelu priznanja a među nosiocima je bila i Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH, za koju je priznanje uručeno direktoru agencije Doc.dr. Ahmedu Novi.

Docent Novo je prvog dana konferencije u okviru dijela - Postignuće 1: „Učešće osoba s invaliditetom u reviziji standarda kliničkih praksi“ prezentirao zajednički rad, a prilikom dodjele priznanja još jednom se zahvalio organizatoru i obratio prisutnima riječima: „Moto pod kojim smo radili zajedno brošuru – Sami možemo tako malo; zajedno možemo učiniti mnogo - citat riječi gospođe Helen Keller, predstavlja sve nas u pravom svjetlu i u pravoj ulozi. Bez obzira kako nam se naš vlastiti dio rada činio malim, taj rad je uvijek veliki ako je sa pravim razlogom, za pravu stvar i sa iskrenim ubjeđenjem i željom da se postigne pozitivna promjena. Hvala vam na priznanju jer je ono istovremeno priznanje svima nama i obaveza da nastavimo u istom smjeru.“

8.12. Radionica UNFPA, 28.06 .- 01.07.2017. Skopje

Populacijski fond Ujedinjenih Naroda UNFPA (United Nations Population Fund) i Istočno-evropski Institut za reproduktivno zdravlje , organizovali su u Skopju Međunarodni sub-regionalni skup sa zadaćom da u okviru metodološke radionice provedu trening za buduće trenere koji će u svojim lokalnim zajednicama raditi na planu upućivanja zdravstvenih profesionalaca iz oblasti populacijskih ciljanih skupina.

Trening-paket, odnosno metodologija rada, razvijena je na osnovu predložka čiji je autor međunarodni tim pod vodstvom Prof. Dr. Gwyneth Lewis MD OBS, sa University College of London, i odgovorne osobe sa Međunarodnog instituta za zdravlje žena, i istraživanja u vezi zdravlja žena. Na četverodnevnoj radionici,

učesnici iz zemalja članica sub-regionalnog klastera, prvo su prezentirali stanje dostupnosti podataka relevantnih za analizu smrtnosti i ozbiljnih komplikacija kod trudnica i porodilja, a zatim je provedena obuka po programu šest modula.

Problem prijave smrtnosti trudnica, porodilja i majki u prvom trimestru nakon poroda, pokazuje se kao potpuno zanemaren u velikom broju društava; uzroci smrtnosti i način prijavljivanja nisu sistemski riješeni iako predstavljaju osnovu za kvalitativne i komparativne analize i tako daju mogućnost prevencije i tretiranja ovih problema na nivou državnih i lokalnih zajednica. Populacijski fond Ujedinjenih nacija (UNFPA) promoviše prava svih žena, muškaraca i djece da uživaju u zdravom životu i jednakim mogućnostima. UNFPA pruža podršku zemljama u korištenju demografskih podataka u svrhu kreiranja politika i programa smanjenja siromaštva, te kako bi se osiguralo da je svaka trudnoća željena, da je svako rođenje djeteta sigurno, da je svaka mlada osoba nezaražena HIV/AIDS-om, i da se svaka djevojka i žena tretira s dostojanstvom i poštovanjem što podrazumijeva poštivanje standarda kvaliteta i sigurnosti.

Predstavnica UNFPA za BiH, g.-đa dr. Doina Bologa, bila je ključna osoba i idejni tvorac radionice te zaslužuje zahvalu i od strane AKAZ-a, kao i naša domaćica na skupu, g.-đa dr. Enida Imamović koja nam je pomogla i omogućila korisan boravak za koji se nadamo da će u budućnosti biti materijaliziran u radu sa budućim polaznicima treninga. AKAZ je na skupu predstavljala mr.ph. Vildana Drljević, polaznik obuke i dobitnica sertifikata za trenere.

8.13. Pripremni sastanak povodom Druge faza Projekta mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini, 11.-12.07.2017. Doboj

Projekat mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini (PMZ), jedan je od najvažnijih projekata koji se provodi u zdravstvu, a na teritoriji cijele države. Asocijacija XY, nosilac implementacije projekta, u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Federalnim ministarstvom zdravstva, Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske i Odjelom za zdravstvo i druge usluge Brčko Distrikta, organizira 11. i 12.07.2017. godine pripremni sastanak za planiranje sljedećeg, četverogodišnjeg perioda u kojem se namjerava nastaviti projekat kroz Drugu implementacijsku fazu. Naime, prva faza ističe u februaru 2018. godine, pa je stoga pokrenut proces planiranja naredne faze projekta kako bi se moglo uputiti zvanični, kompletirani zahtjev za finansiranje Vladi Švicarske – inicijatoru i pokrovitelju projekta.

Planiranje je osmišljeno kao participativan i transparentan proces, u kome će učešće uzeti predstavnici relevantnih institucija (Ministarstva, Insitut/Zavodi za javno zdravstvo, Agencije za akreditaciju, Fond/Zavodi zdravstvenog osiguranja), i zdravstvenih ustanova (klinike, bolnice, domovi zdravlja, centari za mentalno zdravlje), te korisničkih organizacija - u svojstvu aktivnih partnera u projektu. Planirane aktivnosti naredne faze projekta trebale bi se zasnivati na prioritetima i razvojnim potrebama partnera projekta te oslanjati na već postignute rezultate projekta, osiguravajući njihovu održivost.

8.14. Okrugli sto na temu "Planiranje porodice/obitelji: Osnaživanje žena i parova - razvijanje stanovništva", Partnerstvo za javno zdravlje, 13.07.2017. Sarajevo

Partnerstvo za javno zdravlje je povodom obilježavanja Svjetskog dana stanovništva 2017. godine organizovao okrugli sto na temu "Planiranje porodice/obitelji: Osnaživanje žena i parova - razvijanje stanovništva". Okrugli sto je održan u Sarajevu, 13. jula 2017. godine u zgradi Ujedinjenih Nacija u Sarajevu. Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH je predstavljala Vera Kerleta-Tuzović, doc. na

navedenom skupu. na kojem se govorilo o globalnim i regionalnim izazovima i mogućnostima, kao i o iskustvima timova porodične/obiteljske medicine u planiranju porodice.

Okrugli sto je otvorila dr. Doina Bologna, UNFPA predstavljajući svjetske trendove po pitanju upotrebe modernih kontracepcijskih sredstava kao i trendove abortusa kod žena tinejdžerske dobi. Imajući u vidu da predstavljeni podaci nisu potpuni, poražavajuća je slika u Bosni i Hercegovini gdje je sve više prekida trudnoće kod dvanaestogodišnjih djevojčica.

Prijedlog dr Jatić Zaima, jednog od predavača, je bio da savjetovanje o planiranju porodice kao i o upotrebi modernih kontracepcijskih metoda preuzmu porodični/obiteljski liječnici jer su zapravo oni ti koji su najviše u kontaktu sa pomenutom grupom pacijenata, jednako muških i ženskih. On je također podvukao da se porodične/obiteljske liječnike treba dodatno educirati kako bi oni ovaj dio posla što uspješnije obavljali. Isto tako je predložio da u AKAZ-ove Standarde za timove porodične/obiteljske medicine, ver. 2014 treba uvrstiti i kriterije koji se tiču savjetovanja pacijenata o planiranju porodice te da bi se trebala raditi revizija koliko je tih savjetovanja urađeno. Sve ovo rečeno je sa ciljem što boljeg planiranja porodice, smanjenja abortusa i smrtnosti majki.

8.15. Ljetnja škola u Beču o aspektima politike uređivanja cijene lijekova, Kolaborativni centar SZO EURO, 28.08 – 01.09.2017. Beč

Na skupu u Beču koji je organizovala Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) , i koji je, u obliku tematske nastave, obradio set pitanja vezanih za politike uređivanja cijena lijekova, na poziv organizatora, učestvovala je i Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) . Ulogu direktnog nosioca cjelokupnog edukativnog programa ponio je Kolaborativni centar SZO u saradnji sa odjelom za farmakoekonomiku austrijskog Zavoda za javno zdravstvo.

Predavači su bili renomirani međunarodni eksperti Evropskog ureda SZO sa sjedištem u Kopenhagenu , i Svjetskog ureda SZO iz Ženeve . Vrlo bogat, ali i zahtjevan program obuke prošlo je 26 predstavnika zemalja iz svih dijelova svijeta i sa svih kontinenata – Azije, Afrike, Evrope i Južne i Sjeverne Amerike i Australije.

Panoramski pregled i uvid u pojedine zajednice i informacije izložene od strane kompetentnih aktera i profesioanalca koji raspoložu relevantnim podacima ishodili su zaključak da ne postoji jedno idealno rješenje, već niz pristupa koji moraju uzeti u obzir domaće prilike i mogućnosti te tako naći optimalni put ka najboljoj politici. Teme koje su označile ljetnju školu izlagane su pod nazivima: „*Farmaceutske politike kao dio zdravstvenog sistema*“; „*Elementi farmaceutskog i zdravstvenog sistem i politika*“; i „*Metodološki izazov – anketa, analiza i komparacija cijena lijekova*“ .

Učesnici su imali priliku predstaviti stanje u vlastitim državama te upoznati sisteme, načine i metode preporučene prakse i različitih iskustava na kolegijalnom planu. Na koncu obuke, i provedenih aktivnosti u radnim grupama, učesnici su glasali za najbolji radni poster – prikaz stanja, a od 26 postera, onaj našeg predstavnika našao se - među prva tri! Boravak i iskustvo sa skupa u Beču, pokazalo se, još jednom, kao vrlo značajna stručna i kulturološka razmjena ali i refleksija o vlastitim postignućima i budućim mogućnostima koje, unatoč svemu, na svjetskom planu - nisu zanemarive.

8.16. Radionica: Strategija za seksualno i reproduktivno zdravlje 2018. – 2022. UNFPA, 13. – 15.09.2017. Sarajevo

Populacijski Fond Ujedinjenih Nacija (UNFPA), ured za Bosnu i Hercegovinu, organizirao je stručni skup na temu „Strategija za seksualno i reproduktivno zdravlje 2018. -2022.“, u formi radionice za strateško planiranje. U hotelu “Holiday“ u Sarajevu, od 13. do 15.09.2017. na skupu su razmatrana set pitanja koja se tiču spolnog i reproduktivnog zdravlja, te su razrađene strategija i pitanja u vezi sa implementacijom te strategije u BiH.

Na skupu su učestvovali predstavnici oba BiH entiteta i svih relevantnih nosilaca iz domaćih institucija koje se bave predmetnom problematikom. AKAZ-ov predstavnik, mr.ph. Vildana Drljević, ima je zadatak praćenja dijela rada koji se tiče našeg ranijeg angažmana, i uradaka iz oblasti sigurnosti i kvaliteta a koji su proizašli iz saradnje sa UNFPA-om.

Učesnike su pozdravili, i izrazili dobrodošlicu, domaći dužnosnici iz Ministarstva civilnih poslova BiH, zatim Federalnog ministarstva zdravstva, i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS. Voditelj skupa, ispred organizatora, je Dr. Mihai Horga, iz Instituta za reproduktivno zdravlje Istočne Europe.

8.17. Okrugli sto u povodu Svjetske sedmice dojenja, 04.10.2017. Sarajevo

Doc. Dr. Vera Kerleta, predstavljala je Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), na okruglom stolu koji je, u suorganizaciji Zavoda za javno zdravstvo FBiH i Zavoda za javno zdravstvo KS, te Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina FBiH (USJZD) i Udruženja za unapređenje dojenja FBiH (International Baby Food Action Network - IBFAN), održan u povodu Svjetske sedmice dojenja. Organizatori su pozvali predstavnika AKAZ-a da prisustvuje na skupu, i obrati se učesnicima s naslova ekspertize i iskustvene prakse u vezi pitanja sigurnosti i kvaliteta u zdravstvu, i projektnih implementacijskih zadataka tokom akreditacijskog postupka za „Bolnice – prijatelje beba“ (Baby Friendly Hospitals – BFH), čiji je inicijator UNFPA u BiH.

U uvodnom obraćanju, u ime organizatora, prisutne su pozdravili, Mr.sci.med. Prim. dr. Sabaha Dračić ZzJKS; Prim. dr. Mira Ademović, predsjednica IBFAN; g. Mirza Palo iz Ureda SZO BiH; i g.-đa Alma Herenda, predstavnik UNICEF-a. Izlagači i prezentatori po temama: „ Značaj dojenja za postizanje Globalnih ciljeva održivog razvoja“, „Pregled politika, programa i prakse dojenja u FBiH“, i“ Radna i produktivna žena i dojenje“, bili su respektivno: Mr.sci.med. Prim. dr Sabaha Dračić, Dr.sci. med. Aida Filipović-Hadžiomeragić, i Mr.sci.med. dr Irena Jokić.

Na koncu skupa, dogovoreno je da će, u narednom periodu, Zaključci s okruglog stola biti cirkulirani učesnicima, i relevantnim organizacijama i udruženjima koja se bave perinatalnim i neonatalnim problematikama i pitanjima, a naročito - dojenjem i dojenčadi.

8.18. Međunarodna konferencija ISQUa-e (*International Society for Quality in Healthcare*), 01.- 04.10.2017. London, VB

34.-ta Međunarodna konferencija ISQUa-e (International Society for Quality in Healthcare), održana u periodu od 01. do 04.10.2017. u glavnom gradu Velike Britanije, okupila je 1.500 učesnika iz svih krajeva svijeta kako bi razmijenili najbitnije informacije iz područje sigurnosti i kvaliteta u zdravstvu te saznali o

općem stanju, najznačajnijim savremenim tendencijama i problemima, i na poslijetku razmijenili znanja i vlastita iskustva stečena u radu.

Doc. Dr. Ahmed Novo, direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), predstavljao je našu zemlju te imao čast, i odgovornost, da se obrati odabranim predstavnicima i organizatorima konferencije u vrlo restriktivnoj pripremnoj fazi, prvog dana održavanja konferencije. Tom prilikom docent Novo izlagao je na temu: „Poboljšanje sigurnosti zdravstvenih usluga u timovima porodične medicine u FBiH i KS“, i u svojoj prezentaciji je govorio o predanosti, ozbiljnosti i stručnosti domaćih profesionalaca koji se bave pitanjima kvaliteta u zdravstvu. Pri tom, radi se o svima koji su uključeni u rad - kako u okrilju AKAZ-a, bilo kao zaposlenici, saradnici i radne grupe konsultativnog tipa, tako i unutar zdravstvenih ustanova – u funkciji voditelja, koordinatora te svih koji se sistemski zauzimaju za promoviranje kvaliteta.

Izvrсна organizacija, tehnički i tehnološki noviteti koji pomažu učesnicima praćenje raznovrsnog programa, znatno su utjecali na uspjeh konferencije na čijim marginama je bilo mnoštvo prilika za sastanke i profesionalnu razmjenu.

8.19. Radionica: „Unapređenje sigurnosti i kvaliteta usluga zdravstvenih ustanova u privatnom vlasništvu“, 12.10.2017. Banjaluka

U organizaciji Agencije za sertifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite RS (ASKVA), i Instituta za javno zdravstvo RS, u četvrtak 12.10., održana je radionica sa učešćem predstavnika akreditacijskih agencija iz regiona, koje je za cilj imala analizu stanja, i razmjenu iskustava u oblasti uvođenja standarda sigurnosti i kvaliteta u zdravstvene ustanove u privatnom vlasništvu.

Uzimajući u obzir zakonska rješenja koja se donekle međusobno razlikuju u određenim definicijama i poimanjima prirode, i vrsta zdravstvenih ustanova, na skupu su prezentirane aktivnosti koje su do sada provedene, kao i planovi za budući rad. Također, predstavnici ustanova i organizacija - učesnika na radionici, govorili su i o vlastitim iskustvima polučeni u dosadašnjem radu te ukazali svojim kolegama na potencijalne opasnosti u recepciji ideje sertifikacije i akreditacije u privatnoj praksi. Ispred Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), a u društvu predstavnika odabranih privatnih zdravstvenih ustanova iz Sarajeva i Tuzle, na skupu je učestvovala, i prezentirala stanje stvari u FBiH, g.-đa Melka Mercvajler, Viši stručni saradnik za poslove edukacije.

Projekat u okviru kojeg je održana radionica, dio je istraživanja koje provodi Alijansa za istraživanje zdravstvene prakse i sistema (Aliance for Healthcare Policy and Systems Research), s naslova sporazuma o saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (World Health Organization). Organizator radionice se može pohvaliti odličnom izvedbom, i odzivom svih pozvanih aktera iz regiona: Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Republici Makedoniji; Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj; Agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova u Republici Srbiji; te Društva za kvalitet i bezbjednost zdravstvene zaštite i Farmaceutske komore Crne Gore.

8.20. Promocija priručnika - Standardne operative procedure zdravstvene njege u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, FAMI, 25.10.2017. Sarajevo

U organizaciji Fondacije FAMI, u Sarajevu je 25.10.2017. održana promocija priručnika sa standardnim operativnim procedurama i algoritmima za primarnu zdravstvenu zaštitu.

Ovaj priručnik je razvijen u okviru projekta „Jačanje sestrinstva u Bosni i Hercegovini“ koji implementira konzorcij Fondacija FAMI i Ženevska univerzitetska bolnica, uz finansijsku podršku Vlade Švicarske.

Na ovaj događaj pozvani su bili svi direktori i glavne sestre domova zdravlja u Federaciji Bosne i Hercegovine, predstavnici federalnog ministarstva zdravstva i AKAZ-a, te drugih bh. i regionalnih zdravstvenih institucija i organizacija.

8.21. Radionica: „Perspektive akreditacije i razmjena kadrova u regionu“, 31.10.2017. Beograd

U Beogradu je 31.10.2017. u Klubu poslanika na Dedinju, održana radionica: „Perspektive akreditacije i razmjena kadrova u regionu“, u organizaciji Agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova Srbije (AZUS). Ispred AKAZ-a na radionici je učestvovao doc.dr. Ahmed Novo dok su ostali učesnici bili direktori i predstavnici drugih agencija za akreditaciju iz regiona: Bosne i Hercegovine (AKAZ i ASKVA), Hrvatske, Makedonije i domaćina Srbije. Na ovom skupu dogovoreni su i naredni koraci i zajedničke akcije ovih agencija.

Poslije radionice održan je svečana dodjela certifikata sa koktelom za novih 99 vanjskih ocjenjivača AZUS-a uz prisustvo predstavnika Ministarstva zdravlja Republike Srbije, predavača koji su učestvovali u edukaciji novih ocjenjivača i mnogih gostiju.

Doc. Novo je pozvao predstavnike agencija za akreditaciju da nastave sa zajedničkom saradnjom i da održe naredni sastanak u Sarajevu na marginama „Petih dana kvaliteta u zdravstvu“, koji će se održati 14. i 15.12.2017. godine.

8.22. Radionica: „Pripremne aktivnosti za na narednu fazu projekta mentalnog zdravlja u BiH“, 08. - 09.11.2017. Vitez

Druga faza Projekta mentalnog zdravlja u BiH (PMZ), ističe u februaru 2018. godine. Ovaj Projekat koji implementira Asocijacija XY, podržava Vlada Švicarske, a provodi se u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH, Federalnim ministarstvom zdravstva, Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite RS, te Odjelom za zdravstvo Distrikta Brčko. Obzirom na primicanje predviđenog roka za okončanje prethodnih aktivnosti, pokrenut je proces planiranja naredne, četvorogodišnje faze projekta.

Kako bi odgovorili na zahtjeve donatora, 08. i 09.11.2017. godine, predstavnici pojedinih CMZ-a, kliničkih centara, i agencija za akreditaciju iz oba entiteta BiH, okupili su se na radionici posvećenoj unapređenju kvaliteta u oblasti zaštite mentalnog zdravlja, sa namjerom predstavljenja aktuelnih aktivnosti, i planiranja novih. Predstavljene su aktivnosti na planu poboljšanja saradnje primarne i sekundarne zdravstvene zaštite iz oblasti mentalnog zdravlja.

Pri tome, zaključeno je da su od posebnog značaja: procedure i alati vezani za procjenu rizika; edukacija osoblja; put pacijenata kroz sistem; iskustvo pacijenta; te prikupljanje indikatora pertinentnih za ovu oblast.

Ovom priikom je urađen i upitnik koji će biti upućen bolnicama i centrima za mentalno zdravlje, a koji će dati jasan uvid u trenutno stanje u svrhu planiranja navedenih aktivnosti.

8.23. „Uspostava E registra osoba oboljelih od dijabetesa u Kantonu Sarajevo“, ZZJZ FBiH, 14.11.2017. Sarajevo

U povodu Svjetskog dana šećerne bolesti, 14.11.2017. godine, u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo FBiH, organizirana je prezentacija rezultata pilot projekta „Uspostava E registra osoba oboljelih od dijabetesa u Kantonu Sarajevo“.

Projekat implementiraju Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, i Zavod zdravstvenog osiguranja KS, uz saglasnost Ministarstva zdravstva KS i Zavoda za javno zdravstvo KS, a uz podršku softverske kuće „Medit“. Cilj projekta je da se, nakon uspješno završene uspostave e-registra oboljelih od dijabetesa za Kanton Sarajevo, isti princip aplicira i na ostale kantone, kako bi se, u konačnici, dobili jedinstveni podaci oboljelih u Federaciji BiH.

Stepen uspješnosti projekta razvidan je iz relevantnih veličina glavnog parametra, odnosno razlike u broju oboljelih od dijabetesa - po statističkim podacima koje vodi Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, te broja koji postoji u bazi podataka Zavoda zdravstvenog osiguranja KS. Predstavnik AKAZ- a na današnjoj prezentaciji bila je mr.ph.Vildana Drljević.

8.24. Radionica: „Klinički menadžment u slučajevima silovanja“ UNFPA, 13. – 17.11.2017. Sarajevo

U Hotelu „Vučko“ na Jahorini, od 13. do 17.11., održana je obuka za odabrane profesionalce i predstavnike nosilaca iz dva BiH entiteta koja se tiče spolnog i reproduktivnog zdravlja u specifičnim, kriznim situacijama. Prvi dio obuke, na temu: „Klinički menadžment u slučajevima silovanja (Clinical Management of Rape)“ okončan je, 14.11., i iznjedrio je vrlo aktivno učešće polaznika obuke koje je pokazalo neke aspekte problema u tretmanu i praksi na terenu.

Prezenter i edukator iz UNFPA, g.đa Felicia Jones, ekspert je za predmetnu oblast i teme obrađene u toku obuke, te osoba koja, u svom višegodišnjem radnom i profesionalnom iskustvu stečenom diljem svijeta, sagledava perspektive iz pozicije klsterskog pristupa problemu. Na taj način omogućava se uočavanje eventualnih propusta na strani zdravstveno-medicinskog, policijsko-bezbjednosnog i/ili civilno-socijalnog segmenta, kao i odsutnost protočnosti i/ili redundancija u intersektorskoj komunikaciji.

Cilj obuke je unapređenje spremnosti postojećih domaćih multisektorskih kapaciteta za odgovor na krizne situacije, kao i pripremu ključnih aktera za integraciju spolnog i reproduktivnog zdravlja, i rodno zasnovanog nasilja u planove odgovora na krizne situacije.

Na koncu dvodnevne obuke, zaključeno je da postoji realna potreba za angažiranje domaćih stručnjaka i institucija u smislu izrade harmoniziranih protokola, vodiča i priručnika, kao i apozitnih formulara koji bi olakšali rad osobama direktno uključenim u prijem, tretman i obradu žrtava silovanja, te prikupljenog forenzičkog materijala.

Dr. Enida Imamović, predstavnik UNFPA BiH, i g.đa Sejdefa Bašić Čatić, izvršni koordinator Partnerstva za javno zdravlje, izrazile su nadu u mogućnost organizacije projekta po pomenutom zadatku u skorije vrijeme te su se zahvalile predstavniku Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) gosp. Azuru Pašiću na iskazanoj spremnosti u tom smislu. Izuzetno dobro pripremljena obuka sa izvanrednim predavačem, i aktivnim učesnicima, uspješno je apsolvirala prvu temu i radni dio. Nastavak obuke se odnosio na MISP – Minimum Initial Service Package (Minimalni inicijalni paket usluga), što je ujedno i druga tema koja je obrađena u naredna tri dana.

8.25. Jačanje upravljanja u oblasti javnog zdravstva u zdravstvenoj mreži jugoistočne Evrope (SEEHM) – dijalog o politici, SZO EURO, 15.11.2017. Banjaluka

Zemlje članice evropskog regiona Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) pokazuju obnovljeno interesovanje za organizaciju i finansiranje usluga i kadrovsko jačanje u oblasti javnog zdravlja. Službe u oblasti javnog zdravlja suočene su sa mnogobrojnim izazovima, uključujući sve veći teret hroničnih oboljenja, rekurentnih zaraznih bolesti i nerijetko težak finansijski i organizacioni kontekst.

S tim u vezi, 15. novembra 2017. godine, u Banja Luci je organizovan skup - dijalog o politici, za zemlje SEEHM-a kojem su domaćini bili nosioci ovlaštenja u zdravstvu u Bosni i Hercegovini (Ministartstvo civilnih poslova BiH, Ministartstvo zdravstva u FBiH, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske kao i Odjeljenje za zdravstvo Distrikta Brčko BiH). Ispred Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), skupu je prisustvovala g.-đa Melka Mercvajler, prof.

Skup koji je održan u formi dijaloga o politici, podržao je projekat „Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini (BiH)“. Cilj dijaloga o politici, ovom prilikom, bio je: bolje upoznavanje sa različitim pristupima i divergentnim modelima koji se implementiraju sa ciljem organizovanja i finansiranja usluga u oblasti javnog zdravlja; ispitivanje određenih napora koji su načinjeni u izabranim zemljama u jugoistočnoj Evropi radi jačanja organizacije i finansiranja usluga u oblasti javnog zdravlja; sagledavanje izazova i politika koji se tiču stvaranja snažnih kadrova u oblasti javnog zdravlja; razmatranje postojećih mehanizama za mjerenje i unapređenje kvaliteta usluga u oblasti javnog zdravlja.

Od posebne koristi je razmjenjena iskustava predstavnika javnog zdravstva iz evropskih zemalja, kao i načini primjene tih iskustava u Bosni i Hercegovini. Učešće u dijalogu su uzeli i međunarodni saradnici iz Slovenije, Poljske, Moldavije, Hrvatske, Srbije, zatim predstavnici Regionalnog ureda SZO za Evropu, Evropske opservatorije za zdravstvene sisteme i politike.

U okviru dijaloga, pažnja je bila posvećana i „Mjerenju i uvođenju kvaliteta usluga javnog zdravlja u Evropi“, s posebnim osvrtom na rezultate studije Opservatorije Svjetske zdravstvene organizacije. Bilo je govora o obezbjeđivanju i dimenzijama kvaliteta, standardima i smjernicama kvaliteta, akreditaciji i licenciranju te mjerenju kvaliteta.

8.26. Konferencija: „Kvalitet zdravstvenih usluga, sigurnost pacijenata i akreditacija“, Ministarstvo zdravlja Republike Kazahstan, 16. - 17.11.2017. Astana

Direktor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Doc.dr. Ahmed Novo, odazvao se pozivu organizatora za učešće na međunarodnoj konferenciji koja se održava u glavnom gradu Kazahstana - Astani, 16. i 17. novembra 2017. godine. Organizator konferencije, Ministarstvo zdravlja Republike Kazahstan, iskazalo je odnos naspram teme konferencije „Kvalitet zdravstvenih usluga, sigurnost pacijenata i akreditacija“, kao i učesnika - stručnjaka iz područja sistema sigurnosti i kvaliteta u zdravstvu, posebnim stepenom interesa i ozbiljnosti angažujući svoje najviše dužnosnike na pozicije predsjedavajućeg konferencije i moderatora.

Naime, konferenciju je otvorio sam ministar zdravlja, g. Y. A. Birtanov, a zatim prepustio predsjedanje g-đi L. M. Aktayevoj, zamjenici ministra, i A. T. Aiykhanova, Generalnoj direktorici Republičkog centra za razvoj zdravlja pri Ministarstvu zdravlja Republike Kazahstan, koje su ujedno i moderirale ovaj reprezentativni skup. Na prvom danu konferencije, neki od pozvanih stručnjaka iz ove domene dobili su

priliku da se obrate učesnicima i iznesu iskustva iz svojih zemalja koja se tiču određenih tematika koje se razmatraju na konferenciji.

Doc.dr. Ahmed Novo , jedan je od devet stranih izlagača koji je obradio temu pod naslovom: „Sistem akreditacije u Bosni i Hercegovini“ , te upoznao prisutne sa načinom rada u polju sistema unapređenja kvaliteta, i sigurnosti zdravstvenih usluga u našoj zemlji, osvrćući se dijelom i na specifičnosti političkog uređenja, teritorija, načina finansiranja nositelja i aktera, sa akcentom na stručni okvir koji se tiče akreditacije zdravstvenih ustanova. AKAZ se zahvaljuje svim prijateljima agencije na podršci i adekvatnoj pomoći u naporima da se omogući naše prisustvo na ovom, i sličnim stručnim zbivanjima u regionu i drugim lokacijama van Bosne i Hercegovine.

8.27. Simpozij: „Utjecaj hrane i suplemenata na ishode terapije sa lijekovima“, Komora magistara farmacije Federacije BiH, 17. - 19.11.2017. Sarajevo

Komora magistara farmacije Federacije BiH (KMF), organizirala je deveti stručni skup – simpozij, pod naslovom: „Utjecaj hrane i suplemenata na ishode terapije sa lijekovima“, na kojem su uzeli učešće i predstavnici Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Doc.dr. Vera Kerleta i mr.ph. Vildana Drljević.

Skup je bio organizovan sa željom da se skrene pažnja na nutritivne efekte na olakšano i poboljšano podnošenje i kombiniranje hrane i suplemenata sa farmako-terapijom. Organizator je obezbijedio adekvatne predavača nakon čijih prezentacija je uslijedila i diskusija učesnika, sam skup je protekao u radnoj atmosferi sa učešćem više od 900 učesnika.

8.28. Konferencija: „Završetak prve faze projekta jačanje sestrinstva u BiH“, FAMI, 22. - 23.11.2017. Banjaluka

Predstavnic Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Doc. Dr. Vera Kerleta, prisustvovala je na konferenciji koju je organizovalo udruženje ProSes – Projekat jačanja sestrinstva u Bosni i Hercegovini, te učestvovala, u svojstvu paneliste, na okruglom stolu gdje su tretirane teme: „Usklađivanje ponude sa potražnjom za medicinskim sestrama/tehničarima; Da li razvijamo prave vještine?; Da li možemo obučiti dovoljan broj kvalificiranih medicinskih sestara/tehničara?“.

Dvodnevna Konferencija u Banja Luci, prilika je organizatorima i implementacijskim akterima da izvrše pregled rada i analizu postignuća na kraju prve faze Projekta jačanja sestrinstva u BiH.

Učesnici iz oba entiteta i Brčko Distrikta, zdravstveni radnici i predstavnici organa vlasti, imali su također mogućnost upoznati se i sa nekim bitnim, općim pitanjima u vezi sestrinstva te strukovnim problematikama koje je potrebno sistemski rješavati kako bi se obezbijedila adekvatna pozicija svim zdravstvenim djelatnicima koji se bave ovim važnim medicinskim poslom.

Skup je odlično osmišljen i proveden, a organizator je obezbijedio prisustvo ključnih nositelja i istaknutih stručnjaka koji su učestvovali na ovoj konferenciji.

9. Akreditacija i sertifikacija zdravstvenih ustanova

U 2017. godini Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) certificirala je **47 apoteka** - zdravstvenih ustanova i **54 ambulante** porodične/obiteljske medicine iz šest domova zdravlja (Kladanj, Banovići, Vareš, Teočak, Gradačac i Kalesija).

Vanjsku ocjenu za sticanje akreditacijskog statusa prošlo je ukupno **17** zdravstvenih ustanova, **11 CMZ** centara za mentalno zdravlje (Centar JUDZKS, Hadžići JUDZKS, DZ Banovići, DZ Gračanica, Novi Grad JUDZKS, DZ Srebrenik, DZ Tuzla, DZ Vitez, Vogošća JUDZKS, DZ Zenica i DZ Bihać) te JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu, Ginekološko-akušerska klinika Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla, Ginekološko-akušerski odjel Opšta bolnica „Prim.Dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo, PZU apoteka „Esthepharm“, Zavod za bolesti ovisnosti ZE-DO kantona i Opšta bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica.

To je rezultiralo organizacijom **117** vanjskih ocjena te sastanaka Komisija za sertifikaciju i akreditaciju koje su analizirale izvještaje vanjskih ocjenjivača. Učešće u vanjskim ocjenama te u radu Komisija uzela su **65** ovlaštena vanjska ocjenjivača kvaliteta (od ukupno 135 na listi ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta AKAZ-a). Pored vanjskih ocjena u svrhu sertifikacije i akreditacije vanjski ocjenjivači obavili su i 24 obavezna nadzorna pregleda u 10 zdravstvenih ustanova u FBiH.

U toku 2017. godine obavljeno je **47 vanjskih ocjena apoteka** u svrhu sertifikacije i to:

- ✓ **LJUZ „BIOPHARM“ Neum** – Središnji objekat,
 - Ogranak Posušje II,
 - Ljekarna broj 3. Grude i
 - Ogranak Tomislavgrad
- ✓ **PZU „PHARMACOM“** - Centralni objekat,
 - Ogranak „Farmatex“,
 - Ogranak „Farmatex I“,
 - Ogranak „Farmatex II“,
 - Ogranak „Farmatex III“
 - Ogranak "Đurđevik" .
- ✓ **Apoteka "ĐULOVIĆ" Živinice**
- ✓ **PZU apoteka „IBO & CO“** - Centralni objekat i
 - Ogranak „IBO & CO 1“
- ✓ **Apoteka „AMARA“ Srebrenik**
- ✓ **Apoteka „ĐULOVIĆ - company“ Živinice**
- ✓ **PZU apoteka „VEDYPHARM“ Sarajevo**
- ✓ **Apoteka „LIBERO“ Sarajevo**
- ✓ **Apoteka „MAX-PHARM“ Gradačac**
- ✓ **JZU GRADSKE APOTEKE Tuzla** – Apoteka „Dom zdravlja" Tuzla (Centralni objekat),
 - Apoteka „Banovići“
 - Apoteka „Dijetetika“
 - Apoteka „Narodna“
 - Apoteka „Sjenjak“,
 - Apoteka „Slatina“,
 - Apoteka „Soliter“.

- ✓ **PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac,**
 - Ogranak Apoteka 1, Kalesija,
 - Ogranak Apoteka 10, Devetak,
 - Ogranak Apoteka 11, Vučkovci,
 - Ogranak Apoteka 12, Živinice,
 - Ogranak Apoteka 3, Gračanica,
 - Ogranak Apoteka 4, Puračić,
 - Ogranak Apoteka 5, Gradačac,
 - Ogranak Apoteka 6, Tuzla,
 - Ogranak Apoteka 7, Srebrenik,
 - Ogranak Apoteka 8, Lukavac,
 - Ogranak Apoteka 9, Gračanica i Depo apoteka 2 Dobošnica.
- ✓ **PZU Apoteka "Delfin" (Centralni objekat) i**
 - Ogranak Apoteka Delfin 1
- ✓ **PZU Apoteka "Al-Hana" Ogranak Apoteka "Al-Hana Medresa"**
- ✓ **PZU apoteka „Esthepharm“**
- ✓ **PZU apoteka „Viva 7“ i to:**
 - PZU apoteka „Viva 7“ centrala
 - PZU apoteka „Viva 7“ ogranak 1
- ✓ **JZU Gradska apoteka Srebrenik i 3 pripadajuća depoa ustanove.**

54 tima porodične/obiteljske medicine (TPM) domova zdravlja iz 6 domova zdravlja / gradova u FBiH i to :

- ✓ **JZU DOM ZDRAVLJA KLADANJ**
 - Tim porodične medicine 1 - Ambulanta porodične medicine Stupari,
 - Tim porodične medicine 2 - Ambulanta porodične medicine Stupari,
 - Tim porodične medicine 3 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 4 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 5 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 6 - Ambulanta porodične medicine Tuholj
 - Tim porodične medicine 7 - Centralni objekat,
- ✓ **JZU DOM ZDRAVLJA BANOVIĆI**
 - Tim porodične medicine 1 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 2 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 3 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 4 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 5 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 6 - Centralni objekat,
 - Tim porodične medicine 7 - Ambulanta porodične medicine Banovići Selo,
 - Tim porodične medicine 8 - Ambulanta porodične medicine Tulovići/Treštenica,
 - Tim porodične medicine 9 - Ambulanta porodične medicine Pribitkovići/Seona/Aljkovići
 - Tim porodične medicine 10 - Ambulanta porodične medicine Oskova/Brezovača,
 - Tim porodične medicine 11 - Centralni objekat.

✓ **JZU DOM ZDRAVLJA VAREŠ**

- Tim porodične medicine 1 - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine 3 - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine 4 - Centralni objekat

✓ **JZU DOM ZDRAVLJA TEOČAK**

- Tim porodične medicine I Centar - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine II Centar - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine III Numera Bilalići,
- Tim porodične medicine IV Sniježnica,

✓ **JU DOM ZDRAVLJA GRADAČAC.**

- Tim porodične medicine VII - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine IX - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine VI - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine X - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XIII - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XI - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XII - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine VIII - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XVIII - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine V - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XVI - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XV - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine III - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine XVII - Centralni objekat,
- Tim porodične medicine I - Ambulanta porodične medicine Vučkovci,
- Tim porodične medicine XIV - Ambulanta porodične medicine Mionica

✓ **JZU DOM ZDRAVLJA KALESIJA**

- Tim porodične medicine I - Centralni objekat;
- Tim porodične medicine II - Centralni objekat;
- Tim porodične medicine III - Ambulanta porodične medicine Tojšići;
- Tim porodične medicine IV - Ambulanta porodične medicine Tojšići;
- Tim porodične medicine IX - Centralni objekat;
- Tim porodične medicine VI - Ambulanta porodične medicine Rainci Gornji;
- Tim porodične medicine VII - Ambulanta porodične medicine Hrasno Donje;
- Tim porodične medicine VIII - Ambulanta porodične medicine Vukovije Donje;
- Tim porodične medicine X - Ambulanta porodične medicine Vukovije Gornje;
- Tim porodične medicine XI - Centralni objekat;
- Tim porodične medicine XII - Ambulanta porodične medicine Tojšići;
- Tim porodične medicine XIII - Ambulanta porodične medicine Rainci Donji;
- Tim porodične medicine XIV - Centralni objekat.

U 2017. godini Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, akreditirala je sljedeće zdravstvene ustanove:

✓ **11 centara za mentalno zdravlje (CMZ) i to :**

- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Centar
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Hadžići
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Banovići
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Gračanica
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Novi Grad
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Srebrenik
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Tuzla
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Vitez
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Vogošća
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Zenica
- Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Bihać

Vanjski pregled za akreditacijski status prošle su i sljedeće ustanove:

- ✓ **JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu**
- ✓ **Ginekološko-akušerska klinika Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla**
- ✓ **Ginekološko-akušerski odjel Opšta bolnica „Prim.Dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo**
- ✓ **PZU apoteka „Esthepharm“**
- ✓ **Zavod za bolesti ovisnosti ZE-DO kantona**
- ✓ **Opšta bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica**

9.1. Akreditacija zdravstvenih ustanova

JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu

Dva AKAZ-ova ocjenjivača - Dr. Anel Okić, i Senija Brčaninović dms, obavili su vanjski pregled u Zavodu za zdravstvenu zaštitu studenata UNSA, i to 13-14.07.2017. godine u okviru fokusirane akreditacije koja se tiče Akreditacijskih standarda za usluge naklonjene mladima.

Komisija za fokusiranu akreditaciju JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu zasjedala je 18.07.2017. godine u sastavu: Vildana Doder, Enes Šaćić i Vildana Drljević, te donijela zaključak broj: 03-37-265-2/17 o prijedlogu za безусловnu fokusiranu akreditaciju JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu.

Upravni odbor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine donio je rješenje o безусловnoj fokusiranoj akreditaciji u trajanju od 3 godine JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu (dana 23.08.2017. godine, broj rješenja: 02-37-298/17).

Ginekološko - akušerska klinika Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla

Dana 22. i 23.06.2017. godine obavljen je vanjski pregled u svrhu re-akreditacije porodilišta UKC Tuzla. Ovlašteni ocjenjivači koje je Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) angažovala za ovaj vanjski pregled su dr. Karić Azra i dr. Jasmina Šlaku.

Komisija za fokusiranu akreditaciju Ginekološko - akušerske klinike Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla zasjedala je 17.06.2017. godine u sastavu: Vildana Doder, Imeta Krako, Smiljana Viteškić i donijela zaključak

broj: 03-37-244-2/17 o prijedlogu za безусловnu fokusiranu akreditaciju Ginekološko - akušerske klinike Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla.

Upravni odbor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine donio je rješenje o bezuslovnoj fokusiranoj akreditaciji Ginekološko - akušerske klinike Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla (dana 28.06.2017. godine, broj rješenja: 02-37-247-2/17).

Ginekološko-akušerski odjel Opšta bolnica „Prim.Dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo

Dana 28. i 29.12.2017. godine obavljen je vanjski pregled u svrhu re-akreditacije porodilišta Ginekološko-akušerski odjel Opšte bolnica „Prim.Dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo. Ovlašteni ocjenjivači koje je Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) angažovala za ovaj vanjski pregled su Almir Kovačević i Roberta Perković.

Komisija za fokusiranu akreditaciju i Upravni odbor Agencije donijeće odluku o akreditacijskom statusu ove zdravstvene ustanove početkom 2018. godine.

Akreditacija centra za mentalno zdravlje

U 2017. godini Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) akreditirala je **11 centra za mentalno zdravlje** i to sljedećim rasporedom:

1. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Centar (vanjski pregled obavljen 26.-27.04.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Klementina Nuk – Vuković, Ljubica Ćuk)
2. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Hadžići (vanjski pregled obavljen 26.-27.04.2017.godine , pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Elmir Šator, Sonja Perović)
3. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Banovići (vanjski pregled obavljen 08.-09.06.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Klementina Nuk – Vuković, Mustafa Uščuplić)
4. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Novi Grad (vanjski pregled obavljen 25-26.09.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Jasminka Jašić, Klementina Nuk – Vuković)
5. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Vogošća (vanjski pregled obavljen 25. i 26.09.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Marko Martinec, Ljubica Ćuk)
6. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Zenica (vanjski pregled obavljen 26.09.2017. godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Katmerka Cerić, Meliha Hrustić)
7. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Gračanica (vanjski pregled obavljen 16-17.10.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Suvada Sofić, Hajrija Ibrišagić)
8. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Vitez (vanjski pregled obavljen 16. i 17.10.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Irma Džambo, Agnesa Lihovac)
9. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Srebrenik (vanjski pregled obavljen 23.i 24.10.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu Samira Omić, Hajrija Ibrišagić)
10. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Tuzla (vanjski pregled obavljen 23. i 24.10.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu Ismeta Krako, Mersa Hadžisalihović)
11. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Bihać (vanjski pregled obavljen 23. i 24.10.2017.godine, pregled obavili vanjski ocjenjivači u sastavu: Nermina Vehabović – Rudež, Selma Lučkin).

AKAZ Komisije za akreditaciju Centara za mentalno zdravlje:

1. 22.05.2017. godine Komisija za akreditaciju CMZ (u sastavu: Nermina Vehabović - Rudež, Vildana Doder, mr.ph. Vildana Drljević) donijela je zaključak broj: 03-37-180-2/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Centar i JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Hadžići zaključak broj: 03-37-180-2/17.
2. 27.06.2017. godine Komisija za akreditaciju CMZ (u sastavu: Vildana Doder, Ismeta Krako, Smiljana Viteškić) donijela je zaključak broj: 03-37-244-2/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Banovići
3. 31.10.2017. godine Komisija za akreditaciju CMZ (u sastavu: Fadila Mehmedbašić, Biljana Kurtović, Enis Hasanović) donijela je zaključak broj:
 - 03-37-410-2-2/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Gračanica i
 - 03-37-410-2-4/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Novi Grad.
 - 03-37-410-2-5/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Srebrenik.
 - 03-37-410-2-6/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Tuzla.
 - 03-37-410-2-7/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Vitez
 - 03-37-410-2-8/17 o prijedlogu za dodjelu akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Vogošća.
 - 03-37-410-2-1/17 o prijedlogu za dodjelu **uslovne** akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Zenica i
 - **03-37-410-2-3/17 o prijedlogu za dodjelu uslovne akreditacije za Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Bihać.**

Upravni odbor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine donio je sljedeća rješenja o akreditaciji centara za mentalno zdravlje:

1. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Centar br.rj. 02-37-200-2/16 i JU Doma zdravlja Kantona Sarajevo OJ Hadžići dana 31.05.2017. godine, broj rješenja: 02-37-200-2/16.
2. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Banovići 28.06.2017. godine, broj rješenja: 02-37-247-1/17.
3. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Gračanica 22.11.2017. godine, broj rješenja: 02-37-437-1-1/17.
4. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Novi Grad 22.11.2017. godine broj rješenja 02-37-437-2-1/17.
5. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Srebrenik 22.11.2017. godine broj rješenja: 02-37-437-3-1/17.

6. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Tuzla 22.11.2017. godine broj rješenja: 02-37-437-4-1/17.
7. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Vitez 22.11.2017. godine broj rješenja: 02-37-437-5-1/17.
8. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja KS Vogošća 22.11.2017. godine broj rješenja: 02-37-437-6-1/17.
9. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Zenica 22.11.2017. godine broj rješenja:
10. 02-37-437-7-1/17 uslovna akreditacija (četiri mjeseca).
11. Centar za mentalno zdravlje JU Doma zdravlja Bihać 22.11.2017. godine broj rješenja: 02-37-437-8-1/17 uslovna akreditacija (četiri mjeseca).

PZU apoteka „Esthepharm“

Mr.ph. Ernesa Škaljo, dobitnica ovogodišnjeg priznanja za izvrsnost u kategoriji „Vanjski ocjenjivač“, koje joj je uručeno na „Danima kvaliteta u zdravstvu u FBiH 2017.“, obavila je sertifikacijski i akreditacijski pregled u PZU apoteka „Esthepharm“ 19.12.2017.godine. Konačnu odluku o statusu pregledane PZU donijele Upravni odbor prema preporuci komisije početkom 2018. godine.

Zavod za bolesti ovisnosti ZE-DO kantona

Vanjski ocjenjivači Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), Salih Slijepčević, dipl.mng. i Dr. sc. Jasmina Klebić, 18. i 19. decembra obavili su pregled i akreditacijsku vanjsku ocjenu u Zavodu za bolesti ovisnosti ZE-DO kantona . Na osnovu izvještaja vanjskih ocjenjivača Komisija za akreditaciju zdravstvenih ustanova daće preporuku Upravnom odboru koji će početkom 2018. godine donijeti konačnu odluku o statusu pregledanog Zavoda.

Opšta bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica

11. decembar, dogovoren je za provođenje ocjene i tim ocjenjivača izvršio je pregled na terenu Opšta bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica i okončao preliminarnu fazu rada. Sastav tima ocjenjivača predvodio je Mr.sci.dr. Enis Hasanović - vođa tima, a članovi su bili: Mr.ph.sci.dr. Adnan Bajraktarević, Sanela Čović, dms, Mr.sci.dr. Anel Okić, mr.ph. Vedina Čordalija i Adis Hrvačić, dipl. ing.

9.2. Sertifikacija zdravstvenih ustanova – vanjska ocjena apoteka

U 2017. godini AKAZ je obavio vanjski pregled 47 apoteka i to sljedećim rasporedom:

- 13.02.2017. godine 4 poslovne jedinice Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“ Neum i to:
 - Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“ centrala
 - Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“ OJ Ogranak Posušje II
 - Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“ OJ Ljekarna broj 3. Grude
 - Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“ OJ Ogranak Tomislavgrad

Ocjenjivači : mr.ph. Anela Galić, mr.ph. Ernesa Škaljo, i mr.ph. Esmā Mustafić – Batilović.

13. i 14.03.2017. godine 6 poslovnih jedinica PZU "PHARMACOM" i to :

- PZU "PHARMACOM" centrala
- PZU "PHARMACOM" Ogranak „Farmatex"
- PZU "PHARMACOM" Ogranak „Farmatex I"
- PZU "PHARMACOM" Ogranak „Farmatex II"
- PZU "PHARMACOM" Ogranak „Farmatex III"
- PZU "PHARMACOM" Ogranak „Đurđevik"

Ocjenjivači : mr.ph. Anela Galić, mr.ph. Ernesa Škaljo i mr.ph. Bakir Omerbegović .

- 14.03.2017.godine Apoteka "Đulović" Živinice

Ocjenjivač mr.ph. Ernesa Škaljo.

- 11.04.2017. godine Apoteka „Max-pharm“ Gradačac

Ocjenjivač mr.ph. Halida Smajlagić.

- 17.05.2017.godine 2 poslovne jedinice PZU apoteka „IBO & CO“ Sarajevo :
 - PZU apoteka „IBO & CO“ centrala
 - PZU apoteka „IBO & CO“ Ogranak „IBO & CO 1“

Ocjenjivači: mr.ph. Anela Galić, mr.ph. Nadija Alijagić.

- 24.05.2017. godine Apoteka „Amara“ Srebrenik

Ocjenjivač mr.ph. Bakir Omerbegović .

- Apoteka „Đulović-company“ u Živinicama

Ocjenjivač mr.ph. Alma Papraniku.

- 29.05.2017. godine PZU apoteka „Vedypharm“ Sarajevo

Ocjenjivač mr.ph. Bakir Omerbegović.

- 30.06.2017. godine 6 poslovnih jedinica iz sastava JZU "Gradske apoteke" Tuzla i to:
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla centrala
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla Apoteka „Banovići"
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla Apoteka „Dijetetika"
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla Apoteka „Narodna"
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla Apoteka „Sjenjak"
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla Apoteka „Slatina"
 - JZU "Gradske apoteke" Tuzla Apoteka „Soliter"

Ocjenjivači: mr. ph. Halida Smajlagić i mr. ph. Bakir Omerbegović.

- 14.07.2017. godine Apoteka „Libero“ Sarajevo

Ocjenjivač mr.ph. Damira Sulejmanović Husejnović .

- 10. do 14.07. godine 12 poslovnih jedinica iz sastava PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac :
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac centrala
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 1, Kalesija
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 10, Devetak
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 11, Vučkovci
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 12, Živinice
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 3, Gračanica
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 4, Puračić
 - PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 5, Gradačac

- PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 6, Tuzla
- PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 7, Srebrenik
- PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 8, Lukavac
- PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac Ogranak Apoteka 9, Gračanica

Ocjenjivači: mr.ph. Ernesa Škaljo, mr.ph. Alma Papraniku, mr.ph. Bakir Omerbegović, mr.ph. Nadija Alijagić, mr.ph. Halida Smajlagić.

- 25.10.2017. godine PZU Apoteka "DELFIN" :
 - PZU Apoteka "DELFIN" centrala
 - PZU Apoteka "DELFIN" Ogranak Apoteka Delfin 1

Ocjenjivač: mr.ph. Anela Galić.

- 25.10.2017. godine PZU Apoteka "Al-Hana" Ogranak Apoteka "Al-Hana Medresa"

Ocjenjivač: mr.ph. Bakir Omerbegović.

- 18.12.2017.godina PZU apoteka „Esthepharm“ .

Ocjenjivač: mr.ph. Ernesa Škaljo .

- 19.12.2017.godine PZU apoteka „Viva 7“ i to:
 - PZU apoteka „Viva 7“ centrala
 - PZU apoteka „Viva 7“ ogranak 1

Ocjenjivači : mr.ph. Bakir Omerbegović, i mr.ph. Jasmina Mušović.

- 26.12.2017. JZU Gradska apoteka Srebrenik i 3 pripadajuća depoa ustanove.

Ocjenjivači : mr.ph. Alma Papraniku i mr.ph. Mersiha Hadžialić.

Sastav Komisija za sertifikaciju ustanova/apoteka i datumi sjednica su bili sljedeći (datum, ustanova, broj rješenja):

- 21.02.2017. godine, 4 poslovne jedinice Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“ Neum (komisija: Sanja Čustović, Lejla Fazlagić-Ovčina, Zahida Binakaj), br. rj. 04-37-58-2/17.
- 13.03.2017. godine, 6 poslovnih jedinica PZU "PHARMACOM" (komisija: Lejla Fazlagić-Ovčina, Vildana Doder, Vildana Drljević), br. rj. 04-37-264-2/17.
- 13.03.2017. godine, Apoteka "Đulović" Živinice (komisija: Lejla Fazlagić-Ovčina, Vildana Doder, Vildana Drljević), br. rj. 04-37-264-2/17.
- 30.05.2017. godine, 2 poslovne jedinice PZU apoteka „IBO & CO“ , Apoteka „Amara“ Srebrenik ; Apoteka „Đulović-company“ Živinice; PZU apoteka „Vedypharm“ Sarajevo; (komisija: Sanja Čustović, Mersiha Hadžialić, Vildana Drljević), br.rj.04-37-198-1/17.
- 18.07.2017. godine, Apoteka „Max-pharm“ Gradačac; Apoteka „Libero“ Sarajevo; 6 poslovnih jedinica iz sastava JZU "Gradske apoteke" Tuzla; 12 poslovnih jedinica iz sastava PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac (komisija: Lejla Fazlagić-Ovčina, Vildana Doder, Vildana Drljević) br. rj. 04-37-264-2/17.
- 17.11.2017. godine PZU Apoteka "DELFIN" ; PZU Apoteka "Al-Hana" Ogranak Apoteka "Al-Hana Medresa"(komisija: Sanja Čustović, Vildana Doder, Lejla Fazlagić-Ovčina) br. rj. 04-37-428-2/17.

Rješenja o sertifikaciji Upravni odbor AKAZ-a je donio na sljedećim sjednicama (datum, ustanova, broj rješenja) :

- 27.02.2017. godine 4 poslovne jedinice Ljekarnička zdravstvena ustanova „Biopharm“, br.rj. 02-37-71-2/17.
- 29.03.2017. godine 6 poslovnih jedinica PZU "PHARMACOM"(uslovna na 6 mjeseci) br.rj. br.rj. 02-37-115-1/17, Apoteka "Đulović" Živinice; br.rj. 02-37-115-2/17.
- 31.05.2017. godine PZU apoteka „IBO & CO“ i ogranak 1, br.rj. 02-37-201-1/17; Apoteka „Amara“ Srebrenik br.rj. 02-37-300-2/17, Apoteka „Đulović-company“ Živinice br.rj. 02-37-201-3/17, PZU apoteka „Vedypharm“ Sarajevo; br.rj. 02-37-201-4/17.
- 23.08.2017. godine Apoteka „Max-pharm“ Gradačac, br.rj. 02-37-300-3/17, Apoteka „Libero“ Sarajevo, br.rj. 02-37-300-2/17; 6 poslovnih jedinica iz sastava JZU "Gradske apoteke" Tuzla br.rj. 02-37-300-4/17; 12 poslovnih jedinica iz sastava PZU Apoteka „ADONIS“ Lukavac, br.rj. 02-37-300-6/17; 6 poslovnih jedinica PZU "PHARMACOM“ br.rj. 02-37-300-1/17.
- 22.11.2017. godine PZU Apoteka "DELFIN" br.rj. 02-37-436-1/17 ; PZU Apoteka "Al-Hana" Ogranak Apoteka "Al-Hana Medresa" br.rj. 02-37-436-2/17.

9.3. Vanjska ocjena timova porodične medicine – certifikacija

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) u 2017. godini certificirala je ukupno **54** tima porodične medicine i to: iz JZU Dom zdravlja Kladanj **7** timova porodične medicine, iz JZU Dom zdravlja Banovići **11** timova porodične medicine, iz JZU Dom zdravlja Vareš **3** tima porodične medicine, JZU Dom zdravlja Teočak **4** tima porodične medicine, JZU Dom zdravlja Gradačac **16** timova porodične medicine, JZU dom zdravlja Kalesija **13** timova porodične medicine .

Ovlašteni ocjenjivači Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH – AKAZ, dr.sc. med. Enes Šaćić i dr. Sanja Trhulj 16.01.2017. godine obavili su vanjsku ocjenu četiri tima porodične medicine iz DZ Kladanj.

Dana, 23. januara 2017. godine, obavljena je vanjska ocjena 11 timova porodične medicine u DZ Banovići od strane AKAZ-ove ekipe ovlaštenih ocjenjivača kvaliteta u sastavu: dr. Maida Podžić, Ismeta Krako dms., dr. Malik Vodopić, dr. Amira Skopljak, Mediha Zulić dms., koju je predvodila dr. Bernardina Šarac .

U ponedjeljak, 24.07., vanjski ocjenjivači AKAZ-a dr. Malik Vodopić i Zineta Mulaosmanović dms, obavili su vanjsku ocjenu tri tima porodične/obiteljske medicine u Domu zdravlja Vareš.

Ovlašteni ocjenjivači Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), dr Zlatko Šantić i dr Malik Vodopić, jučer, 17.10.2017., u svrhu certifikacije, obavili su vanjsku ocjenu četiri tima porodične medicine Doma zdravlja Teočak .

Ovlašteni ocjenjivači Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), dr. Senaida Marina Babić, vođa tima, dr Ivan Bagarić, dr. Bernardina Šarac, dr.Dražana Šimić, dr. Zlatko Šantić, Jasmin Kunovac dmt, mr.sc.ecc. Zineta Mulaosmanović, dms. i Dženita Hodžić dms., danas, 06.11.2017., u svrhu certifikacije, obavili su vanjsku ocjenu 16 timova porodične medicine Doma zdravlja Gradačac.

Na kraju novembra ove godine, u ponedjeljak 27.-og, i utorak 28.-og., vanjski ocjenjivači iz Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ), pregledali su trinaest timova porodične/obiteljske medicine u Domu zdravlja Kalesija.Ocjenu su obavili ovlašteni ocjenjivači kvaliteta: **Dr. Malik Vodopić, Dženita Hodžić, Jasmin Kunovac, Mediha Zulić, Samira Omić, Zineta Mulaosmanović i Dr. Enes Šaćić**, kao vođa tima vanjskih ocjenjivača.

Sastav Komisija za sertifikaciju ambulanti porodične medicine, datumi sjednica i broj rješenja su bili sljedeći:

- 21.02.2017. godine, JZU Dom zdravlja Kladanj , br.rj. 02-37-70-1/17; JZU Dom zdravlja Banovići broj rješenja: 04-37-57-2-2/17 , komisija u sastavu: Zaim Jatić, Vildana Doder i Ivan Bagarić.
- 22.08.2017. godine, JZU Dom zdravlja Vareš , komisija u sastavu: Smiljana Viteškić,Vildana Drljević i Selma Lučkin; br.rj. 04-37-295-2/17.
- 17.11.2017. godine, JZU Dom zdravlja Teočak, br.rj. 04-20-427-2-1/17; JZU Dom zdravlja Gradačac, br.rj. 04-20-427-2-2/17; komisija u sastavu: Vildana Doder, mr.ph. Sanja Čustović i mr.ph. Lejla Fazlagić - Ovčina,
- 20.12.2017. godine JZU Dom zdravlja Kladanj, br.rj. 04-20-478-2-1/17; JZU Dom zdravlja Kalesija, br.rj. 04-20-478-2-2/17, komisija u sastavu: Vildana Doder, Vildana Drljević i Ismeta Mašović – Krako)

Upravni odbor Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine donio je sljedeća rješenja o sertifikaciji timova porodične medicine:

1. Rješenje o sertifikaciji **4** tima porodične medicine JZU Dom zdravlja Kladanj dana, **27.02.2017.** godine, broj rješenja: 02-37-70-1/17 i rješenje o sertifikaciji **11** timova porodične medicine JZU Dom zdravlja Banovići broj rješenja: 02-37-70-3/17,
2. Rješenje o sertifikaciji **3** tima porodične medicine JZU Dom zdravlja Vareš, dana **23.08.2017.** godine, broj rješenja: 02-37-299/17.
3. Rješenje o sertifikaciji **4** tima porodične medicine JZU Dom zdravlja Teočak, dana **22.11.2017.** godine, broj rješenja: 02-20-435-1/17 i Rješenje o sertifikaciji **16** timova porodične medicine JZU Dom zdravlja Gradačac broj rješenja: 02-20-435-2/17.
4. Rješenje o sertifikaciji **3** tima porodične medicine JZU Dom zdravlja Kladanj , dana **28.12.2017.** godine, broj rješenja: 02-20-435-1/17 i Rješenje o sertifikaciji **13** timova porodične medicine JZU Dom zdravlja Kalesija, broj rješenja 02-20-435-2/17.

Nadzorni pregledi

Pored redovnih aktivnosti Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu (AKAZ), provodi i obavezne nadzorne preglede akreditiranih i certificiranih ustanova:

- 05.06.2017.godine
 - ✓ Hrvatska bolnica "Dr. fra Mato Nikolić", Nova Bila;
 - ✓ Kantonalna bolnica Zenica, Zenica;
 - ✓ Opća bolnica "Dr. fra Mihovil Sučić", Livno;
 - ✓ Opća bolnica "Dr. Mustafa Beganović", Gračanica;
 - ✓ Javna ustanova Bolnica Travnik, Travnik;
 - ✓ Kantonalna bolnica "Dr. Irfan Ljubijankić", Bihać;
 - ✓ Opća bolnica Bugojno, Bugojno;
 - ✓ Regionalni medicinski centar „Dr. Safet Mujić“, Mostar;
 - ✓ Sveučilišna klinička bolnica Mostar

Nadzorne preglede, obavili su AKAZ-ovi ocjenjivači: dr. Enis Hasanović, dr. Adnan Bajraktarević i dr. Jasmin Hodžić.

- 04.12.2017. godine, vanjski ocjenjivači: mr.ph. Anela Galić, mr.ph. Ernesa Škaljo, i mr.ph. Daira Salihbašić Dedić, obavili su nadzorni pregled u petnaest certificiranih apoteka iz sastava J.U. „Apoteke Sarajevo“.